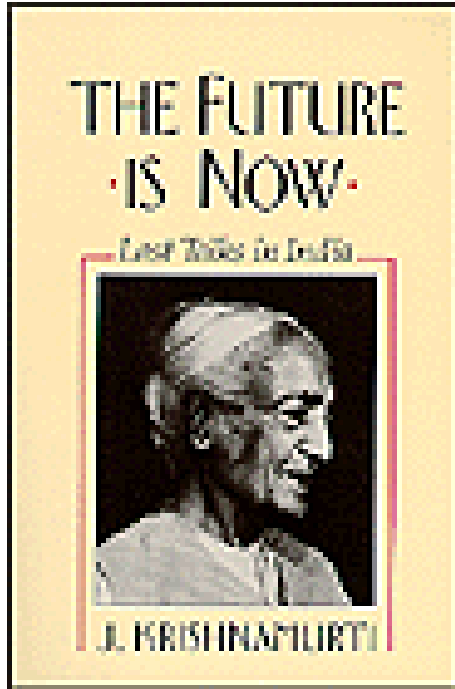


J. KRISHNAMURTI



TƯƠNG LAI LÀ NGAY LÚC NÀY
NÓI CHUYỆN CUỐI CÙNG Ở ẤN ĐỘ
THE FUTURE IS NOW

Krishnamurti's Last Talks in India

Lời dịch: Ông Không.

[\[www.jkrishnamurtionghong.com\]](http://www.jkrishnamurtionghong.com)

– Tháng 9-2008 –

J. Krishnamurti

**TƯƠNG LAI LÀ NGAY LÚC NÀY
NÓI CHUYỆN CUỐI CÙNG Ở ẤN ĐỘ**

Nội dung

Lời giới thiệu bởi Radhika Herzberger

Varanasi

| | <i>Trang</i> |
|---|--------------|
| <i>Thảo luận cùng Phật tử: 7 tháng 11 năm 1985</i> | 23 |
| <i>Thảo luận cùng Phật tử: 9 tháng 11 năm 1985</i> | 37 |
| <i>Thảo luận cùng Phật tử: 11 tháng 11 năm 1985</i> | 52 |
| <i>Nói chuyện: 18 tháng 11 năm 1985</i> | 65 |
| <i>Nói chuyện: 19 tháng 11 năm 1985</i> | 83 |
| <i>Bàn luận cùng những người cảm trại: 21 tháng 11 năm 1985</i> | 100 |
| <i>Nói chuyện: 22 tháng 11 năm 1985</i> | 130 |

Rishi Valley

| | |
|--|-----|
| <i>Đối thoại lần thứ nhất cùng học sinh: 5 tháng 12 năm 1985</i> | 151 |
| <i>Thảo luận cùng giáo viên: 7 tháng 12 năm 1985</i> | 178 |
| <i>Thảo luận cùng giáo viên: 9 tháng 12 năm 1985</i> | 200 |
| <i>Đối thoại lần thứ hai cùng học sinh: 12 tháng 12 năm 1985</i> | 227 |
| <i>Thảo luận cùng giáo viên: 17 tháng 12 năm 1985</i> | 251 |

Madras

| | |
|--|-----|
| <i>Nói chuyện 26 tháng 12 năm 1985</i> | 268 |
| <i>Nói chuyện: 1 tháng 1 năm 1986</i> | 286 |
| <i>Nói chuyện: 4 tháng 1 năm 1986</i> | 303 |

*Lời giới thiệu **

Đó là chuyến đi cuối cùng đến Ấn độ của Krishnamurti. Ông đã nói tại Saanen, Thụy sĩ, rằng sẽ không có cuộc nói chuyện nào nữa ở đó; và ông viết cho một người bạn:

Chúng tôi đã trải qua bốn ngày thời tiết tuyệt vời nhất, mọi ngày đều có nắng và thung lũng đang chào từ biệt chúng tôi.

Trong buổi nói chuyện cuối tại Saanen ông kể lại câu chuyện của Nachiketa, cậu trai đã được đưa đến ngôi nhà của Thần Chết vì đưa ra quá nhiều câu hỏi. Nó là một câu chuyện cổ của Ấn độ từ quyển Kathopanishad, nhưng lời kể lại của Krishnamurti khác biệt – lãng mạn hơn, sắp đặt trong một thời điểm lý tưởng khi con người yên lặng và tạm thời quên đi những gì họ đã tích lũy. Những chi tiết này không có trong câu chuyện gốc, mà thiếu đi âm điệu lãng mạn.

Nachiketa của Krishnamurti đầy những câu hỏi không trả lời được; cậu trai thật ngây thơ, nhưng đủ thông minh để khước từ những cám dỗ mà Thần Chết trao tặng bằng một quan sát đơn giản, “Bạn sẽ ở đoạn kết của nó. Bạn sẽ luôn luôn ở đoạn kết của mọi thứ.”

Ngoại trừ một điểm rằng ông gần 91 tuổi. Krishnamurti không khác biệt gì lắm với cậu Nachiketa mà ông diễn tả. Ông có tài năng của Nachiketa khi biến mọi cơ hội thành một câu hỏi, ngay cả một việc gây lợi ích cho ông; ông có cách nhìn thoải mái

* Lấy từ: *The Future Is Now* – London Victor Gollancz 1988.

với cái chết của Nachiketa; và ông có tánh quảng đại hồn nhiên của Nachiketa.

Trong những câu chuyện nhớ lại của người cha Krishnamurti, được ghi chép ngày Krishnamurti được đưa vào nuôi nấng trong tổ chức Theosophical Society, đã diễn tả một tánh quảng đại hồn nhiên mà người con trai không bao giờ đánh mất:

Vào buổi sáng khi những người ăn mày đến nhà, phong tục của chúng tôi là biếu họ một tách hay một tô gạo, và chúng tôi phân phát nó luân phiên cho những bàn tay dơ ra, đến khi hết gạo. Vợ tôi thường sai Krishna ra ngoài để cho của bố thí, và cậu bé thường quay vào xin thêm nữa, nói rằng cậu đã trút hết vào bị của một người. Sau đó người mẹ thường theo ra cùng cậu con và chỉ cho cậu cách chia cho từng người.

Vào cuối đời, người đàn ông hồn nhiên và bậc hiền nhân sống chung cùng nhau. Người đàn ông đã đến Ấn độ vào tháng 10 năm 1985 sau khi nói chuyện tại Saanen và tại Brockwood Park, nước Anh, để chào từ biệt vùng đất thân yêu, những người ông quen biết và những nơi ông gây dựng để phát triển. Ông cũng đến để xếp đặt ngôi nhà của ông trong trật tự.

Những học viện giáo dục rộng lớn đã được mở rộng tại Rishi Valley và Rajghat trên mảnh đất mua cho ông sử dụng bởi bà Annie Besant vào những năm 1920. Có những trường học ở Bangalore, Madras và Bombay, được hiến dâng cho công việc tìm hiểu những lời giáo huấn của ông trong ngữ cảnh giáo dục. Tất cả những học viện giáo dục này là bộ phận của Krishnamurti Foundation, Ấn độ, một tổ chức có đăng ký do ông là chủ tịch. Vasanta Vihar, một ngôi nhà tại Adyar ở Madra, là cơ quan chính của Foundation và địa chỉ ông dùng trong giấy thông hành tại cột “địa chỉ nơi ở”. Có những tổ chức ở Anh và Mỹ với những học viện giáo dục được công nhận chính thức.

Krishnamurti cũng là người vào năm 1929 đã giải tán Order thuộc tổ chức giàu có đã được mở mang vì ông từ năm 1909, khi

ông được “phát hiện” bởi những nhà Thần học. Sau đó ông tuyên bố “Chân lý không thể được tổ chức” và từ bỏ những tài sản của tổ chức này.

Sự mâu thuẫn giả tạo giữa con người phủ nhận những tổ chức tinh thần và con người vào cuối đời lại đứng đầu nhiều tổ chức đã được giải quyết từ tận năm 1929, khi ông chấm dứt bài diễn văn nổi tiếng để giải tán Order:

Chỉ những người muốn hiểu rõ, đang có ý định tìm được sự vĩnh hằng, không khởi đầu và kết thúc, sẽ đi cùng nhau bằng mọi mãnh liệt, sẽ là một hiểm họa cho mọi sự việc không phải cốt lõi, cho những tưởng tượng, cho những ảo tưởng. Và họ sẽ chú tâm, họ sẽ trở thành ngọn đuốc, bởi vì họ hiểu rõ. Chúng ta phải tạo ra một tổ chức như thế, và đó là mục đích của tôi. Bởi vì, tình bằng hữu trung thực đó ... sẽ có sự cộng tác thực sự của mỗi người. Và điều này không xuất phát từ uy quyền.

Điều rất quan tâm của Krishnamurti, đặc biệt khi ông lớn tuổi và lo ngại về sự hưng thịnh của những tổ chức do chính ông thành lập, là tạo ra một tổ chức của những người bạn như thế. Theo thời gian những tiêu chuẩn cho tình bằng hữu của ông vẫn còn y nguyên: tình bằng hữu không thể hưng thịnh nơi nào còn có ganh ghét, so sánh, sở hữu. Ông tin rằng chỉ có sự tốt lành vĩnh cửu mới có thể giữ chặt con người lại cùng nhau. Và quả ngọt của sự tốt lành rất kỳ diệu.

Đang ngồi ở bàn điếm tâm vào một buổi sáng tại Rishi Valley mùa đông năm 1984, khoảng giữa một cuộc nói chuyện thông thường, ông hỏi chúng tôi, “Nếu một thiên thần bảo các bạn rằng các bạn có thể có được mọi thứ ao ước cho nơi này, các bạn sẽ xin cái gì?”

Chúng tôi đề cập nhiều thứ – nước, một nền văn hóa mới, một cái trí mới – không hăm hờ gì lắm, vì biết rằng những câu trả lời của chúng tôi thường nhè nhằng và lặp lại để gây hài lòng cho

giây phút đó, và biết rằng chúng thường bị gạt đi. Ông đã làm thế và tiếp tục, “Khi chúng ta đến đây năm 1926, ý định của chúng ta là thành lập những nơi dành cho sự khai sáng con người. Điều này có xảy ra ở đây không?”

Lại nữa đó là một câu hỏi khó; chúng tôi thú nhận rằng nó không xảy ra.

“Vậy thì Rishi Valley giống hết thế giới bên ngoài phải không?” Chúng tôi trả lời rằng nó là một thế giới thu nhỏ – chúng tôi cùng có những vấn đề trên một kích cỡ nhỏ hơn.

Ông nói, “Hãy trả lời cẩn thận. Thế giới bên ngoài là chiến tranh, phần nộ, xung đột, ganh ghét sâu thẳm. Các bạn có những sự việc này ở đây không? Trong các bạn không?”

Chúng tôi trả lời rằng mặc dù những sự việc này không đang hoạt động trong chúng tôi, hạt giống của nó vẫn còn đó, và “được trao cho tình huông, chúng tôi có thể cũng như vậy.”

Ông hỏi liệu rằng chúng tôi có thể xóa sạch tất cả việc đó không.

“Nếu chúng tôi xóa sạch, thiên thần sẽ cho chúng tôi những gì chúng tôi muốn chứ?”

Ông trả lời đơn giản, “Vâng”.

Krishnamurti từ Luân đôn đến New Delhi ngày 25 tháng 10 và sau đó đến Varanasi (tên cũ của Benares). Aravindan, người quay phim nổi tiếng từ Kerala, đang hoàn thành cuốn phim “*Người Thầy Rảo Bước Cô Đơn*”, được dựa vào cuộc đời Krishnamurti. Vào đầu tháng 11, khi mùa đông vừa đến, Rajgahat ở Varanasi, làm bối cảnh cho cuốn phim của ông, bằng cảnh quay người đánh cá cô đơn đang quăng lưới trên một dòng sông êm đềm; một con chim đang bay theo vòng cung rộng phủ cả bầu trời lẫn con sóng; và mặt trời hoàng hôn đang trở thành một vàng hào quang cho bậc thánh nhân mà đã nói rằng: “Con người không là tổng thể của anh ấy.”

Krishnamurti dạo bộ cùng Aravindan dọc theo con đường của những người hành hương ngày xưa, bây giờ đã được trải nhựa

và bị hư hại nhiều bởi những chiếc xe tải, vì nó dẫn đến hai bờ của con sông Varuna. Ông đi qua cây cầu tre tạm để qua bờ bên kia nơi con đường của người hành hương, bây giờ chật hẹp và đầy bụi, được vây quanh bởi cây lúa mì mùa đông; ở đây ông quan sát rõ ràng quang cảnh của sông Ganga rồi tiếp tục đi đến Sarnath. Tại nơi này, Buddha đã thuyết pháp lần đầu tiên cách đây 2.500 năm. Ông kính của Aravinda quay cảnh chuyển đi về nhà của Krishnamurti băng qua cây cầu cùng người lái đò đưa người và thú vật qua bờ sông bên kia trong mùa mưa khi cây cầu chìm dưới nước.

Có một con đường khác ông dạo bộ mỗi ngày, ngay cả khi hai chân đã run rẩy – dọc theo con đường ngoằn ngoèo của khuôn viên trường, qua giảng đường nơi sinh viên của Vasanta College mới đây đã trình diễn một vở kịch về cuộc đời của Phật. Con đường ngừng lại tại những bậc thềm dốc đứng mà ở dưới là một sân chơi vòng tròn và được tách riêng một phía bằng hàng rào kẽm gai, một thánh đường với người chăm sóc nhân rồi. Dọc theo một một con dốc tại cuối những bậc thềm là một con đường hẹp dẫn đến nghĩa trang sĩ quan (Rajghat trước kia là một tiền đồn của người Anh), không được sử dụng từ lâu, và bây giờ là khu nhà khách cho một trung tâm mới sẽ được dựng lên để dành cho những người có quan tâm nghiêm túc trong sự học hỏi những lời giáo huấn của Krishnamurti.

Krishnamurti đi quanh sân chơi nhiều lần cùng những người bạn, nói về nhiều việc, nhưng căn bản về những câu hỏi có tầm quan trọng sống còn với ông vào lúc này: Chuyện gì sẽ xảy ra cho nhiều học viện mà ông đã thành lập? Chúng sẽ mau chóng bị tách rời mà không có người nào liên kết lại phải không? Tương lai của Foundations là gì? Và mỗi lần ông hoàn tất một vòng tròn, ông luôn chào hỏi người chăm sóc thánh đường, không muốn ông ấy cảm thấy cô lập, bị cách biệt.

Chuyến đi quay trở lại, thẳng lên những bậc thềm dốc đứng đó, chứa đầy lo lắng cho những người bạn của ông – họ không bao giờ chắc chắn rằng ông có thể leo lên bậc thềm cao nhất mà không

bị ngã. Có một lần người nào đó, một phụ nữ, chìa tay giúp ông. Và với tánh lịch sự thông thường của ông, ông nắm tay bà ấy trong chốc lát, giải thích rằng ông muốn nắm tay của bà nhưng “tôi luôn luôn không muốn lệ thuộc, vào bất cứ người nào”. Những lời cuối được nhấn mạnh kèm theo một cái nhìn tạo cho bà ấy một gợi ý của sự tĩnh lặng không dò thấu được.

Không phải trong suốt những chuyến đi dạo này nhưng ở trên lầu trong phòng ngủ ông mới nói về những nơi thiêng liêng như những nơi dành cho học hỏi, và do đó, theo chính xác định nghĩa, vượt giới hạn của lễ nghi, của nhà thờ, đền chùa và thánh đường. Ông nói rằng một nơi gọi là thiêng liêng, nếu nó được thể hiện bởi ba đặc điểm – bởi tánh tôn giáo của những người sống ở đó, bởi những người hành hương đến đó vì chân lý, và bởi khả năng duy trì cuộc sống của nó.

Bà Besant ở trong tâm trí của Krishnamurti rất nhiều vào mùa đông đó tại Rajghat. Vào ngày 6 tháng 11, ông được mời đến Theological Lodge tại Kamaccha, một lời mời ông chấp thuận. Ông đi đến “Shantikunj”, ngôi nhà cũ của Bà Besant. Ông ngồi trên *chowki* to lớn nơi Bà Besant làm việc và nghỉ ngơi trong ngày. Đối với những người đã biết Bà Besant và Krishnamurti trong suốt những ngày đầu tiên đó, nó là một giây phút đầy cảm xúc. Đối với người đã sống qua thời gian đó, nó là một ngày của phước lành vô biên: “Người con trai viếng thăm ngôi nhà của mẹ, sau khoảng thời gian 45 năm. Có lẽ để chào từ biệt.” Nhưng khi một người hỏi Krishnamurti là ông có nhớ nơi này không, lời đáp lại của ông thật đơn giản: “Nó thuộc quá khứ lâu lắm rồi – nhưng dường như tôi đã sống ở đây.”

Lễ hội Diwali diễn ra vào ngày 16 tháng 11 và Krishnamurti trải qua một buổi tối cùng bạn bè quan sát màn trình diễn pháo bông ở bên kia sông, từ hàng hiên có lát đá tại ngôi nhà của ông cao hơn sông Ganges. Khi những tia sáng và kotis vung vẩy nhiều bông hoa đầy màu sắc vào bầu trời không trăng, thành phố Varanasi rực sáng xa xa. Sau đó Krishnamurti leo lên bao lơn của ngôi nhà để thắp sáng những ngọn đèn bị tắt và thưởng ngoạn

quang cảnh. Nó là một buổi tối thanh bình khi sự thiêng liêng phảng phất giống một bức màn trải trên Rajghat.

Đã có nhiều giải trí nữa – một buổi tối ngân nga Vada bởi những người Brahmin địa phương cùng những trường học của ngôi đền và gia đình Maharaji tại Varanasi, âm nhạc trên Shanhanai Santoor và một tiếng đồng hồ của Kathak được nhảy múa bởi Aditi Mangaldas.

Vào ngày 7 tháng 11, Krishnamurti bắt đầu một loạt những cuộc thảo luận cùng một nhóm những học giả Phật giáo – những học giả tiếng Phạn và Tây tạng – mà đã quây quần quanh ông từ đầu những năm 1970. Họ là thành phần của nhóm học giả có truyền thống cổ xưa đã giữ gìn một truyền thống tôn giáo trong hàng ngàn năm qua những hoạt động giáo dục, những cuộc tranh luận sôi nổi về triết lý và sự tìm hiểu nội tâm.

Trong số họ có Pandit Jagannath Upadhyaya. Panditji, như chúng tôi gọi ông ấy, đã tham gia xuất bản một ấn phẩm quan trọng của Kalachakrantra, một bản gốc Mahayana nói về lời giáo huấn của Bodhisattva Maitreya. Được hoàn thành trong thời gian nào đó giữa thế kỷ 9 và 11, bản gốc này đại diện một truyền thống cổ xưa hơn nhiều của sự thông thái, mà Panditji có lần đã mô tả là “tổ tiên của nhân loại”. Mô tả của Panditji đã bất ngờ khơi dậy sự đồng cảm trong Krishnamurti và đã bổ sung cụm từ đó bằng cách nói rằng, “tổ tiên của thấu triết”.

Ripoche Sandong của Tibetan Institute tại Sannath, giáo sư Krishnanath và Ram Shankar Tripathi, cả hai từ những học viện giáo dục địa phương, cũng có mặt vào dịp này.

Trước mặt nhóm học giả, Krishnamurti đưa ra hai câu hỏi: “Có một điều gì đó thiêng liêng, một điều gì đó thường hằng ... ở Ấn độ, trong phần đất này của thế giới hay không?” và, “Nếu nó ở đó, tại sao phần đất này của thế giới lại tha hóa như vậy?”

Krishnamurti trả lời cả hai câu hỏi ông đã đưa ra. Ông trả lời câu hỏi thứ nhất vào cuối buổi thảo luận khi nhiều vấn đề đã được đưa ra và bị bác bỏ, và hội đồng ngồi im lặng. Ông trả lời câu hỏi thứ hai dựa vào nền tảng của một sự quan sát tổng thể: “Tánh tư

lợi là cánh cửa chặn đứng cái khác.” Khái niệm về tánh tu lợi đối với Krishnamurti vừa rất phổ quát lẫn rất thích ứng; trong mạng lưới của nó bao gồm cả sự thôi thúc tiềm ẩn đằng sau tôn giáo có tổ chức.

Vào ngày 11, Krishnamurti đưa ra câu hỏi thứ ba: “Nơi nào tánh tu lợi kết thúc và cái khác bắt đầu?” Và mặc dù ông quay trở lại câu hỏi ít nhất hai lần trong suốt buổi thảo luận, ông đã không trả lời nó. Ông bỏ lại nó như một nghi vấn vĩnh cửu, một công án tại ngay tâm điểm của sự tìm hiểu nghiêm túc về tôn giáo.

Krishnamurti đã hỏi khán giả vào ngày 9 tháng 11, “Có điều gì đã tồn tại ở đây rồi mà, nếu có, người ta phải trao toàn cái trí và quả tim vào nó hay không?” Ông đang nói như một con người đã thực hiện chính xác điều đó – “trao cái trí và quả tim” và trọn vẹn cuộc sống thật dài của ông để “giữ gìn cái thiêng liêng”. Chúng ta phải nhắc nhở cho mình rằng Krishnamurti đang tiến gần đến sự chấm dứt của cuộc sống thật dài đó, và rằng ông đang nói chuyện với một nhóm người đã dành trọn cuộc đời của họ giữ gìn một truyền thống tôn giáo cổ xưa, nhưng trong một cách hoàn toàn khác hẳn. Đối với Krishnamurti cái ý thức giữ gìn đó không đủ tốt lành. Ông đã chối bỏ toàn thể những thứ linh tinh của tôn giáo có tổ chức – giáo lý, những nhà thờ, những vị thánh, những nghi lễ, những quyển sách thiêng liêng và những đạo sư của nó – từ năm 1929 khi ông viết:

Khi Krishnamurti chết, mà là điều không tránh khỏi, các bạn sẽ bắt đầu hình thành những luật lệ trong đầu óc, bởi vì cá thể, Krishnamurti, đã đại diện cho các bạn về Chân lý. Vì vậy, các bạn sẽ xây dựng một đền thờ, sau đó các bạn sẽ bắt đầu có những nghi lễ, sáng chế những câu kinh, giáo điều, hệ thống của những niềm tin, phương châm và tạo ra những triết lý. Nếu các bạn xây dựng những nền móng to lớn dựa vào tôi, cá thể, các bạn sẽ bị trói buộc trong ngôi nhà đó, trong đền thờ đó và thế là các bạn sẽ phải có một người Thầy khác xuất hiện và giải thoát các bạn khỏi đền thờ đó. Nhưng

đầu óc con người là cái vật mà các bạn sẽ xây dựng một đền thờ khác quanh Ông ta, và thế là nó sẽ tiếp tục và tiếp tục.

Hai buổi nói chuyện trước công chúng lần thứ nhất tại Rajghat vào ngày 18 và 19 tháng 11. Krishnamurti hỏi khán giả tại sao họ lại hiện diện ở đó, và sau đó bảo họ rằng ông không có ý định đưa ra những câu hỏi lý thuyết, trừu tượng hoặc giúp đỡ họ như một đạo sư, nhưng rằng họ nên nghĩ về ông như một người bạn mà họ đang nói chuyện cùng nhau về những vấn đề của cuộc sống hàng ngày.

Trong suốt phần câu hỏi và trả lời trước công chúng, một người trong khán giả đã hỏi làm cách nào lời giáo huấn có thể được giữ gìn nguyên vẹn mà không bị biến dạng. Krishnamurti hiểu rõ nghi ngờ này và nói rằng câu hỏi liệu rằng lời giáo huấn của ông có bị mai một và sửa đổi hay không “tùy thuộc vào các bạn, không tùy thuộc vào ai khác”. Nếu nó không có ý nghĩa gì cả ngoại trừ những từ ngữ, vậy thì nó sẽ theo cùng con đường của phần còn lại. Nếu nó có nghĩa điều gì đó rất sâu đậm cho các bạn, cho các bạn theo từng cá thể, vậy thì nó sẽ không bị mai một. Kiên định và không nhượng bộ, cho đến cuối đời, Krishnamurti đặt niềm tin của ông trong con người, trong năng lực của họ để duy trì lời giáo huấn trong một cái trí và quả tim hiểu rõ.

Vào ngày 22, khi chấm dứt buổi nói chuyện cuối cùng, ông bảo khán giả rằng họ không nên gục xuống bàn chân của ông nhưng họ có thể đến và nắm tay ông. Và ông giữ tư thế ngồi lặng yên như thế trong một thời gian lâu. Đối với chúng tôi điều đó giống như một điềm báo, một dấu hiệu chỉ rằng ông sẽ không bao giờ quay trở lại.

Khi Krishnamurti đến Rishi Valley vào tháng 11, chúng tôi biết rằng ông đang ở tình trạng suy sụp sức khỏe. Chúng tôi hy vọng rằng Rishi Valley sẽ giúp ông hồi phục như nó đã thường xuyên làm ở quá khứ, nhưng việc này đã không xảy ra. Ngày thứ nhất chúng tôi quyết định dạo bộ về hướng ngôi đền thờ nữ thần cổ Gangamma nằm trên con đường mòn chạy qua vườn rau của

chúng tôi và lòng suối cạn khô. Nhưng ông không thể đi qua lòng suối cạn đó để đến cánh rừng me. Xa xa, khỏi cánh rừng me đó thung lũng mở toang mọi hướng đến tận những quả đồi vây quanh đang biến thành màu đỏ tía bởi ánh hoàng hôn. Đó là quang cảnh thường tạo ra cho ông cảm giác tôn kính.

Sau đó, chúng tôi dùng những chuyến dạo bộ dễ dàng hơn dọc theo con đường chính dẫn đến miệng thung lũng. Từ một trong những chuyến dạo bộ này ông lấy lại sự rạng rỡ và nói về sự thiêng liêng của nơi này.

Những chuyến dạo bộ hàng ngày của ông mỗi lúc một ngắn lại khi thời gian trôi đi và ông tiếp tục giảm cân ở mức độ đáng kể. Nhưng ông vui vẻ trong phòng của ông, ở trên lầu trong Old guest house, được phụ giúp bởi Gopalu* và Parameshwaran†, mời mọi người ăn trưa và nói chuyện với con chim Hoopoe mà ông đã kết bạn. Nhiều lần, đứng ngoài cửa phòng, chúng tôi nghe ông nói nhỏ với một ai đó, “Bạn và con cái bạn chắc chắn được nghênh đón để vào đây. Nhưng tôi chắc rằng bạn sẽ không thích nó. Trong một ít ngày nữa tôi sẽ ra đi, căn phòng sẽ được khóa kín, cửa sổ đóng lại, và các bạn sẽ không thể bay ra ngoài.”

Khi chúng tôi vào phòng, chúng tôi trông thấy con chim, cột bên khung cửa sổ rộng, đậu trên cành cây Spathonia, mào của nó xòe ra, đang lắng nghe Krishnamurti nằm trên giường lên tiếng trong âm điệu nhịp nhàng. Krishnamurti giải thích rằng con chim đã quen với giọng nói của ông và thích đậu một chỗ lắng nghe. Rất thường xuyên khi nhóm ít người chúng tôi ngồi trên tấm thảm trong phòng, con chim luôn quặp xuống, mổ vào khung cửa sổ và náo động âm ỉ. Và Krishnamurti sẽ nói, “Người bạn của tôi đây rồi,” hay “Không phải lúc này, người bạn của tôi.”

* Một trong những người phục vụ tại Rishi Valley

† Người nấu ăn của Krishnamurti tại Rishi Valley

Một lần khác, khi chúng tôi đang đi vào phòng chúng tôi nghe ông nói, “Vậy là tên của con gái bạn là Sujata. Đó không phải là vợ của Sujata Buddha hay sao?” Tôi nghĩ rằng chắc ông đang đùa giỡn với Hoopoe, nhưng ông lại đang nói với Gopalu mà đã kể cho ông về việc sinh ra cô con gái nhỏ tên là Sujata*.

Mặc dù suy sụp sức khỏe, Krishnamurti vẫn nói chuyện với những học sinh và giáo viên của trường học. Với các em bé ông nói về sự sợ hãi và được tự do khỏi sợ hãi là vấn đề rất quan trọng. Với những giáo viên ông nói về tốt lành và liên quan của nó với tổng thể. Khi tốt lành được gắn kết với tổng thể, nó không còn là thành phần của quá khứ, của ý kiến đã được thu nhận; nó không là một kết luận nhưng là một khám phá.

Một cuộc hội nghị quốc tế của những giáo viên từ những trường khác nhau của Krishnamurti ở Ấn độ và nước ngoài đã được tổ chức trùng hợp chuyến viếng thăm này. Có những giáo viên từ Brockwood Park ở nước Anh và từ Oak Grove School ở Ojai, California. Đó là cuộc hội nghị đầu tiên thuộc loại này, và thoạt đầu Krishnamurti có vẻ miễn cưỡng tham dự. Nhưng ngay khi chúng tôi bắt đầu, ông đã đến thường xuyên và bất ngờ, đặt câu hỏi, khuyến khích và nói đùa để đưa vào những vấn đề nghiêm túc.

Cuộc nói chuyện cuối cùng của ông tại Rishi Valley (ông đã gọi nó là “buổi trình diễn cuối cùng của tôi”) là một chuyến viếng thăm không sắp xếp trước, được gợi ý bởi những câu hỏi đặt ra cho ông của một trong những giáo viên. Vào cuối đời, ông tiếp tục đưa ra những câu hỏi mà ông luôn luôn dùng: Tốt lành là gì? Nở hoa trong tốt lành là gì? Ông cũng hỏi: Khởi đầu của sự sống là gì? Sáng tạo là gì?

Krishnamurti rời Rishi Valley để đi đến Madras vào ngày 22 tháng 12. Ông nghỉ ngơi vài ngày và sau đó có cuộc nói chuyện

* Theo kinh Phật, Sujata là tên của người con gái giai cấp thấp mà Phật lần đầu tiên nhận thức ăn cúng dường sau khi hiểu rõ rằng-nhịn ăn phần **thân thể** không dẫn đến Khai Sáng

thứ nhất trong những cuộc nói chuyện trước công chúng ở Madras vào thứ bảy, ngày 28 tháng 12. Rõ ràng nó là một sự chịu đựng khủng khiếp; ông hoàn toàn không chắc chắn có thể tiếp tục hết buổi nói chuyện. Bài giảng của ông thiếu sự rõ ràng thông thường, nhưng ông hồi sức lại sau đó. Thấy được năng lượng được hồi phục trong mình, ông háo hức tiếp tục “buổi gặp gỡ câu hỏi và trả lời” theo lịch trình. Nhưng buổi gặp gỡ bị hủy bỏ, để giữ gìn sức khỏe của ông, và một cuộc nói chuyện trước công chúng bổ sung được tuyên bố cho ngày mai thứ tư.

Nhiệt độ của ông tăng lên và những bác sĩ được mời đến. Không tìm được nguyên nhân ngay lập tức cho cơn sốt của ông, họ đề nghị thực hiện thí nghiệm chẩn đoán. Krishnamurti quyết định trải qua những thí nghiệm ở California dưới sự giám sát của một bác sĩ ông biết và tin cậy. Những cuộc nói chuyện ở Bombay được hủy bỏ, và ngày quay lại Ojai của ông được ấn định sớm hơn.

Với toàn năng lượng đang yếu dần đi của ông vì bị tiêu hao bởi những cuộc nói chuyện ở Madras, Krishnamurti trải qua nhiều tiếng đồng hồ dài trong phòng. Sau đó ông cố gắng kết bạn với vài con chim Hoopoe mới, lần này không thành công. Ông thường ngân nga, ngâm thơ ngân nga một mình. Khi chúng tôi lắng nghe từ bao lon ngoài phòng, chúng tôi bị cuốn hút vào âm điệu của giọng ông. Ông sử dụng cách ngân nga của tiếng Phạn, tách rời ý nghĩa từ ngữ và tập trung hoàn toàn vào âm thanh. Nhưng những từ ngữ từ bài thơ cuối cùng của Tennyson, “Băng qua Rào chắn”. Chỉ sau đó, phản hồi ý nghĩa về điều gì chúng tôi đã nghe, những từ ngữ kia bắt đầu phôi bày.

*Hoàng hôn rời sao hôm,
Một tiếng gọi rõ ràng cho tôi!
Và cầu mong không còn tiếng than van của rào chắn,
Khi tôi khởi hành ra biển khơi.*

Nhưng thủy triều đó như chuyển động lại đứng yên

*Đầy âm thanh và bọt nước,
Khi cái đó từ biển xa vời vợi
Quay về nhà.*

Sau khi hoàn thành cuộc nói chuyện cuối cùng trong những cuộc nói chuyện trước công chúng của ông vào Chủ nhật, ngày 4 tháng 1, Krishnamurti hướng toàn bộ sự chú ý vào số phận của Foundations đã được thành lập trên danh nghĩa của ông. Ông hiểu tiến trình qua đó những tôn giáo phát triển khi những vị lãnh đạo tôn giáo chết: công việc tôn sùng vị thầy; tu sửa những lời giáo huấn của ông, huyền áo vì vinh quang giả tạo của sự kế thừa. Tất cả việc này khiến ông lo lắng vô cùng. Đã khước từ tôn giáo có tổ chức, lúc này ông đối diện lần cuối cùng với một tổ chức mang tên ông. Nên làm gì đây? Foundations có nên giải tán hay không? Có bất kỳ cách nào để ngăn ngừa những cá thể coi chính họ như những uy quyền về những lời giáo huấn của ông và vị thầy hay không? Ông đưa ra những câu hỏi này cho những thành viên Foundaitons có mặt ở đó.

Một số người hiện diện ủng hộ sự giải tán Foundations. Những người khác đưa ra những phức tạp về luật pháp khi làm như vậy. Suốt cuộc đời, Krishnamurti đã làm việc cho sự tự do của con người. Và lần này trong suốt nhiều năm ròng, những câu hỏi của ông quay ngược lại cho ông. Ngày hôm sau, để tôn trọng những mong muốn của ông đoạn văn dưới được thêm vào cho luật lệ và quy định:

Dù ở mọi hoàn cảnh nào, Foundations hoặc bất kỳ học viện nào dưới sự bảo trợ của nó, hoặc bất kỳ thành viên nào của nó đều không có quyền khẳng định họ như những uy quyền trên những lời giáo huấn của Krishnamurti. Điều này theo đúng lời tuyên bố của Krishnamurti, rằng không một ai ở bất kỳ nơi nào có quyền khẳng định họ như một uy quyền về ông hoặc lời giáo huấn của ông.

Trước khi những cuộc gặp mặt chấm dứt, Krishnamurti diễn thuyết trước Foundation lần cuối cùng, một bài diễn thuyết mà ông hướng dẫn như một đối thoại với Pandit Jagannath Upadhyaya.

Ông không có bao nhiêu vật sở hữu, mà sau đó ông đã phân phát – một ít quần áo; cái tủ đôi bà Besant đã tặng ông và người em trai Nitya; vài thứ linh tinh; một quyển tự điển cỡ nhỏ.

Ngày cuối cùng được dành riêng cho nghỉ ngơi để chuẩn bị cho chuyến quay trở lại vát vả băng qua Thái Bình Dương. Krishnamurti rút lui vào trong phòng của ông và chúng tôi lắng nghe khi Pandit Updhyaya kể lại câu chuyện vào những khoảnh khắc cuối cùng của Phật: tại vùng phụ cận thị trấn Kuhinara, Phật nằm giữa hai cây Sala, bao quanh bởi đệ tử và một đám đông người thị trấn. Khi sự kết thúc dường như đến gần, những đệ tử yêu cầu đám đông lùi lại để cho Phật có thể nhìn thấy bầu trời bao la một lần nữa. Vào ngay khoảnh khắc khi sự trống không của bầu trời hòa nhập sự trống không của niết bàn, Phật qua đời.

Panditji, đắm chìm trong những truyền thống bằng lời nói của tiếng Pali và tiếng Sanskrit, đã chấm dứt cuộc nói chuyện bằng cách ngâm thơ, đầy xúc động, một bài thơ dài về Krishnamurti. Khi ngâm xong, Panditji dắt một thành viên qua một bên và hướng dẫn bà ấy: “Bảo ông đừng mời Thần Chết. Hãy đọc cho ông những từ ngữ này ba lần: *Vẫn còn có những đau khổ không kể xiết trong thế giới này. Có những người cần sự giúp đỡ của ông. Công việc của ông chưa làm xong.*”

Bà ấy đi thẳng lên phòng của Krishnamurti, nhưng những lời nói vấp vấp trong cổ họng của bà đến độ bà không thể thốt ra lời. Thấy được khó khăn đó, ông nhờ bà đem thuốc uống để giúp đỡ khoảnh khắc đó trôi qua. Ông không thể đổ thuốc ra khỏi cái chai bởi vì bàn tay run lẩy bẩy mỗi lúc một tăng thêm. Hai bàn tay của bà ấy cũng run. Giống như ngày nào đó trước đây của Sujata, bà ấy có sự tin tưởng loáng thoáng rằng thuốc sẽ hồi phục được sinh lực của Krishnamurti nếu ông cầm lấy mà không bị đổ giọt nào. Đó là một khoảnh khắc căng thẳng khác, nhưng một khoảnh khắc khai sáng; và cũng vậy nó trôi qua đầy thành công.

Với chút tự tin có lại được, bà ấy chuyển tải chính xác câu nói của Panditji theo những hướng dẫn. Krishnamurti trả lời rằng ông không muốn mời Thần Chết, nhưng ông không chắc chắn cơ thể sẽ kéo dài được bao lâu nữa; ông đã mất đi 15 pound rồi. “Bạn có biết việc gì sẽ xảy ra nếu tôi mất cân nữa hay không?” Ông giải thích, “Tôi sẽ không đi được nữa. Nếu điều đó xảy ra và tôi không thể có thêm những cuộc nói chuyện vậy thì cơ thể sẽ chết – nó chỉ có ý nghĩa cho mục đích đó mà thôi.”

Ngày hôm đó, nhiều người đến thăm Krishnamurti, vì những lời nói đã được lan truyền rằng ông bị bệnh và có lẽ không quay lại. Ông rất mệt khi phải gặp mọi người, từng cá thể, nhưng nhiều người đã đến từ xa để bày tỏ lòng kính trọng.

Vào chiều tối, ông đi dạo lần cuối cùng trên bãi biển Adyar nơi ông được “phát hiện” trước đây lâu lắm rồi. Tại cuối chuyến đi ông bày tỏ lời chào già từ thật lâu đến bốn hướng, quay đủ một hình vuông – về hướng Đông, về hướng Nam, về hướng Tây, về hướng Bắc – trong lời chào già từ trang trọng đó được hiểu như là “vòng quay của con voi” của thời cổ xưa.

Radhika Herzberger.

NHỮNG CUỘC NÓI CHUYỆN

VARANASI

Thảo luận cùng Phật tử*

Ngày 7 tháng 11 năm 1985

N*gười tham gia thứ nhất* † (***PI***): *Như tôi hiểu từ trước đến nay, ông nói rằng cuộc sống không có mục đích hay mục tiêu và vì vậy, không có con đường cho chúng ta đi trên nó. Do đó, mỗi con người đối diện với mỗi khoảnh khắc một. Nếu khoảnh khắc được hiểu rõ, vậy thì cùng khoảnh khắc đó là khoảnh khắc của hành động, hiểu biết và ham muốn. Sự nhận định này có đúng không?*

Krishnamurti (K): Nếu tôi được phép nói rõ, chúng ta không tranh luận điều gì đúng hay không đúng. Thưa các bạn, đây là một chủ đề đòi hỏi nhiều tìm hiểu.

PI: *Nếu ông nói rằng đây là một câu hỏi không thuộc về đúng hay sai, ông đang tạo ra một vấn đề cho những người mong muốn hiểu rõ.*

K: Không. Trái lại, tôi đang nói rằng Panditji và tất cả chúng ta, gồm cả tôi, sắp sửa tìm hiểu. Tôi không nói, “Điều kia đúng, điều kia sai”, nhưng cùng nhau chúng ta sẽ tìm hiểu nó.

* Lấy từ: *The Future Is Now* – London Victor Gollancz 1988

† Người tham gia chính trong những cuộc thảo luận cùng Phật tử (***PI***) là Pandit Upadhyaya

P1: Làm sao có thể có một con người mà không quyết định điều gì là đúng hay sai, điều gì tốt lành hay xấu xa?

K: Chúng ta sẽ nói về điều đó. Tôi không nói rằng không có tốt lành. Tốt lành có lẽ hoàn toàn khác hẳn tốt lành của bạn và tốt lành của tôi. Vì vậy, chúng ta sẽ tìm ra điều gì là tốt lành – không phải là tốt lành của bạn hay tốt lành của tôi, nhưng tốt lành.

P2: ... trong chính nó.

K: Vâng.

P1: Ông đang giới thiệu một hoang mang trên cách nhìn vào sự vật của một người hay quan điểm triết học của một người.

K: Vâng, nhưng nếu bạn khởi hành bằng sự chắc chắn, bạn kết thúc bằng sự hoang mang.

P1: Điều này nghe rất nghịch lý – rằng bạn khởi hành bằng sự chắc chắn, bạn kết thúc bằng sự hoang mang.

K: Dĩ nhiên. Đây là cuộc sống hàng ngày. Vậy là, thưa bạn, bởi vì bạn đưa ra một câu hỏi mà ngụ ý thời gian, tư tưởng, hành động, liệu rằng chúng ta có thể đầu tiên tìm hiểu câu hỏi thời gian là gì hay không? Không phải theo những gì Phật thuyết pháp, hay dựa theo quyển sách kinh nào đó, nhưng thời gian là gì? Ông ấy sẽ giải thích nó một cách, những nhà khoa học sẽ nói rằng nó là một chuỗi của những hành động, những tư tưởng nhỏ xíu và vân vân. Hay bạn có lẽ nói, ồ, thời gian là chết, thời gian là đang sống, hoặc tư tưởng là thời gian. Đúng chứ? Vì vậy, liệu chúng ta có thể, ngay lúc này, gạt đi điều gì những người khác đã nói, kể cả những gì tôi đã nói hay không nói – lau sạch những điều đó – và hỏi rằng, “Bây giờ, thời gian là gì?”

Đây là vấn đề duy nhất mà chúng ta có trong cuộc sống – thời gian – không chỉ một chuỗi của những sự kiện, nhưng còn cả từ khi được sinh ra, lớn lên, rồi chết, thời gian như quá khứ, tương lai và hiện tại, phải không? Chúng ta sống trong thời gian. Khoảnh khắc chúng ta hy vọng, nó là thời gian – tôi hy vọng để là, tôi hy vọng để trở thành, tôi hy vọng để được khai sáng; tất cả những việc đó ngụ ý thời gian. Thâu lượm hiểu biết ngụ ý thời gian, và toàn cuộc sống từ khi sinh ra đến lúc chết đi là một vấn đề của thời gian. Đúng chứ, thưa các bạn? Tôi đang giải thích rõ ràng phải không? Vì vậy, chúng ta gọi thời gian là gì ?

P1: Ông đã nói về điều này nhiều lần, nhưng tôi muốn nói rằng khoảnh khắc mà là hiểu biết, hành động, cũng như ham muốn, là một khoảnh khắc trong đó không có thời gian.

K: Khoan đã, khoan đã. Bạn có thể phân chia khoảnh khắc này khỏi phần còn lại hay không?

P1: Trong khoảnh khắc của chú ý hay quan sát? Xin lỗi đã quá phân tích như thế. Nhưng nếu chúng ta muốn hiểu rõ nhau chúng ta phải rõ ràng về ý nghĩa của hai từ ngữ này – chú ý và quan sát. Điều gì thực sự xảy ra khi bạn quan sát? – không phải lý thuyết. Khi bạn quan sát cái cây đó, con chim đó, người phụ nữ đó, người đàn ông đó, điều gì xảy ra?

P2 : Trong khoảnh khắc của quan sát đó, nếu nó là quan sát thực sự ...

K: Nó là gì? Tôi đang hỏi. Khi anh ấy dùng từ ngữ quan sát, anh ấy có ý gì qua từ ngữ đó? Tôi có lẽ muốn nói một sự việc, anh ấy có lẽ muốn nói một sự việc khác, vẫn vậy chỉ ấy có lẽ muốn nói một sự việc khác.

P2: Nhưng ông đang hỏi Panditji là anh ấy có ý gì qua từ ngữ quan sát.

K: Và anh ấy có ý gì qua từ ngữ chú ý ... Thưa các bạn, hãy cho phép tôi đặt một câu hỏi? Chúng ta có thể bắt đầu thảo luận, có một cuộc đối thoại, một cuộc đàm đạo về một từ ngữ, mà thực sự là một cuộc thảo luận kỹ lưỡng rất, rất thiện ý, hay không? Bạn biết nghĩa lý của từ ngữ *deliberate* hay không? Từ ngữ đó bắt đầu từ *libra* mà trong tiếng Hy Lạp có nghĩa là cân bằng, phân lượng. Bạn cũng có cùng từ ngữ đó trong mười hai sao tử vi Zodiac – sao thiên sứ Libra. Và do từ ngữ *libra* sinh ra *liberate*: giải thoát. Và cũng vậy nó có do từ ngữ *deliberate* mà trong tiếng Ý có nghĩa là “ngồi xuống, nói chuyện với nhau, chỉ bảo nhau, cân nhắc cùng nhau”. Nó không là bạn đang đưa ra một quan điểm và tôi đang đưa ra một quan điểm khác, nhưng cả hai chúng ta đang chỉ bảo nhau, cả hai chúng ta đang cân nhắc bởi vì chúng ta muốn tìm được sự thật của nó. Không phải tôi sẽ tìm ra nó rồi bảo cho bạn – điều đó không có trong từ ngữ *deliberate*. Thưa bạn, khi Đức giáo hoàng được chọn lựa ở Rome, ở nhà thờ Sistine trong tòa thánh Vatican, họ cân nhắc kỹ càng – cửa ra vào khóa lại, không người nào có thể ra ngoài, họ có nơi riêng dành cho vệ sinh cá nhân, nhà ăn, thực phẩm; mọi thứ mười lăm ngày hay vài ngày. Trong khoảng những ngày đã ấn định đó họ phải giải quyết xong xuôi. Đó được gọi là cân nhắc kỹ lưỡng. Vì thế liệu chúng ta, cả hai chúng ta, có thể bắt đầu, như thể chúng ta không biết gì cả, hay không?

P3: Điều đó khó khăn cho Panditji.

K: Điều đó không khó khăn. Tôi không biết gì cả; hiểu biết của chúng ta thuần túy là ký ức. Nó không hữu ích gì cả phải không? Tôi đang nói, hiểu biết có lẽ là mối hiểm họa to lớn nhất trong thế giới; nó có lẽ là sự cản trở khó vượt qua nhất. Muốn gia tăng hiểu

biết chúng ta đang thêm vào, những nhà khoa học đang thêm vào. Cái gì được thêm vào luôn luôn bị giới hạn.

P2: Dĩ nhiên. Nếu nó trọn vẹn, ông không thể thêm vào nó.

K: Đúng rồi. Vì vậy, hiểu biết của bạn luôn luôn bị giới hạn, và nếu bạn thảo luận từ sự giới hạn đó, bạn kết thúc trong giới hạn.

P2 : Và điều tạm gọi là chắc chắn là sự giới hạn đó.

K: Vâng, giới hạn.

P1 : Chúng tôi đã nghe ông khá nhiều và hiểu rõ những vấn đề nào đó; nhưng nếu sự hiểu rõ cần ở một mức độ sâu xa hơn, vậy thì một ai đó giống như ông có trách nhiệm giải thích rõ mọi vấn đề đó, vì chúng ta ở những mức độ khác nhau.

K: Được rồi, được rồi. Nhưng người ta nói, K nói, rồi bỏ mọi trói buộc của bạn, chúng ta hãy cùng nhau khởi sự.

P1: Làm thế nào chúng ta cùng nhau chỉ bảo khi chúng ta ở hai mức độ khác nhau.

K: Tôi không thừa nhận điều đó. Tôi không thừa nhận rằng chúng ta ở hai mức độ.

P1: Chúng tôi có một than phiền với ông rằng ...

K: ... rằng tôi là một người giải phẫu tòi!

P1:... người giải phẫu, vâng. Bởi vì có tất cả những khó khăn và xung đột bên ngoài. Những người như tôi có đặc quyền đến với ông để nhận được một chút ánh sáng, nhưng người giải phẫu lại

không thể giải thích làm thế nào để xử lý những vấn đề bên ngoài kia và giải quyết những khó khăn ở đó.

K: Vậy là bạn muốn trước hết giải quyết những khó khăn ngoài đó, và sau đó tiếp cận những vấn đề trong này. Đó là như vậy phải không?

P1: Không, tôi muốn giải quyết cả hai cùng lúc.

K: Tôi không chấp nhận sự phân chia.

P1: Vâng, tôi đồng ý việc đó.

K: Thế giới là tôi, tôi là thế giới. Bây giờ, từ đó làm thế nào chúng ta giải quyết vấn đề.

P1: Chúng ta hãy đồng ý rằng tôi không tạo ra một khác biệt giữa những sự việc bên ngoài và bên trong.

K: Đầu tiên hãy chắc chắn điều đó. Bạn thực sự thấy điều đó, hay nó là lý thuyết.

P1: Đối với tôi nó là lý thuyết.

K: Thưa bạn, trước hết, lý thuyết với tôi không có giá trị. Hãy tha thứ cho tôi, thưa bạn. Tôi thấy điều gì đang xảy ra trong thế giới – chiến tranh, những dân tộc, giết chóc, mọi chuyện thảm khốc đang xảy ra – thực sự đang xảy ra, tôi không đang tưởng tượng nó; tôi thấy nó đang xảy ra ngay trước mắt tôi. Bây giờ, ai đã tạo ra nó?

P1: Con người.

K: Bạn công nhận rằng chúng ta, tất cả chúng ta, đã tạo ra nó?

P2: Vâng, tất nhiên.

K: Được rồi. Vậy là, nếu tất cả chúng ta đã tạo ra nó, chúng ta có thể thay đổi nó. Bây giờ, bạn sẽ tạo ra sự thay đổi theo cách nào? Thưa bạn vào một ngày khác ở New York, tôi đã gặp một nhà khoa học, một bác sĩ đã trở thành một triết gia. Ông ấy nói đây là trọng điểm cuộc nói chuyện, câu hỏi thực sự là: liệu các tế bào trong bộ não có thể tự tạo ra một thay đổi trong chính chúng – không nhờ vào thuốc men, không nhờ vào những qui trình di truyền khác nhau, nhưng liệu chính các tế bào não có thể nói: Đây là sai lầm – hãy thay đổi! Bạn hiểu không, thưa bạn? Liệu chính các tế bào não, không bị ảnh hưởng, không dùng thuốc men, có thể nhận thấy điều gì chúng đã tạo ra và nói: Đây là sai lầm – hãy thay đổi!

P1: Nhưng ông phân biệt rõ bộ não và cái trí.

K: Vâng, có lẽ ngu ngốc, nhưng tôi đã tạo ra một khác biệt, bởi vì bộ não chính là trung tâm của những cảm giác của chúng ra.

P4: Thưa ông, đó cũng là câu hỏi của tôi vào ngày kia: Chúng ta nên chờ đợi sự thay đổi đó phải không?

K: Bạn không thể. Nó sẽ tiếp tục.

P4: Nó sẽ đến một cách tự động phải không?

K: Không.

P4: Vậy là chúng ta nên cố gắng tìm kiếm nó.

K: Bạn sẽ làm gì, thưa bạn? Bạn hiểu rằng một thay đổi là cần thiết. Đúng chứ?

P4: Vâng, mọi người đồng ý điều đó.

K: Bây giờ, cái gì sẽ thay đổi nó? – trong những tế bào, không chỉ là những ý tưởng. Chính những tế bào của bộ não chứa đựng tất cả những ký ức của quá khứ. Liệu những tế bào kia, không áp lực, không ảnh hưởng, không chất hóa học, có thể nói: Đó là sự kết thúc của nó; tôi sẽ thay đổi, hay không?

P2: Không. Nếu không có ảnh hưởng, không có áp lực, điều đó có nghĩa nó đang tự xảy ra.

K: Không. Hãy lắng nghe nó. Những tế bào não chứa đựng tất cả những ký ức, tất cả những áp lực, tất cả giáo dục, tất cả trải nghiệm, mọi thứ – nó là trung tâm của hiểu biết. Đúng chứ?

P2: Vâng, nó bị chắt đầy.

K: Chắt đầy hiểu biết của hai triệu rưỡi năm. Chúng ta đã thử mọi cách – trong chất hóa học, hành hạ, mọi dạng trải nghiệm để tạo ra một thay đổi bên trong hộp sọ; chúng ta đã không thành công. Có kỹ thuật gene, có mọi dạng thí nghiệm đang được làm để thay đổi bên trong này, nhưng chúng ~~đ~~ không thành công. ~~T~~ Trước đến nay, chúng ~~đ~~ không thành công, chúng ~~c~~ thành công trong một ngàn năm nữa. Vì vậy, tôi nói với chính mình, tại sao bộ não lệ thuộc tất cả những việc này – những chất hóa học, những niềm tin, những vui thú? Nó đang chờ đợi để được giải thoát? Tôi nói, “Không, xin lỗi, nó là một dạng tẩu thoát khác.”

P2: Đang chờ đợi việc gì đó.

K: Đúng rồi, liệu những tế bào não, cùng mọi ký ức thuộc quá khứ, có thể kết thúc mọi chuyện đó ngay lúc này? Đó là câu hỏi của tôi. Bạn nói gì đây, thưa bạn?

P1: Tôi có một câu hỏi khác. Tôi phải giảng dạy cho học sinh và tôi thực hiện nó qua một qui trình lý luận – qua lý luận để cho nhiều sự việc được giải thích. Cùng lúc tôi nhận ra sự giới hạn của việc đó, đặc biệt khi đã tiếp xúc với ông – rằng tất cả điều này là hời hợt, lý thuyết, rất giới hạn. Sau đó chúng tôi đến gặp ông, chúng tôi nghe được điều gì là đúng, và chúng tôi đi từ một điểm đúng đến một điểm đúng, nhưng cuối cùng của tất cả, tôi phát giác rằng, chúng tôi vẫn còn không ở nơi nào gần sự thật. Vậy là việc đó chỉ có nghĩa rằng thay vì đi quanh quẩn trong vòng tròn lý luận đó, chúng ta lại đi quanh quẩn trong việc này, và nó chẳng khác biệt gì cả.

K: Vâng, thưa bạn, tất cả chỉ là những lời giải thích và chúng ta chuyển từ lý luận kia sang lý luận này. Vì vậy, chúng ta có nhận thấy rằng lý luận có một giới hạn hay không? Bây giờ, liệu tôi có thể rời bỏ lý luận kia mà không chuyển sang lý luận khác, bởi vì ngay từ khi bắt đầu tôi nhận thấy rằng lý luận có giới hạn – dù rằng nó là lý luận siêu hạng hay lý luận đơn sơ.

P1: Không, hai lý luận không thể được so sánh với nhau bởi vì cái kia hoàn toàn là lý luận, mà chúng ta hiểu là bị giới hạn, nhưng ở đây nó không chỉ là lý luận, bởi vì chúng ta nhận được từng chút thấu triệt, từng chút ánh sáng, nhưng chúng ta cứ chuyển động quanh những từng chút này. Không có thấu triệt hoàn toàn.

K: Được rồi. Nếu đó là như thế – mà tôi nghi ngờ – có phải rằng bạn muốn thấu triệt hoàn toàn? Câu hỏi của bạn ám chỉ điều đó.

P1: Chúng tôi nên hài lòng với điều gì chúng tôi đang nhận được, nhưng chúng tôi cần trạng thái hạnh phúc đó mà định hình sự suy nghĩ. Chúng tôi nhận được từng chút thấu triệt, không là cái tổng thể.

K: Tôi không đang nói về trạng thái hạnh phúc, tôi đang nói về thấu triệt. Bạn sẽ lắng nghe nó chứ? Tôi sẽ giới thiệu cái tổng thể, tôi sẽ vạch rõ theo lý thuyết cái tổng thể. Bạn sẽ lắng nghe chứ – không phải nói vâng, điều này đúng, điều này sai? Thưa bạn, theo thực tế mỗi văn sĩ, họa sĩ, khoa học gia, thi sĩ, đạo sư – tất cả họ đều có một thấu triệt bị giới hạn. Bạn và tôi đến nói rằng, “Nhìn kìa, điều này bị giới hạn và tôi muốn sự thấu triệt thực sự, trọn vẹn, hoàn toàn; không phải từng phần. “Đúng chứ?”

P1: Chúng tôi cần hiểu rõ điều này. Thấu triệt trọn vẹn là gì? Nó là một trải nghiệm phải không?

K: Tôi nghi ngờ nó là một trải nghiệm. Nó không là một trải nghiệm.

P2: Vậy thì nó phải đến từ bên trong.

K: Không, bạn thấy không, bạn đang khẳng định điều gì phải xảy ra.

P2: Nó không thể được mong đợi.

K: Bạn không thể đặt ra những luật lệ về nó. Bạn không thể nói nó là trải nghiệm, điều đó không đúng.

P2: Ông đang chỉ bảo cho chúng tôi làm thế nào tất cả việc này sẽ là một tổng thể.

K: Không phải tất cả việc này; những bộ phận không cấu thành cái tổng thể. Tôi cũng bị rơi vào lý luận như các bạn. Tôi chỉ đang nói, bạn đang tiếp cận nó sai lầm. Đó là quan điểm của tôi, đừng nói nó là một trải nghiệm, nó được dựa vào hiểu biết. Điều gì được dựa vào hiểu biết là sáng chế, không là sáng tạo.

P6 : Thưa ông, anh ấy không đang nói nó là trải nghiệm được dựa vào hiểu biết, nhưng nó phải là thực sự, được chứng tỏ.

K: Không phải rằng tôi trải nghiệm cái gì đó; nó là thực sự. Tôi không hiểu khó khăn của bạn. Người nào đó đến và kể cho tôi một câu chuyện. Tôi lắng nghe bằng sự chú ý mê say. Nó là ~~l~~ một câu chuyện hay, ngôn ngữ, văn phong nhẹ nhàng; tôi tràn đầy hân hoan bởi nó, tôi lắng nghe câu chuyện, và nó tiếp tục ngày này sang ngày khác, và tôi ~~l~~buốt trọn bởi câu chuyện. Vì vậy, câu chuyện chấm dứt bằng cách nói rằng, “Kết thúc ở đây”.

P5: Câu chuyện không chấm dứt cho chúng tôi; vấn đề tiếp tục.

K: Bạn là người bạn của tôi. Tôi muốn bảo cho bạn rằng con người có sự thấu triệt bị giới hạn, điều đó rõ ràng. Người bạn của bạn ở đây nói rằng, tôi sẽ bảo cho bạn bằng cách nào bạn có thể có được thấu triệt tổng thể. Bạn sẽ lắng nghe ông ta chứ? Đừng tranh cãi, chỉ lắng nghe. Bạn cho người ăn mỳ gạo; ông ấy không mong đợi bất kỳ thứ gì nơi bạn, nhưng bạn cho nó. Tương tự như thế, ông ta đang tặng tôi một món quà và ông ta nói, “Giữ nó, đừng hỏi tôi tại sao bạn đang được tặng nó, ai đang tặng nó; chỉ nhận nó.” Vì vậy, tôi đang nói cho bạn, thấu triệt không lệ thuộc trí năng, nó không lệ thuộc hiểu biết, nó không lệ thuộc mọi hình thức của hội tưởng, và nó không lệ thuộc thời gian. Khai sáng không lệ thuộc thời gian. Thời gian, ký ức, hội tưởng, nguyên nhân – chúng không tồn tại; vậy thì bạn có thấu triệt, thấu triệt tổng thể. Thưa bạn, giống như hai con tàu đang vượt qua nhau vào đêm tối, một con tàu nói với con tàu còn lại, “Đây là nó”, và vượt qua. Bạn sẽ làm gì?

P4: Thưa ông, nó đến nhờ sự rèn luyện dần dần hay nó đến ngay tức khắc.

K: Rèn luyện có nghĩa ký ức, thời gian.

P4: Vì vậy, nó chỉ có thể ngay tức khắc.

K: Ô, không phải, không phải, thưa bạn. Ông ta nói cho tôi việc này và ông ta đi rất. Ông ta đã để lại cho tôi một viên ngọc quý và tôi đang ngắm nghía vẻ đẹp của nó. Tôi không đang hỏi, tại sao ông ta đã tặng nó cho tôi, ông ta là ai, và vân vân. Ông ta đã trao nó cho tôi và ông ta nói, “Giữ nó, người bạn của tôi, hãy sống cùng nó, và nếu bạn không muốn nó, quăng nó đi.” Và tôi không bao giờ gặp lại ông ta. Tôi bị mê hoặc bởi viên ngọc, và viên ngọc đó bắt đầu phơi bày những sự việc tôi chưa bao giờ thấy trước kia, và viên ngọc đó nói, “Nắm chặt tôi hơn nữa, bạn sẽ thấy nhiều hơn.” Nhưng tôi nói, “Tôi còn vợ tôi, con cái tôi, trường cao đẳng của tôi, trường đại học của tôi, việc làm của tôi; tôi không thể làm việc này.” Vậy là bạn để nó trên bàn, quay trở lại vào chiều tối, và bạn nhìn nó. Nhưng viên ngọc đang phai nhạt, vì vậy bạn phải ôm chặt nó, bạn phải ấp ủ nó, yêu thương nó, ngắm nghía nó, chăm sóc nó.

Tôi không đang cố gắng thuyết phục ai về bất kỳ điều gì. Chúng ta thấy rằng hiểu biết của chúng ta rất giới hạn, và có lẽ hiểu biết chính là mối hiểm họa, có lẽ nó là liều thuốc độc trong tất cả chúng ta.

Thưa bạn, vào một ngày trước, ngay trước khi tôi đến Ấn độ, tôi đã gặp ba chuyên gia máy tính – những người rất, rất mới nhất. Họ đang tìm hiểu sâu hơn vào cái máy thông minh nhân tạo. Và cái máy thông minh nhân tạo có thể làm hầu hết mọi việc mà con người làm được – tranh luận, có vô vàn hiểu biết, nhiều hơn bất kỳ ai trong chúng ta. Nó sẽ gồm cả hiểu biết của người Anh, hiểu biết của người Châu Âu, hiểu biết của người Pháp, hiểu biết của người Nga, tất cả kinh Upanishads, tất cả kinh Gitas, tất cả kinh Bibles, kinh Koran, mọi thứ, và nó sẽ hành động – nó sẽ chỉ bảo cho bạn ăn cái gì, không ăn cái gì, khi nào đi ngủ cho sức khỏe của bạn, khi nào bạn không thể ái ân, mọi thứ bạn có thể làm; nó đã bắt đầu rồi. Và điều gì sắp sửa xảy ra cho bộ não con người nếu cái máy đó có thể làm mọi thứ mà tôi có thể làm, ngoại

trừ ái ân hay quan sát các vì sao? Vậy thì con người còn ý nghĩa gì nữa? Và kỹ nghệ giải trí – bóng đá, quần vợt, tất cả những việc này – rùi thay, ở đây nữa, nó cũng ảnh hưởng rất mạnh mẽ. Vậy thì nếu con người bị trói buộc trong mọi trò giải trí, mà gồm cả giải trí tôn giáo, lúc đó đâu là con người? Thưa bạn, đây là vấn đề rất nghiêm túc; nó không chỉ là nói chuyện thông thường.

P2: Vấn đề này sẽ không nảy sinh nếu có sự thay đổi trong bộ não mà lúc đó cao cấp hơn bộ não hiện tại, bởi vì bộ não hiện tại là ký ức và cái máy tính có một ký ức hoàn hảo hơn.

K: Một con chip nhỏ giống như thế chứa đựng 600 triệu từ ngữ.

P2: Tất cả những thư viện của thế giới sẽ ở trong cái máy.

K: Chúng chứa đựng tất cả, phải không? Do đó, tại sao tôi phải đi tới thư viện, tại sao tôi phải lắng nghe tất cả những dữ kiện này? Do đó, giải trí.

P2: Hoặc thay đổi.

K: Đúng vậy. Đây là vấn đề tôi đã đặt ra liên tục.

P2: Vậy là chúng ta trở lại vấn đề đó.

P1: Thiên định có một vị trí trong tất cả việc này hay không?

K: Có chứ. Thưa bạn, liệu có một loại thiên định mà không giả tạo, không cố ý, không nói rằng rèn luyện, rèn luyện, rèn luyện, không liên quan với tất cả những việc này hay không? Bởi vì cái cách tôi rèn luyện để trở thành một người giàu có, tôi có mục đích được tính toán. Vì vậy, nó không thể là thiên định như hiện nay chúng ta thực hành. Vì vậy, có lẽ có một thiên định không liên quan với tất cả những việc này – và tôi nói rằng có.

P2: Chúng ta ngừng ở đây chứ?

K: Vâng, chúng ta ngừng – giống như câu chuyện.

VARANASI

*Thảo luận cùng Phật tử**

Ngày 9 tháng 11 năm 1985

Krishnamurti (K): Liệu có cái gì đó thiêng liêng, cái gì đó vĩnh cửu, và không bị quy định bởi thương mại, hay không? Liệu có cái gì đó ở Ấn độ, trong vùng đất này của thế giới, hay không?

Người tham dự thứ nhất (P1): Chắc chắn có cái gì đó trong quốc gia này mà không bị ảnh hưởng bởi những nhân tố bên ngoài.

K: Đó không là câu hỏi của tôi. Liệu có cái gì đó ở đây mà không tồn tại ở bất kỳ nơi nào khác – không bị ảnh hưởng, không bị hư hỏng, không bị làm xấu xa bởi mọi huyên náo đang xảy ra nhân danh tôn giáo, hay không? Liệu có cái gì đó ở đây rồi, mà với nó – nếu nó hiện diện – người ta phải trao toàn trí óc và quả tim để giữ gìn, hay không? Bạn hiểu chứ, thưa bạn?

P1: Tôi không thể nói được, bởi vì theo một ý nghĩa nào đó tôi đã không trải nghiệm việc này rõ ràng lắm; tôi cũng không thể nói rằng liệu có những người khác đã trải nghiệm nó. Nhưng sự tìm hiểu những quyển sách cổ cho tôi một cảm giác chắc chắn rằng có một cái gì đó có thể trải nghiệm được rõ ràng.

* Lấy từ: *The Future Is Now* – London Victor Gollancz 1988

K: Tôi đang hỏi, Panditji, nếu có cái gì đó vĩnh cửu, không bị trôi buột bởi thời gian, tiến hóa và mọi chuyện như thế. Nó phải là rất, rất thiêng liêng. Và nếu nó hiện diện, vậy thì người ta phải trao trọn cuộc sống cho nó, lao vế nó, đưa sinh lực vào nó – không phải bằng những giáo điều và hiểu biết, nhưng bằng cảm thấy của nó, chiều sâu của nó, vẻ đẹp của nó, sức mạnh to tát của nó. Đó là điều gì tôi đang hỏi.

P1: Chúng tôi ao ước tìm được một điều như thế đó, nhưng đã không thể làm được. Và trải nghiệm của chúng tôi là trải nghiệm mà chúng tôi lại thấy mình bị hỗn loạn trong nhiều lý thuyết, trong nhiều truyền thống, nhiều hệ thống. Thỉnh thoảng chúng tôi nghe thấy một tiếng nói rõ ràng chỉ ra điều đó đầy cuốn hút. Tiếng nói đó đến từ ông, nhưng trong chừng mực nào đó chúng tôi không thể vươn tới được. Toàn hiện tượng này giống như một hội chợ to lớn có vô số tiếng nói hỗn loạn khác nhau đang đề nghị những giải pháp.

K: Bạn đang không trả lời câu hỏi của tôi: có hay không có? Không là truyền thống, không là một loại tiến trình lịch sử của một nền văn hóa cổ đang thu hẹp lại, đang bị hủy hoại bởi thương mại, nhưng là một thôi thúc mãnh liệt đang bị chuyển động bởi quyền năng nào đó, thông minh nào đó? Quyền năng đó, thông minh đó – nó có hiện diện bây giờ hay không? Tôi đang lặp lại cùng một sự việc bằng những từ ngữ khác nhau.

P2: Nếu tôi trả lời câu hỏi của ông, vậy thì tôi sẽ nói rằng điều gì ông đang nói – cái sự việc đó – là sự sống.

K: Tôi đang đặt một câu hỏi rất đơn giản; đừng gây phức tạp nó. Ấn độ đã bùng nổ khắp Châu Á, giống như Hy Lạp đã bùng nổ khắp văn hóa phương Tây. Tôi không đang nói về Ấn độ thuộc địa lý, nhưng như thành phần của thế giới. Nó lan tràn rất mau lẹ như một đám cháy rừng. Và nó có năng lượng khủng khiếp của cái gì

đó khởi nguồn, cái gì đó vô biên; nó có quyền năng chuyển động mọi thứ. Cái đó có hiện diện ở đây, hay nó đang ngủ yên? Nó có hiện diện bây giờ không?

P3: Tôi không biết, thưa ông. Tôi nghĩ nó hiện diện.

K: Tại sao? Tại sao bạn nghĩ như thế?

P3: Tỉnh thoảng nó xuất hiện, nhưng không thường xuyên.

K: Nó giống như hơi thở của không khí trong lành. Nếu không khí đó đang lưu thông liên tục, nó luôn luôn trong lành.

P3: Nó luôn luôn lưu thông, nó luôn luôn trong lành, nhưng sự tiếp xúc với con người không luôn luôn ở đó.

K: Tôi hiểu rõ việc đó, nhưng nó không đủ tốt lành.

P2: Tại sao ông muốn liên kết nó theo địa lý với vùng đất này của thế giới.

K: Theo địa lý – Tôi sẽ nói cho bạn. Tất cả những con người cổ xưa, đến mức độ tôi có thể hiểu rõ, đều thờ phụng núi non. Những vị thần đã đến từ đó cho những người Hy Lạp, và cho những người Sumeria cổ xưa, lại nữa núi non, ý thức về cái gì đó thiêng liêng hiện diện ở đó. Sau đó bạn đến rặng núi Himalayas – tất cả đều ở Dakshinamurti Stotra. Những thầy tu đã sống ở đó, đã thiền định ở đó. Nó vẫn còn ở đó, hay nó đang bị thương mại hóa.

P3: Nó ở đó, nó không thể bị thương mại hóa. Thương mại hóa là một cái gì đó khác nữa.

K: Nó ở đó à?

P3: *Vâng.*

K: Tại sao bạn nói vâng?

P3: *Bởi vì nó ở đó. Nó ...*

K: Thưa bạn, bạn ở đó, theo vật chất. Tôi có thể tạo ra lý thuyết về thân thể của bạn được cấu thành như thế nào, nhưng bạn vẫn còn ở đó – để sờ chạm, để cảm thấy, để nhìn thấy, để thực sự nhìn thấy bạn đang ngồi ở đó. Có một sự vật như thế không?

P3: *Vâng, nó ở đó, thực sự ở đó. Nó ở đó.*

K: Chẳng hay ho gì cả khi nói với tôi, “Nó ở đó, nó ở đó.” Nếu nó ở đó, tại sao vùng đất này của thế giới lại quá băng hoại, quá thảm khốc? Bạn không nhận ra tôi đang nói điều gì.

P3: *Từ khi bắt đầu tôi đều đang nói rằng nó ở đó, nhưng sự liên hệ, sự tiếp xúc, với những đám đông người ...*

K: Tôi không đang nói về những đám đông. Chính là bạn, bạn ...

P3: *Với những con người ...*

K: Với bạn ...

P3: *Nó bị giảm bớt.*

K: Tại sao nó bị thu hẹp, tại sao nó bị giảm bớt, tại sao nó đã trở thành cái gì đó nhỏ bé.

P3: *Người ta không quan tâm.*

K: Vậy thì điều đó có nghĩa gì?

P3: Họ quan tâm về thương mại nhiều hơn.

K: Vâng. Thế là nó biến mất. Điều đó không đặt thành vấn đề. Chúng ta hãy rời câu hỏi đó. Hay nó là tá nh tư lợi ghê gớm này – tư lợi trong hình thức của hiểu biết, trong hình thức của Phật giáo, Ấn độ giáo? Tất cả nó đều có nền tảng từ tư lợi. Và tư lợi đó đang gia tăng khủng khiếp trong thế giới và đó là cánh cửa ngăn chặn *cái đó*. Bạn hiểu chứ?

Thưa bạn, trước đây một thời gian, ba người rất thông thái – họ là những nhà khoa học – đến Brockwood, và chúng tôi nói chuyện. Họ đang cố gắng tìm ra bộ máy thông minh nhân tạo. Nếu họ có thể sáng chế cái máy đó, vậy thì tất cả chúng ta đều hết xài. Hiểu biết của bạn, kinh Veda của bạn, kinh Upanishads của bạn và kinh Gita của bạn – mọi thứ đều hết xài, bởi vì cái máy có thể lặp lại nó giỏi hơn bạn và tôi có thể làm được.

P1: Câu hỏi ông vừa đưa ra trao tặng một cơ hội tuyệt vời để đưa ra một câu hỏi ngược lại. Và câu hỏi ngược lại là: Điều gì ông nói cuốn hút chúng tôi, nhưng làm thế nào chúng tôi, trong xã hội hiện nay, sẽ tìm ra nó, trải nghiệm nó và chia sẻ nó?

K: Bạn không thể trải nghiệm nó. Muốn trải nghiệm nó phải có một người trải nghiệm. Anh ấy đã có một ngàn trải nghiệm; anh ấy thêm vào nó *một* trải nghiệm nữa – đó là *điểm* chính của tôi. Nó không là một trải nghiệm; nó không là cái gì đó mà tôi và bạn trải nghiệm. Nó ở đó giống như điện. Tôi có thể ngưỡng vọng nó, tôn sùng nó, nhưng nó ở đó.

P1: Con người chỉ có một khả năng, đó là khả năng trải nghiệm, và ông đang giật phăng nó đi. Sau đó chúng ta sẽ bám vào cái gì?

K: Tôi không giật phăng cái gì cả, nhưng tôi thấy rằng trải nghiệm là một sự việc rất nhỏ nhoi. Tôi trải nghiệm; rồi thì cái gì?

Trải nghiệm cho bạn hiểu biết làm thế nào leo lên một hòn núi. Chúng ta lệ thuộc vào hiểu biết, nhưng *cái đó* không thể được trải nghiệm. Bạn không thể *trải nghiệm* nước; nó ở đó. Tôi có thể trải nghiệm ái ân; tôi có thể *trải nghiệm* một vật gì đó đang chạm vào tôi; tôi có thể trải nghiệm một người nào đó đang khen ngợi tôi.

P4: Nước ở đó, nhưng tôi chỉ biết nó nhờ trải nghiệm được nó.

K: Bạn chỉ biết bởi vì bạn nhận thức được nó. Bạn biết chất lượng của nó; bạn nổi trên nó; nhưng tất cả việc đó là thành phần trong hiểu biết của bạn về nó.

P2: Nhưng nếu tôi không có hiểu biết, tôi sẽ không có bất kỳ trải nghiệm nào.

K: Điều gì bạn gọi trải nghiệm được dựa vào nhận thức giác quan. Và những nhận thức giác quan của chúng ta là từng phần, không bao giờ trọn vẹn. Bây giờ, khi quan sát đầy tinh tảo bằng tất cả những giác quan của bạn – đó không là *một* trải nghiệm. Thưa bạn, tôi nhìn miếng vải kia và nói nó màu đỏ bởi vì tôi đã bị quy định để gọi nó màu đỏ. Nếu bạn đã bị quy định để gọi nó màu tím, bạn sẽ gọi nó màu tím. Bộ não luôn luôn bị quy định bởi trải nghiệm của chúng ta, bởi những đáp trả thuộc giác quan của chúng ta – tranh cãi như thế nào, phủ nhận như thế nào và mọi chuyện như thế.

Nếu tôi tình cờ là một người Thiên chúa giáo, toàn quan điểm của tôi đối với tôn giáo là chúa Giêsu, ~~thc~~ mẹ Mary đồng trinh và mọi chuyện quanh quan điểm đó. Bạn là một người Ấn độ giáo hay Phật giáo – xin lỗi, tôi không đang so sánh – và mọi quan điểm đều xoay quanh tình trạng bị quy định đó. Vì vậy, khi bạn nói trải nghiệm, hoặc bạn phải học điều này hay làm điều kia, tất cả đều từ một bộ não mà đã trở nên nhỏ xíu, bị quy định.

P3: Chúng ta đi đến điểm mấu chốt mà chúng ta đã thảo luận. Chúng ta hiểu rõ về tình trạng bị quy định, tách tư lợi, và vân vân. Có thể xảy ra của chuyển động thoát khỏi, và vậy là chúng ta ngừng ngay đó.

K: Tại sao, thưa bạn?

P3: Hay tôi nên nói rằng chuyển động thoát khỏi là điều tuyệt đối không thể được xảy ra.

K: Hay ở nguyên nơi bạn là – bạn hiểu chứ? – và không chuyển động thoát khỏi. Ở nguyên nơi bạn là và thấy điều gì xảy ra. Đó là, thưa bạn, bạn không khi nào ở lại trọn vẹn, tổng thể, sống cùng cái gì là.

P3: Vâng, điều đó rõ ràng.

K: Chờ đã, thưa bạn, chờ đã, chờ đã. Chúng ta không bao giờ ở lại đó. Chúng ta luôn luôn đang chuyển động, đang chuyển động. Đúng không? Tôi là cái này, tôi là cái kia – nó là một chuyển động thoát khỏi cái gì là.

P3: Hoặc chúng ta ở lại nơi nó là, hoặc tránh sự chuyển động.

K: Sự chuyển động là gì?

P3: Thay đổi, thôi thúc ...

K: Vậy thì chúng ta phải hiểu rõ thời gian là gì, sự chuyển động trong thời gian.

P3: Vâng.

K: Chúng ta phải tìm hiểu thời gian là gì – điều mà chúng ta sống hàng ngày: thời gian như quá khứ, thời gian như hiện tại, thời gian như tương lai. Vậy , thời gian là gì? Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Phải cần nhiều thời gian để học tiếng Phạn, để tìm hiểu những học thuyết, vô số tác phẩm văn học cổ điển nhất – điều gì những người cổ xưa đã nói, điều gì Buddha đã nói, điều gì Nagarjuna đã nói, và vân vân. Muốn học hỏi một kỹ năng cần thời gian. Mọi thứ chúng ta làm đòi hỏi thời gian. Vì vậy , chúng ta phải tìm hiểu: thời gian là gì?

P4: Thời gian là phương tiện của thành tựu.

K: Vâng, thành công, thất bại, thấu lượm một kỹ năng, học một ngôn ngữ, viết một lá thư, bao phủ một khoảng cách từ đây đến đó. Đối với chúng ta đó là thời gian. Thời gian là gì?

P4: Nó là một chuyển động trong cái trí, một chuyển động tinh tế, không ngừng nghỉ của cái trí.

K: Vậy thì bộ não là gì? Cái trí là gì? Đừng sáng chế. Hãy quan sát nó. Bộ não là gì?

P5: Rất khó khăn để phân biệt rõ sự khác biệt giữa bộ não và cái trí. Cái cách không kiểm soát được, hầu như liên tục của những tư tưởng đang tuôn trào vào những tác nhân kích thích không bắt được, là điều gì giải thích cho thời gian.

K: Không, thưa bạn, bạn không đang lắng nghe. Có thời gian dựa vào đồng hồ: để bao phủ một khoảng cách, để học một ngôn ngữ, nó đòi hỏi thời gian. Và cũng vậy chúng ta đã sống trên quả đất này được hai triệu rưỡi năm. Đã có một tiến hóa quá nhiều, mà là thời gian. Bạn có ý gì qua từ ngữ thời gian?

P4: Tất cả những điều ông vừa đề cập là thời gian vật chất. Nhưng vấn đề thực sự của thời gian dường như tùy thuộc vào sự vận hành của nó như thế nào bên trong tinh thần. Có việc gì đó không giải quyết được mà chúng ta lại muốn giải quyết.

K: Thưa bạn, trước khi chúng ta nói về cái trí, tôi khiêm tốn xin phép gợi ý, bộ não là gì?

P4: Bộ não có lẽ là căn cứ vật chất hoặc cấu trúc sinh học của cái trí.

K: Bộ não là trung tâm của tất cả hoạt động của chúng ta, trung tâm của tất cả những phản ứng giác quan của chúng ta; nó là trung tâm của tất cả suy nghĩ bên trong hộp sọ. Cái gì là chất lượng của bộ não đang đưa ra câu hỏi: Thời gian là gì? Bạn thấu nhận câu hỏi như thế nào?

P1: Sau khi thảo luận cùng công chúng tôi đã hiểu rõ rằng chính sự chú ý tổng thể sẽ mang lại một thay đổi cơ bản. Đó là nơi vấn đề bắt đầu.

K: Bạn có phèn nếu tôi nói điều gì đó không? Thời gian là quá khứ, thời gian là lúc này; và lúc này bị kiểm soát bởi quá khứ, bị định hình bởi quá khứ. Và tương lai là một bổ sung của hiện tại. Tôi đang giải thích nó rất đơn giản. Vì vậy, tương lai là *ngay lúc này*. Vì vậy, câu hỏi là: nếu tất cả thời gian được chứa đựng trong ngay lúc này, tất cả thời gian – quá khứ, hiện tại và tương lai – vậy thì chúng ta có ý gì qua từ ngữ thay đổi?

P1: Từ ngữ “thay đổi” không có bất kỳ ý nghĩa nào.

K: Không, hãy chờ đợi. Ngay lúc này chứa đựng tất cả thời gian. Nếu đó là một sự kiện – *một sự kiện*, không là ~~một~~ lý thuyết, không là một loại nào đó thuộc kết luận giả thuyết – rằng tất cả

thời gian được chứa đựng trong ngay lúc này, đây là tương lai, đây là hiện tại. Không có chuyển động hướng về hay bởi vì. *Không có chuyển động.* Chuyển động ám chỉ thời gian, đúng chứ? Vì vậy, *không có thay đổi.* Thay đổi trở nên ngu xuẩn. Vậy thì tôi là cái gì tôi là: tôi là tham lam, và tôi nói vâng.

P1: Có một khác biệt quá nhiều giữa ông và chúng tôi; chúng ta có lẽ đang nói cùng một sự việc.

K:Ồ, không, không. Tôi không chấp nhận bất kỳ điều gì thuộc loại này.

P1: Ông đang nói rằng tất cả mọi thời gian là ngay lúc này. Tôi cũng nói cùng một sự việc. Tất cả mọi thời gian là ngay lúc này. Nhưng câu nói của tôi và câu nói của ông là hai sự việc hoàn toàn khác hẳn.

K: Tại sao?

P4: Bởi vì anh ấy đang nói từ lý luận và giả thuyết.

K: Đó là thế đó. Điều đó có nghĩa thời gian đang vận hành.

P1: Làm thế nào chúng ta có thể xóa tan được sự khó khăn này?

P4: Panditji, hãy trả lời câu hỏi: Làm thế nào chúng ta có thể phá vỡ con suối này mà trong nó chúng ta trôi chảy này?

P1: Dòng suối bị phá vỡ qua lý luận. Có một cách biệt vô cùng giữa ông và chúng tôi. Tôi hiểu điều gì ông đang nói theo phỏng đoán. Vấn đề là: Làm thế nào chúng ta xóa được sự khác biệt này? Bởi vì, chúng ta đã đến một gặp gỡ chung nào đó, theo nghĩa của hiểu rõ.

K: Tôi sẽ bảo cho bạn. Không, tôi sẽ trình bày cho bạn. Làm ơn, tôi không là một đạo sư. Đây là một sự thật phải không? – thời gian là ngay lúc này; tất cả thời gian được chứa đựng trong ngay lúc này, tại tích tắc này. Thật ra, đây là một hành động lạ thường nhất: thấy tương lai, quá khứ, là ngay lúc này. Đó là một sự thật – không là một ý tưởng về sự thật, phải không?

P4: Có hai sự việc: đang trực nhận và đang suy tưởng. Lúc này tôi đang suy tưởng, không đang trực nhận.

K: Vậy thì điểm mấu chốt của nó là gì?

P4: Không điểm mấu chốt, nhưng tôi muốn tiếp tục từ đây – từ suy tưởng đến trực nhận.

K: Suy tưởng không là một sự thật.

P4: Suy tưởng không là một sự thật; trực nhận là một sự thật, và tất cả chúng tôi đều bị vướng trong suy tưởng, trong thời gian. Sự xảy ra cùng lúc của suy tưởng và thời gian phải bị bẻ gãy. Người ta phải thoát khỏi...

K: Ai thoát khỏi?

P4: Tôi có ý nói, cho trực nhận vận hành.

K: Chính từ ngữ “vận hành” có nghĩa “thời gian”.

P6: Chờ một chút. Cho phép tôi chen vào điểm này và nói một việc: nếu tất cả mọi thời gian trong ngay lúc này, ấy thì không còn gì nữa.

K: Mà có nghĩa là gì?

P6: Rằng ông ngừng quan sát.

K: Lúc này bạn đang suy tưởng trước rồi.

P6: Tôi không đang suy tưởng trước. Nếu tất cả mọi thời gian là ngay lúc này ...

K: Đó có lẽ là sự việc lạ thường nhất, nếu bạn vào trong nó. Đó có lẽ là bản thể của từ bi. Đó có lẽ là bản thể của thông minh không thể định nghĩa được, rất kinh ngạc. Bạn không thể nói tất cả mọi thời gian là ngay lúc này nếu điều đó không là một sự thật. Những sự việc khác không quan trọng. Tôi không biết liệu tôi có trình bày rõ ràng chưa.

Thưa bạn, nếu tất cả mọi thời gian được chứa đựng trong ngay lúc này, không có **chuyển động**. Điều gì tôi làm ngay lúc này, tôi sẽ làm ngày mai. Vì vậy, ngày mai là ngay lúc này. Tôi sẽ làm gì nếu tương lai – ngày mai – là ngay lúc này? Tôi tham lam, ganh tị, và tôi sẽ ganh tị ngày mai. Liệu có thể chấm dứt ganh tị đó *ngay tức khắc*?

P1: Điều đó rất khó khăn.

K: Nó không khó khăn **đâu**. Tôi thấy rằng nếu tôi tham lam ngày hôm nay, ganh tị ngày hôm nay, ngày mai tôi sẽ tham lam và ganh tị nếu điều gì đó không xảy ra ngay lúc này. Rất quan trọng rằng điều gì đó xảy ra *ngay lúc này*. Vì vậy, liệu tôi có thể thay đổi, chuyển đổi, *ngay lúc này* hay không?

Có một chuyển động không thuộc thời gian nếu có một thay đổi cơ bản. Bạn hiểu chứ, thưa bạn. Cách đây hai triệu rưỡi năm chúng ta man rợ. Chúng ta vẫn còn man rợ; đang ham muốn quyền hành, vị trí, đang giết chóc lẫn nhau, ganh tị, so sánh, tất cả việc đó. Bạn đã đặt tôi vào thách thức này: Tất cả mọi thời gian là *ngay lúc này*. Tôi không còn **những** nơi **tẩu** thoát, tôi không còn những cái **cổng** nào mà qua đó tôi có thể trốn chạy khỏi sự thật cốt

lỗi này. Tôi nói với chính mình: Chúa của tôi ơi, nếu tôi không thay đổi ngay lúc này, ngày mai sẽ y nguyên như thế này, hay một nghìn ngày mai. Vì vậy, liệu tôi có thể thay đổi hoàn toàn *ngay lúc này*? Tôi nói rằng có thể.

P4: Ông có thể bảo cho chúng tôi bằng cách nào?

K: Không *bằng cách nào*, thưa bạn. Khoảng khoắc bạn nói *bằng cách nào*, bạn ở trong qui trình thời gian rồi: tôi bảo cho bạn cái này, cái này, cái này, và bạn nói rằng tôi sẽ làm cái này, cái này để đạt được cái kia. Bạn không thể đạt được nó bởi vì *bạn là cái gì bạn là ngay lúc này*.

P6: Điều đó có nghĩa rằng trong khi đang lắng nghe câu nói đó của ông, “Tất cả mọi thời gian là ngay lúc này”, có một chất lượng của thôi thúc kiểm được.

K: Dĩ nhiên.

P6: Vậy là đang lắng nghe phải được trong sáng.

K: Vì vậy, thưa bạn, không có hiểu biết, không có thiên định, không có kỷ luật. Mọi thứ kết thúc. Tôi xin phép đặt câu hỏi theo hướng khác nhé? Ví dụ, giả sử tôi biết rằng tôi sắp sửa chết. Có một khoảng thời gian trông ở giữa lúc này và chết: đó là, tôi sẽ chết vào ngày mùng một tháng giêng. (Thật ra tôi không chết vào ngày mùng một tháng giêng!). Bác sĩ đã bảo với tôi, ví dụ như là, rằng tôi trải qua thời kỳ cuối cùng của ung thư và tôi không thể sống được sau ngày mùng một tháng giêng. Vậy là tôi còn lại vài tháng nữa mới chết. Nếu tất cả mọi thời gian là ngay lúc này, tôi đang chết. Vậy thì tôi không có thời gian; tôi không muốn thời gian. Vậy thì chết là ngay lúc này. Liệu rằng bộ não con người có thể luôn luôn sống cùng chết hay không? Bạn hiểu chứ?

Tôi sẽ chết – điều đó chắc chắn. Và tôi nói, vì Chúa hãy chờ một chút. Nhưng nếu tôi thấy sự thật rằng tất cả mọi thời gian là ngay lúc này – điều đó có nghĩa chết và sống cùng chung nhau; chúng không bao giờ tách rời. Vì vậy, hiểu biết đang phân chia tôi – cái hiểu biết rằng tôi sắp sửa chết vào đầu tháng giêng – và tôi bị khiếp sợ; tôi nói, làm ơn, làm ơn, đợi đó, đợi đó, đợi đó, tôi phải để lại một di chúc, tôi phải làm việc này, tôi phải làm việc kia. Nhưng nếu tôi sống cùng chết, tôi luôn luôn đang làm nó; đó là, tôi viết di chúc của tôi. Lúc này tôi đang chết, điều đó có nghĩa tôi đang sống. Tôi đang sống và chết kề bên; không có ngăn cách và tách rời giữa sống và chết.

Bạn có thể làm điều này không, thưa bạn, hay nó không thể thực hiện được? Nó có nghĩa chết nói rằng, “Bạn không thể đem theo bất kỳ món gì cùng bạn. “Hiểu biết của bạn, những quyền sách của bạn, vợ con của bạn, tiền bạc của bạn, nhân cách của bạn, phù phiếm của bạn, và tất cả mọi thứ mà bạn đã xây dựng cho bản thân mình – mọi thứ đều kết thúc cùng chết. Bạn có lẽ nói rằng có khả năng bạn sẽ đầu thai lại. Nhưng tôi đang hỏi bạn: Liệu bạn có thể sống lúc này mà không có mọi quyền luyện đến bất kỳ thứ gì hay không? Tại sao trì hoãn việc này – sự quyền luyện – cho đến khi nằm trên giường bệnh? Hãy giải thoát khỏi quyền luyện ngay lúc này.

P6: Chúng tôi xin phép ngồi yên lặng cùng ông nhé?

(K đồng ý)

P1: Ông đã bắt đầu buổi thảo luận với câu hỏi: Cái sự việc này là gì, và, có cái sự việc này trong quốc gia này hay không? Đây là sự việc đó phải không?

K: (gật đầu, rồi sau khoảng yên lặng lâu) Xem này, nó không khó khăn lắm. Nó rất đơn giản. Theo cá thể tôi không cần mọi tiếng tăm nào; tôi không muốn một ý thức của “Tôi biết và bạn không

biết.” Theo bản chất tôi là một người rất khiêm tốn, rất e thẹn, lễ phép, hòa nhã. Vì vậy, bạn muốn điều gì? Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Nếu bạn có thể khởi đầu ở mức độ đó ... Đúng. Từng đó đủ rồi. Hãy cho phép tôi kể một câu chuyện vui.

Có ba vị thánh ở Hi mã Lạp sơn – dĩ nhiên, nó phải là Hi mã Lạp sơn! Mười năm trôi qua, một người trong họ nói, “Ồ, thật là một buổi chiều dễ thương!” Mười năm trôi qua và một người khác nói, “Tôi mong trời sẽ mưa.” Mười năm nữa trôi qua và người thứ ba nói, “Tôi ước cả hai người yên lặng.”

VARANASI

Thảo luận cùng Phật tử*

Ngày 11 tháng 11 năm 1985

Krishnamurti (K): Thưa bạn, tôi muốn đặt ra nhiều câu hỏi. Liệu rằng có một đường gạch, một giới hạn, nơi tánh tư lợi chấm dứt và nơi một trạng thái không tư lợi bắt đầu, hay không? Tất cả chúng ta đều có tánh tư lợi; nó ở trong hiểu biết, trong ngôn ngữ, trong khoa học, trong mọi hình thái của cuộc sống chúng ta. Trong mọi hình thái của cuộc sống chúng ta đều có tư lợi, và điều đó đã tạo ra hỗn loạn. Và nó vươn rộng đến mức nào? Và chúng ta gạch một đường giới hạn ở đâu để nói: ở đây nó cần thiết, ở đó nó không cần thiết gì cả? – trong cuộc sống hằng ngày; không phải trong khoa học, trong toán học, trong hiểu biết. Tôi đang nói thực tế, không theo lý thuyết.

Người tham dự thứ nhất (P1): *Câu hỏi này rất khó khăn để trả lời nếu ông đặt ra những điều kiện nào đó, giống như những khó khăn chúng ta gặp phải trong xã hội; nhưng nếu ông không đặt ra những điều kiện, vậy thì tôi sẽ cố gắng trả lời.*

K: Được rồi, tôi xóa bỏ những điều kiện. Không phải xóa bỏ; cuộc sống là như thế này. Tôi đang đặt ra điều kiện, tôi không đang đặt ra luật lệ, đừng lỗi bạn phải suy nghĩ, nhưng cuộc sống chỉ cho

* Lấy từ: *The Future Is Now* – London Victor Gollancz 1988

tôi rằng trong mọi công việc ở mọi vùng đất của thế giới tánh tự lợi đều thống trị. Chúng ta đùa giỡn với tôn giáo, chúng ta đùa giỡn với K như một món đồ chơi, chúng ta đùa giỡn với mọi loại sự việc, nhưng sợi chỉ của tánh tự lợi rất, rất chắc, và tôi hỏi mình, nó bắt đầu ở đâu, và liệu có một kết thúc cho nó. Nó bắt đầu ở đâu, nó kết thúc ở đâu, hay không có kết thúc phải không? Chúa là tánh tự lợi của tôi, khoa học, học thuật, nghi lễ cũng như thế. Người đàn ông đó ở góc đường bán thuốc lá, đầy tự lợi.

P1: Có sự hiểu biết của những quyển sách gây ảnh hưởng câu trả lời của tôi, những tôi sẽ cố gắng trả lời từ những trải nghiệm của tôi như một con người cá thể.

K: Vâng, như một con người – thậm chí từ những quyển sách của bạn, từ những nghiên cứu của bạn, bạn chắc, tất cả họ chắc đã đặt câu hỏi này trong những cách khác nhau.

P1: Khi tôi cố gắng hiểu rõ chính tôi, quan sát chính tôi như tôi là, thực sự, lúc đó tôi đặt chính tôi vào những phân loại nào đó. Khi tôi cố gắng khám phá chính tôi trong hành động, trong liên hệ của tôi, lúc đó tôi tìm được một yếu tố của tự lợi, và tôi có thể, bằng nỗ lực nào đó, cố gắng được tự do khỏi tự lợi này, và tôi có tháo gỡ tôi ra được trong chừng mực nào đó.

K: Nhưng điều đó cũng là tự lợi.

P1: Khi tôi cố gắng thiết lập sự tồn tại của tôi, con người của tôi, lúc đó hành động của tôi trở nên tự cho mình là trung tâm nhiều hơn, và trong chừng mực nào đó mà tôi tháo gỡ được, tánh tự lợi giảm sút.

K: Không, bạn đang không hiểu ý của tôi. Tôi muốn làm cho nó rất, rất đơn giản. Chúng ta càng suy nghĩ đơn giản bao nhiêu, hành động càng tốt hơn, cách quan sát những sự việc càng rõ ràng hơn.

Từ niên thiếu những vấn đề bắt đầu – tôi phải đi đến trường, tôi phải đọc và học, tôi phải học toán. Toàn cuộc sống trở thành một vấn đề bởi vì, từ căn bản, tôi gặp gỡ cuộc sống như một vấn đề. Trong ngôn ngữ tiếng Anh một vấn đề có nghĩa là một sự việc gì đó làm bối rối bạn. “Problema” đến từ tiếng Hy Lạp; nó có nghĩa là một sự việc gì đó quăng vào bạn và bạn phải trả lời nó. Vì vậy, từ niên thiếu, bộ não của bạn bị quy định để sống cùng những vấn đề và giải quyết những vấn đề – và những vấn đề đó không bao giờ có thể giải quyết được. Tôi để việc này tiếp tục, vấn đề tiếp theo vấn đề tất cả cuộc sống của tôi trở thành một vấn đề, sống trở thành một vấn đề. Và tôi nói, tôi không muốn sống theo cách đó, sống theo cách đó rất sai lầm. Vì vậy tôi đang hỏi chính tôi, có phải tánh tự lợi tạo ra vấn đề, hay liệu cái trí, bộ não, có thể được tự do khỏi những vấn đề và do đó chặn đứng những vấn đề hay không? Bạn hiểu rõ sự khác biệt chứ? Tôi không biết liệu tôi đang giải thích rõ ràng chưa. Tôi phải đi đến trường học, đọc và vân vân là một sự thật. Bộ não của tôi dần dần bị quy định để sống với những vấn đề, bộ não trở thành vấn đề, mọi thứ trở thành một vấn đề. Vì vậy, tôi đến gặp bạn để giải quyết cái vấn đề: bộ não có, mà có lẽ được liên kết với tánh tự lợi.

P1: Tạo ra hay thâm nhận những vấn đề và cố gắng giải quyết chúng đã trở thành một qui luật của cuộc sống chúng ta, và cách làm mọi sự việc như thế này nuôi dưỡng con người của tôi.

K: Vì vậy, con người của bạn là một vấn đề. Nhưng bạn đang không hiểu ý của tôi. Con người của bạn là sự nhận dạng với quốc gia, với văn chương, với ngôn ngữ, với những Thượng đế; bạn bị gán bó chặt chẽ, vì vậy bạn đã mọc rễ trong một nơi, vì vậy việc đó trở thành con người. Không có con người tách rời khỏi việc đó – không con người tinh thần, con người chúa – tôi không tin tưởng mọi việc đó; tôi hoàn toàn nghi ngờ. Vì vậy, tôi nói với mình, tại sao tôi, hay bạn, lại biến cuộc sống, mà được cho ý nghĩa là để được sống giống như một cái cây đang tăng trưởng đẹp đẽ, thành

như thế này? Tôi không thể sống theo lối đó, tôi sẽ không sống theo lối đó. Dù Thượng đế có tồn tại, vân vân – tôi hoàn toàn dừng dung với tất cả việc đó, tôi hoàn toàn gạt đi tất cả việc đó, và tôi nói với mình, tôi sẽ không sống theo lối mà bạn đang sống; tôi sẽ không. Tôi sẽ rời đây để đi đến những rặng núi hơn là sống theo lối đó. Bạn đã hủy hoại đang sống, bạn đã hủy hoại đang sống bằng hiểu biết, bằng khoa học, bằng những máy tính – bạn đã hủy hoại sống của tôi. Tôi có thể rút lui vào những rặng núi, nhưng việc đó chẳng có ý nghĩa gì cả.

P1: Tại sao ông quá nhiệt thành để bảo vệ điều gì ông gọi là đang sống? Giả sử tôi phản bội nó, tôi phá vỡ nó, nó có tạo ra khác biệt gì đâu?

K: Tôi không đang nói rằng tôi muốn sống; đó không là quan điểm của tôi. Tôi nói, tại sao tôi lại sống theo lối này? Tôi không đang bảo vệ nó bằng cách hỏi điều này. Tại sao tôi phải trải qua mọi tiến trình kinh hoàng này? Tình dục trở thành một vấn đề, ăn uống trở thành một vấn đề, mỗi thứ là một vấn đề. Và tôi không muốn có những vấn đề, mà không có nghĩa tôi khước từ cuộc sống. Tôi không muốn những vấn đề, vì vậy tôi gạt gỡ những vấn đề. Bởi vì, bộ não của tôi sẽ không làm việc trong những vấn đề, tôi có thể gạt gỡ tất cả những vấn đề.

P1: Như tôi hiểu nó, ông đang nói rằng những vấn đề không nên đi vào, những vấn đề không nên kèm chế con người ông. Ông không muốn khước từ cuộc sống, nhưng ông không muốn bị ảnh hưởng bởi những vấn đề.

K: Không, không. Bạn hoàn toàn hiểu lầm tôi. Tôi đang nói, từ khi sanh ra cho đến khi chết đi cuộc sống được đối xử như một vấn đề: trường trung học, cao đẳng, đại học, sau đó công việc, hôn nhân, ái ân, con cái – một trong những người con hư hỏng hay tài năng và tôi vận dụng hay khai thác cậu trai đó và tiếp tục như thế

suốt cuộc đời tôi. Sau đó chết trở thành một vấn đề. Và rồi tôi hỏi, liệu có một cuộc sống sau khi chết, đầu thai, và mọi chuyện như thế? Bạn hiểu được con người đã làm việc gì? Đây là cuộc sống. Tại sao bộ não của bạn lại không đủ đơn giản, không đủ tự do để nói đây là một vấn đề và giải quyết nó, không phải thêm một vấn đề khác vào nó.

P2: Nếu tôi được phép nói như thế này, thưa ông, vấn đề không đến từ bên ngoài; vấn đề nảy sinh trong lộ não này, mà được củng cố thêm bởi vấn đề này, mà tạo ra vấn đề này. Tại sao nó không ngay lập tức dẹp bỏ nó ở khoảnh khắc đầu tiên đó?

K: Bởi vì, nó đã không giải quyết bất kỳ vấn đề nào cả.

P1: Bộ não có khả năng kết thúc đó hay không?

K: Có, nhưng tôi phải phân biệt, làm rõ ràng một điểm. Bộ não là trung tâm của tất cả những dây thần kinh của chúng ta, tất cả những cảm xúc của chúng ta, tất cả những phản ứng của chúng ta, hiểu biết của chúng ta, những liên hệ, những cái cọ của chúng ta và tất cả việc đó. Nó là trung tâm của ý thức chúng ta, và ý thức đó chúng ta đối xử như là cái của tôi – ý thức của tôi. Tôi nói, nó không là ý thức của tôi; nó không được nhân cách hóa như K. Và nó không là ý thức của bạn bởi vì mỗi con người trên trái đất đều trải qua khổ ải này – đau đớn, sâu khổ, vui thú, ái ân, sợ hãi, âu lo, hoang mang, hy vọng một điều gì đó tốt đẹp hơn và vân vân; đó là ý thức của chúng ta. Vì vậy, ý thức đó không là ý thức của bạn; nó là con người. Nó là nhân loại. Tôi là nhân loại – không phải tất cả các bạn cộng với tôi. Tôi là nhân loại.

P3: Đối với tôi có vẻ rằng chúng ta biết về hai loại hành động: một loại được ía uy nghĩ ra bởi bộ não, được tính toán, và vì vậy luôn chứa đựng hạt giống của tánh tư lợi, bị thúc đẩy bởi tánh tư lợi. Tôi không nghĩ bộ não có thể làm bất kỳ việc gì mà không

*chứa đựng trong nó hạt giống của tánh tự lợi, bởi vì nó là dụng cụ được dành cho việc đó. Nhưng cũng có hành động tự phát không bị tác động từ bên ngoài mà thỉnh thoảng chúng ta trải qua, mà được sinh ra chỉ từ tình yêu, không phải như một sản phẩm của suy nghĩ. Và bởi vì con người không biết làm gì với loại hành động này, bởi vì không có việc gì anh ấy có thể làm về hành động này, anh ấy đã nuôi dưỡng cái còn lại – anh ấy đã nuôi dưỡng cái gì bộ não có thể vận hành tốt, cái gì nó có thể tính toán, cái gì nó có thể thành tựu, và thế là toàn thế giới chất đầy hoạt động như thế, hành động như thế. Và việc đó đã trở thành cuộc sống của chúng ta. Và **cái khác**, mà là cái sinh động đầy sinh lực, thì thỉnh thoảng mới có.*

K: Tôi không thảo luận việc đó trong chốc lát. Cái trí khác hẳn bộ não – hoàn toàn tách ra – không liên quan chút nào. Tình yêu không liên quan tự lợi. Đừng mang vào tình yêu lúc này. Sự thật là tình yêu có tồn tại. Chúng ta có lẽ có thông cảm, đồng cảm, yêu thương, thương lại – nhưng đó không là tình yêu, vì ấy tôi để việc đó qua một bên. Lúc này đó là tất cả. Tình yêu và tự lợi không tồn tại chung. Những vấn đề và tình yêu không thể tồn tại chung. Vì vậy, những vấn đề không có ý nghĩa gì nếu cái khác hiện diện. Nếu cái khác hiện diện, những vấn đề không tồn tại.

***P3:** Tôi không chắc liệu chúng không thể đồng tồn tại. Chúng độc lập với nhau; nhưng tôi nghĩ thậm chí một người có tánh tự lợi và có những vấn đề, thỉnh thoảng hành động không có sự cản trở của bộ não – từ tình yêu. Vì vậy, tôi muốn không nói rằng sự hiện diện của bộ não chối từ hoàn toàn tình yêu.*

K: Thưa bạn, tôi nói nó giống như thỉnh thoảng có quả trứng hư. Tôi muốn một quả trứng tốt mỗi ngày – không phải thỉnh thoảng. Vì vậy, tôi đang hỏi tất cả các bạn, tánh tự lợi bắt đầu ở đâu và nó kết thúc ở đâu? Có một kết thúc cho tánh tự lợi không? Hay mọi hành động đều được sinh ra từ tánh tự lợi? Đừng nói với tôi,

“thình thoảng”; tôi không quan tâm điều đó. Thình thoảng tôi nhìn ra ngoài cửa sổ và cái cửa sổ đó rất chật hẹp; tôi ở trong một nhà tù.

Vì vậy, làm ơn hãy theo sát tôi trong một phút. Có một trật tự vô cùng trong vũ trụ. Một hồ đen là một bộ phận của trật tự đó. Bất kỳ nơi nào con người đi vào anh ấy tạo ra vô trật tự. Vì vậy, tôi nói, liệu tôi, như một con người mà là thành phần còn lại của nhân loại, có thể tạo ra trật tự trong chính tôi trước? Trật tự có nghĩa không còn tách tư lợi.

P4: Thưa ông, ẩn đề là, trên nền tảng của một ý thức chung không dễ dàng khi phủ nhận cái hạt nhân mà chuyển động để tự định hình chính nó thành cái tôi lệ giới hạn, cái tôi th am lợi, mà theo cùng nó những vấn đề là thực sự, không tưởng tượng. Tôi có ý nói rằng tôi bị bệnh tật, tôi bị chết – những sự việc này có thể được xem như không vấn đề trong cách nào?

K: Bạn đang nói rằng cái tôi là vấn đề phải không? Tại sao chúng ta biến nó thành một vấn đề? Tại sao bạn nói cái tôi là vấn đề? Có lẽ chúng ta biến nó thành một vấn đề và sau đó nói rằng, làm thế nào tôi thoát khỏi nó? Chúng ta không nhìn ngắm vấn đề. Chúng ta không nói, cái tôi là ẩn đề, hãy để tôi hiểu rõ nó, hãy để tôi nhìn ngắm viên ngọc này mà không chỉ trích nó. Chính sự chỉ trích là vấn đề. Bạn có theo kịp điều gì tôi có ý nói hay không? Vì vậy, tôi sẽ không chỉ trích nó, tôi sẽ không đàn áp nó, tôi sẽ không khước từ nó, tôi sẽ không thăng hoa nó; nhưng trước tiên hãy để tôi nhìn ngắm nó.

P4: Thưa ông, hãy xem một người có một cái gai trong thân thể và đang cảm thấy đau đớn. Sự đau đớn do cái gai tương tự như những kèm hãm và những vấn đề đang tác động vào cái tôi.

K: Không, thưa bạn. Nếu tôi có một cái gai trong bàn chân của tôi, tôi nhìn nó trước tiên, tôi biết sự đau đớn. Tôi hỏi chính tôi, tại sao

tôi đã đâm phải nó, tại sao tôi đã không nhìn thấy nó? Điều gì sai trái cho sự quan sát của tôi, đôi mắt của tôi? Tại sao tôi đã không nhìn thấy nơi tôi đang đi? Tôi hiểu rằng nếu tôi nhìn thấy nó, tôi sẽ không đâm lên nó. Vì vậy, tôi đã không nhìn thấy nó. Khi sự đau đớn ở đó, vậy thì tôi hành động. Tôi đã không trông thấy cái vật đang trước bàn chân tôi. Vậy là sự quan sát của tôi có sai trái. Vì vậy, tôi nói, điều gì đã xảy đến cho bộ não đã không trông thấy việc đó của tôi? Có thể nó đang bận nghĩ ngợi một điều gì khác khi tôi đang đi trên đường? Vậy là bạn hiểu rồi phải không, thưa bạn?

P3: Nhưng trong trường hợp những vấn đề tâm lý, người quan sát và điều được quan sát xoắn xít vào nhau không gỡ ra được.

K: Không. Chúng ta đang lạc đề đến một việc khác. Chúng ta hãy bám vào một vấn đề, một chủ đề. Tánh tư lợi bắt đầu ở đâu và nó kết thúc ở đâu; và có một kết thúc cho nó không? Và nếu nó kết thúc, trạng thái đó là gì?

P6: Tôi xin mạn phép tạm đưa ra một câu trả lời. Có thể, tánh tư lợi bắt đầu bởi chính cái tôi và cái tôi đến với cái thân thể.

K: Tôi không tin lắm.

P6: Chúng theo cùng nhau. Cái ý tưởng về trạng thái “tôi” và sự hiện diện của tôi, chúng theo cùng nhau.

K: Bạn nói vậy, nhưng tôi không nói vậy.

P6: Đối với cái trí của tôi chính ý tưởng về cái tôi bắt đầu cùng sự hiện diện của thân thể này, và cái tôi và tánh tư lợi theo cùng nhau. Tánh tư lợi chỉ có thể kết thúc khi cái tôi kết thúc. Và một bộ phận của cái tôi còn tồn tại chừng nào cái thân thể còn tồn tại. Vì vậy, trong một ý nghĩa cơ bản, nó chỉ có thể kết thúc cùng chết.

Nói tóm lại, chúng ta chỉ có thể tẩy rửa tánh tư lợi bằng nhận thức dần dần về nó, nhưng chúng ta không thể phủ nhận nó hoàn toàn chừng nào cái thân thể còn tồn tại. Đó là cách tôi hiểu nó.

K: Tôi hiểu. Trong khoa học họ đang khám phá ăng một em bé được sinh ra và đang bú sữa mẹ, nó cảm thấy an toàn và nó bắt đầu học ai là bạn bè của người mẹ, ai đối xử bất hòa với người mẹ, ai chống đối người mẹ; nó bắt đầu cảm thấy tất cả việc này bởi vì người mẹ cảm thấy. Việc này đến qua người mẹ – ai thân thiện, ai không thân thiện. Em bé bắt đầu lệ thuộc người mẹ. Vì vậy, ở đó nó bắt đầu. Nó cảm thấy an toàn trong bụng mẹ, và bỗng nhiên, bị đưa ra khỏi và vào trong thế giới nó bắt đầu nhận ra rằng người mẹ là sự an toàn duy nhất. Ở đó nó bắt đầu được an toàn. Và đó là cuộc sống của chúng ta. Và tôi nghi ngờ liệu có an toàn gì không.

P2: Thưa ông, trong một vụ động đất ở Mexico, những em bé được tìm thấy còn sống sau mười một ngày bị chôn hoàn toàn dưới mặt đất nhưng không có một tổn hại gì cho những em bé mới được sanh ra. Và người đại sứ Mexico kể cho tôi, đưa bé, khi nó được đem ra khỏi nơi tắm tối đó, đã cư xử chính xác như nó làm khi ra khỏi bụng mẹ.

K: Nó giống như vẫn còn trong bụng mẹ.

P3: Thưa ông, bản năng tự bảo toàn cũng có nơi con thú, nhưng khi nó tiến hóa thành con người, anh ấy bắt đầu tạo ra những vấn đề. Con thú không tạo ra những vấn đề. Nếu chúng ta tin tưởng điều gì những nhà khoa học nói, rằng con người tiến hóa từ con thú, vậy thì anh ấy có mọi bản năng mà con thú có. Sự khác biệt cốt yếu là thêm vào đó con người có khả năng để suy nghĩ, và khả năng để suy nghĩ này cũng tạo ra tất cả những vấn đề kia. Và điều gì ông đang hỏi là, liệu chúng ta có thể dùng khả năng này để không tạo ra những vấn đề nhưng để làm điều gì đó hoàn toàn khác hẳn hay không?

K: Vâng, thưa bạn, điều đó đúng.

P7: Bộ não là cái nguồn của mọi vấn đề. Nó đã tạo ra cái tôi và cũng cả mọi vấn đề. Ông gợi ý rằng bộ não có thể kết thúc những vấn đề. Vậy thì sự khác biệt giữa bộ não đã kết thúc đó và cái trí là gì?

P6: Ông đã nói rằng bộ não là cái nguồn của mọi vấn đề và cũng từ bộ não đó có được sự kết thúc mọi vấn đề. Với sự kết thúc đó, cái bộ não còn lại suy nghĩ, trực nhận, thấu nhận những gợi ý bộc lộ ra. Sự khác biệt thực sự giữa bộ não đó và cái trí là gì?

K: Tôi hiểu, tôi hiểu. Chờ một tí. Xem này, bạn đang đặt một câu hỏi liên quan đến chết. Trước khi tôi có thể trả lời câu hỏi đó tôi phải trả lời chết là gì. Có một câu tục ngữ của người Ý nói rằng: Tất cả thế giới sẽ chết, thậm chí có lẽ tôi cũng chết! Bạn có hiểu sự đùa cợt của câu chuyện không? Vì vậy, chết là gì? Chúng ta biết sanh là gì – người mẹ, người cha, mọi con người khác, và em bé được sanh ra rồi trải qua bi kịch lạ lùng này. Nó là một bi kịch; nó không là cái gì hạnh phúc, hân hoan, tự do. Nó là một bi kịch còn thảm thiết hơn bất kỳ bi kịch nào Shakespeare đã từng viết. Vì vậy, tôi biết sanh là gì. Bây giờ, chết là gì? Tôi đang hỏi việc này; bạn nói cho tôi.

P3: Vào một ngày trước khi chúng ta đang thảo luận, ông đã nói về một “ngay lúc này” mà trong đó là mọi thời gian, cả sống và chết. Bộ não, có khả năng thấy dòng trôi chảy của sống, cũng có khả năng phơi bày kết thúc đó mà là chết. Đó là câu trả lời.

K: Tôi đã nói, sống là quyền luyến, đau khổ, sợ hãi, vui thú, lo âu, hoang mang, toàn bộ những việc đó, và chết ở đằng đó, xa thật xa. Tôi giữ một khoảng cách thận trọng. Tôi có tài sản, những quyển sách, những viên đá quý; đó là cuộc sống của tôi. Tôi giữ nó ở đây và chết ở đó. Tôi nói, hãy đem hai cái vào cùng nhau, không phải

ngày mai, nhưng *ngay lúc này* – mà có nghĩa là kết thúc tất cả *ngay lúc này*. Bởi vì, đó là điều gì chết sẽ nói. Chết nói rằng bạn không thể mang theo bất kỳ cái gì cùng bạn; vì vậy, hãy mời chết – không phải tự tử – hãy mời chết và sống cùng nó. Chết là *ngay lúc này*, không phải ngày mai.

*P1: Có cái gì đó thiếu sót trong việc này. Tôi có thể mời mọc chết ngay lúc này và **lộ** não có lẽ yên lặng được một lúc, nhưng toàn sự việc lại quay về; vậy là vấn đề của cuộc sống quay trở lại.*

K: Không phải, không phải. Tôi quyến luyến anh ấy, anh ấy là một người bạn của tôi, tôi đã sống cùng anh ấy, chúng tôi dạo bộ cùng nhau, chúng tôi chơi đùa cùng nhau, anh ấy là người đồng hành cùng tôi, và tôi quyến luyến anh ấy. Chết nói với tôi, bạn không thể rủ anh ấy theo được đâu. Vậy là chết bảo với tôi, Hãy làm tự do bạn ngay lúc này, không phải mười năm sau. Và tôi nói, Hoàn toàn đúng, tôi sẽ được tự do khỏi anh ấy. Mặc dù tôi vẫn là bạn của anh ấy, tôi không lệ thuộc anh ấy chút nào cả. Bởi vì, tôi không thể rủ anh ấy theo được. Điều gì sai trái với việc đó? Bạn không đang tranh luận để bác bỏ việc đó chứ?

Ps: Mà có nghĩa, thưa ông, bạn phải kết thúc mọi thỏa mãn.

K: Không, tôi không đang nói như thế. Tôi đã nói, quyến luyến.

Ps: Mọi quyến luyến ...

K: Đó là tất cả.

P8: Thưa ông, liệu có thể kết thúc việc đó khi hai thân thể này còn tồn tại hay không?

K: Ô, có chứ, thưa bạn. Những thân thể của chúng ta không ràng buộc vào nhau; chúng là hai thân thể tách rời. Thuộc tâm lý tôi

thâu nhận anh ấy như một người bạn và dần dần ở bên trong quyển luyến anh ấy. Tôi không quyển luyến anh ấy ở bên ngoài bởi vì anh ấy đi một hướng và tôi đi hướng – anh ấy nhậ nhệ, tôi lại không và vân vân. Nhưng anh ấy vẫn là một người bạn của tôi. Rồi thì chết đến và nói, bạn không thể rủ anh ấy theo được đâu. Đó là một sự thật. Vì vậy, tôi nói, Được rồi tôi sẽ đứng riêng lẻ ngay lúc này.

P3: Thưa ông, vấn đề phát sinh không phải bởi vì bạn nhận được vui thú từ người bạn của bạn hay người vợ của bạn, nhưng bởi vì bạn bắt đầu sử dụng vui thú đó như một thành tựu cho chính mình, và vì vậy bạn muốn một tiếp tục của vui thú đó và bạn muốn sở hữu con người đó, hay sao?

K: Đúng rồi. Vì vậy, liên hệ là gì? Tôi sẽ không thảo luận nó, chúng ta không có thời giờ. Bạn thấy không, thưa bạn, bạn đang không gặp gỡ điểm chính của tôi. Tôi hỏi bạn tánh tư lợi khởi đầu và kết thúc ở đâu. Kết thúc có quan trọng hơn bất kỳ điều nào khác hay không? – kết thúc? Và rồi lúc đó trạng thái trong đó không còn tánh tư lợi là gì? Nó là chết phải không? – mà có nghĩa một kết thúc. Chết nghĩa là kết thúc – kết thúc mọi thứ. Vì vậy, nó nói, “Hãy thông minh đi, cậu trai, hãy sống cùng chết”.

P3: Mà có nghĩa chết nhưng giữ cái thân thể. Cái chết còn lại sẽ đến bằng cách nào cũng được.

K: Thân thể à? Cho chim chóc ăn hay quăng nó xuống sông. Nhưng thuộc tâm lý, cái cấu trúc khủng khiếp mà tôi đã xây dựng này tôi không thể đem nó theo cùng.

P3: Nó là một bản năng phải không, thưa ông? Nó là một tài sản di truyền qua những cái gene phải không?

K: Vâng, có thể. Nhưng thú vật không suy nghĩ theo cách này; tôi đã quan sát nhiều thú vật.

P3: Không, do đó tôi không chắc liệu nó có là bản năng hay không.

K: Đó là tất cả mà tôi đang nói. Đừng đơn giản nó tới một bản năng, thưa bạn.

P8: Ông sắp sửa kể cho chúng tôi một câu chuyện vui gì đây?

K: Một người đàn ông chết và gặp người bạn của ông ấy ở thiên đàng. Họ nói chuyện và ông ấy nói, “Nếu tôi chết rồi, tại sao tôi lại cảm thấy kinh hãi như thế?”

VARANASI

*Nói chuyện trước công chúng lần thứ nhất tại Rajghat**

Ngày 18 tháng 11 năm 1985

Tôi hy vọng tất cả các bạn đều có thể nghe rõ.

Tôi tự hỏi tại sao tất cả các bạn lại ở đây. Nếu các bạn được người ta đặt câu hỏi đó, câu trả lời của các bạn sẽ là gì? Tại sao tất cả chúng ta lại tụ họp ở đây trên bờ sông Ganga – dĩ nhiên, con sông thiêng liêng – và một phần nào vì lý do đó các bạn có mặt ở đây. Và tôi cũng tự hỏi những lý do khác khiến bạn phải đến và lắng nghe con người này là gì? Nó chỉ là tiếng tăm phải không? Nó chỉ vì bạn đã nghe người đàn ông này nói chuyện nhiều lần trước kia; vì vậy bạn nói rằng, chúng ta hãy đi nghe ông ta nói chuyện đi, phải không? Sự liên hệ của điều gì ông ta nói đến điều gì bạn làm như thế nào? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Sự liên hệ của điều gì ông ta nói đến điều gì bạn làm như thế nào? Chúng là hai sự việc tách rời hay sao? Hay bạn chỉ lắng nghe điều gì ông ta phải nói, rồi tiếp tục cuộc sống hàng ngày của bạn? Bạn đã hiểu rõ câu hỏi của chúng ta chứ?

Vì vậy, hai người chúng ta bàn luận, cùng nhau, không phải một vấn đề lý thuyết trừu tượng nào đó, nhưng trái lại chúng ta sẽ bàn luận cùng nhau, giống như hai người bạn cũ, đang ngồi dưới những cái cây này, về cuộc sống hàng ngày của chúng ta, mà còn quan trọng nhiều hơn những vấn đề trừu tượng rất thông thạo

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later-and Unpublished Text]

thuộc lý thuyết nào đó. Chúng ta có lẽ nói đến những vấn đề đó sau cùng. Vì vậy, liệu chúng ta, như hai người bạn cũ, sẽ bàn luận về những vấn đề của chúng ta được không? Chúng ta đã có quá nhiều vấn đề – thiên định như thế nào, đi theo vị đạo sư nào – nếu bạn là một người đi theo – bạn nên thực hiện loại luyện tập nào, bạn nên thực hiện loại hoạt động hàng ngày nào, và vân vân; và cũng vậy sự liên hệ của chúng ta với thiên nhiên là gì – tất cả cây cối, sông ngòi và núi non, những bình nguyên và những thung lũng – sự liên hệ của chúng ta với thiên nhiên là gì? Với một cái cây, với một bông hoa, với một con chim bay ngang qua, và sự liên hệ lẫn nhau của chúng ta là gì – không phải với người đang nói ở đây – nhưng với lẫn nhau, người vợ của bạn, người chồng của bạn, con cái của bạn và tất cả điều kiện sống chung quanh, như chính quyền, hàng xóm, cộng đồng và vân vân là gì? Sự liên hệ của chúng ta với tất cả việc này là gì? Hay là, chúng ta quá cách biệt, quá quan tâm đến mình, quá tận hưởng lối sống riêng của chúng ta? Làm ơn, tôi đang hỏi – chúng ta đưa ra tất cả những câu hỏi này như hai người bạn. Người nói có ý là “những người bạn”, không phải như một đạo sư. Bạn đã có quá đủ những đạo sư trong đất nước này (họ thực sự chẳng xứng đáng điều đó). Và người nói không có chút ý định nào để gây ấn tượng với bạn, để bảo bạn làm gì, hay để giúp đỡ bạn. Làm ơn hãy ghi nhớ điều này trong suốt những buổi nói chuyện: ông ta không có chút ý định nào để giúp đỡ bạn. Tôi sẽ nói cho bạn tại sao – lý do, sự hợp lý của nó.

Bạn đã có quá nhiều đạo sư, hàng ngàn người, nhiều người giúp đỡ, những người giúp đỡ Thiên chúa giáo, Ấn độ giáo, Phật giáo, mọi loại lãnh đạo, không chỉ thuộc chính trị, mà còn thuộc cái tạm gọi là tôn giáo (lúc này tôi không biết từ ngữ đó có nghĩa là gì, chúng ta sẽ tìm hiểu nó) và bạn đã có những người lãnh đạo của loại chính và loại nhỏ hơn, và tại cuối quãng dài tiến hóa của hai triệu năm này bạn ở đâu? Bạn ở đâu? Chúng ta ở đâu – bạn và tất cả chúng ta ở đây? Chúng ta chắc đã sống trên quả đất này được hai triệu rưỡi năm, và suốt chu kỳ dài đặng đặng đó và sự

tiến hóa, chúng ta vẫn còn là những con người man rợ. Chúng ta có lẽ sạch sẽ hơn, thông tin mau lẹ hơn, vệ sinh và phương tiện chuyên chở tốt hơn – nhưng thuộc luân lý, thuộc đạo đức – và nếu tôi được phép dùng từ ngữ đó – thuộc tinh thần, chúng ta vẫn còn là những con người man rợ. Chúng ta giết lẫn nhau không chỉ trong chiến tranh, nhưng còn qua những từ ngữ, qua cử chỉ. Chúng ta rất ganh đua. Tôi đang nói chuyện một mình hay chúng ta cùng nhau trong câu chuyện này? Chúng ta ắt tham vọng. Mỗi người quan tâm đến chính mình. Tự lợi: đó là điểm thống trị trong cuộc của sống chúng ta: “tự lợi”, đó là quan tâm đến hạnh phúc, an toàn, sở hữu, quyền hành riêng của người ta. Chúng ta không quan tâm đến chính chúng ta – thuộc tinh thần, thuộc tôn giáo, trong kinh doanh vân vân hay sao? **K**hắp thế giới này mỗi người dù rằng người Nga, người Mỹ hay người châu Âu, và vân vân; tất cả chúng ta đều quan tâm đến chính mình: điều đó có nghĩa, đang tách rời chúng ta khỏi phần còn lại của nhân loại. Đó là một sự thật. Chúng ta không đang nói quá lời. Chúng ta không đang nói điều gì đó không là sự thật. Bất cứ nơi nào bạn đi – người nói đã đi khắp thế giới tại từng thời điểm nào đó và vẫn còn đi tiếp. Một số các bạn đã đến đây từ rất xa, người nói cũng vậy, từ rất xa, và khi bạn đi khắp thế giới rồi nhìn thấy điều gì đang xảy ra – sự gia tăng của trang bị vũ khí, bạo lực, cuồng tín, và ý thức sâu sắc, to lớn của không an toàn, hoang mang, và ý thức của tách rời “bạn và tôi”. Đúng chứ?

Đây là điểm chung của nhân loại. Làm ơn, chúng ta đang đối diện những sự kiện, không là những lý thuyết, không là loại phát biểu thuộc triết lý, thuộc lý thuyết xa vời nào đó. Chúng ta đang nhìn những sự kiện, không phải sự kiện *của tôi* đối nghịch với sự kiện *của bạn*; những sự kiện. Như tất cả các bạn đều biết, mỗi quốc gia trên thế giới đang trang bị vũ khí – mỗi quốc gia, dù nghèo nàn hay giàu có. Đúng chứ? Hãy quan sát quốc gia riêng của bạn – nghèo đói, hỗn loạn, thoái hóa không kể xiết – tất cả các bạn đều biết rõ – và đang tăng cường vũ khí. Lúc trước chỉ có một cây gậy để giết chết một người khác, bây giờ bạn có thể làm bốc

hơi nhân lại đến hàng triệu người, với một quả bom nguyên tử hay bom hạt nhân. Chúng ta đã bắt đầu từ cây gậy, mũi tên và vân vân, đến khi chúng ta có bom nguyên tử. Và chúng ta đã tiến bộ, thuộc công nghệ, khủng khiếp – cách mạng đang xảy ra, trong đó chúng ta chẳng biết bao nhiêu. Tiến trình công nghệ rất mau lẹ, chỉ cần một đêm lại qua một cái khác – một cái gì đó mới mẻ! Và thuộc đạo đức chúng ta là điều gì chúng ta đã là trên một triệu năm. Bạn hiểu được sự trái ngược chứ? Thuộc công nghệ, giống như một máy tính, mà sẽ suy nghĩ vượt trội con người, nó có thể sáng chế những thiên định mới, những thần thánh mới, những học thuyết mới. Vào một ngày trước chúng tôi đã nói chuyện với ba hoặc bốn chuyên gia máy tính xuất sắc. Máy tính có thể suy nghĩ quá khứ và tương lai được gọi là “kiến trúc sư”. (Tôi sẽ không trình bày nó lúc này). Và tổ hệ thứ năm và thứ sáu của máy tính sẽ rất mau lẹ, có nhiều khả năng lạ lùng, nó có thể sáng chế, nó có thể sản xuất, nó có thể thay đổi và vân vân. (Tôi sẽ không trình bày nó.)

Và con người, đó là, bạn và tôi – điều gì sẽ xảy ra cho bộ não của chúng ta? Bạn hiểu điều gì chứ? Nếu máy tính có thể làm hầu hết mọi thứ – dĩ nhiên ngoại trừ nhìn ngắm mặt trăng, nó có thể làm hết mọi thứ mà con người làm được – đây không là 1 thuyết nào đó. Nó đang xảy ra bây giờ. Vì vậy, chuyện gì sẽ xảy ra cho bạn? Chuyện gì sẽ xảy ra cho chúng ta, như những con người? Chúng ta muốn giải trí, có thể đây là một phần trong ý tưởng giải trí của bạn: đến đây, ngồi nghe, và đồng ý hay không đồng ý, rồi quay về nhà, tiếp tục cuộc sống riêng của bạn. Đây là một phần của giải trí, giống như đi đến nhà thờ, đền chùa, thánh đường hay bóng đá, bóng chày trong quốc gia này. Làm ơn, đây không là một giải trí. Bạn và người nói phải suy nghĩ cùng nhau. Không chỉ là ngồi yên lặng và đắm chìm trong bầu không khí lạ lùng nào đó, “punyam” nào đó. Xin ối, nó không giống như thế đâu. Chúng ta sẽ, sáng suốt, hợp lý, suy nghĩ cùng nhau, quan sát cùng sự việc, cùng nhau. Không phải bạn nhìn như thế nào và tôi nhìn như thế nào, nhưng cùng nhau, quan sát, không chỉ cuộc sống hàng ngày

của chúng ta, mà còn quan trọng nhiều hơn bất kỳ việc gì khác – đang sống hàng ngày của chúng ta, mỗi giây phút trong ngày của chúng ta. Vì vậy, đầu tiên, chúng ta sẽ, cùng nhau, suy nghĩ, không chỉ lắng nghe, đồng ý hay không đồng ý, mà rất dễ dàng. Người ta rất mong ước rất mong ước rằng chúng ta có thể gạt bỏ đi đồng ý và không đồng ý. Điều đó rất khó khăn cho hầu hết mọi người khi thực hiện. Chúng ta quá hăm hở để đồng ý hay không đồng ý. Những phản ứng của chúng ta quá mau lẹ. Chúng ta phân loại mọi thứ, như một người có tôn giáo, một người không tôn giáo, bình thường và vân vân và vân vân.

Nếu bạn có thể, ít ra sáng nay, gạt đi hoàn toàn, đồng ý và không đồng ý, và chỉ quan sát cùng nhau, suy nghĩ cùng nhau. Bạn sẽ làm việc đó chứ? Gạt đi hoàn toàn quan điểm của bạn và quan điểm của tôi, cách suy nghĩ của bạn và cách suy nghĩ của người còn lại. Chúng ta có thể làm việc đó không? Chỉ cần một tiếng đồng hồ. Đừng bận khoăn. Đừng quá ham mê nó, bởi vì đồng ý và không đồng ý phân chia con người. Rất vô lý khi nói rằng, vâng, tôi đồng ý với ông hay không đồng ý với ông, mà có nghĩa rằng hoặc bạn đang chiều rọi, đang bám chặt quan điểm của bạn, nhận xét của bạn, đánh giá của bạn, hoặc bạn không đồng ý, nói rằng “Tôi rất tiếc, tôi không đồng ý với ông”. Một hình thức khác của ham muốn và không ham muốn cá thể. Liệu chúng ta có thể làm việc đó, trong buổi sáng này, chỉ để vui vẻ thôi? Chỉ cho một vui chơi, một giải trí, nếu bạn muốn: hãy quên đi những quan điểm hay những nhận xét của chúng ta, câu nói đồng ý hay không đồng ý của chúng ta; chỉ cần có một bộ não rõ ràng, tốt lành, không phải hiển dăng và cảm xúc hay lãng mạn, nhưng một bộ não suy nghĩ rõ ràng – nếu có thể được. Một bộ não không bị trói buộc trong mọi phức tạp của lý thuyết, quan điểm, chấp nhận hay không chấp nhận. Chúng ta có thể làm việc đó không? Có thể bạn chưa bao giờ làm cả. Vì vậy, chúng ta hãy tiếp tục.

Suy nghĩ là gì? Mọi người trong thế giới, mọi con người dù ngu dốt nhất, thô tục nhất, từ con người rất thấp kém trong một cái làng nhỏ xíu đến nhà khoa học uyên bác nhất, họ đều có một cái gì

đó chung. Bạn không thấy à? Suy nghĩ. Họ đều suy nghĩ. Người dân làng không bao giờ đọc bất kỳ thứ gì, không bao giờ đến một trường học, cao đẳng, đại học, nhưng có thể hầu hết các bạn ở đây, được giáo dục hay đã được giáo dục. Đúng chứ? Vì vậy, các bạn suy nghĩ và những người dân làng suy nghĩ. Đúng chứ? Cái người ngồi một mình trong dãy núi Himalayas, anh ấy cũng suy nghĩ. Vì vậy, mọi con người trong thế giới đều suy nghĩ. Đúng chứ? Và suy nghĩ này đã hiện diện ngay từ khởi đầu của thời gian.

Chúng ta phải đặt câu hỏi đầu tiên – vì chúng ta sẽ đưa ra nhiều câu hỏi – suy nghĩ là gì? Bạn suy nghĩ cái gì? Suy nghĩ là gì? Đúng chứ? Bạn sẽ trả lời câu hỏi này trước, không từ những quyển sách, được chứ? Không từ những kinh Gita hay Upanishads hay Bible hay Koran nói. Suy nghĩ là gì? Thưa bạn, một người có lẽ đi tới trường học, cao đẳng và leo thẳng lên đại học và là một công chức hay bộ trưởng và một thủ tướng, hay người thấp kém nhất trong những người dân làng, tất cả họ đều có điều gì đó chung, ngoại trừ nhiều sự việc khác mà chúng ta sẽ tìm hiểu, suy nghĩ là gì? Chúng ta sống bằng suy nghĩ. Hành động hàng ngày của chúng ta được dựa vào suy nghĩ. Trừ khi chúng ta nghi vấn, giải quyết, và bám chặt nó, tìm ra. Nếu bạn là một nhà vật lý, một người lao động, hay bất kỳ loại người nào trên trái đất này, tất cả chúng ta đều suy nghĩ. Bạn có lẽ suy nghĩ một cách, và người khác có lẽ suy nghĩ cách khác, nhưng nó vẫn là suy nghĩ. Đúng. Vì vậy, đó là gì? Bạn có thể suy nghĩ nếu bạn không có ký ức hay sao? Bạn không thể suy nghĩ tới lui, về quá khứ hay đến tương lai, điều gì bạn sẽ làm ngày mai, hay tiếng đồng hồ kế tiếp, hay điều gì bạn đã làm ngày hôm qua, hay sáng nay. Bạn có thể suy nghĩ tới lui; điều đó được gọi là công nghệ, trong thế giới máy tính, “kiến trúc”, và những chiếc máy tính có thể làm nó. Vì vậy, chúng ta phải cùng nhau tìm ra, không phải cách suy nghĩ của Ấn độ hay cách suy nghĩ của Châu Âu. Tôi không hiểu liệu bạn có theo kịp điều gì người nói đang trình bày không; hay cách suy nghĩ định hướng của người Phật giáo, người Ấn độ giáo, người Thiên chúa giáo và mọi giáo phái. Đúng chứ?

Vì vậy, suy nghĩ là gì? Làm ơn, hãy nói cho tôi đi Suy nghĩ là gì? Tại sao bạn suy nghĩ? Quá khó khăn cho bạn hay sao? Không có câu trả lời à? Bạn sẽ thảo luận cùng tôi vào ngày mai hay tôi tin tưởng vào ngày mốt, chúng ta sẽ có một thảo luận cùng nhau. Nếu bạn không thực sự hiểu rõ qui trình của suy nghĩ, nếu bạn không thực sự hiểu rõ nó, cuộc sống của chúng ta sẽ luôn luôn rất, rất bị giới hạn. Vì vậy, chúng ta phải rất sâu sắc, nghiêm túc, như một nhà vật lý, như một nhà khoa học, tìm hiểu, chúng ta phải tìm hiểu rất, rất, rất tỉ mỉ toàn qui trình suy nghĩ này, mà định hình cuộc sống của chúng ta. Con người đã tạo ra Thượng đế bằng suy nghĩ của anh ấy. Thượng đế đã không tạo ra con người. Phải là một vị Thượng đế rất, rất tội nghiệp mới tạo ra những con người này mà đang đánh nhau liên tục. Ông ấy phải là một vị Thượng đế cần cỗi và khá ngô nghê. Vì vậy, suy nghĩ là gì? Và tại sao chúng ta đã tạo ra những vấn đề về nó? Đúng không? Chúng ta có những vấn đề về suy nghĩ. Vì vậy, chúng ta cũng phải tìm hiểu tỉ mỉ, tại sao chúng ta có những vấn đề. Bạn hiểu chứ? Chúng ta cùng nhau tìm hiểu một chút xíu, được không? Ít nhất, theo sát nhau, hay tất cả các bạn đã ngu gục rồi?

Vì vậy, trước hết, tại sao chúng ta có những vấn đề trong cuộc sống? Một vấn đề là gì? Chúng ta có nhiều lắm: những vấn đề chính trị, những vấn đề tài chánh, những vấn đề kinh tế, những vấn đề của một tôn giáo chống lại một tôn giáo khác, những vấn đề của – ô! Bạn hiểu chứ? Bạn không có hàng ngàn vấn đề hay sao? Một vấn đề và ý nghĩa của từ ngữ “vấn đề” là gì? Từ ngữ đó có nghĩa gì? Nghĩ lý. Theo tự điển nó có nghĩa một cái gì đó quăng vào bạn, một thách thức, một cái gì đó bạn phải nhìn, đối diện. Đó là nghĩa lý của một vấn đề. Đúng không? Chúng ta cùng nhau trong việc này chứ, hay tôi đang nói chuyện một mình đây? Vì vậy, trước hết, từ ngữ vấn đề có nghĩa một cái gì đó quăng vào bạn. Bạn không thể lẩn tránh nó, bạn không thể chạy trốn nó, bạn không thể đè nén nó. Nó ở đó, giống như một ngón cái bị đau. Tại sao suốt cuộc đời của chúng ta từ khoảnh khắc chúng ta được sinh ra đến lúc chúng ta chết, chúng ta có những vấn đề: về chết, về sợ

hãi, về hàng trăm việc? Đúng chứ? Bạn đang đặt câu hỏi này, hay tôi chỉ đưa nó ra giùm bạn? Bạn dường như không phản ứng đến tất cả việc này. Từ khoảnh khắc bạn được sinh ra, sau một thời gian, sau nhiều năm, bạn đi đến trường. Ở đó, bạn phải học đọc, viết. Điều đó trở thành một vấn đề cho một đứa trẻ. Và sau đó bạn phải học toán, và điều đó trở thành một vấn đề. Và người mẹ nói, “Đừng làm việc này, đừng làm việc kia”, điều đó trở thành một vấn đề. Đúng chứ? Vì vậy, từ niên thiếu chúng ta được nuôi dưỡng trong những vấn đề. Đúng chứ? Tôi đang nói điều gì lạ lùng à? Tất cả các bạn trông nghiêm túc quá! Tôi xin lỗi khi phải dùng từ ngữ đó, nhưng các bạn trông rất nghiêm túc, có thể chỉ buổi sáng nay. Vì vậy, từ niên thiếu, chúng ta đã nuôi dưỡng hàng triệu vấn đề. Bộ não của chúng ta bị quy định trong những vấn đề. Nó không bao giờ được tự do khỏi những vấn đề. Khi bạn lớn lên, trở thành thanh niên, tải qua ái ân, kiếm tiền như thế nào, làm cái gì, tuân theo xã hội hay không, phản kháng hay không, và cuối cùng bạn đầu hàng xã hội, đầu hàng môi trường sống. Vậy là, tất cả những việc này trở thành một vấn đề.

Mọi chính trị gia trong thế giới giải quyết một vấn đề và vì vậy, tạo ra một vấn đề khác. Bạn không nhận thấy tất cả việc này sao. Vì vậy, bộ não của con người, cái gì ở bên trong hộp sọ, chính nó có một vấn đề. Bạn hiểu chứ? Vì vậy, liệu bộ não có thể được tự do khỏi những vấn đề, để giải quyết những vấn đề hay không? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Nếu bộ não không được tự do khỏi những vấn đề, vậy thì làm sao nó có thể giải quyết bất kỳ vấn đề nào được? Bạn hiểu chứ? Điều này hợp lý. Đúng chứ? Vì vậy, bộ não, bộ não của bạn, cái đó ở trong hộp sọ, mà mang ký ức, (tôi sẽ không trình bày chi tiết), mà đã thâm lượm vô vàn hiểu biết, bộ não đó đã được nuôi dưỡng, được giáo dục, để có những vấn đề. Vì vậy, bây giờ chúng ta đang hỏi: liệu bộ não có thể, bộ não của bạn, liệu nó có thể luôn luôn được tự do khỏi những vấn đề trước, rồi sau đó nó có thể giải quyết những vấn đề? Hay điều đó không thể được? Bạn hiểu câu hỏi của tôi không? Bộ não của chúng ta bị quy định như người Ấn độ giáo và vô số những phân chia trong Ấn độ

giáo. Chúng ta là – cái bộ não bị quy định như một người Phật giáo, như một thầy tu, cái bộ não bị quy định trong vô vàn những tôn giáo chật hẹp, cái bộ não bị quy định bởi những chuyên dụng. Ôi Chúa ơi! Các bạn không lưu tâm đến tất cả việc này hay sao? Tôi đang lỗi chính mình khi nhìn các bạn – các bạn không lưu tâm đến tất cả việc này hay sao? Hay nó là thói quen để đi đến một cuộc gặp gỡ và lắng nghe, và nói, vâng, hoàn toàn đúng, hoàn toàn đúng. Các bạn là một loài người thật lạ kỳ, được thôi!

Vì vậy, chúng ta hãy bắt đầu. Bộ não của chúng ta bị quy định bởi môi trường trong đó chúng ta sống, bởi sự giáo dục của bạn, bởi tôn giáo của bạn, bởi sự nghèo nàn hay giàu có của bạn, bạn đã giữ những lời thề như những thầy tu – không biết tại sao, nhưng bạn đã giữ chúng – và nó trở thành một hành hạ, một vấn đề. Vì vậy, bộ não của chúng ta bị quy định lạ lùng, như một người kinh doanh, như một người giúp việc nhà, và vân vân, và từ quan điểm chật hẹp đó, chúng ta nhìn thế giới. Vì vậy, chúng ta phải tìm hiểu câu hỏi của không chỉ có những vấn đề mà còn suy nghĩ là gì.

Tại sao, bạn suy nghĩ? Có một cách hành động khác hẳn không? Có thái độ khác hẳn khi tiếp cận cuộc sống, tiếp cận đang sống hàng ngày, mà không đòi hỏi suy nghĩ gì cả hay không? Ô, bạn không biết tất cả việc này. Vì vậy, trước hết chúng ta phải tìm hiểu rất tỉ mỉ, cùng nhau – không phải tôi đang giải thích và bạn chấp nhận, điều đó sẽ xuẩn ngốc lắm – nhưng cùng nhau tìm ra cho chúng ta thì sau đó hành động, không phải nói vâng, hoàn toàn đúng. Hành động. Chúng ta sẽ tìm hiểu việc đó. Suy nghĩ là gì? Bạn không suy nghĩ sao? Nếu không bạn sẽ không có mặt ở đây. Bạn sắp xếp để đến đây vào một thời gian nào đó và bạn cũng sắp xếp thời gian để quay về. Đó là suy nghĩ. Suy nghĩ theo triết lý – triết lý có nghĩa là tình yêu sự thật, tình yêu cuộc sống, không phải đậu một kỳ thi nào đó trong một trường đại học. Vì vậy, cùng nhau chúng ta hãy tìm ra suy nghĩ là gì. Nếu bạn không có ký ức của ngày hôm qua hay điều gì sẽ xảy ra ngày mai – không ký ức gì cả, thuộc bất kỳ loại nào, bạn sẽ suy nghĩ chứ? Bạn hiểu không?

Ồ, cố gắng lên, thưa các bạn – các bạn sẽ suy nghĩ và dựa vào đó hành động nếu các bạn không có ký ức được không? Dĩ nhiên là không. Bạn đang ngập ngừng về điều gì? Bạn không thể suy nghĩ nếu bạn không có ký ức. Vì vậy, ký ức là gì? Bây giờ bạn không cựa quậy gì được.

Ký ức là gì? Bạn đã làm điều gì đó hôm qua và điều gì bạn đã làm được ghi lại trong bộ não, mà trở thành ký ức, và tùy theo ký ức đó bạn suy nghĩ và hành động. Đúng chứ? Vì vậy, ký ức là gì? Nó xảy ra như thế nào? Bạn nhớ lại ai đó đã nịnh nọt bạn, bạn nhớ lại ai đó đã gây tổn thương bạn, đã nói những điều xấu xa về bạn, hay đã nịnh nọt bạn bởi vì bạn viết một quyển sách, vì vậy bạn nhớ lại – ký ức. Đó là, ký ức là kết quả của hiểu biết. Đúng chứ? Ôi Chúa ơi! Đó là, bạn đã si nhục tôi; nó được ghi lại trong bộ não như một ký ức. Si nhục hay nịnh nọt đó hay bất kỳ điều gì, được ghi lại mà trở thành ký ức. Đó là, hiểu biết của sự kiện đó trở thành ký ức. Tôi có một tai nạn bởi một chiếc xe hơi, tai nạn đó được ghi lại trong bộ não, trong những tế bào não, và rồi thì nó nói, vâng đó là ký ức. Tôi có một tai nạn và tôi phải lái xe cẩn thận. Đúng chứ? Vì vậy, từ hiểu biết sinh ra ký ức. Đúng chứ? Rõ ràng phải không? Từ ký ức, tư tưởng.

Bây giờ, hiểu biết là gì? Điều này khá khó khăn. Tất cả chúng ta đều tích lũy hiểu biết, những học giả vĩ đại, những nhà khoa học, những giáo sư vĩ đại thu được hiểu biết khổng khiếp. Bạn hiểu chứ? Hiểu biết là gì? Làm thế nào nó xảy ra cho bạn để có được hiểu biết? Bạn đã không suy nghĩ về tất cả việc này, tìm hiểu về tất cả việc này hay sao? Hiểu biết đến khi có trải nghiệm. Đúng chứ? Bạn có một tai nạn trong một chiếc xe hơi, việc đó trở thành cái hành động, cái sự cố, mà trở thành một trải nghiệm. Đúng chứ? Đúng chứ? Từ trải nghiệm đó bạn có hiểu biết và từ hiểu biết đó bạn có ký ức; từ ký ức, bạn đã có tư tưởng. Đúng chứ? Hãy cẩn thận! Đừng đồng ý hay không đồng ý. Tôi sẽ giạt mắt tầm thăm dưới chân của bạn. Vì vậy, trải nghiệm là gì? Nó là sự cố đó, hay tai nạn đó trong một chiếc xe hơi, mà được ghi lại trong bộ não như hiểu biết? Đúng chứ? Và vân vân – hiểu biết, trải

nghiệm – hiểu biết – kỷ ức – tư tưởng. Rõ ràng phải không? Điều này hợp lý. Không phải cách nhìn nó của tôi hay cách nhìn nó của bạn. Vì vậy, tất cả mọi trải nghiệm, dù nó là trải nghiệm của Chúa hay trải nghiệm của bạn, đều bị giới hạn. Vâng? Đúng chứ? Bạn đồng ý, bạn thấy điều đó chứ? Mọi trải nghiệm! Bởi vì, bạn thấy điều đó, những nhà khoa học đang thêm vào mỗi ngày nhiều thêm và nhiều thêm và nhiều thêm. Đúng chứ? Sự việc mà được thêm vào, luôn luôn bị giới hạn. Đừng đồng ý. Hãy nhìn nó, hãy nhìn nó. Tôi biết chút ít, và tôi phải biết nhiều hơn, bạn đang thêm vào! Đúng chứ? Sự việc mà bạn thêm vào, phải bị giới hạn. Ôi, Chúa ơi! Đúng chứ?

Người hỏi: Đúng.

K: Vì vậy, trải nghiệm luôn luôn bị giới hạn. Trải nghiệm về Chúa của bạn – tôi không bắt việc đó có ý nghĩa ra sao, nhưng nó không thành vấn đề – trải nghiệm về điều gì đó của bạn luôn luôn bị giới hạn, hiểu biết bị giới hạn – mãi mãi, không chỉ là hiểu biết tương lai. Do đó, kỷ ức bị giới hạn và tư tưởng cũng bị giới hạn. Đúng chứ? Tư tưởng bị giới hạn. Và nơi nào có sự giới hạn, có sự phân chia. Đúng chứ? Như người Sikh, người Ấn độ, người Phật giáo, người Hồi giáo, người Thiên chúa giáo, đảng Dân chủ, đảng Cộng hòa, đảng Cộng sản. Bạn hiểu không? Tất cả đều dựa vào tư tưởng. Vì vậy, tất cả những chính phủ đều bị giới hạn. Tất cả hoạt động của bạn đều bị giới hạn, dù bạn suy nghĩ trừu tượng nhất hay cố gắng rất cao quý, nó vẫn còn là suy nghĩ. Đúng chứ? Vì vậy, từ chất lượng bị giới hạn của suy nghĩ đó – và suy nghĩ luôn luôn bị giới hạn – những hành động của chúng ta đều bị giới hạn. Đúng chứ?

Bây giờ, từ đó bạn bắt đầu tìm hiểu rất cẩn thận: liệu tư tưởng có thể có vai trò đúng của nó và không còn vai trò khác hay không? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Không, không. Đừng chìm vào giấc ngủ, làm ơn. Tôi cần tư tưởng để đến đây. Tôi phải thức dậy vào một giờ nào đó và mọi chuyện còn lại. Bạn cũng phải.

Bạn phải ngẫm ở đó. Vì vậy, liệu có một hành động được tự do khỏi sự giới hạn? Bạn nghĩ ra. Hãy nghĩ ra, hãy tìm hiểu cẩn thận. Đó là, suy nghĩ bị giới hạn, chúng ta đã dồn nén toàn vũ trụ thành một công việc rất nhỏ nhoi. Bạn hiểu không? Chúng ta đã biến cuộc sống của chúng ta thành một công việc rất nhỏ nhoi. Tôi suy nghĩ, tôi phải như thế này, tôi phải như thế kia, tôi phải có quyền hành, tôi phải không có quyền hành! Bạn theo kịp chứ? Đó là, tôi phải suy nghĩ để đến đây. Nếu tôi là một viên chức, tôi phải suy nghĩ dựa vào bộ máy hành chính. Nếu tôi đi làm ở nhà máy và xiết một con ốc, tôi phải có hiểu biết nào đó. Tại sao tôi nên có hiểu biết về chính tôi? Bạn hiểu câu hỏi của tôi không? Cái tôi cao hơn, cái tôi thấp hơn và mọi chuyện tầm phào đó? Tại sao tôi nên có hiểu biết về nó. Nó rất đơn giản. Tôi có tánh tự lợi. Tôi chỉ thực sự quan tâm đến chính mình. Chúng ta có lẽ giả vờ có tình anh em, hay có lẽ nói về hòa bình, chúng ta có lẽ làm mọi loại giải thích bằng lời trong nhiều từ ngữ, nhưng chúng ta luôn luôn tự cho mình là trung tâm. Đúng chứ? Vì vậy, từ đó nảy ra câu hỏi: liệu tánh tự cho mình là trung tâm, mà căn bản là tánh ích kỷ sâu thẳm, liệu có thể có một thay đổi hay không? Bạn hiểu chứ? Liệu chúng ta có thể hoàn toàn không ích kỷ được không? Tiếp tục đi, thưa bạn.

Vì vậy, chúng ta phải tìm hiểu: cái tôi là gì? Đúng chứ, thưa các bạn, tách rời khỏi cái tên và nghề nghiệp của bạn cùng những lời thề của bạn và theo sau một đạo sư hay nhà lãnh đạo nào đó, bạn là gì? Hãy bảo cho tôi biết. Tách rời khỏi nghề nghiệp của bạn, tách rời khỏi cái tên của bạn – hay nói một cách khác: bạn là cái tên của bạn, bạn là nghề nghiệp của bạn phải không? Hay bạn là một phần của cộng đồng, hay bạn là một phần của truyền thống phải không? Người Ấn độ giáo, đó là truyền thống, một cái tên! Vậy thì, bạn là gì? Đừng lặp lại điều gì kinh Gita nói, kinh Upanishads nói, hay một người nào khác nói. Điều đó vô ích lắm. *Thật sự*, bạn là gì? Chúa ơi! Bạn sẽ cố gắng hiểu nó chứ? Đây là lần đầu tiên câu hỏi này được đặt ra cho bạn phải không? Tôi là gì? Bạn không sợ hãi à? Bạn không là cái tên của bạn à? Bạn không là cái cơ thể của bạn hay sao? Bạn không là cái gì bạn nghĩ

bạn là hay sao? Cái hình ảnh bạn đã xây dựng về chính bạn – bạn không là tất cả những sự việc đó hay sao? Bạn không là con tức giận của bạn, hay bạn nói rằng “Con tức giận tách rời tôi?” Cố lên, thưa các bạn. Bạn không là những sợ hãi của bạn, những tham vọng của bạn, tham lam của bạn, ganh đua của bạn, hoang mang của bạn, rối loạn của bạn, đau đớn của bạn, sầu muộn của bạn, hay sao? Bạn không là tất cả những việc đó à? Bạn không là vị đạo sư mà bạn đi theo, và tất cả cái đồng phức tạp mà bạn quán quanh cổ à? Vì vậy, khi bạn nhận dạng chính mình với việc đó, đó là, sợ hãi của bạn, vui thú của bạn, đau đớn của bạn, sầu muộn của bạn, thương yêu của bạn, khả ố của bạn – tất cả việc đó, bạn không là tất cả việc đó hay sao? Hay bạn là một cái gì đó ở trên cao, siêu bản ngã, siêu ý thức? Nếu bạn nói bạn là siêu ý thức, cái tôi cao hơn, đó cũng là thành phần của suy nghĩ. Vì vậy, cái gì bạn gọi là bản ngã cao hơn vẫn còn rất nhỏ nhoi. Vì vậy, tôi là cái gì? Đừng chìm vào giấc ngủ, thưa bạn. Máy giờ rồi, thưa bạn?

Người hỏi: Chín giờ ba mươi lăm.

K: Chúng ta đã nói chuyện gần một tiếng đồng hồ.

Người hỏi: Vâng, thưa ông. Vâng, thưa ông.

K: Tốt. Chúa ơi! Tôi không biết liệu nó có xứng đáng hay không. Tôi đang nói rằng, bạn là một mớ của tất cả những việc đó. Đúng chứ? Được đặt vào với nhau bởi tư tưởng, tôi là một người Ấn độ giáo, tôi là một người Bà la môn giáo, tôi không là một người Bà la môn giáo, hay chống lại Bà la môn giáo, và tôi muốn là một thủ tướng, tôi muốn là một chức vụ quan trọng hơn, tôi muốn quyền hành; vị trí. Đúng chứ? Đừng nói, không phải. Bạn muốn tất cả những điều đó. Bạn muốn gần Chúa hơn, hay vị đạo sư của bạn, và do đó, điều gì ông ấy nói, bạn tuân theo, và bạn hoang mang, rối loạn, cô độc, sống trong đau khổ, trong đau đớn, trong lo âu. Đúng chứ? Bạn là tất cả việc đó. Bạn suy nghĩ bất kỳ điều gì, bạn

là như vậy. Đúng chứ? Bạn có lẽ sáng chế mọi loại tạp nham, nhưng sáng chế đó cũng là cái gì bạn là. Đúng chứ?

Vì vậy, một câu hỏi rất, rất phức tạp khác mà tôi sẽ tìm hiểu nó bây giờ: ai đã sắp xếp tất cả những việc này vào cùng nhau? Sắp xếp tất cả những việc này vào cùng nhau được gọi là tôi, chính tôi, bản ngã của tôi, cá tánh của tôi, cái tôi cao hơn của tôi, Thượng đế của tôi, bạn biết rồi, đại ngã, tôi sáng chế mọi loại tạp nham này. Ai đã sắp xếp những việc này vào cùng nhau? Hay chỉ có một cấu trúc? Bạn hiểu chứ? Chúng ta đã tách rời tất cả những việc này. Một ngày tôi hoàn toàn tự tin, ngày thứ hai tôi hoàn toàn hoang mang, ngày thứ ba – tôi có ý nói ngày thứ ba, nó là một quãng thời gian dài – tôi muốn, tôi khát khao được rất cao thượng, ngày thứ năm tôi nói, tôi phải không sợ hãi và vân vân. Đúng chứ? Chuyển động từ ngày này sang ngày khác. Chúng ta là loại người gì! Tôi là một người Ấn độ giáo, một người Phật giáo, và mọi chuyện như thế! Ai đã phân chia tất cả những việc này? Bạn hiểu câu hỏi của tôi không? Ai đã nói, “Tôi là một người Ấn độ giáo”, hay “Tôi là một người Hồi giáo?” Nó chỉ là tuyên truyền phải không? Sự phân chia giữa những quốc gia – ai đã tạo ra phân chia này? Ô, thôi mà thưa các bạn.

Người hỏi: Triết gia Socrates.

K: Socrates?

Người hỏi: Tư tưởng.

K: Tư tưởng, bạn có chắc không? Hay nó là ham muốn, ao ước được nhận dạng, được an toàn?

Người hỏi: Những việc này cũng là tư tưởng.

K: Bạn làm ơn lắng nghe trước khi bạn đưa ra câu trả lời chứ? Dĩ nhiên, tư tưởng, nhưng có điều gì nữa trong nó. Tôi đang hỏi bạn

đây kính trọng, ai đã tạo ra sự phân chia này. Dĩ nhiên, nó là tư tưởng, nhưng đằng sau tư tưởng đó còn có điều gì nữa. Tôi là một người Nga, hay một người Hồi giáo, và tôi bám chặt vào điều đó. Đúng chứ? Suốt phần còn lại của cuộc đời tôi, tôi là một người Hồi giáo hay một người Thiên chúa giáo, hay một người Ấn độ giáo, hay bất kỳ người gì. Ai đang làm tất cả những việc này, ngoại trừ tư tưởng? Ham muốn là gì, thôi thúc là gì, chuyển động đằng sau nó là gì?

Người hỏi: Để trở thành.

Người hỏi: Điều đó đúng.

K: Để trở thành; bạn có ý gì, để trở thành cái gì?

Người hỏi: Khác biệt với cái gì tôi là, thưa ông.

Người hỏi: Nó là sự an toàn.

K: Đó là như thế. An toàn. Tôi muốn được an toàn trong liên hệ của tôi với bạn, với người vợ của tôi: cô ấy là người vợ của tôi. Đúng chứ? An toàn. Đúng chứ, thưa các bạn? An toàn, được bảo vệ, an ninh, nơi nào đó tôi phải có. Ở nhà – khá khó khăn trong một nhà máy hay trong một cơ cấu hành chính. Ham muốn, thôi thúc, đáp trả, phản ứng là “an toàn”, “tôi phải được an toàn”. Đúng chứ? K, và cái tên như thế, Cử nhân. Các bạn là một đám đông điên dại. Hay một Nghị viên, nghị viên của quốc hội! Chính trị có giá trị rất nhiều ở đây, trong quốc gia này. Vì vậy, nó là một hình thức của an toàn. Tất cả chúng ta đều muốn an toàn, nhưng chúng ta không bao giờ hỏi, liệu có an toàn hay không? Liệu có bất kỳ nơi nào tôi có thể nói rằng tôi được an toàn hay không? Bạn không tin cậy người vợ của bạn, người vợ của bạn không tin cậy bạn. Bạn không tin cậy người chủ của bạn, bởi vì bạn muốn vị trí của ông ấy. Điều đó là thông thường. Bạn muốn là những đạo sư – vì

lợi ích của chúa! Vì vậy, mỗi người trong thế giới này – bạn có thể cười nhạo bây giờ – mỗi người trong thế giới này đều muốn có một nơi anh ấy cảm thấy được an toàn, được ẩn náu; nơi không có ganh đua, nơi anh ấy không bị xua đuổi, nơi anh ấy không bị quấy rầy. Bạn không muốn tất cả những việc đó à? Nếu bạn chân thật, cho mục đích có một thay đổi, bạn không muốn tất cả những việc đó à? Có chứ, nhưng bạn không bao giờ hỏi: liệu có sự an toàn hay không? Chúng ta muốn điều gì đó – nó có lẽ là ảo tưởng. Tôi muốn chúa, nhưng chúng ta đã tạo ra chúa. Vì vậy, bạn muốn an toàn, và bạn cũng phải hỏi: liệu có sự an toàn hay không? Nếu bạn muốn an toàn, bạn cũng phải đặt câu hỏi còn lại. Bạn không thể nói, tôi muốn an toàn và bám chặt. Liệu có an toàn hay không?

Vậy thì, câu hỏi nảy ra: tại sao bạn muốn an toàn? Liệu có an toàn trong suy nghĩ của bạn hay không? Liệu có an toàn trong liên hệ hay không? Không phải với tôi, với người vợ của bạn, con cái của bạn. Liệu có an toàn trong công việc của bạn hay không? Bạn có lẽ là một giáo sư, được bảo vệ cẩn thận ngay khi bạn trở thành một giáo sư, nhưng chúng là điều bất hạnh. Bạn lại muốn trở thành hiệu phó phải không? Bạn biết trò chơi đó rồi. Vì vậy, bạn có an toàn ở chỗ nào? Hay có lẽ không có an toàn gì cả. Chỉ suy nghĩ kỹ càng về nó đi, thưa bạn! Hãy nhìn rõ vẻ đẹp của nó! Hãy không có ham muốn cho an toàn, không có thôi thúc, không có cảm giác thuộc bất kỳ loại nào mà trong đó gồm cả an toàn trong những lời thề nguyện của bạn, trong những văn phòng của bạn, trong nhà máy của bạn, trong nghị viện của bạn và vân vân. Có an toàn hay không? Cuộc sống có lẽ không an toàn. Cuộc sống được dành cho ý nghĩa để được sống. Không phải tạo ra những vấn đề rồi sau đó cố gắng giải quyết chúng, không phải để có đau khổ, sầu muộn. Nó được dành cho ý nghĩa để được sống, và nó sẽ chết. Đó là một trong những sợ hãi của chúng ta, để chết. Đúng chứ? Chúng ta sẽ tìm hiểu tất cả những việc đó.

Vì vậy, trong buổi sáng này, chúng ta đã học hỏi từ lẫn nhau – không phải đã giúp đỡ lẫn nhau – chúng ta đã học hỏi phải không? Chúng ta đã nghe tất cả điều gì người nói đang trình bày

hay không? Đã nghe bằng đôi tai? Bạn đã thấy những sự kiện của thế giới, mà là bạn, thế giới là bạn, bạn đã nhìn thấy những sự kiện của tất cả những việc đó chứ? Hay tất cả chúng chỉ là những ý tưởng? Có một khác biệt giữa sự kiện và ý tưởng. Ý tưởng không bao giờ là sự kiện. *Cái* microphone, cái vật này trước mặt người nói, *từ ngữ* microphone không là cái vật Đủ ư chứ? Từ ngữ không là sự vật, nhưng chúng ta đã biến từ ngữ thành sự vật. Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ? Vì vậy, “người Ấn độ giáo” không là bạn. Từ ngữ không là bạn. Bạn là *sự kiện*, không phải từ ngữ. Tôi tự hỏi không biết bạn có hiểu rõ tất cả việc đó không. Vì vậy, liệu bạn có thể thấy từ ngữ và thấy từ ngữ không là cái vật hay không? Từ ngữ “Chúa” không là Chúa. Từ ngữ hoàn toàn khác hẳn thực tại. Đúng chứ?

Vì vậy, chúng ta đang hỏi đầy kính trọng: bạn đã học được điều gì sáng nay, học thực sự, để cho bạn hành động? Không nói, vâng, hoàn toàn đúng, hoàn toàn đúng rồi đi về nhà và tiếp tục. Vì vậy, nếu chúng ta không hành động, thế giới trong hỗn loạn lớn lao – tôi không hiểu bạn có nhận ra nó hay không. Có phiền muộn lớn lao trong thế giới, âu sầu lớn lao. Và thế giới là bạn, bởi vì bạn bị âu sầu nên bạn hoang mang, bạn là tất cả những việc này, do đó bạn đang tạo ra thế giới đó quanh bạn. Bạn hiểu điều gì tôi đang trình bày chứ? Nếu bạn không thay đổi, thế giới không thể nào thay đổi, biến đổi. Trong thế giới, mọi nơi bạn đi, mọi con người trong thế giới đều trải qua cùng hiện tượng, như bạn đang trải qua: hoang mang, buồn bực, sợ hãi, bấp bênh, muốn an toàn, cố gắng chế ngự, cố gắng nói rằng “vị đạo sư đó giỏi hơn vị đạo sư của tôi” và vân vân, và vân vân ra những chiến tranh. Các bạn hiểu chứ, thưa các bạn? Người nói không là một người bị quan hay một người lạc quan; chúng ta đang đưa ra những sự kiện, không phải những sự kiện báo chí. Chúng ta đang nói về những sự kiện của cuộc sống chúng ta, không phải cuộc sống của một đạo sư, hay một người có quyền lực hay một ai khác. Chúng ta đang cùng nhau nói về cuộc sống của bạn. Cuộc sống của bạn giống như những người còn lại của thế giới. Họ đều quá bất hạnh, hoang

mang, đau khổ, thất nghiệp đến hàng triệu. Nghèo khổ, đói khát, sâu muộn, đau thương giống như bạn – bạn không khác biệt họ. Bạn có thể gọi chính mình là người Ấn độ giáo, hay người Hồi giáo hay người Thiên chúa giáo hay người nào bạn thích, nhưng thuộc ý thức, phía bên trong bạn giống như những người còn lại của thế giới. Bạn có thể là người đen sậm và họ là người đen nhạt, chính phủ khác nhau nhưng mỗi con người cùng chia sẻ cái thế giới khủng khiếp này. Chúng ta đã tạo ra thế giới. Bạn hiểu chứ? Không phải Lenin hay Marx, chúng ta đã tạo ra thế giới. Chúng ta là xã hội. Nếu bạn muốn xã hội là một cái gì đó khác hẳn bạn phải bắt đầu, bạn phải mang trật tự đến ngôi nhà của bạn. Ngôi nhà là bạn. Được chứ, thưa các bạn?

VARANASI

*Nói chuyện cùng công chúng lần thứ hai tại Rajghat**

Ngày 19 tháng 11 năm 1985

Chúng ta được phép tiếp tục đề cập gì chúng ta đang nói sáng hôm qua chứ? Như chúng ta đã nói, chúng ta đang cùng nhau thực hiện một chuyến hành trình dài, trong một chiếc xe lửa, một chuyến đi rất dài, xuyên suốt thế giới, và chuyến hành trình đó bắt đầu cách đây hai triệu rưỡi năm. Và trong suốt khoảng thời gian dài đó, và không gian, chúng ta đã có quá nhiều trải nghiệm. Và những trải nghiệm đó được lưu trữ trong bộ não chúng ta, tầng ý thức bên ngoài và tầng ý thức sâu thẳm bên trong của nó. Và, cùng nhau, bạn và người nói sẽ tìm hiểu, khám phá. Không phải chỉ một mình người nói đang trình bày, tất cả chúng ta đều đang nói, duy chỉ người nói đang chuyển nó thành ngôn từ. Và những từ ngữ có một ý nghĩa rất quan trọng, không chỉ là từ vựng, nhưng chiều sâu của từ ngữ, sự quan trọng của từ ngữ, ý nghĩa của từ ngữ. Và như chúng ta đã nói ngày hôm qua, bạn và người nói, đang cùng nhau thực hiện một chuyến hành trình, bạn không thể chìm ngay vào giấc ngủ. Bạn không chỉ nói, vâng, tôi đồng ý, hay không đồng ý. Chúng ta thâm nhập trong nó. Chúng ta không đang đồng ý hay không đồng ý. Chúng ta chỉ đang nhìn ra ngoài cửa sổ, đang nhìn thấy những sự việc lạ lùng mà con người đã trải qua, trải nghiệm gì, đau khổ gì, sầu muộn gì, những sự việc không thể chịu đựng nổi mà con người đã tạo ra cho anh ấy, và cho thế giới. Chúng ta

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later-and Unpublished Text]

không đang bên ực, ở phía này hay phía kia, ủng hộ hay chống đối, làm ơn hiểu rõ điều này rất cần thận. Chúng ta không ở bất kỳ phía nào, trái hay phải hay trung tâm. Đây không là một cuộc họp mặt chính trị, đây không là một giải trí, đây là một cuộc gặp mặt nghiêm túc. Nếu bạn muốn được giải trí, bạn nên đi đến một rạp chiếu bóng, hay một trận đá banh, nhưng đây là một cuộc gặp mặt rất nghiêm túc, giống như người nói quan tâm. Ông ta đã nói khắp thế giới, bất hạnh hay may mắn ông ta đã tạo ra một danh tiếng, và có thể bạn đang đến đây vì cái danh tiếng đó, nhưng điều đó chẳng có giá trị gì cả. Vì vậy, làm ơn, cùng nhau chúng ta sẽ tìm hiểu, đang ngồi cùng nhau trong chiếc xe lửa đó, đang thực hiện một chuyến hành trình dài vô tận. Chúng tôi không đang cố gắng gây ấn tượng bạn. Bạn hiểu chứ? Chúng tôi không đang cố gắng ép buộc bạn nhìn một điều gì đó. Chúng ta đang nhìn cuộc sống hàng ngày của chúng ta, và tất cả nền tảng quá khứ của một triệu năm, hãy coi nó như một triệu năm, đã đủ dài rồi, và người ta phải lắng nghe mọi tiếng thì thầm, lắng nghe mọi chuyển động, trông thấy mọi thứ như nó là, không phải như bạn ao ước nó là, thực tế cái gì bạn thấy ngoài cửa sổ khi chiếc xe lửa chạy qua.

Và, bạn phải tỉnh táo để nhìn thấy mọi thứ mà bạn đang trải qua, nghe mọi tiếng thì thầm, nghe mọi âm thanh, vẻ đẹp của những quả đồi, những con sông, một dải nước, và tất cả vẻ đẹp quanh bạn. Chúng ta sẽ nói về vẻ đẹp một chút nhé? Điều đó có gây hứng thú cho bạn không?

Người hỏi: Có.

K: Đừng nói có, có, nó là một chủ đề rất nghiêm túc, giống như mọi thứ trong cuộc sống. Vì vậy, làm ơn, có thể bạn chưa bao giờ hỏi vẻ đẹp là gì – không phải vẻ đẹp của một cậu trai.

Vì vậy, để lắng nghe, không chỉ những cảm thấy, những tư tưởng bên trong riêng của chúng ta và những quan điểm nhận định của chúng ta, mà còn để nghe âm thanh của người khác đang nói gì, không phải những đạo sư của bạn, điều đó khá ngô nghê,

nhưng điều gì người khác đang nói, điều gì người vợ của bạn đang nói, điều gì người hàng xóm của bạn đang nói, để lắng nghe âm thanh của con quạ đó, để cảm thấy vẻ đẹp của thế giới, vẻ đẹp của thiên nhiên. Vì vậy, chúng ta sẽ, trong chốc lát, tìm hiểu vẻ đẹp là gì. Được chứ? Bởi vì, trong chiếc xe lửa đó bạn đang đi ngang qua phong cảnh tuyệt vời nhất, những quả đồi, những con sông, những hòn núi to phủ đầy tuyết, những thung lũng sâu, không chỉ là những sự vật bên ngoài bạn, mà còn cả cái cấu trúc bên trong, bản chất của thân tâm riêng của bạn, bạn suy nghĩ cái gì, bạn cảm thấy cái gì, những ham muốn của bạn là gì. Người ta phải lắng nghe tất cả những việc này, không chỉ nói vâng, đúng, sai, đây là điều gì tôi suy nghĩ, điều gì tôi không nên suy nghĩ. Hay chỉ tuân theo truyền thống nào đó, cả truyền thống hiện đại, với những nhà tâm lý học, những nhà vật lý học, những bác sĩ, những chuyên gia máy tính và vân vân, mà còn để lắng nghe, rất yên lặng, không có mọi phản ứng, để thấy vẻ đẹp của một cái cây. Vì vậy, chúng ta hãy cùng nhau nói về vẻ đẹp.

Vẻ đẹp là gì? Bạn có thăm những viện bảo tàng chưa? Trong thời Trung cổ, hay thời Phục hưng, của những họa sĩ vĩ đại, bạn có xem những bức tranh chưa, một số người trong các bạn? Có thể chưa. Tôi sẽ không đưa bạn đi qua những viện bảo tàng, tôi không là một hướng dẫn viên. Nhưng tôi hay vì ngắm những bức tranh, những bức họa, và những bức tượng của người Ai cập, người Hi Lạp và người La mã cổ xưa, và những bức tranh bức tượng hiện đại, chúng ta đang quan sát, đang hỏi, đang tìm hiểu, đang yêu cầu để tìm ra, vẻ đẹp là gì? Không phải cái hình thể, không phải một phụ nữ hay một người đàn ông, hay một em bé nhỏ xíu đẹp lạ lùng, tất cả trẻ em đều đẹp. Vì vậy, vẻ đẹp là gì? Tôi đang đưa ra câu hỏi, thưa bạn, làm ơn trả lời cho bạn trước, hay bạn chẳng bao giờ suy nghĩ về nó. Không phải vẻ đẹp của một khuôn mặt, nhưng vẻ đẹp của một bãi cỏ xanh, của một bông hoa, của những hòn núi to có tuyết phủ, và những thung lũng sâu, và những dòng nước đứng yên lặng lờ của một con sông. Tất cả những sự vật đó ở phía bên ngoài bạn. Và bạn nói rằng phong

cảnh đó đẹp làm sao đâu. Cái từ ngữ “vẻ đẹp” đó có nghĩa là gì? Tìm ra ý nghĩa của từ ngữ đó rất quan trọng bởi vì chúng ta có quá ít vẻ đẹp trong cuộc sống của chúng ta. Nếu bạn đi khắp thành phố Benares, bạn biết tất cả việc đó. Những con đường bán thối, bụi bặm, những chiếc xe tải. Và khi nhìn thấy tất cả việc này, không chỉ là sự mong manh của một chiếc lá, hay sự quảng đại diu dàng của những con người, và bạn hỏi chính mình, tìm hiểu rất kỹ càng, từ ngữ này mà được sử dụng bởi những thi sĩ, những họa sĩ, những điêu khắc gia, và bạn đang hỏi chính mình bây giờ, chất lượng của vẻ đẹp này là gì? Bạn muốn tôi trả lời nó, hay bạn sẽ trả lời nó? Bất đầu đi chứ, thưa bạn?

Người hỏi: Ông trả lời nó.

K: Tại sao?

Người hỏi: Bởi vì chúng tôi không biết.

K: Người đàn ông kia nói, ông trả lời nó bởi vì chúng tôi không biết. Tại sao? Tại sao các bạn không biết? Tại sao chúng ta không tìm hiểu câu hỏi quan trọng này? Bạn có những thi sĩ riêng của bạn, từ những con người cổ xưa cho đến bây giờ. Họ viết về nó, họ ca hát về nó, họ nhảy múa và bạn nói, tôi không biết vẻ đẹp là gì. Chúng ta là một chủng tộc lạ kỳ làm sao! Nhưng, nếu bạn hỏi ai là đạo sư của bạn, tôi tin rằng có 300.000 vị chúa ở Ấn độ, khá nhiều, ở Châu Âu hay Châu Mỹ chỉ có một chúa. Với bạn, có nhiều hơn 300.000 vị chúa. Bạn có thể chọn bất kỳ ai trong số họ để khuây khỏa cho mình

Vì vậy, vẻ đẹp là gì? Nó cũng là câu hỏi, thưa bạn, được đặt ra bằng những từ ngữ khác. Bạn là gì? Bản chất và cấu trúc của bạn là gì, ngoài cái yếu tố sinh học. Bạn là gì? Đậu vài kỳ thi, có một mảnh bằng, một công việc, trở thành một nhà vật lý, một nhà khoa học, một thủ quỹ cho một chính phủ, bạn là gì? Câu hỏi đó rất liên quan đến câu hỏi vẻ đẹp là gì. Khi bạn nhìn một hòn

núi, phủ đầy tuyết, những thung lũng sâu, những quả đồi xanh sẫm, bạn cảm thấy ra sao, phản ứng thực sự của bạn đến tất cả những phong cảnh đó là gì? Bạn không biết sao? Trong một giây, hay trong một ít phút, bạn không bị choáng ngợp bởi nó hay sao? Sự hùng vĩ, sự vô hạn, thung lũng xanh, ánh sáng lạ thường, và bầu trời xanh trong phản những hòn núi phủ tuyết. Chuyện gì xảy ra đến cho bạn ngay khoảnh khắc bạn nhìn nó – sự hoành tráng, sự uy nghi của những hòn núi, bạn cảm thấy cái gì? Có phải là trong tích tắc, trong một vài phút, bạn không hiện diện? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Làm ơn, đừng đồng ý, hãy nhìn kỹ. Ngay khoảnh khắc đó bạn nhìn thấy một cái gì hùng vĩ, mênh mông, uy nghi, trong tích tắc bạn không hiện diện, đúng chứ, bạn đã quên bằng những lo âu của bạn, và người vợ của bạn, và con cái của bạn, việc làm của bạn, mọi hỗn tạp của cuộc sống một người. Ngay khoảnh khắc đó bạn nói bạn bị chết sống bởi nó, mà có nghĩa là, trong tích tắc, vẻ hùng vĩ đó đã xóa sạch mọi ký ức của bạn, trong tích tắc, sau đó bạn quay trở lại. Điều gì xảy ra suốt tích tắc đó? Cố gắng đi, thưa bạn điều gì xảy ra khi bạn không hiện diện ở đó? Đó là vẻ đẹp. Bạn hiểu chứ? Khi bạn không hiện diện ở đó. Đừng đồng ý thưa bạn. Đừng gật đầu, vâng, vâng. Vậy là, đó kia, vẻ hùng vĩ, vẻ uy nghi của một hòn núi, hay một cái hồ, hay con sông đó vào sáng sớm, đang tạo nên một con đường bằng vàng, trong tích tắc bạn đã quên bằng mọi thứ. Đó là khi cái tôi không hiện diện, có vẻ đẹp. Bạn hiểu điều gì tôi đang nói. Khi *bạn* không hiện diện, cùng mọi vấn đề và trách nhiệm của bạn, những truyền thống của bạn, và tất cả những rác rưởi đó, không gia đình của bạn, lúc đó có vẻ đẹp. Đúng chứ? Khi bạn không hiện diện ở đó, giống như một em bé có một món đồ chơi, chừng nào món đồ chơi đó còn phức tạp và em bé còn mê mải nó, món đồ chơi cuốn hút em bé. Đúng chứ? Thâu tóm em bé. Ngay lúc món đồ chơi bị vỡ, em bé quay trở lại điều gì em đang làm.

Và chúng ta giống như thế. Chúng ta bị cuốn hút bởi hòn núi, nó là món đồ chơi cho chúng ta trong tích tắc, trong ít phút, và chúng ta quay trở lại thế giới này. Và chúng ta đang nói, mà không

có một món đồ chơi, mà không có thứ gì cuốn hút bạn, thâu tóm bạn, bạn hiểu điều gì tôi đang nói – bạn biết một em bé cư xử ra sao khi bạn cho em một món đồ chơi? Hay bạn không quan sát? Đối với em bé món đồ chơi trở thành điều kỳ diệu, em bé mê mải, và em bé chơi đùa cùng nó. Trong vài phút hay vài tiếng đồng hồ hay vài ngày món đồ chơi mê hoặc em bé. Đúng chứ? Bạn hiểu tiếng Anh của tôi chứ? Vì vậy, hôn nủi mê hoặc tôi. Đúng chứ? Và liệu bạn, nếu không bị cuốn hút bởi việc gì đó quan trọng, có thể được tự do khỏi chính bạn? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Bạn không hiểu câu hỏi này – bạn quá khôn ngoan, đó là vấn đề cho tất cả các bạn – quá nhiều kiến thức. Bạn không đủ đơn giản – nếu bạn rất đơn giản, không phải trong quần áo – đơn giản sâu thẳm trong bạn, bạn sẽ khám phá một cái gì đó lạ thường. Nhưng bạn bị che kín bởi nhiều hiểu biết, trải nghiệm và vân vân.

Vì vậy, chúng ta hãy qua phần khác. Chúng ta sẽ cùng nhau nói về nhiều vấn đề. Chúng ta đã nói về vẻ đẹp trong một khoảng thời gian, không phải vẻ đẹp của thi sĩ, không phải bài thơ, áng văn, bài luận, quyển tiểu thuyết hay, hay những quyển truyện ly kỳ. Có thể bạn không đọc những quyển truyện ly kỳ – ồ, bạn quá thánh thiện! Vì vậy, chúng ta hãy quan sát chính mình. Chúng ta đã tạo ra thế giới. Bạn, người nói, tổ tiên của ông ta, qua hàng ngàn năm thế hệ và thời gian. Đúng chứ? Vì vậy, tất cả việc này là như thế nào? Bạn hiểu chứ? Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ? Tất cả náo nhiệt này là như thế nào? Giết chóc lẫn nhau, tàn sát lẫn nhau, phân chia chúa của tôi, chúa của bạn. Tại sao xã hội này lại tàn nhẫn, xấu xa, hung bạo như thế? Vâng, thưa bạn, tại sao? Ai đã tạo ra cái thế giới quái quỷ này? Tôi không bi quan hay lạc quan, nhưng hãy quan sát thế giới, cái sự vật đang xảy ra phía bên ngoài của bạn. Những quốc gia nghèo đói đang mua sắm vũ khí. Đúng chứ? Quốc gia của bạn đang mua vũ khí, và ganh đua, nghèo đói cực độ. Đúng chứ? Ai đã tạo ra tất cả việc này? Bạn sẽ nói rằng Thượng đế đã tạo ra nó à? Ông ấy chắc phải là một Thượng đế hỗn độn. Vậy là, ai đã tạo ra xã hội này? Các bạn luôn luôn nói về xã hội. Ai đã tạo ra nó, ai đã đặt nó vào cùng nhau? Chúa, các bạn,

con người! Các bạn đã k lộng đã nó vào cùng nhau hay sao? Không chỉ có bạn, những người cha của bạn, những người cố của bạn, những thế hệ quá khứ của hàng triệu năm, họ đã tạo ra xã hội này, qua sự tham lam, ganh ghét cực độ của họ. Đúng chứ? Qua sự ganh đua của họ, họ đã phân chia thế giới: theo kinh tế, theo xã hội, theo tôn giáo. Đúng chứ? Hãy đối diện những sự thật, vì chúa. Bạn và người nói, và những người cha của ông ta, và những người cha, trở lùì, trở lùì, trở lùì, và những người cha của bạn, trở lùì đến chừng nào bạn có thể nhớ được, chúng ta đã đặt xã hội này vào cùng nhau, chúng ta chịu trách nhiệm về nó. Đúng chứ, hay bạn phủ nhận sự thật này?

Vì vậy, chúng ta chịu trách nhiệm về việc này. Không phải những vị chúa, không phải những tác nhân bên ngoài nào đó, nhưng chúng ta, mỗi người trong chúng ta đã tạo ra xã hội này. Bạn tùy thuộc nhóm này và tôi tùy thuộc nhóm khác. Bạn thờ phụng một vị chúa và tôi thờ phụng một vị chúa khác, bạn theo sau một đạo sư, dù họ ngớ ngẩn và dốt nát đến chừng nào, và tôi theo sau một đạo sư khác. Vì vậy, chúng ta đã phân chia xã hội. Đúng chứ? Và chúng ta đã phân chia không chỉ xã hội, mà còn cả tôn giáo. Đúng chứ? Chỉ quan sát nó, thưa bạn, vì chúa hãy quan sát nó. Theo địa lý chúng ta đã phân chia thế giới – Châu Âu, Mỹ, Nga – chúng ta đã phân chia văn hóa – văn hóa phương Tây, văn hóa phương Đông; chúng ta đã tạo ra những chính thể – lao động, dân chủ, cộng hòa, cộng sản. Bạn hiểu rồi thưa bạn, bộ não của chúng ta làm việc như thế nào – phân chia, phân chia, phân chia. Bạn không nhận thấy yếu tố này à? Và vì vậy, từ phân chia đó xung đột đến. Đúng chứ? Bạn đã phân chia mình như là người tốt lành và người xấu xa – tôi sẽ không trình bày tất cả việc đó, nó quá phức tạp. Vì chúa – bạn có thể chưa bao giờ suy nghĩ về những vấn đề này.

Vì vậy, chúng ta đã tạo ra xã hội này, nên bạn là xã hội này. Vì vậy, nếu bạn không thay đổi cơ bản, bạn sẽ không bao giờ thay đổi xã hội. Những người cộng sản đã cố gắng việc này, cưỡng bách, ép buộc một cách bí mật, một cách kịch liệt, hủy diệt

hàng triệu người, để cưỡng bách con người, tinh thần của anh ấy, thân tâm của anh ấy, để phục tùng vô số hình thức của cưỡng bách. Bạn phải hiểu rõ tất cả việc này. Đây là lịch sử – báo chí hàng ngày. Và vì vậy, nơi nào có phân chia, phải có xung đột. Đúng chứ? Đó là qui luật. Và chúng ta thích xung đột, rõ ràng như vậy, vì vậy chúng ta sống trong xung đột liên tục.

Vì vậy, chúng ta phải quay lại và tìm ra, điều gì là nguyên nhân của việc này, tất cả việc này. Nó là ham muốn, nó là sợ hãi, nó là vui thú, đây là sự tránh khỏi mọi đau khổ, và do vậy tội lỗi phải không? Bạn hiểu rõ mọi việc này, hay tôi đang trình bày nhanh quá? Vậy là chúng ta hãy bắt đầu tìm ra cho chính mình ham muốn là gì. Đúng chứ? Đó là vấn đề cơ bản. Ham muốn có quyền hành, ham muốn thành tựu, ham muốn trở thành người nào đó. Đúng chứ? Chúng ta không chống đối ham muốn, chúng ta không đang cố gắng đè nén ham muốn, hay thay đổi ham muốn, giống như những thầy tu, giống như hầu hết các bạn, thay đổi, kiểm soát, đè nén, chúng ta không tìm hiểu việc đó. Chúng ta phải, cùng nhau, hiểu rõ, ham muốn là gì. Đúng chứ? Ham muốn là gì? Bạn đang suy nghĩ sâu sắc như người nói chứ? Hay bạn chỉ nói, được rồi chúng ta hãy lắng nghe người đàn ông đó, hôm nay là một ngày đẹp trời, một buổi sáng đẹp. Vì vậy, chúng ta đang hỏi, ham muốn là gì? Làm thế nào nó xảy ra được, cái nguồn cung cấp của nó là gì? Không phải làm thế nào đè nén nó, làm thế nào kiểm soát nó, hay không lưu tâm đến nó, nhưng cội gốc của nó? Bạn không thích việc đó à? Bạn không thích tìm ra cội gốc của nó là gì à? Bạn muốn tôi giải thích chứ? Như thông thường, thưa bạn, giải thích không là sự việc. Đúng chứ? Từ ngữ không là việc này – tôi có lẽ gọi nó là một cái micro, và bạn sẽ gọi nó là một cái micro, nhưng từ ngữ không là cái đó, vì vậy giải thích không là cái đó, miêu tả không là cái đó. Khi người ta miêu tả một cái cây đẹp, sự miêu tả không là cái cây đó. Vậy, chúng ta sẽ dùng những từ ngữ để chuyển tải cho nhau, nhưng những từ ngữ đó, sự miêu tả đó, không là cái sự thật. Đúng chứ? Vì vậy, ít nhất người ta cũng học được rằng. Từ ngữ không là sự vật. Đúng chứ? Người vợ của

bạn, từ ngữ “người vợ”, không là người vợ. Nếu bạn có thể hiểu rõ sự thật đơn giản đó, bạn sẽ đối xử với cô ấy tốt hơn.

Vì vậy, ham muốn là gì, và tại sao nó lại thống trị chúng ta? Vai trò của nó là gì, bản chất của nó là gì? Bạn hiểu chứ? Ham muốn là gì? Bạn hiểu chứ? Mọi thầy tu khắp thế giới, đê nén ham muốn, hay muốn thăng hoa ham muốn, hay ham muốn được gắn kết với những hình ảnh nào đó, những biểu tượng nào đó, những nghi lễ nào đó. Đứng chứ? Bạn đều ở đó, một số trong các bạn, những thầy tu và những người như thế. Ham muốn là gì? Bạn chưa từng đặt ra câu hỏi đó à? Hay bạn phục tùng ham muốn, bắt kể những kết cục ra sao?

Vì vậy, chúng ta sẽ cùng nhau, cùng nhau, không phải chờ đợi tôi, chờ người nói giải thích, nhưng cùng nhau chúng ta sẽ tìm hiểu nó. Được chứ? Chúng ta sống bằng cảm giác, phải không? Có một chiếc xe lửa đang chạy qua cầu: bạn nghe nó, bạn nhận dạng nó. Vì vậy, chúng ta sống bằng cảm giác – thức ăn ngon hơn, ngôi nhà tốt hơn, người vợ đẹp hơn. Vì vậy, cảm giác là cuộc sống. Đứng chứ? Thành phần cuộc sống – dục tình là thành phần của cuộc sống, nó là một cảm giác, vui thú. Và chúng ta có quá nhiều vui thú. Đứng chứ? Vui thú của sở hữu và vân vân và vân vân. Đối với chúng ta, cảm giác trở nên quan trọng cực kỳ, thành phần của cuộc sống, đứng, thành phần của sự tồn tại của chúng ta. Nếu bạn không có cảm giác, bạn chết rồi? Mọi dây thần kinh của bạn chết, bộ não của bạn héo tàn, và vân vân. Vì vậy, chúng ta sống nhờ cảm giác. Đứng chứ? Cảm giác là tiếp xúc, cảm thấy, cảm xúc; giống như ấn một cái đinh đột ngột vào ngón tay của bạn, đó là cảm giác, bạn gọi nó là đau đớn. Khi bạn trông thấy một vật xấu xí, bạn cười cợt nó như thế nào, đó là thành phần của cảm giác; những giọt nước mắt, tiếng cười, tâm trạng vui buồn, tất cả đều là thành phần của cảm giác. Vậy thì, điều gì xảy ra làm cho chúng ta có cảm giác này. Bạn trông thấy một ngôi nhà đẹp – nó là điều bạn muốn, nhiều quyền hành hơn, nhiều tiền bạc hơn phải không? Nhiều hơn, nhiều hơn là thành phần của ham muốn. Đứng chứ, đứng chứ, thừa các bạn? Bạn quá ngập ngừng, phải vậy không? Vì

vậy, điều gì xảy ra khi bạn có một cảm giác? Khi bạn trông thấy một cái gì đó rất đẹp, một chiếc xe hơi, một người phụ nữ, một người đàn ông, hay một ngôi nhà dễ thương, điều gì xảy ra? Bạn trông thấy một ngôi nhà, có một cảm giác, sau đó điều gì xảy ra? Tìm hiểu chậm chậm, bạn sẽ hiểu rõ nó. Bạn trông thấy ngôi nhà đẹp, sạch sẽ đó, cùng những mảnh vườn, những bông hoa xinh xinh, mọi thứ đều được chăm sóc ngăn nắp, đó là cảm giác khi bạn trông thấy nó. Sau đó điều gì xảy ra? Cảm giác là tự nhiên. Đúng chứ? Nó là điều hiển nhiên, nó là thành phần của cuộc sống chúng ta. Sau đó tôi ~~gợi~~ thích, bạn sẽ đồng ý và nói hoàn toàn đúng, hoàn toàn đúng, và đi về nhà, lại tiếp tục cùng một sự việc.

Vì vậy, sau đó điều gì xảy ra? Bạn đã trông thấy ngôi nhà đó, đã trông thấy cái vườn, đã trông thấy vẻ đẹp của phong cảnh, và làm thế nào ngôi nhà đó được xây cất, với kiểu cách, nét duyên dáng, nét thanh lịch, sau đó tư tưởng đến, tạo một hình ảnh về cảm giác đó, và sau đó nói ~~đang~~, tôi ước tôi có ngôi nhà đó. ~~Bạn~~ theo kịp điểm này – không, bạn không theo kịp. Bạn trông thấy ngôi nhà ở đằng đó – có cảm giác. Chờ một tí, chờ một tí trước khi tôi trình bày thêm. Cảm giác, sau đó tư tưởng đến và từ cảm giác đó tạo ra ham muốn có được ngôi nhà. Đúng chứ? Hay một chuyện khác nữa. Bạn trông thấy một nhà chính trị nào đó ngồi trong một chiếc xe hơi to, hay người đưa xe đạp đằng trước, và mọi chuyện như thế, rồi bạn nói, ồ, tôi ước tôi có năng lực nào đó. Đó là, bạn vừa trông thấy cảnh đó, cảm giác, sau đó, tư tưởng xuất hiện và nói, tôi ước tôi có năng lực đó. Đúng chứ? Ngay lúc đó ham muốn được sinh ra. Khi cảm giác được cho một hình thể, một hình dạng, rồi thì ngay tích tắc ham muốn được sinh ra. Bạn hiểu điều gì tôi vừa nói chứ? Tôi xin phép lặp lại nó chứ, bạn muốn nó được lặp lại hay không?

Thưa bạn, bạn đâm một cái kim vào ngón cái của tôi, đó là một cảm giác của đau đớn. Và mọi ghi nhớ lại, mọi phản ứng là thành phần của cảm giác. Đúng chứ? Trí năng, lý thuyết, triết lý – cảm giác. Chúng ta sống nhờ cảm giác. Hãy rõ ràng về điểm này. Chúng ta sống nhờ những cảm giác, đó là, những giác quan đang

phản ứng, hương vị ngon, hương vị dở, nó đắng, nó ngọt, và vân vân, chúng ta sống nhờ cảm giác. Và khi chúng ta trông thấy một cái gì đó mà chúng ta không có, như một ngôi nhà, như một chiếc xe hơi, như một món gì đó, bạn biết rồi, cảm giác đó trở nên thống trị khi tư tưởng cho nó một hình ảnh. Bạn hiểu chứ? Khi tư tưởng xuất hiện và nói, tôi ước rằng tôi có được nó. Ngay khoảnh khắc đó ham muốn được sinh ra. Đúng chứ? Đừng nhìn tôi như thể tôi là một người điên khùng nào đó. Bạn hiểu sự nhỏ nhiệm của nó chứ? Chiều sâu của nó. Khi tư tưởng cho một hình dạng, một cấu trúc, một hình ảnh, đến một cảm giác, ngay giây phút đó ham muốn được sinh ra.

Bây giờ, câu hỏi là, liệu cảm giác có thể không bị nhốt giữ bởi tư tưởng, mà cũng là một cảm giác khác, hay không? Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Cảm giác, và cho nó thời gian để tư tưởng trao cho nó cái hình ảnh đó là một khoảng ngừng giữa cảm giác và tư tưởng đang cho nó một diễn tả. Đúng chứ? Hãy thực hiện nó. Hãy nhìn điều gì được hàm ý trong nó khi bạn thực hiện nó, đừng nói vâng, vâng, tôi đồng ý với ông.

Người hỏi: Nếu ông đâm một cây kim trong bàn tay của tôi, có đau đớn.

K: Có đau đớn, sau đó tư tưởng làm việc gì – không, hãy chờ một tí thưa bạn, hãy quan sát nó, theo từ từ, đừng gấp quá. Tôi có đau đớn trong ngón cái, trong ngón tay, sau đó tôi muốn đau đớn đó được chấm dứt, vì vậy tôi đi gặp bác sĩ hay làm bất kỳ việc gì. Đúng chứ? Đúng chứ, thưa bạn? Tôi muốn đau đớn đó ngừng lại. Chúng ta đang nghĩ à? Vâng. Thưa bạn, đau đớn là một hình thái khác của cảm giác. Đúng chứ? Rồi thì tư tưởng nói, tôi phải chấm dứt nó. Bạn không nói, hãy để tôi nhìn đau đớn đó. Đúng chứ? Bạn đã không làm tất cả việc này? Nếu tôi bị bệnh, mà tình huống tôi có bị, tôi nói, được rồi, hãy chờ đến khi bạn cảm thấy – nhìn thấy nó có nghĩa gì, đau đớn đó có nghĩa gì. Bạn không làm

việc đó sao, hay ngay lập tức đến bác sĩ? Cái gì? Ngay lập tức đến bác sĩ. Chúa của tôi ơi.

Người hỏi: Toàn phản ứng của đau đớn – đau đớn và một bác sĩ.

K: Vâng, thưa bạn, cho một khoảng ngừng. Bạn hiểu chứ? Không nói nhưng tôi phải đi khám bác sĩ, quá mau lẹ. Cho nó một khoảng ngừng, một thời gian, và bạn học được nhiều từ đó.

Vì vậy, tôi đang nói, khi có thời gian ở trong giữa cảm giác và tư tưởng, một khoảng ngừng, một khoảng ngừng dài, hay khoảng ngừng ngắn, bạn sẽ hiểu rõ bản chất của ham muốn. Trong đó không có đè nén, không có vượt qua nó. Nếu bạn có một chiếc xe hơi, và khi bạn lái nó, không biết cơ cấu máy móc của nó, hệ thống đốt cháy bên trong của nó, máy móc của nó, bạn luôn luôn hơi lo lắng rằng một cái gì đó có lẽ sai trái. Đúng chứ? Nhưng nếu bạn biết, nếu bạn đã rã cái xe đó ra, như người nói đã làm, rã nó ra hoàn toàn, đừng lo lắng, hay điều này điều kia, khi bạn rã nó, và cẩn thận lắp ráp nó lại, biết tất cả những bộ phận, vậy thì bạn là ông chủ của cái máy đó, của chiếc xe đó. Đúng chứ? Vậy thì bạn không sợ hãi, bạn có thể lắp ráp nó vào chung lại. Bạn hiểu chứ? Vì vậy, nếu bạn hiểu rõ bản chất của ham muốn, ham muốn bắt đầu như thế nào, lúc đó bạn không sợ hãi nó, lúc đó bạn biết phải làm gì với nó.

Người hỏi: Ông tự cho mình là một đau đớn ...

K: Tôi đã giải thích nó, thưa bạn. Thưa bạn, chúng ta hãy chuyển qua đề tài khác.

Có một điều gì đó mà bạn và tôi, người nói, nên cùng nhau nói chuyện. Chúng ta đã sống được hàng ngàn năm, và chúng ta chưa bao giờ hiểu rõ bản chất của sợ hãi. Đúng chứ? Nguồn gốc của sợ hãi là gì, nguyên nhân của sợ hãi là gì? Đúng chứ? Rõ ràng chúng ta không bao giờ chấm dứt sợ hãi, sợ hãi sinh học cũng như là, chắc chắn còn nhiều hơn, những sợ hãi tâm lý, những sợ hãi

bên trong: sợ hãi chết, đúng chứ, sợ hãi không có, không sở hữu, không là, sợ hãi cô độc. Đúng chứ? Chúng ta có quá nhiều sợ hãi. Bạn không biết nó à? Không? Các bạn là một đám đông lạ lùng – không biết những sợ hãi riêng của bạn. Từ những sợ hãi đó bạn sáng chế những nghi lễ, những chức sắc tinh thần, những vị đạo sư; mọi đền chùa của thế giới đều từ sợ hãi. Đúng chứ? Và sợ hãi người vợ của bạn, sợ hãi thống đốc của bạn, sợ hãi người cảnh sát của bạn, bạn biết rồi, chúng ta có hàng ngàn sợ hãi. Và chúng ta đang hỏi, sợ hãi là gì, không phải hình thái sợ hãi riêng của bạn. Bạn hiểu chứ, bạn hiểu chứ thưa bạn? Nếu bạn hiểu rõ hệ thống máy móc của một chiếc xe hơi, bạn không sợ hãi chiếc xe đó. Đúng chứ? Bạn biết làm thế nào để vận hành nó, khi nào nó nên được cho dầu mỡ, và được chăm sóc và mọi chuyện phải làm. Vì vậy, nếu bạn biết nhận ra, hiểu rõ, ở cùng bản chất của nó, nguyên nhân của nó, gốc rễ của nó, vậy thì bạn đã vượt qua nó, sợ hãi biến mất. Đúng chứ? Chúng ta sẽ làm việc đó sáng nay.

Chúng ta đang hỏi sợ hãi là gì, nguyên nhân của nó là gì, không phải làm thế nào chấm dứt nó, không phải làm thế nào vượt qua nó, kiểm soát nó, trấn áp nó và chạy trốn nó, như bạn đang làm. Vì vậy, nguyên nhân, nguồn gốc của sợ hãi là gì? Hãy nghĩ nó ra, thưa bạn, tìm hiểu nó một phút. Hãy thử sợ hãi của bạn, sợ hãi riêng của bạn, hay những sợ hãi, gốc rễ của nó là gì? An toàn, ham muốn có thêm nữa, đó là tất cả, bạn hiểu chứ? Vì vậy, nếu bạn không tìm được nó, bạn sẽ hỏi ai đó, giống như người nói, nguyên nhân của nó là gì? Bạn sẽ lắng nghe, nghe nó, lắng nghe, thực sự lắng nghe, như bạn lắng nghe ông chủ của bạn, mà có lẽ đuổi bạn khỏi chỗ làm, cho bạn ít tiền hơn, bạn lắng nghe phải không? Bạn lắng nghe cùng quả tim của bạn, cùng những sợ hãi của bạn, cùng bất an của bạn, bạn có lẽ mất việc làm, vì vậy làm ơn hãy chỉ bảo cho tôi việc gì phải làm. Bạn sẽ lắng nghe như thế đến điều gì ông chủ đang nói phải không? Hay bạn nói, vâng. Vì vậy, tôi sẽ giải thích. Tôi được cho phép chứ? Nhưng bạn biết cách làm công việc của bạn trong một văn phòng. Đúng chứ? Vì vậy, tôi sẽ giải thích. Nó khá phức tạp và bạn thích sự phức tạp.

Nhưng lời giải thích không là sự việc. Đúng chứ? Từ ngữ sợ hãi không là sợ hãi. Đúng chứ? Từ ngữ không là sự việc.

Sợ hãi là gì? Nguyên nhân của nó là gì? Từ ngữ sợ hãi có là nguyên nhân của sợ hãi hay không? Bạn hiểu chứ? Từ ngữ sợ hãi, nó gọi lên sợ hãi trong bạn phải không? Bạn chắc chắn chứ? Vậy là sợ hãi là một sự kiện. Và từ ngữ không là sự kiện. Đúng chứ? Đừng nhìn quá rối ren, thưa bạn, nó đơn giản, rất đơn giản. Từ ngữ cái cây, nó không là cái cây. Vì vậy, lời giải thích không là phương tiện để chấm dứt sợ hãi. Vì vậy, chúng ta phải tìm hiểu, thời gian là gì, bởi vì thời gian là sợ hãi – ngày mai một điều gì đó có thể xảy ra, nhà tôi có lẽ bị sụp xuống; vợ tôi có lẽ theo một người khác, chồng tôi có lẽ đi mất và tôi bị đau khổ – sợ hãi. Bạn hiểu chứ? Sợ hãi quá khứ, sợ hãi tương lai, sợ hãi hiện tại, bất kỳ điều gì có lẽ xảy ra. Vì vậy, quá khứ, tương lai và hiện tại bị vướng trong bánh xe thời gian. Đúng chứ? Đúng chứ? Ngày hôm qua, hôm nay, và ngày mai là thời gian. Đúng chứ? Tôi đã là điều đó, tôi sẽ không là điều đó, nhưng tôi không là điều đó ngay lúc này. Đúng chứ? Tôi đã là, tôi sẽ là, nhưng tôi không là. Vì vậy, toàn chu kỳ là một chuyển động trong thời gian. Chuyển động có nghĩa là thời gian. Từ đây đến đó là một chuyển động và điều đó có nghĩa là thời gian, từ nơi này đến nơi kia cần thời gian. Vì vậy, chuyển động là thời gian. Mọi chuyển động là thời gian. Đúng chứ? Theo đồng hồ – đến gần đây hơn thưa bạn, nếu bạn bị nắng chiếu thưa bạn, bạn cũng vậy hãy đến ngồi đây, còn nhiều chỗ lắm vì ơn chúa. Đừng căng thẳng, hãy đến gần đây – vậy là quá khứ, hiện tại, và tương lai là một chuyển động mà chúng ta gọi là thời gian. Lúc trước tôi còn trẻ, bây giờ tôi chín mươi – đây là thời gian.

Vì vậy, thời gian là gì? Thời gian là gì? Bạn phải mất thời gian để đi từ Benares đến đây. Bạn sẽ mất thời gian để quay lại. Vì vậy, có thời gian theo đồng hồ. Đúng chứ? Có thời gian để bao phủ một khoảng cách, có thời gian như quá khứ, hiện tại, và tương lai. Đúng chứ, thưa bạn? Tất cả việc này là thời gian. Đúng chứ? Quá khứ định hình hiện tại, đúng chứ, những hoàn cảnh và vận

vân. Làm ơn, điều này rất khó khăn, đừng đồng ý hay không đồng ý, chỉ lắng nghe, tìm ra. Quá khứ đang vận hành ngay lúc này. Đúng chứ? Và tương lai được định hình bởi hiện tại, được bổ sung, những hoàn cảnh đã thay đổi, những biến cố nào đó xảy ra, vì vậy quá khứ được bổ sung, được sửa đổi, được thay đổi. Đúng chứ? Và tương lai là điều gì xảy ra ngay lúc này. A, điều này gây bối rối bạn – thâm nhập từ từ, tôi không vội vã lắm. Thưa bạn, điều này vận hành trong cuộc sống, không chỉ trong lý thuyết. Bạn là một người Bà la môn, ồ xin lỗi bạn, bạn không thích những người Bà la môn ở đây. Bạn đã là một cái gì đó hôm qua, một biến cố xảy ra hôm nay mà thay đổi, bổ sung chút ít, sửa đổi những hoàn cảnh quá khứ, quá khứ, và tương lai là điều gì bạn là ngay lúc này. Đúng chứ? Được bổ sung. Điều đó rõ ràng, phải không? Hay nó vẫn còn là một vấn đề khó hiểu? Đó là, quá khứ, hiện tại, và tương lai là ngay lúc này. ~~Đ~~ không có sự thay đổi ngay lúc này – bạn hiểu từ ngữ thay đổi – nếu không có sự thay đổi ngay lúc này, bạn sẽ y hệt như bạn đã là trước kia. Đúng chứ? Tôi nghĩ tôi là người Ấn độ, cùng tất cả huyền ảo quanh nó, và tôi sẽ lại là người Ấn độ ngày mai. Đúng chứ? Điều đó hợp lý, và là người Ấn độ đó phân chia tôi với người Hồi giáo. Đúng chứ? Và tôi sẽ tranh cãi với anh ấy, không chỉ vì mảnh đất của anh ấy, sự gia tăng dân số và tất cả mọi vấn đề. Vì vậy, ngày mai là ngay lúc này. Tôi không thể giải thích cho bạn. Bạn hiểu chứ? Vì vậy, điều gì bạn làm ngay lúc này cần phải lưu tâm, còn nhiều hơn là điều gì bạn sẽ làm ngày mai. Đúng chứ?

Vì vậy, bạn sẽ làm gì? Nếu ngày mai là ngay lúc này, đó là một sự kiện, nó không là lý thuyết của tôi hay lý thuyết của bạn, nó là một sự kiện: bây giờ tôi tham lam, nếu tôi không làm bất kỳ điều gì về nó lúc này, ngày mai tôi sẽ tham lam, đó là tất cả. Tôi có thể ngừng tham lam hôm nay được không? Được chứ? Bạn sẽ ngừng? Không, dĩ nhiên không. Vậy là bạn sẽ là điều gì bạn đã là. Đây là cái khuôn mẫu của xã hội, được hàng triệu năm. Bạn không phản đối giết chóc, hãy thành thật đi, bạn không phiền khi giết chóc. Bạn tán thành nó, bạn muốn quốc gia của bạn được mạnh

mẽ. Đúng chứ? Đừng hồ thẹn vì điều đó, đây là một sự kiện. Vì vậy, bạn trang bị vũ khí, bạn có lẽ không thực sự làm nó, nhưng bạn làm nó qua đóng thuế, qua mua một con tem, bạn ủng hộ. Đúng chứ? Vì vậy, nếu bạn không chấm dứt là một người Ấn độ bây giờ, bạn sẽ là một người Ấn độ ngày mai. Vì vậy, bạn sẽ làm gì ngay lúc này?Ồ, các bạn, con người, ngừng lại, các bạn ngừng ở đó. Tôi đang hỏi bạn sẽ làm gì lúc này?

Người hỏi: Ngừng là một người Ấn độ.

K: Bạn sẽ ngừng à? Bạn biết điều gì là những hàm ý – không phải thông hành, không phải giấy tờ. Nhưng không được kết hợp với bất kỳ quốc gia nào, không được cộng tác với bất kỳ nhóm nào, với bất kỳ tôn giáo nào – trong mức độ nào đó họ đều giả dối. Điều đó có thể được không, bạn sẽ làm nó chứ? Không à, bạn, thưa bạn. Bạn sẽ hiểu được sự quan trọng rằng nếu không có sự thay đổi lúc này, hôm nay, bạn sẽ y hết ngày mai, phải không? Điều này không là lạc quan hay bi quan, đây là một sự kiện. Trong hai ngàn rưỡi năm chúng ta đã giết chết con người. Đúng chứ? Như những người Phật giáo, như những người Thiên chúa giáo, có lẽ những người Thiên chúa giáo đã giết nhiều hơn bất kỳ ai. Các bạn không theo Thiên chúa giáo nên tôi có thể dễ dàng nói về điều đó! Tôi đã kìm hãm vấn đề này trước mặt những người Thiên chúa giáo. Vì vậy, các bạn hiểu rõ sự nghiêm trọng của nó – đừng đùa giỡn nó. Nếu không có sự thay đổi bây giờ, ngay lúc này, tôi sẽ y hết ngày mai.

Vì vậy, thời gian là yếu tố trong sợ hãi. Đúng chứ? Tôi sợ điều gì sẽ xảy ra ngày mai. Tôi sợ không đậu một kỳ thi. Đúng chứ? Một cô gái hay một cậu trai, muốn đậu một kỳ thi nào đó cho mục đích có một công việc tốt hơn, tiền bạc nhiều hơn, một cơ hội tốt hơn, tốt hơn công việc này, nói, tôi sẽ học, học, học để đậu kỳ thi đó. Tôi có thể không đậu – sợ hãi len vào, và vân vân. Sợ hãi là nhân tố chung của mọi con người – nó không là của bạn, nó của mọi con người. Vì vậy, liệu sợ hãi đó có thể, bạn hiểu rồi, sợ hãi,

không phải một nhánh của nó, liệu gốc rễ của sợ hãi có thể được xóa sạch hoàn toàn, hay không? Đó là, không ờn sợ hãi của bất kỳ loại nào. Người nói phát biểu rằng điều đó hoàn toàn có thể được. Rằng điều đó có thể làm được thật căn bản, triệt để. Hoặc là bạn giết người nói, hoặc là bạn tôn sùng ông ta, mà cả hai việc đều giống nhau. Bạn hiểu chứ? Và đó là điều gì bạn đang làm lúc này. Và đó là **một** trong những vấn đề của cuộc sống chúng ta. Và chúng ta đã sống cùng sợ hãi được một triệu năm hay nhiều hơn, và chúng ta vẫn còn tiếp tục. Vì vậy, người nói đang phát biểu, sợ hãi hoàn toàn có thể chấm dứt được. Đừng nói rằng sợ hãi khai sáng người ta, và mọi chuyện vô lý đó. Bạn có thể chấm dứt nó nếu bạn trao bộ não của bạn, quả tim của bạn cho nó, trọn vẹn, không từng phần. Và rồi thì bạn sẽ nhìn thấy cho chính bạn trong nó có vẻ đẹp tuyệt vời. Một ý thức của hoàn toàn tự do không phải tự do của một quốc gia, hay chính phủ nào đó, nhưng cảm nhận vô hạn của tự do, sự kỳ diệu của tự do. Đúng chứ? Bạn sẽ làm nó, hôm nay, ngay lúc này, được không? Từ hôm nay, nhìn thấy nguyên nhân của sợ hãi, kết thúc nó. Nó là thời gian. Thời gian có nghĩa là tư tưởng, thời gian là một chuyển động, phải không? Tất cả chúng ta đều đồng ý, và tư tưởng cũng là một chuyển động, vì vậy thời gian là tư tưởng, và tư tưởng là thời gian. Tư tưởng được đặt nền tảng trên hiểu biết, ký ức, trải nghiệm và vân vân, và thời gian cũng rất bị giới hạn trong cuộc sống chúng ta. Chừng nào còn có sợ hãi, thuộc sinh học, vật chất, tâm lý, nó hủy hoại chúng ta.

Vì vậy, nếu người ta được phép hỏi, sau khi lắng nghe sự thật này, không phải lý thuyết, bạn sẽ làm gì? Thời gian là yếu tố của sợ hãi và tư tưởng, vì vậy nếu bạn không thay đổi ngay lúc này, bạn sẽ không bao giờ thay đổi, luôn luôn lặp lại. Sự trì hoãn liên tục này. Đúng chứ?

VARANASI

*Bàn luận cùng những người cầm trại tại Rajghat**

Ngày 21 tháng 11 năm 1985

Krishnamurti (K): Buổi nói chuyện này được mong đợi là một cuộc đàm thoại giữa chúng ta. Bạn sẽ hỏi tôi, hỏi người nói, chúng ta sẽ có một cuộc bàn luận, một cân nhắc kỹ càng, một khuyên bảo lẫn nhau, cùng nhau chỉ bảo, cùng nhau đánh giá, cùng nhau đo lường những sự việc. Không phải rằng một người trả lời câu hỏi hay chất vấn của bạn, nhưng trái lại cùng nhau chúng ta sẽ có một cuộc đàm thoại.

Có thể bạn không quen việc này – thực sự nói chuyện với ai đó một cách cởi mở, thẳng thắn. Có thể bạn chưa bao giờ làm nó, ngay cả với người vợ hay người chồng của bạn, hay ai đó rất gần gũi. Bạn đeo vào một cái mặt nạ, bạn giả vờ. Nếu bạn có thể, gạt đi tất cả việc đó sáng nay và cân nhắc kỹ càng những câu hỏi gì chúng ta có, điều gì chúng ta muốn nói cùng nhau, điều gì bạn quan tâm nhất; không phải những vấn đề vớ vẩn, nhưng trái lại điều gì bạn muốn tìm ra thực sự. Vì vậy, chúng ta sẽ có một cân nhắc kỹ càng. Từ ngữ đó có nghĩa là cùng nhau giải thích, cùng nhau đo lường, khuyên bảo lẫn nhau, suy xét lẫn nhau. Không phải người nói suy xét rồi sau đó bạn đồng ý hay không đồng ý, việc đó khá trẻ con.

Vì vậy, liệụ chúng ta, sáng nay, có thể cùng nhau nói chuyện như thể chúng ta là những người bạn rất trung thực, hay

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later-and Unpublished Text]

không? Không phải rằng tôi đang ngồi trên một cái bục bởi vì cái bục chỉ rõ ai đó ở trên cao, nó ở đó chỉ vì sự tiện lợi cho chúng ta có thể nhìn thấy nhau. Vì vậy, trước khi chúng ta bắt đầu bàn luận, bạn tiếp cận một câu hỏi như thế nào? Bạn hiểu tôi đang hỏi điều gì chứ? Làm thế nào bạn lưu ý đến câu hỏi, một vấn đề, làm thế nào bạn cân nhắc cái vấn đề, làm cách nào bạn đến rất gần cái vấn đề? Vì vậy, chúng ta sẽ cùng nhau cân nhắc kỹ càng bất kỳ câu hỏi gì, dù nó ngô nghê đến chừng nào, hay dù nó vô lý đến chừng nào, chúng ta sẽ cùng nhau bàn luận về nó. Điều đó rõ ràng chứ? Được không? Bạn không thể mong chờ người nói trả lời những câu hỏi của bạn bởi vì trong chính câu hỏi có lẽ là câu trả lời. Bạn hiểu chứ? Không phải bạn đặt câu hỏi cho tôi rồi sau đó tôi trả lời nó. Điều đó khá vô lý. Nhưng bạn lưu ý đến câu hỏi đó như thế nào, tiếp cận của bạn đến câu hỏi là gì, bạn cân nhắc, đắn đo, suy xét câu hỏi đó như thế nào? Bởi vì trong chính câu hỏi có lẽ là câu trả lời; không phải câu hỏi rồi sau đó chờ đợi một câu trả lời.

Vì vậy, với bất kỳ câu hỏi nào chúng ta sẽ bàn luận sáng nay, chúng ta hãy tìm hiểu câu hỏi trước, không phải chờ đợi một câu trả lời. Bạn hiểu chứ, thưa các bạn? Bạn đã hiểu điều này rồi phải không? Hay nó quá kỳ bí?

Tôi có một câu hỏi, một câu hỏi cho bạn, tôi sẽ không trả lời nó. Tại sao bạn tách rời cuộc sống, đang sống, đang sống hàng ngày khỏi những ý tưởng của bạn về tinh thần? Tại sao bạn phân chia hai cái? Tôi được đặt câu hỏi đó chứ? Được không? Tại sao chúng ta lại tách rời cái tạm gọi là đời sống tinh thần – tất cả những thầy tu và những chiếc áo choàng và mọi chuyện liên quan đến nó – và cuộc sống cô độc đơn điệu hàng ngày; tại sao chúng ta tách rời chúng? Làm ơn, hãy trả lời câu hỏi của tôi.

Người tham dự thứ nhất (P1): Bởi vì nó cho chúng ta năng lượng.

K: Vậy là chúng ta cần năng lượng, nó là thế phải không?

P1: Nó cần một loại năng lượng khác. Cuộc sống tinh thần và cuộc sống trần tục tâm thường liên quan đến hai loại năng lượng khác nhau.

K: Đó là hai loại năng lượng khác nhau, một cho cuộc sống tạm gọi là tinh thần, tôn giáo, và cái còn lại, cuộc sống trần tục, một loại năng lượng khác. Bây giờ tôi sẽ không trả lời câu hỏi, chúng ta hãy tìm ra **lưu** điều gì bạn đang nói là một sự thật. Đúng chứ? Nó là một sự thật phải không?

Bạn phát biểu điều này, bạn nói, ở những người kia sống đời sống tôn giáo khoác vào những chiếc áo choàng ngộ nghĩnh, họ cần một năng lượng hoàn toàn khác hẳn một con người đi khắp mọi nơi, kiếm tiền và mọi chuyện như thế, hay một người nghèo khổ trong làng. Tại sao bạn phân chia hai cuộc sống? Năng lượng là năng lượng, dù nó là năng lượng điện, hay năng lượng chạy động cơ, hay năng lượng mặt trời, hay năng lượng của con sông khi lụt lội – năng lượng. Bạn có năng lượng để đến đây, năng lượng để đi dạo bộ, năng lượng để làm mọi sự việc vui vui mà bạn thích. Vì vậy, tại sao bạn phân chia năng lượng? Đó là, cái người đàn ông có bộ râu quai nón và bộ quần áo lạ lùng, anh ấy có năng lượng nhiều hơn à? Hay anh ấy đang cố gắng tập trung năng lượng của anh ấy vào một vấn đề đặc biệt? Bạn hiểu chứ, thưa các bạn? Năng lượng là năng lượng. Năng lượng thủy điện, năng lượng pít-tông trong một chiếc xe, năng lượng đy-na-mô, năng lượng mặt trời, đúng chứ? Tất cả chúng là năng lượng, phải không?

P2: Có nhiều loại năng lượng khác nhau: một là năng lượng của tư tưởng, mà có thể được làm đứng yên, có một loại năng lượng khác của thấu triệt, mà không thể đứng yên được, và vẫn vậy một năng lượng khác, năng lượng của cái trí, mà tạo ra từ bi và những sự việc khác.

K: Chắc chắn là không.

P2: Xin lỗi, ông nói gì thưa ông?

K: Thưa bạn, chúng ta đang bàn luận về nó, tôi không đang đặt ra luật lệ. Bạn làm ơn lắng nghe chứ?

P2: Cái gì là sự liên hệ của ba hình thái năng lượng, của tư tưởng, của thấu triệt, và của cái trí?

K: Bạn trả lời nó.

P3: Tôi được phép không, thưa ông?

K: Tại sao không? Bạn hoàn toàn có quyền trả lời anh ấy.

P3: Chỉ vì chúng ta muốn được tiện lợi, chúng ta phân chia năng lượng thành những phạm vi khác nhau. Tôi không nghĩ rằng có nhiều loại năng lượng như thế. Năng lượng chỉ có thể là một.

K: Chính tôi ững đã nghĩ như vậy. Bạn thấy chúng ta đã phân chia mọi thứ như thế nào. Chúng ta phân chia năng lượng tinh thần, năng lượng thần kinh, cái năng lượng của thấu triệt, cái năng lượng của tư tưởng.

P3: Sau đó nó gây phức tạp cho chính nó.

K: Tôi biết, nó gây phức tạp cho chính nó, phải không? Tại sao lại không rất đơn giản về nó. Năng lượng của cơ thể, năng lượng của dục tình, năng lượng của tư tưởng, nó là tất cả năng lượng. Nó là một sự vật; chỉ chúng ta phân chia nó. Tại sao? Hãy tìm ra, thưa bà, tại sao chúng ta lại?

P4: Chúng ta bị quy định để phân chia nó.

K: Vâng. Bây giờ, thưa bạn, tại sao bạn bị quy định? Tại sao bạn chấp nhận sự phân chia này? Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Người Ấn độ – người Pakistan, người Nga – người Mỹ – tại sao chúng ta phân chia tất cả việc này? Hãy nói cho tôi.

P5: Nó là một thực tế.

K: Dĩ nhiên nó là một thực tế, bạn tham gia chiến tranh. Tại sao bạn đưa ra những câu phát biểu rõ ràng như thế, thưa bạn?

P5: Có một khác biệt giữa sự thật và thực tế.

K: Được rồi. Bạn gọi thực tế là gì?

P5: Cái gì chúng ta thấy.

K: Do đó bạn nói thực tế ở ngay đằng trước bạn, cái gì bạn thấy bằng mắt, liên quan đến thị giác. Cái cây là một thực tế, phải không?

P5: Vâng, thưa ông.

K: Được rồi. Điều gì bạn suy nghĩ là một thực tế phải không?

P5: Thỉnh thoảng chúng ta phải suy nghĩ.

K: Người vợ của bạn là một thực tế phải không?

P5: Vâng, thưa ông.

K: Bạn có ý gì qua từ ngữ một người vợ?

P6: Anh ấy nói trong cuộc sống thực sự ...

K: Không, không, tôi đang hỏi anh ấy một câu hỏi. Bạn có ý gì qua từ ngữ người vợ của tôi?

P6: Có một thái độ tâm lý mà tôi có đối với người vợ của tôi, và có một thực tế của người vợ đó mà có tâm lý riêng của cô ấy.

K: Thưa bạn, có phải bạn đang nói rằng, thưa bạn, nếu tôi được phép nói trong những từ ngữ riêng của tôi – bạn sẽ cho phép tôi nói trong những từ ngữ riêng của tôi chứ? Hình ảnh về người vợ của bạn, hình ảnh mà bạn đã dựng lên khác hẳn người vợ – đó là vậy phải không?

P6: Có thể như vậy.

K: Bạn có ý gì qua từ ngữ “có thể như vậy” ?

P6: Thỉnh thoảng nó xảy ra rằng hình ảnh trùng hợp thực tế của người vợ tôi là.

K: Bạn có khi nào nhìn người vợ của bạn? Bạn có khi nào nhìn cô ấy, tìm hiểu những tham vọng của cô ấy, đau khổ và lo âu của cô ấy, gánh chịu sự đau khổ của con cái và mọi chuyện như thế, hay không? Bạn có suy nghĩ người vợ là gì hay chưa? Hay bạn có lẽ đã sống với cô ấy được mười hay năm, hay năm mươi năm và dựng lên một hình ảnh về cô ấy, phải không? Đúng chứ? Đúng chứ, thưa bạn?

P6: Không cần thiết.

K: Tôi không nói cần thiết hay không cần thiết. Có phải đó là một sự thật rằng bạn, nếu bạn đã lập gia đình, hay nếu bạn có người bạn nào đó, bạn dựng lên một hình ảnh về cô ấy, hay không? Không cần thiết, nhưng nó xảy ra. Đúng chứ, thưa bạn? Tôi không đang cố gắng gây hoảng sợ bạn, thưa bạn, nhưng mỗi người có

một hình ảnh về một người khác, phải không? Không à, thưa bạn? Nếu không như vậy bạn sẽ không ở đây. Vì vậy, chúng ta tạo ra một hình ảnh về một người khác tùy thuộc vào tánh khí của chúng ta, tùy thuộc vào những tưởng tượng của chúng ta và vân vân. Chúng ta dựng lên một hình ảnh về mọi người. Bạn có một hình ảnh về vị Thủ tướng, bạn có một hình ảnh về cái người đang nói chuyện với bạn. Vì vậy, chúng ta đang đặt một câu hỏi sâu sắc hơn nhiều: bạn có thể sống một cuộc sống hàng ngày mà không có những hình ảnh hay không?

P7: Những hình ảnh mà chúng ta dựng lên, chúng thông thường có liên hệ với chính chúng ta. Tôi dựng lên một hình ảnh quanh tôi.

K: Vâng, bạn có một hình ảnh về chính bạn.

P7: Và nếu chúng tôi có thể đạt được cái trạng thái ông đang nói đó – xóa sạch cái trung tâm, cái tôi – vậy thì những hình ảnh sẽ tự động rơi rụng. Vậy thì người ta có thể sống không còn những hình ảnh.

K: Vậy thì khi bạn nói về liên hệ, bạn có ý gì qua từ ngữ đó?

P7: Bằng sự liên hệ ...

K: Thưa bạn, làm ơn, chỉ lắng nghe yên lặng trong năm phút trước khi bạn trả lời. Hãy thư giãn một chút. Liên hệ của bạn với một người khác là gì? Liên hệ. Bạn hiểu rõ từ ngữ đó chứ? Chỉ lắng nghe? Có liên hệ – tôi có liên hệ với người ấy, người ấy là người cha của tôi, người chị của tôi, bất kỳ người nào. Bạn có ý gì qua từ ngữ “liên hệ” đó?

P7: Nó là ...

K: Hãy cẩn thận, thưa bạn! Đừng quá vội vàng. Hãy từ tốn, chúng ta có nhiều thời gian. Bạn hiểu rõ từ ngữ liên hệ, có liên hệ, hoặc qua máu mủ – ông ấy là người cha của tôi, người anh của tôi, các bạn đã ra ngoài từ cùng bụng mẹ, cha tôi và ~~m~~ tôi đã sinh ra chúng tôi. Bạn có ý gì qua từ ngữ “liên hệ” đó?

P7: Tôi không đang sử dụng từ ngữ liên hệ theo ý nghĩa đó.

K: Tôi đang nói theo ý nghĩa đó.

P8: Chăm sóc và quan tâm của tôi cho bạn bè của tôi, cho cha mẹ của tôi, cho con cái của tôi, gồm cả hận thù – tất cả việc đó được bao gồm.

K: Bạn thực sự chăm sóc à? Hay nó chỉ là một ý tưởng rằng bạn nên chăm sóc? Thưa bạn, bạn đã hiểu, nếu tôi được phép hỏi bạn, bạn có ý gì qua cái từ ngữ, cái từ ngữ, có liên hệ? Không phải điều gì bạn đã cho nó nghĩa lý, nghĩa lý theo từ điển. Bạn có ý gì qua từ ngữ liên hệ đó?

P9: Những tiếp xúc qua thực tế, không phải qua những từ ngữ hay những hình ảnh.

K: Thưa bạn, tôi đang đặt cho bạn một câu hỏi, đừng có bàn luận lung tung. Tôi đang hỏi bạn bằng sự kính trọng nhất, bạn có ý gì qua từ ngữ có liên hệ. Tôi có liên hệ với anh ấy, việc đó có nghĩa gì?

P10: Tôi nghĩ rằng khi tôi nói tôi có liên hệ, tôi trở thành một bộ phận của việc đó.

K: Bạn là một bộ phận của người vợ bạn à?

P10: Vâng, từng phần.

K: Không phải toàn thể, hay từng phần. Tôi đang hỏi, thưa bạn, lễ phép nhất, bạn có ý gì qua từ ngữ liên hệ đó?

P11: Thưa ông, đang bị gắn kết với cuộc sống ngày sang ngày, một mạng lưới của những mong đợi từ lẫn nhau, những bốn phận và những bắt buộc.

K: Ôi chúa ơi, bạn đã khiến nó phức tạp quá rồi, phải không? Nếu bạn yên lặng lắng nghe, tôi chỉ đang hỏi bạn có ý gì qua từ ngữ đó, trong nó, cho chính nó, không phải cái gì bạn nghĩ nó nên là.

P12: Tiếp xúc gần gũi; bị quyến luyến; có điều gì đó chung. Nếu tôi có một hình ảnh về ông, vậy thì tôi có liên hệ với ông.

K: Tôi có cần một thông dịch viên không, chúng ta đang nói bằng tiếng Anh, tôi không biết tiếng Hindi hay bất kỳ tiếng Ấn nào khác, tôi chỉ biết nhiều tiếng Châu Âu. Nhưng cái từ ngữ liên hệ có một ý nghĩa quan trọng hơn. Tôi đang hỏi bạn, nếu tôi được phép, bạn có ý gì qua từ ngữ đó.

P12: Có điều gì đó chung.

P13: Có một liên hệ.

K: Được rồi, thưa bạn, hãy để cho anh ấy la lớn.

P12: Tôi có một hình ảnh về ông.

K: Bạn có một liên hệ với tôi à?

P12: Vâng.

K: Bằng cách nào? Tôi đang hỏi bạn một cách nghiêm túc, thưa bạn, đừng gạt đi.

P12: Khi tôi nhìn ông mà không có một hình ảnh, tôi có một liên hệ với ông ngay khoảnh khắc đó.

K: Bạn thực sự đã không suy nghĩ về nó. Bạn chỉ quăng ra những từ ngữ.

P13: Tôi nghĩ rằng chúng ta đã bị lạc hướng với câu hỏi gốc.

K: Tôi biết rồi, biết rồi. Tôi không ngớ ngẩn như người ta nhìn đâu! Vậy thì, thưa các bạn, chúng ta hãy quay trở lại, tôi sẽ quay lại từ ngữ này, nó là một từ ngữ rất quan trọng trong cuộc sống chúng ta. Tại sao chúng ta phân chia cái tinh thần và cái trần tục? Chỉ lắng nghe, thưa bạn, làm ơn chỉ lắng nghe. Chúng ta phân chia Ấn độ chống lại Pakistan, chúng ta phân chia những tôn giáo khác nhau, Thiên chúa giáo, Phật giáo, Ấn độ giáo và vân vân, phân chia, phân chia, phân chia – tại sao? Đừng trả lời, chỉ nhìn nó thưa bạn, cùng nhau chúng ta đang khuyến bảo, cùng nhau chúng ta đang xem xét cùng vấn đề. Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Tại sao chúng ta phân chia? Dĩ nhiên, có một phân chia giữa đàn ông và đàn bà, bạn cao và tôi lùn, hay là tôi cao và bạn mảnh khảnh, hoặc bất kỳ điều gì, nhưng đó là tự nhiên: bạn cao hay có nước da nâu, hay trắng, hay hồng, tôi tình cờ có nước da đen, được thôi. Nhưng điều đó tùy thuộc vào mặt trời, tùy thuộc vào di truyền, và vân vân, những vấn đề của gene – tôi sẽ không nói về nó. Tại sao chúng ta phân chia?

P14: Bởi vì chúng ta có những ý tưởng khác nhau và những cảm giác khác nhau và những thích thú khác nhau, và chúng ta muốn bám vào chúng.

K: Tại sao chúng ta muốn bám vào chúng?

P14: Bởi vì chúng ta ích kỷ và chúng ta có tánh tự lợi.

K: Không, đừng giảm thiểu mọi thứ đến tánh tư lợi. Tại sao chúng ta phân chia? Tôi đang hỏi.

P15: Có một cái gì đó kỳ lạ nhất.

P16: Tôi nghĩ chúng ta phải phân chia bởi vì khi tôi không có một hình ảnh về người vợ của tôi, tôi đang có đời sống tinh thần, nhưng khi cô ấy hung bạo, cô ấy đang sống thực tế, vì vậy có sự phân chia giữa cái thực tế và cái tinh thần.

P17: Năng lượng như thế khác biệt hẳn năng lượng bị phân tán. Khi một nguyên tử bị bắn tan bởi năng lượng, nguyên tử đó trở thành những phân tán. Năng lượng bị phân tán có những đặc tính cũ trước khi nguyên tử đó bị bắn tan. Một sự việc tương tự xảy ra trong lãnh vực tâm lý.

K: Mà có nghĩa như thế nào?

P17: Những loại năng lượng khác nhau được biểu lộ trong lãnh vực tâm lý khác biệt nhau.

K: Vậy thì ai đang phân chia tất cả việc này? Ai đang phân chia tất cả những dạng năng lượng khác nhau này.

P17: Chính cái trí tự nó phân chia đầu tiên là nhận thức thực tế rồi tiếp theo là nhận thức bên ngoài.

K: Đó là trải nghiệm của bạn phải không? Hay bạn đang trích dẫn của một ai đó?

P17: Nửa này – nửa kia.

K: Làm ơn chúng ta hãy nghiêm túc một chút lát và để đi diện những sự kiện này: tại sao chúng ta đã phân chia thế giới quanh

chúng ta. Pakistan và Ấn độ, Ch âu Âu và Ấn độ, Mỹ và Nga và vân vân. Ai đã làm tất cả những phân chia này.

P17: Tôi nghĩ chính là tôi, chính là tư tưởng.

K: Bạn đang đoán phải không? Bạn đang đoán phải không? Tại sao chúng ta không nhìn sự kiện trước? Chúng ta có những học thuyết khác nhau, những niềm tin khác nhau, một phần thế giới tin Jesus, phần khác tin Allah, phần khác nào đó tin Buddha, những phần khác tin cái gì đó – ai đã làm tất cả những phân chia này?

P17: Chính là chúng ta, nhân loại.

K: Điều đó có nghĩa là bạn.

P17: Vâng, thưa ông.

K: Bạn đã phân chia thế giới, tại sao?

P17: Chúng ta đã thừa hưởng nó.

K: Thưa bạn, chỉ lắng nghe, làm ơn lắng nghe. Tại sao bạn đã phân chia?

P18: Sự hãi và an toàn.

K: Bạn có chắc chắn về điều gì bạn đang nói hay không? Bạn nói điều gì?

P19: Chúng ta phân chia chính chúng ta bởi vì chúng ta được vui thú từ sự phân chia này.

K: Nếu bạn cũng đang bị giết bởi một nhóm khác, đó cũng là vui thú à? Bạn không ...

P20: Bởi vì tôi muốn nhận dạng.

K: Bạn muốn sự nhận dạng. Nhận dạng với cái gì?

P20: [Không nghe rõ]

K: Không, tôi đang hỏi bạn, nhận dạng với cái gì? Không, không, tôi đang đặt cho bạn một câu hỏi, thưa bà, bà muốn được nhận dạng, phải không, có sự nhận dạng. Với cái gì? Với quả đất à?

P21: Mọi người đều muốn chứng minh rằng tôi giỏi hơn người khác.

K: Hoàn toàn đúng. Bây giờ, hãy quan sát, bạn làm ơn lắng nghe trong vài phút, thưa bạn? Thế giới đã phân chia chính nó, đúng chứ? Châu Âu, Mỹ, Nga, Ấn độ, Hồi giáo, đó là một sự kiện. Ai đã phân chia nó? Đừng đưa ra những lời bình phẩm thiếu suy nghĩ, đây không là một giải trí. Tôi không ở đây để được giải trí. Vì vậy, bạn làm ơn lắng nghe cẩn thận, tôi đang đặt cho bạn một câu hỏi. Ai đã phân chia thế giới thành những việc này? Con người đã không làm tất cả việc này hay sao? Bạn đã làm việc này bởi vì bạn nói, tôi là một người Ấn giáo, hay một người Hồi giáo, hay một người Sikh, hay một giáo phái nào khác. Ai đã làm tất cả việc này? Con người, phải không? Con người. Con người muốn an toàn, vì vậy anh ấy nói, tôi thuộc về Phật giáo, điều đó cho tôi sự nhận dạng, điều đó cho tôi sức mạnh, điều đó cho tôi một ý thức về nơi mà tôi có thể ở lại. Vì vậy, căn bản của việc này là gì? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ, thưa bạn? Tại sao chúng ta làm việc này? Có phải vì an toàn hay không? Bởi vì nếu sống như một người Ấn giáo trong một thế giới của những người Hồi giáo, họ sẽ đối xử thô bạo với tôi. Đúng chứ? Hay là nếu tôi sống như một người theo Tin lành ở La mã, tôi sẽ cảm thấy khá khó khăn, bởi vì La mã là trung tâm của Thiên chúa giáo. Đúng chứ? Vì vậy, tôi đang nói với bạn, thưa bạn, nếu tôi được phép thỉnh cầu bạn, ai đã làm tất

cả việc này? Tình trạng hỗn loạn khủng khiếp này. Bạn hiểu chứ? Bạn. Đúng chứ? Bạn đã làm nó, anh ấy đã làm nó, chị ấy đã làm nó. Và bạn sẽ làm gì cho nó? Chỉ nói về nó à? Vậy là chúng ta sẽ chấm dứt. Đó là tất cả. Bạn không muốn hàn huyên, bạn nói, chúng ta hãy tiếp tục.

P22: Thưa ông, ông không có định giúp đỡ chúng tôi, nhưng khi chúng tôi có mặt ở đây, chúng tôi khám phá rằng ông giúp đỡ chúng tôi. Làm thế nào việc đó xảy được?

K: Tôi tệ quá! Tôi không muốn giúp đỡ bất kỳ ai. Thật là sai trái khi giúp đỡ một người khác, ngoại trừ giải phẫu, lương thực và vân vân. Người nói không là người lãnh đạo của bạn. Đúng chứ? Ông ta đã nói điều đó hàng ngàn lần khắp Châu Âu, Mỹ và ở đây.

P22: Ông có lẽ không giúp đỡ chúng tôi, nhưng ông làm cho chúng tôi hiểu rõ những vấn đề.

K: Không, chúng ta đang có một cuộc nói chuyện cùng nhau, trong cuộc nói chuyện đó chúng ta bắt đầu nhìn thấy những vấn đề rõ ràng cho chính chúng ta. Vì vậy, không có ai đang giúp đỡ bạn, nó là một cuộc nói chuyện.

P22: Vâng, thưa ông.

K: Thưa bạn, thưa bạn, bạn đã nghe tôi nói gì chứ? Vâng, thưa bạn, nhưng bạn đã nghe tôi nói gì chứ? Rằng người nói không có mặt ở đây để giúp đỡ bạn trong bất kỳ hình thức nào. Được chứ, thưa bạn? Ông ta không là đạo sư của bạn, bạn không là đệ tử của ông ta, mọi điều người nói trình bày là một sự kiện kinh tởm. Đúng chứ, thưa bạn?

P23: Tại sao lại có quá nhiều tàn bạo trong thiên nhiên đến độ một sinh vật phải ăn một sinh vật để sống sót?

K: Đó là câu hỏi của bạn phải không, thưa bạn? Một con cọp sống nhờ vào những con vật nhỏ, vì vậy những sinh vật lớn ăn những sinh vật nhỏ. Và bạn đang hỏi tại sao thiên nhiên lại tàn bạo.

P23: Tại sao có quá nhiều tàn bạo trong thiên nhiên?

K: Đầu tiên tại sao có quá nhiều tàn bạo trong những con người? Không phải trong thiên nhiên, dĩ nhiên, đó là tự nhiên, có lẽ. Tại sao *bạn* quá tàn bạo? Không nói rằng, có tàn bạo trong thiên nhiên, tại sao những con người tàn bạo?

P23: Tôi muốn gạt bỏ đau khổ và sầu muộn của tôi, vì vậy nếu người nào gây tổn thương tôi tôi cũng phản ứng, hay đáp lại cùng một cách giống vậy.

K: Thưa bạn, bạn có khi nào suy nghĩ rằng tất cả những con người đau khổ? Tất cả những con người trong thế giới, đúng chứ?

P23: Tôi đau khổ.

K: Bạn là một con người, phải không? Vì vậy, tôi đang nói, tất cả những con người đau khổ dù họ sống ở Nga, Mỹ, Trung quốc, Ấn độ, Pakistan, bất kỳ nơi nào. Tất cả những con người đau khổ.

P23: Đúng rồi, thưa ông.

K: Bây giờ, làm thế nào bạn giải quyết sự đau khổ đó?

P23: Tôi lưu tâm đến đau khổ riêng của tôi?

K: Bạn đang làm gì cho nó?

P23: Tôi đã đến đây để nhờ ông khai sáng.

K: Chúng ta sẽ làm gì cùng nhau, thưa bạn? Chúng ta sẽ làm gì cùng nhau, cùng nhau, không phải tôi giúp đỡ bạn hay bạn giúp đỡ tôi, cùng nhau chúng ta sẽ làm gì để loại bỏ đau khổ?

P23: Tôi không biết thưa ông.

K: Bạn thực sự không biết à?

P23: Không.

K: Bạn có chắc không?

P23: Vâng, thưa ông.

K: Hãy cẩn thận khi trả lời, thưa bạn, đây là một câu hỏi rất nghiêm túc: bạn có chắc chắn rằng bạn không biết làm cách nào để được tự do khỏi sợ hãi và đau khổ hay không?

P23: Đúng vậy, thưa ông.

K: Bạn không biết.

P23: Tôi không biết làm cách nào để loại bỏ đau khổ của tôi?

K: Chờ một tí, chờ một tí. Hãy ở lại trong trạng thái đó. Các bạn có lắng nghe không, thưa các bạn? Anh ấy đã đặt một câu hỏi rất nghiêm túc, anh ấy đã nói, tôi thực sự không biết làm thế nào được tự do khỏi sợ hãi. Đúng chứ? Tôi không biết. Khi bạn nói, tôi không biết, đó là bạn đang đợi chờ để biết phải không? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ, thưa bạn? Tôi không biết nhưng tôi có lẽ đang mong chờ một loại trả lời nào đó, vì vậy khi tôi đang mong chờ tôi chuyên động thoát khỏi “không biết”.

P23: Tôi không hiểu rõ.

P24: Ông ta nói ằng khi chúng ta đang chờ đợi một câu trả lời chúng ta đã chuyển động thoát khỏi khu vực “không biết”. Và ông ta nói, hãy ở cùng “không biết”

P23: Tôi không hiểu rõ.

P24: Ông ta nói ằng khi chúng ta đang chờ đợi một câu trả lời chúng ta đã chuyển động thoát khỏi khu vực “tôi không biết”. Và ông ta nói, hãy ở cùng “không biết”.

P23: Điều đó có nghĩa gì?

K: Tôi sẽ nói cho bạn nó có nghĩa gì. Tôi không đang giúp đỡ, tôi không đang giúp đợ bạn. Thưa bạn, đó là một vấn đề rất nghiêm túc khi tôi nói tôi không đang giúp đỡ bạn bởi vì chúng ta đã được giúp đỡ trong quá nhiều ngàn năm. Khi bạn nói, tôi không biết, điều đó có nghĩa là gì? Tôi không biết Mars là gì – bạn biết Mars, ngôi sao – thế là tôi làm việc đó để tìm ra.

P23: Không, tôi không biết.

K: Thưa bạn, tôi không biết Mars là gì. Anh ấy là nhà vật lý thiên văn. Tôi đi tới anh ấy để hiểu được Mars là gì. Vì chúa, thưa bạn.

P23: Nhưng tôi không quan tâm đến Mars.

K: Tôi biết bạn không quan tâm đến Mars, thưa bạn, tôi cũng không, nhưng tôi đang dùng nó làm ví dụ. Tôi không biết Mars là gì, và tôi đi tới một nhà vật lý thiên văn và tôi nói, chỉ cho tôi biết Mars là gì, và an ấy giải thích cho tôi Mars là sự kết hợp của những chất khí khác nhau và mọi chuyện như thế. Và tôi nói, đó không là Mars, denn tả về Mars của ông khác hẳn sao Mars. Đúng chứ? Vì vậy, tôi hỏi bạn bằng sự kính trọng nhất, khi bạn nói, tôi không biết, bạn có ý gì qua câu nói đó? Tôi không biết. Tôi không

đang mong chờ một câu trả lời, mà có lẽ quanh co, mà có lẽ giả dối, mà có lẽ ảo tưởng, vì vậy tôi không đang mong chờ. Bạn có ở trong trạng thái “tôi không biết” đó không?

P24: Chúng tôi bị chết cứng khi chúng tôi ở trong trạng thái đó.

K: Ở nguyên trong trạng thái đó. Tôi không biết làm thế nào để bơi trong sông Ganga.

P25: Tôi không thể làm bất kỳ điều gì về nó?

K: Bạn không thể. Khi bạn không biết điều gì là nguyên nhân của đau khổ, làm thế nào nó kết thúc được khi bạn không biết? Đúng chứ, thưa bạn? Vì vậy, ở nguyên trong trạng thái đó và tìm ra. Thưa bạn, chờ một tí, thưa bạn. Khi bạn đặt một câu hỏi, bạn chờ đợi một câu trả lời, phải không? Hãy thành thật, hãy đơn giản. Vì vậy, bạn chờ đợi một câu trả lời từ một quyển sách, từ một người khác, hay từ một triết gia nào đó. Đúng chứ? Một ai đó bảo cho bạn câu trả lời. Đúng chứ? Bạn sẽ đặt một câu hỏi và lắng nghe câu hỏi được không? Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ? Tôi đặt cho bạn một câu hỏi, tôi đã quên câu hỏi đó là gì. Để tôi suy nghĩ một câu khác. Tại sao Karshi trở thành quan trọng như thế? Bạn có hiểu câu hỏi đó không? Tại sao Karshi, mà là nơi này, mảnh đất này, tại sao bạn nghĩ nó quan trọng? Hãy trả lời nó, thưa các bạn.

P25: Bởi vì những đền chùa cổ xưa của nó.

K: Ở Jesuralem, ở Israel, họ đã tìm được một tòa nhà được xây dựng cách đây 8 0 0 năm, tất cả các bạn sẽ tôn kính nó phải không?

P25: Không.

K: Tại sao?

P26: Bởi vì tất cả những vị đạo sư, những giáo sĩ đã sống ở đây.

K: Họ cũng có ở đó, ở Israel, những giáo sĩ và những sự vật – đã được 8.000 năm, tại sao các bạn không đến đó và thờ phụng nó?

P26: Có những con người ở đó thờ phụng nó?

K: Bạn không đang suy nghĩ. Vì vậy, khi bạn đặt một câu hỏi, bạn sẽ chờ đợi câu hỏi đó tự bộc lộ chính nó chứ? Bạn hiểu không? Tôi đang hỏi bạn, một cách lễ phép nhất, tôi đưa ra một câu hỏi, tôi biết rằng nếu tôi có thể hiểu rõ câu hỏi đúng cách, tôi sẽ tìm được câu trả lời. Vậy là câu trả lời có lẽ ở trong câu hỏi. Bạn chán rồi, phải không, thưa bạn?

P26: Không đâu.

K: Bạn sẽ thử nghiệm điều gì tôi đang nói chứ? Bạn sẽ làm nó thực sự phải không? Đó là, nếu tôi đặt một câu hỏi cho bạn, đừng cố gắng tìm một câu trả lời nhưng hãy tìm ra liệu bạn đã hiểu rõ cái câu hỏi, chiều sâu của câu hỏi, hay sự thô thiển của câu hỏi, không có ý nghĩa của câu hỏi. Đúng chứ? Bạn sẽ quan sát câu hỏi trước, từ tốn. Hay bạn sẵn sàng trả lời. Vì vậy, tôi đang đề nghị, thưa bạn, nếu bạn đặt một câu hỏi cho người nói, người nói giải thích rằng, chính câu hỏi tự nó có sức sống, năng lượng chứ không phải câu trả lời, bởi vì câu trả lời nằm trong câu hỏi. Đúng chứ? Hãy tìm ra. Thưa bạn, bạn đã nghe điều gì tôi nói chưa? Bạn đã hiểu rõ điều gì tôi nói chứ, thưa bạn? Đừng căng thẳng quá. Nếu bạn nói, đi xuống địa ngục, điều đó được thôi. Tôi đang hỏi bạn một sự kiện rất đơn giản: bạn hỏi tôi một câu hỏi, và tôi nói với bạn, trong câu hỏi đó là câu trả lời. Câu hỏi chứa đựng câu trả lời.

P27: [không nghe được]

K: Bạn làm ơn lắng nghe, thưa bạn, làm ơn. Bạn có thể đưa ra câu hỏi sau đó. Bạn đồng ý chứ?

P27: Vâng.

K: Đừng nói nhún nhường thế, vâng. Nó rất quan trọng.

P27: Một cái trí thông minh có thể đặt câu hỏi đúng. Tôi cảm thấy tôi không thông minh gì cả vì thế làm sao tôi đặt câu hỏi đúng được?

K: Bạn không thể à! Nhưng bạn có thể tìm được tại sao bạn không thông minh. Tôi có thể tìm được tại sao tôi không thông minh. Anh ấy thông minh, tôi lại không, tại sao vậy? Thông minh ế thuộc so sánh à! Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Thưa bạn, bạn đã nghe câu hỏi của tôi chứ?

P27: Thưa ông, nhiều lần chúng ta tìm được một câu trả lời cho câu hỏi của chúng ta, nhưng chúng ta lại cần có sự chấp thuận câu trả lời đó của người khác.

K: Vậy là câu trả lời không quan trọng nhưng sự chấp thuận của một người khác là quan trọng.

P28: Một câu trả lời đúng là quan trọng vì vậy cần có sự chấp thuận câu trả lời đúng đó.

K: Bởi ai? Bởi những người bạn mà cũng không thông minh? Bởi ai bạn muốn sự chấp thuận? Thống đốc? Thủ tướng? Hay những giáo sĩ chức vụ cao? Từ ai bạn đang muốn sự chấp thuận? Thưa bạn, bạn không suy nghĩ gì cả, bạn chỉ lặp lại, lặp lại, lặp lại.

P29: Tôi muốn đặt một câu hỏi khác. Tôi ở nguyên với câu nói "tôi không biết", nhưng nó chán ngắt.

K: Tại sao nó lại chán ngắt?

P29: Tôi đang cố gắng tìm ra.

K: Đừng cố gắng tìm ra. Đây là một câu hỏi: tại sao con người, bạn, tại sao chúng ta đã tạo ra một hỗn loạn như thế của thế giới? Một hỗn loạn của cuộc sống chúng ta, một hỗn loạn của cuộc sống những người khác? Bạn hiểu chứ, thưa bạn, nó là một hỗn loạn, nó là một vô trật tự, tại sao?

P30: Bởi vì ...

K: Thưa bà, bà có ỉu vui lòng lắng nghe trong một phút? Tôi đang nói chuyện với ông kia. Tại sao những con người khắp thế giới đã tạo ra một sự hỗn loạn như thế của thế giới? Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Tại sao? Đừng – hãy lắng nghe câu hỏi, thâm nhập vào câu hỏi. Bạn hiểu chứ? Bạn có khi nào cầm trong bàn tay của bạn một món nữ trang kỳ diệu? Một nữ trang vô giá. Bạn ngắm nghía nó, phải không? Bạn ngắm nghía nó, nhìn thấy những tinh tế của nó, nó đẹp làm sao khi xếp đặt cùng nhau, kỹ năng phi thường nào đã trau chuốt ra nó, người thợ nữ trang phải có đôi bàn tay tuyệt vời. Món nữ trang đó rất quan trọng. Đúng chứ? Bạn ngắm nghía nó, bạn ấp ủ nó, bạn cất nó đi rồi thỉnh thoảng bạn nhìn nó, phải không?

P29: Tôi muốn có nó.

K: Bạn có nó trong tay của bạn, thưa bạn. Vì ơn Chúa. Tôi đang nói bạn ngắm nghía nó. Nếu bạn có một bức tranh tuyệt mỹ, được vẽ bởi người này hay người kia, và bạn ngắm nghía nó: Nó ở trong phòng bạn, nó là của bạn, bạn không chỉ treo nó ở đó rồi quên bẵng nó đi; nhìn ngắm nó. Trong cùng cách, nếu tôi đặt cho bạn một câu hỏi, hãy nhìn nó, hãy lắng nghe câu hỏi. Nhưng chúng ta trả lời nó quá vội vàng, quá nhất kiên nhẫn. Vì vậy, tôi đang đề

ngợi, bằng sự kính trọng nhất, hãy ngắm nghĩa nó, thư thả, cân nhắc nó, nhìn vẻ đẹp của câu hỏi – hay nó có ~~đ~~ là một câu hỏi hoàn toàn không quan trọng. Hãy làm việc đó, thưa bạn. Rồi thì bạn sẽ phát giác chính câu hỏi tự nó có năng lượng vô hạn.

P30: Tại sao chúng ta không thay đổi?

K: Tại sao, thưa bạn? Tại sao bạn không thay đổi?

P30: Tôi không biết. Nhưng tôi không thay đổi.

K: Bạn có thỏa mãn nơi bạn là hay không?

P30: Không.

K: Vậy thì thay đổi.

P31: Tôi muốn đưa ra một câu hỏi. Có một giáo viên trong một lớp học mà em học sinh nào đó hư hỏng, muốn em ngoan ngoãn lại người giáo viên phải phạt em. Anh ấy có nên sử dụng sự trừng phạt, mà có nghĩa là bạo lực hay không?

K: Bạn có ý gì qua từ ngữ “bạo lực” ?

P31: Ô ...

K: Đừng vội vã quá thưa bạn. Bạn có ý gì qua từ ngữ bạo lực? Đánh lẫn nhau à? Bạn sẽ gọi việc đó là bạo lực phải không? Tôi đánh bạn, bạn đánh lại tôi. Đó là một dạng bạo lực phải không? Một người lớn đánh đứa trẻ, đó là một dạng bạo lực. Giết lẫn nhau là một dạng bạo lực. Quấy nhiễu người khác – quấy nhiễu, bạn biết từ ngữ đó – nó là một dạng bạo lực. Cố gắng bắt chước người khác, bắt chước, là một dạng bạo lực. Đúng chứ? Bạn đồng ý chứ? Bắt chước, tuân phục khuôn mẫu của người khác, đó là bạo lực.

Đúng chứ, thưa bạn? Bạn đang lắng nghe điều gì tôi đang nói phải không? Vì vậy tôi đang hỏi bạn, bạo lực tâm lý và bạo lực thân thể, làm thế nào bạn sẽ kết thúc nó? Bạn, đừng nói người giáo viên, bạn, làm thế nào bạn sẽ kết thúc nó? Bạn đã lắng nghe điều gì tôi vừa nói chứ? Thưa bạn, làm ơn hãy lịch sự, nhã nhặn, lắng nghe câu hỏi của một người khác. Đừng luôn luôn nói, loại trừ mọi người ra và chỉ giữ lại những vấn đề riêng của bạn.

P32: Tại sao có sự đa dạng trong thiên nhiên?

K: Cảm ơn Chúa. Tại sao bạn lại bận tâm về thiên nhiên? Tại sao bạn lại quan tâm đến thiên nhiên?

P32: Tôi đang nhìn thấy muôn màu muôn vẻ.

K: Bạn không nhìn thấy mọi sắc thái ở đây sao?

P32: Tôi nhìn thấy nó, thậm chí cả bên ngoài.

K: Bạn sẽ làm gì về nó?

P32: Tôi muốn biết tại sao.

K: Thưa bạn, tôi thỉnh cầu bạn tìm hiểu về chính mình trước. Bạn hiểu chứ? Biết chính bạn trước. Bạn biết mọi thứ ở bên ngoài bạn, nhưng bạn chẳng biết chút gì cả về chính bản thân bạn. Thưa bạn, nó đã là câu hỏi cũ kỹ. Thưa bạn, người Hy Lạp đã giải thích nó theo cách riêng của họ, người Ai Cập, người Ấn độ cổ xưa cũng đã nói: Biết về chính mình trước. Đúng chứ? Bạn sẽ bắt đầu bằng việc đó nhé?

P33: Thưa ông, tôi luôn luôn đặt câu hỏi này cho tôi, tại sao tôi lại bị trói buộc trong đau đớn thân thể. Tôi cứ suy nghĩ về nghi vấn này nhưng tôi không nhận được bất kỳ câu trả lời nào.

K: Bạn có lẽ đang đi khám nhằm bác sĩ. Thưa bạn, tôi biết người ta đi từ bác sĩ qua bác sĩ qua bác sĩ, họ có nhiều tiền, vì vậy họ lê lét từ một bác sĩ qua một bác sĩ khác; và bạn làm việc đó phải không? Hay nó là sự đau khổ tâm lý?

P33: Thân thể và tâm lý.

K: Cái nào quan trọng?

P33: Xin lỗi, tôi không hiểu ý của ông?

K: Cái nào là đau khổ nhiều hơn?

P33: Khi đau đớn thân thể xảy ra cực độ, chắc chắn rằng chính đau đớn thân thể là quan trọng.

K: Vâng, tôi biết. Nhưng tôi đang hỏi bạn, thưa bạn, đây lẽ phép, bạn trao sự quan trọng nào cho hai loại đau khổ?

P33: Tôi phát giác chính mình ...

K: Bạn vẫn không trả lời câu hỏi của tôi. Bạn trao tầm quan trọng cho loại đau khổ nào?

P33: Vào khoảnh khắc khi tôi đang trải qua đau khổ, tôi trao tầm quan trọng cho đau khổ đó.

K: Bạn vẫn chưa trả lời câu hỏi của tôi, thưa bạn, phải không? Tôi đang hỏi bạn, cái nào quan trọng hơn – đau đớn thân thể hay đau khổ tâm lý?

P33: Ông có ý gì qua từ ngữ đau khổ tâm lý?

K: Tôi sẽ bảo cho bạn. Đau khổ của sợ hãi, đau khổ của lo âu, đau khổ của sầu muộn và vân vân, tất cả việc đó là cái tinh thần. Bây giờ, bạn trao sự quan trọng cho loại đau khổ nào? Cho cái tinh thần hay đau đớn thân thể.

P33: Cái tinh thần.

K: Bạn thật lòng như thế à?

P33: Vâng, thưa ông.

K: Bạn kiên định phải không, thưa bạn? Vậy thì nếu bạn trao sự quan trọng cho đau khổ tâm lý, ai sẽ đi khám bác sĩ?

P33: Tôi.

K: Bạn có ý gì qua từ ngữ “tôi”. Bạn là đau khổ. Bạn không khác biệt “tôi”. “Tôi” được cấu thành bởi đau khổ, lo âu, nhàm chán, cô độc, sợ hãi, vui thú – tất cả việc đó là “tôi”.

Thưa bạn, có một câu hỏi ở đây, xin lỗi vì tất cả đã bị xáo trộn. Bạn không lắng nghe bất kỳ người nào cả, phải không? Tại sao lại bần khoản khi lắng nghe tôi?

P34: Nếu tôi đã hiểu rằng cần có sự khẩn cấp phải luôn luôn tỉnh thức, tại sao tôi duy trì trong trạng thái đó chỉ được một thời gian rất ngắn trong ngày?

K: Bởi vì bạn không hiểu tỉnh thức có nghĩa là gì.

Thưa bạn, đây là một câu hỏi.

Câu hỏi: Có một sự thật rằng những trung tâm khác nhau của KFI – The Krishnamurti Foundation, India – liên tục không ngừng nhấn mạnh và loan truyền rằng họ là trung tâm giảng dạy của K. Vậy là bây giờ khi chúng ta có lời giảng dạy của Buddha, lời giảng dạy của Christ và lời giảng dạy của Krishnamurti, liệu

rằng những lời tạm gọi là giảng dạy của K này sẽ nhận cùng số phận như những lời giảng dạy của Buddha và Christ, hay không?

Bạn đã hiểu câu hỏi chưa? Bạn có chán câu hỏi không? Tôi không lưu tâm. Tôi chán câu hỏi này.

Thưa ông, K đã suy nghĩ nhiều về từ ngữ “giảng dạy”. Chúng tôi đã suy nghĩ về việc sử dụng từ ngữ “công việc” – công việc làm đồ sắt, công việc xây cất to lớn, công việc thủy điện, bạn hiểu chứ? Vì vậy, tôi đã nghĩ “công việc” là rất thông dụng. Vì vậy, chúng tôi đã nghĩ chúng tôi có lẽ sử dụng từ ngữ “giảng dạy”, nhưng nó không quan trọng – cái từ ngữ – đúng chứ? Câu hỏi của bạn là, liệu những lời giảng dạy của Buddha, mà không ai biết, tôi đã hỏi họ, những lời giảng dạy nguyên bản của Buddha nhưng không ai biết; và Christ có lẽ tồn tại hay có lẽ đã không tồn tại. Đó là một vấn đề kinh hoàng, liệu rằng ông ấy đã tồn tại hay không. Chúng tôi đã thảo luận với những học giả xuất sắc về việc đó – tôi sẽ không bàn sâu thêm. Và liệu những lời giảng dạy của K cũng biến mất như hai người kia? Bạn đã hiểu rõ câu hỏi? Đúng chứ? Đúng chứ, thưa bạn?

P35: Tôi đã không nói điều đó.

K: Dĩ nhiên bạn đã không nói nó; một ai đó đã viết nó, vì vậy nó gây chú ý. Người hỏi nói – có thể bạn cũng nghĩ – rằng khi K đi rồi, vì ông ta phải đi, điều gì sẽ xảy ra cho những lời giảng dạy. Liệu nó sẽ đi mất giống như những lời giảng dạy của Buddha, mà đã bị tha hóa? Bạn biết điều gì đang xảy ra. Liệu cùng số phận như thế sẽ chờ đợi những lời giảng dạy của K? Bạn đã hiểu chứ? Nó tùy thuộc vào bạn. Đúng chứ? Không tùy thuộc vào một ai khác, nó tùy thuộc vào bạn: bạn sống với nó như thế nào, bạn suy nghĩ về nó ra sao, nó có ý nghĩa gì cho bạn. Nếu nó không có ý nghĩa gì ngoại trừ những từ ngữ vậy thì nó sẽ theo cách còn lại. Đúng chứ? Nếu nó có nghĩa điều gì đó rất sâu thẳm cho bạn, cho bạn một cách cá thể, vậy thì nó sẽ không bị tha hóa. Đúng chứ? Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Nó sẽ không bị tha hóa. Vì vậy, nó tùy thuộc bạn,

không tùy thuộc vào những trung tâm và những trung tâm thô ng tin và mọi công việc như thế. Nó tùy thuộc vào bạn, liệu rằng bạn có sống trong những lời giảng hay không.

P36: Sự thật có quyền năng riêng của nó hay không?

K: Nó có, nếu bạn thả nó một mình.

P37: Thưa ông, câu hỏi đó được tôi đưa ra. Tôi xin phép nói rõ câu hỏi – tôi có ý gì qua câu hỏi đó?

K: Cứ tự nhiên, câu hỏi gì vậy?

P37: Bây giờ, câu hỏi của tôi là thế này: rất nhiều lần suốt 70 năm ông đã lặp lại rằng ông không thuyết phục bất kỳ ai về bất kỳ điều gì, ông không là một người thầy, ông không dạy bất kỳ điều gì cho bất kỳ ai. Bây giờ tôi nói rằng những trung tâm của KFI – mà ông là chủ tịch – trong khi ông vẫn còn đang sống, họ mời mọc công chúng, “Hãy đến đây, đây là những lời giảng dạy của Krishnamurti; và bạn học ở đây điều gì ông ta phải nói. Ông ta đã khám phá rất nhiều sự việc. Làm ơn đến đây và cố gắng học”. Ông nói rằng ông vận hành như một cái gương soi, khi tôi dùng cái gương soi, cái gương soi đó giúp tôi phải không? Nó có giúp đỡ tôi, ánh sáng đang giúp đỡ tôi. Những việc này không là lời giảng dạy của ông hay sao? Vì vậy, không có gì sai lầm nếu ông nói rằng ông là một người thầy bởi vì ông đang dạy điều gì đó, ông đang khai sáng đầu gì đó. Chính ông nói rằng ông vận hành như một cái gương soi; bất kỳ thứ gì mà vận hành như một cái gương soi chắc chắn đang giúp đỡ tôi.

K: Vâng, thưa ông.

P37: Đó là câu hỏi của tôi.

K: Vậy thì câu hỏi gì? Thưa bạn, trong tất cả những cuộc nói chuyện của ông ta, K đã nhấn mạnh sự thật rằng ông ta chỉ là một cái gương soi. Đúng ch, thưa bạn? Rằ ng ông ta ch là một cái gương soi đang phản ảnh cuộc sống của bạn là gì. Đúng chứ? Và ông ta cũng đã nói rằng bạn có thể đập vỡ cái gương soi đó nếu bạn đã trông thấy chính bản thân bạn rất rõ ràng. Cái gương soi không quan trọng. Nhưng điều gì đã xảy ra khắp thế giới? Tất cả họ đều muốn ở cùng trong một toa xe lửa. Bạn biết từ ngữ đó có nghĩa là gì? Tất cả đều muốn góp phần trong gánh xiếc.

Vì vậy, tôi nói, làm ơn đừng băn khoăn, chỉ lắng nghe lời giảng dạy; nếu người nào đó muốn thành lập một trung tâm nhỏ ở Gujarat, hãy để cho anh ấy làm việc đó, nhưng anh ấy không có quyền nói rằng anh ấy đại diện cho K, rằng anh ấy là một đệ tử. Anh ấy có thể nói bất kỳ điều gì anh ấy thích, anh ấy có tự do để làm điều gì anh ấy thích. Chúng ta không áp đặt vào bất kỳ người nào rằng họ nên làm điều này hay nên làm điều kia. Đúng vậy, ví dụ như, anh ấy bắt đầu; mua videos và mọi việc như thế rồi tụ tập một ít bạn bè trong nhà anh ấy. Đó là công việc của anh ấy. Chúng ta không đang nói ằng, “Đừng làm việc này, hãy làm việc kia”. Nếu bất kỳ ai làm việc đó, tôi muốn nói rằng, “Xin lỗi, đừng làm việc đó”. Nhưng họ thích làm nó, họ thích là những thông ngôn, những đạo sư trong cách riêng nhỏ bé của họ. Các bạn biết rõ cái trò chơi mà tất cả các bạn chơi. Vì vậy, nếu bạn muốn làm việc đó, bạn cứ tự nhiên. Nhưng The Foundation – rồi thay tôi tình cờ lại thuộc về nó, hay là may mắn – The Foundation nói rằng bạn có tự do để làm điều gì bạn thích. Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Mua những quyển sách, đọc những quyển sách, đốt những quyển sách của K, làm bất cứ điều gì bạn thích. Nó nằm trong tay bạn. Nếu bạn muốn sống cùng nó, hãy sống cùng nó; nếu bạn không muốn sống cùng nó, đừng đó được thôi, nó là công việc của bạn. Điều này có rõ ràng cho một lần và cuối cùng hay không? Rằng The Foundation không có uy quyền áp đặt vào cuộc sống của bạn, để bảo bạn làm điều gì hay không làm điều gì. Hay để nói rằng, đây là trung tâm mà mọi ánh sáng tỏa ra, giống như một đài phát thanh hay một đài

truyền hình, chúng ta không là việc đó. Tất cả mọi điều mà chúng ta đang nói là, đây là **đâu** gì đó, nó có lẽ là nguồn gốc hay có lẽ không là nguồn gốc; đây là điều gì đó dành cho bạn nhìn ngắm. Hãy dành thời gian để đọc nó, hãy dành thời gian để hiểu nó. Nếu bạn không thích, quăng nó đi. Không đặt thành vấn đề. Bạn đã phí 25 rupees, đó là tất cả. Nhưng nếu bạn thích sống cùng nó, hãy sống cùng nó; nếu bạn không, chỉ cần buông nó đi. Đừng gây quá nhiều rối rắm vì nó. Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ, thưa bạn? Đừng làm một gánh xiếc quanh nó, một bài hát và nhảy múa quanh nó, rằng tôi đã hiểu và bạn không, tôi sẽ bảo cho bạn tất cả về nó. Bạn hiểu điều gì tôi nói chứ, thưa bạn?

Vậy là đã đến giờ phải ngưng rồi. Bây giờ, nếu tôi được phép hỏi, Bạn đã nhận được gì từ cuộc nói chuyện, bàn luận của buổi sáng nay? Không có gì hay một điều gì đó?

P37: Tôi đang nhìn câu hỏi. Tôi đã hiểu rõ câu hỏi nhưng cái suy nghĩ ngừng lại.

K: Tốt! Tôi chỉ đang hỏi bạn, thưa bạn, điều gì bạn đã nhận được từ nó, điều gì đã nở hoa trong bạn sau buổi sáng nay? Giống như một bông hoa nở rộ trong một đêm, điều gì đã nở hoa trong bạn? Điều gì đã xảy đến cho bạn?

P38: Rằng chúng ta nên có thói quen suy nghĩ cùng nhau.

K: Bạn đã thực sự suy nghĩ cùng nhau à?

P38: Vâng, tôi đã.

K: Cùng nhau – bạn và tôi – hay bạn đang nói với chính bạn?

P38: Tôi cũng đang nói với chính tôi.

K: Thưa bạn, bạn không phải bảo cho người nói bất cứ điều gì. Tôi chỉ đang hỏi, một cách lễ phép, nếu tôi được phép: chúng ta đã gặp gỡ trên một tiếng đồng hồ, đã nói chuyện cùng nhau, bàn về nhiều sự việc tùy theo những quan điểm của chúng ta, tại cuối chuyến hành trình này, bạn ở đâu? Chúng ta đã khởi đầu ở đâu? Chúng ta đã kết thúc ở đâu? Hay có một nở hoa mới? Đó là tất cả, thưa bạn. Tôi sẽ không nói, ờ bạn không, hay bạn đã. Điều đó quá hỗn láo đối với tôi. Đúng chứ, thưa bạn?

Nó là một thế giới kỳ diệu, thưa bạn! Bạn dường như không nhận ra rằng nó là một thế giới tuyệt vời, quả đất – đẹp, phong phú, những bình nguyên mênh mông, những sa mạc, sông ngòi, núi non và nê-m vinh quang của đất đai. Nó là một quốc gia duy nhất. Nhưng những con người được sắp xếp để giết chóc lẫn nhau trong suốt phần còn lại của cuộc đời họ. Nếu bạn tiếp tục như thế này, bạn sẽ tiếp tục lặp lại cái khuôn mẫu: giết, giết, giết. Bạn có lẽ lặp lại những bài thơ tuyệt vời bằng tiếng Phạn (tôi cũng làm), nhưng tất cả việc này không đáng một xu nếu bạn không sống cùng nó.

Đó là tất cả, thưa bạn.

Chúng ta được phép đứng dậy chứ?

VARANASI

*Nói chuyện cùng công chúng lần thứ ba tại Rajghat**

Ngày 22 tháng 11 năm 1985.

Đây là buổi nói chuyện cuối cùng. Chúng ta sẽ cùng nhau nói về nhiều vấn đề hôm nay, nhiều vấn đề, và như chúng ta đã nói, chúng ta không có một người nói duy nhất. Bạn và người nói đang tham dự, đang chia sẻ cùng nhau, tổng thể vấn đề, hay những đề mục mà chúng ta sẽ thảo luận, bàn bạc. Như chúng ta đã nói, bạn đang tham dự trong nó, không chỉ lắng nghe lơ là hay một điều gì đó mà bạn phải lắng nghe, nhưng cùng nhau chúng ta sẽ bàn bạc nhiều vấn đề. Trong hai cuộc nói chuyện và một buổi bàn luận vừa qua, chúng ta đã giải quyết nhiều sự việc: sợ hãi và mọi lao dịch của con người, những vấn đề chúng ta có, những vấn đề kia mà dường như không bao giờ được giải quyết. Chúng ta đã tìm hiểu hôm qua. Những vấn đề tồn tại bởi cái trí của chúng ta bị nhòe nhét đầy những vấn đề do không có tự do để quan sát bất kỳ vấn đề nào.

Đây không là thời gian nói về nó lúc này – chúng ta đã tìm hiểu nó rất cẩn thận. Và cũng vậy chúng ta đã tìm hiểu câu hỏi về tư tưởng: tại sao tư tưởng đã biến cuộc sống này thành hoàn toàn không thể tưởng được. Tư tưởng đã tạo ra nhiều xung đột. Những cuộc chiến tranh suốt hai triệu rưỡi năm, điều đó có nghĩa trên thực tế hàng năm chúng ta giết chóc lẫn nhau – nhân danh Thượng

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later-and Unpublished Text]

đế, nhân danh lòng ái quốc – quốc gia của tôi chống lại quốc gia của bạn, tôn giáo của tôi chống lại tôn giáo của bạn và vân vân. Chiến tranh tiếp nối chiến tranh, có lẽ không ở Benares – ở đây bạn hoàn toàn tách rời khỏi thế giới thực tế, nhưng chúng ta đang đối mặt những cuộc chiến tranh hàng năm. Và chúng ta cũng đã nói về bản chất của tư tưởng, tại sao tư tưởng phân chia con người, hay mang con người lại cùng nhau để làm một dự án nào đó, như đi tới mặt trăng. Để làm một cái hỏa tiễn đó, có lẽ bạn phải có trên 300.000 người, mỗi người đều làm công việc nhỏ của họ hoàn hảo. Hoặc chúng ta tụ họp lại trong một cuộc khủng hoảng như chiến tranh, mà được sinh ra từ hận thù, hoặc chúng ta đến cùng nhau vì một vấn đề quốc gia nào đó, hoặc chúng ta tập trung lại cùng nhau khi có những thảm họa lớn lao như động đất, phun núi lửa, biến cố thiên nhiên và vân vân. Ngoại trừ những việc đó, chúng ta không bao giờ tụ họp cùng nhau.

Bây giờ sáng nay, nếu tôi được phép đề nghị bằng sự kính trọng nhất, rằng tất cả chúng ta tụ họp cùng nhau, khi tất cả chúng ta đang cùng nhau ở đây, và thu gom năng lượng để cho chúng ta có thể suy nghĩ ra rất rõ ràng những đề mục khác nhau mà chúng ta sẽ sửa đưa ra. Cùng nhau. Điều đó có nghĩa bạn đang suy nghĩ năng động, đang lắng nghe năng động, đang kích hoạt những bộ não của chúng ta mà quá lơ đãng – tha thứ cho tôi vì đã vạch ra điểm này – lơ đãng, chậm chạp, đơn điệu, lặp lại và vân vân. Vì vậy, chúng ta cùng nhau buổi sáng nay, giữ những bộ não của chúng ta tỉnh thức – tôi không đang khiển trách bạn – tôi muốn khiển trách bạn, nhưng tôi sẽ không. Đó chỉ là câu nói đùa! Phải giữ không chỉ những cơ quan thân thể năng động, bởi vì việc đó cho năng lượng: những hình thức khác nhau của đi bộ, của bơi lội, và những hình thức khác nhau của tư thế ngồi yoga và vân vân; nhưng còn phải có một bộ não năng động rất rõ ràng, không phải một bộ não chuyên biệt như một triết gia, như một nhà khoa học, như một nhà vật lý và vân vân. Những bộ não chuyên biệt này trở nên rất chuyên biệt. Tôi quen vài người bạn là những nhà khoa học ở đây – tôi mong rằng tôi không đang chỉ trích họ. Hay

những bác sĩ, hay những triết gia mà nói về những cuộc nói chuyện – hãy xem trò gấu cọt? – nói về những cuộc nói chuyện, hoặc của Plato, Aristotle, những triết gia Hy Lạp khác nhau hoặc của riêng bạn. Thực ra, theo tự điển từ ngữ triết học có nghĩa “tình yêu sự thật”, “tình yêu sự sống”, “tình yêu thông thái”. Không là những lý thuyết – thêm vào nhau hơn và nhiều hơn những lý thuyết, hay trích dẫn từ người nào đó và giải thích điều gì họ đã trích dẫn. Tất cả những trường đại học, những trường cao đẳng, những trường trung học, khắp nơi đang quy định bộ não.

Tôi không biết liệu bạn có khi nào tìm hiểu vấn đề của học hỏi, học hỏi là gì? Bây giờ chúng ta sẽ cùng nhau tìm ra, học hỏi có nghĩa là gì. Chúng ta thường hiểu học hỏi có nghĩa là ghi nhớ: đi đến trường học, bạn ghi nhớ làm thế nào để đọc và viết, bạn ghi nhớ toán học, bạn ghi nhớ ... và vân vân. Suốt bậc tiểu học, trung học, cao đẳng, đại học, nếu bạn may mắn đạt được mức độ cao nhất hay không may mắn đạt được mức độ đó, bạn đều ghi nhớ. Tất cả ký ức đó có thể được sử dụng một cách năng động: để kiếm sống, để tìm được quyền hành, những sở hữu, danh tiếng, tài trợ và vân vân. Vì vậy, học hỏi là gì? Có một loại học hỏi khác nữa hay không? Chúng ta bắt loại học hỏi thông thường – trung học, cao đẳng, đại học, hay học một kỹ năng, trở thành một người thợ mộc, thợ ống nước hay một người đầu bếp xuất sắc. Có nhiều người bạn của tôi ở đây là những người đầu bếp rất giỏi và những triết gia rất giỏi, và những nhà tâm thần học, những nhà vật lý học ... tất cả đều ở đó – hướng này nè – không phải hướng kia.

Vì vậy, học hỏi là gì? Liệu có một loại học hỏi mà không là đang ghi nhớ? Bạn có khi nào suy nghĩ về nó? Khi bạn đang ghi nhớ, bộ não của bạn tràn đầy những kỷ niệm. Điều đó rất dễ hiểu. Vì vậy, ký ức được tăng thêm, giữ cho bạn được tỉnh táo trong chừng mực nào đó, bạn học thêm nữa, thêm nữa. Chúng ta đang hỏi bạn – có một loại học hỏi khác, không chỉ là đang ghi nhớ? Nhưng chúng ta đã nói, chúng ta đang cùng nhau, những bộ não của chúng ta đang năng động. Vì vậy, người nói đang hỏi bạn: có một loại học hỏi hoàn toàn khác hẳn hay không?

Người hỏi: [không nghe rõ]

K: Đừng vội định nghĩa nó, hãy suy nghĩ, hãy nhìn câu hỏi? Có một loại học hỏi khác mà không là đang ghi nhớ hay không? Đây là một câu hỏi rất quan trọng bởi vì bộ não ghi lại mọi sự việc, mọi biến cố, mọi loại kỷ niệm. Khi bạn bị tổn thương, nó được ghi lại, nhưng bạn không bao giờ tìm hiểu *ai* bị tổn thương. Chúng ta sẽ bàn về nó chốc lát nữa. Vậy là bộ não đang ghi lại. Hãy nhìn kỹ sự quan trọng của nó. Nó phải ghi lại, nếu không tôi và bạn đã chẳng có mặt ở đây. Vì vậy, bộ não liên tục đang ghi lại, đang thả ra. Bây giờ liệu có cần thiết ghi lại hay không? Bạn hiểu rõ câu hỏi của tôi chứ? Bạn ghi lại một sự cố trong một chiếc xe hơi, một tai nạn. Ngay tức khắc nó được ghi lại, bởi vì bạn bị đau đớn hay bạn bị thương tích, hay xe của bạn bị hư. Vì vậy, bộ não có khả năng, năng lượng, không chỉ ghi lại, mà còn bảo vệ chính nó. Đúng chứ? Chúng ta đang hỏi: liệu có cần thiết phải ghi lại mọi thứ? Hay chỉ ghi lại điều gì cần thiết – và không thêm nữa? Bạn có đặt câu hỏi này cho chính bạn, cho cả những nhà tâm thần học, cho cả những nhà vật lý học và vân vân? Bạn có khi nào suy nghĩ câu hỏi này? Bộ não ghi lại vì sự an toàn riêng của nó nếu không bạn và tôi sẽ không đang ngồi đây. Chúng ta đã ghi lại phải mất bao nhiêu thời gian để đến đây và vân vân. Chúng ta đang hỏi, rất cần thiết phải ghi lại những sự việc nào đó, và hoàn toàn không cần thiết nơi nào cái tinh thần tham dự vào. Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ, thưa bạn?

Liệu có cần thiết phải ghi lại khi bạn được nịnh nọt hoặc khi bạn bị sỉ nhục hay không? Liệu có cần thiết phải ghi lại những sự việc đó hay không? Bởi vì những ghi lại dựng lên *cái tinh thần*. Cùng nhau chúng ta đang nói chuyện hay bạn chỉ đang nói, vâng nó nghe hay quá? Đây là **ột** câu hỏi rất nghiêm túc. Bởi vì cái tinh thần mà được cấu thành bởi tất cả những yếu tố, những đặc tính, những bản chất, được chứa đựng ở đó trong bộ não mà chúng ta gọi là **ý thức**. Trong ý thức đó, tất cả những hoạt động của những kỷ niệm, những sợ hãi ... vân vân được chứa đựng. Vì vậy, chúng tôi đang **lùi** lại, đừng ngủ gục, làm ơn: dựng lên cái tinh

thần có cần thiết hay không? “Cái tinh thần” nghĩa là cái tôi. Cái tôi là tất cả những kỷ niệm, những hoạt động của tư tưởng, tưởng tượng, say đắm, sợ hãi, vui thú, sâu muộn, đau khổ. Nó được ghi lại. Mà cấu thành toàn bộ cái tinh thần, cái tôi, cái tính nết và hình dạng. Liệu có cần thiết phải ghi lại vì mục đích dựng lên cái tôi hay không? Bạn không suy nghĩ về bất kỳ điều gì trong những sự việc này. Vì vậy, tôi đang hỏi bạn: bạn có khi nào suy nghĩ về nó, nhìn ngắm nó, hay tìm hiểu nó như bạn đã làm cho vô số những vấn đề triết lý – khoét sâu vào nghi vấn của sự ghi lại này? Nếu tôi không ghi lại cách lái một chiếc xe hơi – người nói đã lái một chiếc xe hơi 120 dặm một giờ cách đây hai năm – nếu không có ghi lại, tôi không thể lái xe. Vì vậy, ghi lại những sự việc nào đó là rất cần thiết và ghi lại những sự việc khác lại hoàn toàn không cần thiết. Nhìn rõ vẻ đẹp của nó – để cho bộ não luôn luôn không bị quy định trong ký ức; vậy là bộ não trở nên hoàn toàn tự do, nhưng năng động.

Vì vậy, đó là câu hỏi đầu tiên: học hỏi *không là ghi lại*. Chúng tôi muốn thảo luận vấn đề này với một chuyên gia tâm thần học nếu có một người ở đây. Chúng tôi đã thảo luận vấn đề này ở New York. Họ bị cuốn hút bởi ý tưởng không ghi lại, để cho chính những tế bào não tự nó thay đổi. Bạn hiểu chứ? Ô, không. Những bộ não của chúng ta được phát triển mạnh mẽ bởi những tế bào và vân vân – tôi không là một chuyên gia – và trong những tế bào não là những kỷ niệm, ký ức. Và chúng ta sống dựa vào những kỷ niệm đó; cái quá khứ, tất cả những hồi tưởng mà người ta có; và bạn càng già nua bao nhiêu, bạn càng thụ lùi nhiều hơn, xa hơn và xa hơn, cho đến khi bạn chết. Và đây là một câu hỏi khá quan trọng phải tìm ra, phải học hỏi để tìm ra: liệu bộ não có cần thiết phải ghi lại mọi thứ hay không? Không phải quên lãng. Quên lãng và không ghi lại là hai sự việc hoàn toàn khác hẳn. Vì vậy, khi bạn bị tổn thương – không phải thân thể nhưng tâm lý, bên trong, tổn thương là gì? Bạn nói: tôi bị tổn thương. Bạn chưa nghe cụm từ đó à? Nó mới mẻ với bạn hay sao? Tất cả chúng ta đều bị tổn thương. Từ niên thiếu cho đến khi chúng ta già nua và chết, bạn luôn luôn

bị tổn thương, đến khi bạn nói, “Tôi không thể chịu nổi bất kỳ tổn thương nào nữa. Tôi bị tổn thương quá nhiều rồi, tôi kinh hãi quá.” Tôi xây một bức tường quanh tôi, cô lập tôi, mọi hậu quả của tổn thương. Ai đang bị tổn thương? Hãy trả lời câu hỏi này, thưa bạn. Tất cả các bạn đều bị tổn thương. Mọi con người trên quả đất đều bị tổn thương ở mức độ nào đó, từ niên thiếu; la mắng, quở trách, mọi việc đó liên tục dồn vào trẻ em. Tất cả chúng ta đều có những tổn thương. Bây giờ, ai bị tổn thương?

Người hỏi: Chính là tôi.

K: Đừng chỉ trả lời “tôi”, làm ơn. Hãy suy nghĩ kỹ càng. Bạn nói rằng, “Chính là tôi”. Cái gì là “tôi”? Bạn chỉ nói “tôi” – bất kỳ từ ngữ nào hiện ra. Nhưng bạn không tìm hiểu ai là cái “tôi”. Ai là cái tính nết và hình dạng, ai là cái nhân cách, ai là bạn? Một cái tên, một mảnh bằng, nếu bạn may mắn, hay bất hạnh để có, một công việc, một ngôi nhà hay một căn hộ – những căn hộ sơ sài bé tí giống như sống trong những cái hộp – và một tước hiệu sau một cái tên – Cao học hay Tiến sĩ. Tất cả các bạn đều thích Tiến sĩ. Vì vậy, cái hình ảnh mà bạn đã dựng lên về chính bạn, và những hình ảnh bạn đã dựng lên về những sự việc mà là chính bạn; khi bạn nói bạn bị tổn thương, những hình ảnh bị tổn thương, về chính bạn. Bạn rõ ràng rồi chứ? Làm ơn đứng, đừng rõ ràng về lời giải thích. Nhưng tất cả những hình ảnh kia là bạn. Bạn là một chuyên gia vật lý, bạn là một bác sĩ, bạn là một triết gia, bạn là một nghị viên hay một kỹ sư. Bạn có khi nào nhận ra rằng họ luôn luôn giới thiệu người nào đó như, “Ông ấy là kỹ sư, ông ấy là người điên khùng.” Luôn luôn được giới thiệu bởi nghề nghiệp của ông ấy. Bạn hiểu không, thưa bạn, mọi chuyện điên rồ.

Vì vậy, cái tôi, cái tinh thần, cái tính nết và nhân cách là cái hình ảnh mà bạn dựng lên về chính bạn, và cái hình ảnh bạn đã dựng lên về người vợ bạn và cô ấy dựng lên một hình ảnh về bạn và những hình ảnh này có những liên hệ. Đúng chứ? Hãy quan sát điều gì đang xảy ra. Những hình ảnh có những liên hệ, không phải

con người, nhưng những hình ảnh. Đúng chứ? Và bạn sống trên điều đó. Vì vậy, bạn không bao giờ biết được người vợ của bạn hay người chồng của bạn hay người bạn của bạn. Hay bạn không thêm biết, nhưng bạn có cái hình ảnh. Vì vậy, câu hỏi là: liệu bạn có thể sống mà không có một hình ảnh nào về người Thủ tướng, về những con người giống như ông ấy và tôi? Liệu bạn có thể sống mà không có một hình ảnh? Hãy thấy những hàm ý của nó, vẻ đẹp, tự do của nó.

Còn có nhiều vấn đề phải nói. Chúng ta được phép tiếp tục chứ? Không chỉ nói rằng, “Vâng, tiếp tục đi”, nhưng bạn đang tham dự trong nó, các bạn đang cùng nhau suy nghĩ năng động. Đúng chứ? Không chỉ nói, “Vâng, hãy để tôi lắng nghe điều gì ông phải nói”. Mà có nghĩa là bạn thực sự chẳng lắng nghe gì cả.

Vì vậy, chúng ta nên cùng nhau nói về – tại sao chúng ta tạo ra mọi nỗ lực này trong cuộc sống? Tại sao chúng ta tạo ra một nỗ lực quá căng như thế để làm bất kỳ điều gì? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Tại sao tạo ra nỗ lực? Tôi đã trải qua tất cả việc này – đừng trả lời vội quá. Tôi đã trải qua sự nghiền nát bởi những nhà khoa học, những triết gia, bởi vô vàn hình thức của những người điên khùng thuộc tôn giáo, mọi loại người, vì vậy đừng nói bất kỳ điều gì vội quá. Tại sao chúng ta tạo ra một nỗ lực như thế trong cuộc sống? Bạn tạo ra một nỗ lực khủng khiếp để thiên định – chúng ta sẽ nói về nó chốc nữa – chúng ta tạo ra một nỗ lực khủng khiếp để sống, để tranh chấp, để đấu tranh chống lại nhau, quan điểm chống lại quan điểm, nhận xét chống lại nhận xét, tôi đồng ý với bạn, tôi không đồng ý với anh ấy. Tại sao có mọi nỗ lực này? Vì cái gì? Vì tiền bạc? Tôi đang hỏi bạn, thưa bạn, hãy tỉnh táo. Vì tiền bạc? Vì gia đình của bạn? Làm ơn hãy lắng nghe cẩn thận. Vì thương yêu của bạn, rằng bạn phải được thương yêu bởi ai đó? Tại sao có mọi nỗ lực này? Khi bạn đặt câu hỏi đó, vậy thì bạn phải hỏi, tình yêu là gì? Câu hỏi đó quá khó cho bạn. Tình yêu là nỗ lực phải không? Tôi phải thương yêu bạn, do đó tôi sẽ tạo ra một nỗ lực cho nó. Tình yêu là một nỗ lực à? Vậy thì bạn phải tìm hiểu, tình yêu là gì? Bạn có phiền khi tìm hiểu việc này hay không? Bạn

biết tình yêu là gì không? Rõ ràng là các bạn không biết, bởi vì tất cả các bạn đều im lặng. Tình yêu là gì? Có thể có tình yêu khi có tham vọng hay không? Thưa bạn, làm ơn, điều này nghiêm túc lắm. Điều này không dành cho người nào không có ân cần, và chỉ quan tâm đến lối sống riêng của anh ấy. Tình yêu là tham vọng, nó là tham lam, nó là coi mình là tâm điểm hay sao? Nó là sự thành tựu tham vọng à? Tình yêu là đối nghịch của hận thù phải không?

Bạn biết không, thưa các bạn, chúng ta luôn luôn đấu tranh từ khi có sự bắt đầu của thời gian. Bạn nhìn thấy điều này trong vô số những hang động ở Pháp, thần thoại Hy Lạp, thiện chống ác, xuyên suốt cuộc sống. Đúng chứ? Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ? Thiện chống Ác. Bạn thấy nó trong những bức tranh vẽ biểu tượng về Thiện và biểu tượng về Ác. Hay trong thần thoại Hy Lạp và những thần thoại khác, nó là con bò đực đối nghịch con bò đen hay Thiện chống lại Ác trong những hình thể và biểu tượng khác nhau và vân vân. Chúng ta vẫn làm điều đó, thiện chống lại ác. Bạn không làm nó sao? Thiện tách rời ác sao? Người tốt và người xấu. Tốt lành được sinh ra từ xấu xa à? Đừng bỗng nhiên trông nghiêm trọng như thế, thưa bạn – tất cả chỉ là một trò chơi cho bạn. Nếu tốt lành liên quan đến xấu xa, vậy thì nó không là tốt lành. Nếu tốt lành được sinh ra từ xấu xa, có từ xấu xa, vậy thì nó không là tốt lành. Điều đó đơn giản, phải không? Nhưng nếu xấu xa hoàn toàn tách rời khỏi tốt lành, không có sự liên hệ giữa tốt lành và xấu xa; nếu không có sự liên hệ lẫn nhau, vậy thì chỉ có xấu xa và tốt lành. Hoàn toàn tách rời khỏi nhau, do đó chúng không thể xung đột.

Vậy thì, chúng ta phải tìm hiểu, tốt lành là gì? Bạn có quan tâm đến điều này không? Và bạn cũng phải hỏi, tình yêu có thể chứa đựng hận thù hay không? Hay hận thù không liên quan gì đến tình yêu? Do đó, không có liên hệ giữa hai sự việc, do đó chúng không thể đấu tranh lẫn nhau. Bạn hiểu chứ – đây là một câu hỏi rất quan trọng dành cho bạn để hiểu rõ, để tìm tòi, để khoét sâu, bởi vì bạn luôn luôn đang nói, hôm nay tôi không tốt, nhưng ngày mai tôi sẽ tốt. Hay hôm nay tôi đã tức giận nhưng

ngày mai tôi sẽ không tức giận. Đây là sự liên hệ tương đối giữa tốt lành và xấu xa.

Vì vậy, tình yêu không liên quan gì đến ghen tuông. Tình yêu không liên quan gì đến hận thù. Nơi nào có hận thù, vui thú, lo âu và vân vân, tình yêu không hiện diện. Vân g, thừa đn. Và người nói hỏi liệu bạn có thương yêu người nào hay không. Và tình yêu là gì? Làm thế nào nó xảy đến được? Bạn không đặt câu hỏi đó sao? Bạn thực sự đặt câu hỏi đó, hay tôi đang đặt câu hỏi đó cho bạn?

Người hỏi: Câu hỏi cùng với chúng tôi.

K: Câu hỏi gì?

Người hỏi: Liệu chúng ta có thương yêu.

K: Vâng. Liệu bạn có thương yêu. Tình yêu có thể hiện diện nơi nào có đau khổ hay không? Hãy cẩn thận, thưa bạn, đừng trả lời tôi. Hầu hết chúng ta đều đau khổ cách này hay cách khác. Rớt một kỳ thi thất bại trong kinh doanh hay trong chính trị, hay trong liên hệ của bạn với người vợ hay trong liên hệ của bạn với ai đó trên lầu. Bạn hiểu chứ – trên lầu – mà có lẽ là vị đạo sư của bạn hay một hình bóng tưởng tượng khác. Vì vậy, khi bạn không thể thành công, khi không có thành công trong đn, bạn bị chán nản, bạn bị đau khổ. Hay bạn bị đau khổ bởi vì bạn sống trong một ngôi làng nhỏ bé và bạn không biết đọc biết viết – cảm ơn chúa – và bạn không biết lái xe, hay bạn không có bồn tắm nước nóng hay bạn mặc một mảnh vải bẩn thỉu. Người nói đã bị trải qua tất cả việc đó. Tất cả các bạn đều khá sung túc và vân vân. Vì vậy, anh ấy đau khổ. Người đàn ông có chức vụ, cao trên cái thang – không ai hạ cái thang xuống vì anh ta ở trên cao. Anh ấy cũng đau khổ, bởi vì có một vài bậc thang nữa phải leo lên. Vì vậy, mọi người trên quả đất này, mọi người từ người giàu nhất đến người nghèo nhất, từ người có quyền hành nhất đến người ít quyền hành nhất,

tất cả họ đều đau khổ. Mọi phụ nữ trên quả đất đều đau khổ. Đàn ông có vui thú, phụ nữ đau khổ. Vì vậy, đau khổ không là đau khổ của bạn, bởi vì mọi người quanh bạn đau khổ. Nó không là đau khổ của tôi – nó là đau khổ. Tôi không biết bạn có hiểu điều đó không? Con trai tôi chết và tôi rất buồn bực. Tôi khóc và tôi nói, tôi mất con trai của tôi rồi, và việc đó trở thành một vấn đề liên tục. Mỗi lần thấy một cậu trai nhỏ hay một cô gái nhỏ tôi đều khóc. Và tôi tải qua sự đau khổ của cô độc, phiền muộn, tất cả mọi chuyện như thế. Chúng ta có khi nào suy nghĩ, đau khổ không là đau khổ của tôi, nó là của mọi người, mà không giảm thiểu đau khổ – nó ở đó. Và đau khổ đó có thể kết thúc được không? Chừng nào tôi còn đau khổ bởi vì tôi mất vợ tôi, hay tôi không quan trọng như tôi đã tưởng, hay tôi bị đau nơi những khớp xương, hay điều này điều kia, tôi luôn luôn đau khổ. Tôi đang hỏi, đau khổ đó có thể kết thúc được không? Nếu có đau khổ, không có tình yêu. Làm ơn nhận ra điều này. Nếu tôi đau khổ, đau khổ, đau khổ; nó là bộ phận của tự thương xót bản thân, bộ phận của tự quan tâm, nó chỉ là tôi đang đau khổ chứ không ai khác, “Đau khổ của tôi khác hẳn đau khổ của bạn”, giống như “Đạo sư của tôi giỏi hơn đạo sư của bạn”, hay “Thượng đế của tôi khác hẳn Thượng đế của bạn”. Nó trở thành một trò đùa.

Vì vậy, liệu có một kết thúc đến đau khổ hay không? Hay nhân loại phải trải qua nỗi kinh hoàng này suốt cuộc đời anh ấy? Vâng, thưa bạn. Người nói khẳng định rằng nó có thể kết thúc, nếu không tình yêu không có được. Nếu tôi luôn luôn rơi lệ bởi vì tôi đã mất người con trai của tôi và cậu ấy là người con trai duy nhất mà tôi có, đối với tôi cậu con trai đại diện cho tôi, tiếp tục của tôi, dù nhỏ nhoi cỡ nào, tôi đã hy vọng cậu ấy sẽ trở thành Thủ tướng, sẽ có một ngôi nhà tốt hơn, nhiều học thức hơn, kiếm được nhiều tiền hơn. Bạn biết rồi? Tất cả chúng ta đều suy nghĩ y hệt như vậy, đừng lừa gạt mình. Vậy là tôi đau khổ; nó không là đau khổ của bạn. Rồi bạn xuất hiện và nói rằng, “Mọi con người trên quả đất này đều đau khổ; nó không là đau khổ của bạn, người bạn của tôi ơi, tất cả chúng ta đều chia sẻ nó.” Tôi chối từ chấp nhận một câu

phát biểu như thế bởi vì tôi yêu quý đau khổ của tôi. Tôi hạnh phúc trong đau khổ của tôi và tôi muốn sống riêng biệt trong đau khổ của tôi. Vì vậy, nó đòi hỏi nhiều tìm hiểu, nhiều thuyết phục, nhiều bàn luận, để nói rằng, “Nhìn kìa, nó không hoàn toàn là đau khổ của bạn. Tuy cảm thấy chút ít về nó nhưng nó không hoàn toàn là đau khổ của bạn”. Điều đó có nghĩa là không còn tự thương xót bản thân và điều đó có nghĩa là bạn thực sự đang chia sẻ gánh nặng đau khổ cho phần còn lại của nhân loại. Vận dụng đi thưa bạn. Bạn chẳng biết tí gì về điều đó cả. Hãy suy nghĩ về nó, hãy quan sát nó. Bạn là bộ phận của nhân loại, bạn không tách rời khỏi nhân loại. Bạn có lẽ có một chức vụ nào to hơn, những bằng cấp cao hơn, tiền bạc nhiều hơn, nghề nghiệp vững hơn, bạn là bộ phận của nhân loại, ý thức của bạn là bộ phận của nhân loại. Đó là, ý thức của bạn chứa đựng tất cả những sự việc mà bạn đã suy nghĩ, đã tưởng tượng, đã sợ hãi và vân vân. Ý thức là những sự việc đó và những sự việc đó là ý thức của nhân loại. Nhân loại có sợ hãi, sầu muộn, đau khổ, lo âu, nước mắt, bất an, rối loạn. Mọi con người trên quả đất này có tất cả những sự việc này, và bạn là phần còn lại của nhân loại. Vì vậy, bạn không là – hãy lắng nghe cẩn thận – vì vậy bạn không là những cá thể. Tôi biết thân thể của tôi khác hẳn thân thể của bạn. Bạn là một người đàn bà, tôi là một người đàn ông. Nhưng chúng ta ở trong thế giới như một đơn vị duy nhất. Sự liên hệ đó khi bạn cảm thấy bạn là phần còn lại của nhân loại, ngay tức khắc cái gì khác hoàn toàn lạ thường xảy ra. Không là những từ ngữ, những tưởng tượng, nhưng cảm thấy của nó, mệnh mạng của nó.

Chúng ta đã nói chút ít về *cái khác*. Vậy thì chúng ta nên nói về chết. Xin lỗi, vào một buổi sáng dễ thương, đang ngồi dưới cây cối, yên lặng, không chiếc xe lửa nào chạy ngang qua, chúng ta rất yên lặng vào một buổi sáng dễ thương. Và nói về chết có lẽ dường như là buồn thảm, có lẽ dường như là xui xẻo, có lẽ dường như là một điều gì đó không được quyền nói. Ở Mỹ họ đang viết những quyển sách về phương pháp chết hạnh phúc, những bác sĩ đang thực hiện, đang chỉ bảo những bệnh nhân phương pháp chết

hạnh phúc. Bây giờ, cùng nhau chúng ta sẽ xem xét, chia sẻ nó. Không chỉ là bạn nghe và tôi nói. Điều đó trẻ con lắm. Vì vậy, chết là gì? Tại sao chúng ta kinh hãi nó như thế? Tại sao chúng ta lại dòi chết đến mười năm sau, hay hai mươi năm sau hay một trăm năm sau? Tại sao không đang sống và chết? Vậy thì bạn phải hỏi không những chết là gì và đang chết là gì mà còn hỏi đang sống là gì? Đang sống của bạn là gì? Văn phòng từ chín đến năm giờ, như một thư ký hay một thống đốc hay một công nhân nhà máy? Chín đến năm giờ trong phần còn lại của cuộc đời bạn, ngoại trừ khi bạn về hưu, một cụ già lẳng đặng. Và cuộc sống của bạn là nuôi dưỡng con cái, ái ân, vui thú, đau khổ, sầu muộn, lo lắng, vấn đề tiếp nối vấn đề, bệnh tật, bác sĩ, giải phẫu tử cung, đau đớn khi sanh đẻ. Đây là cuộc sống của chúng ta. Bạn phủ nhận nó sao? Không. Và bạn gọi điều này là sống. Đừng nhìn tôi như thể tôi là một người kỳ lạ. Đây là điều gì chúng ta gọi là đang sống. Và bạn đồng ý nó, bạn tận hưởng nó. Bạn muốn nhiều hơn và nhiều hơn điều này. Đúng chứ? Vì vậy, đây là điều gì bạn gọi là đang sống. Và bạn dòi chết xa thật xa, càng nhiều năm bao nhiêu càng tốt. Và trong khoảng g thời gian đó bạn đang củng cố thêm cùng khuôn mẫu đó, tác động thêm nữa và thêm nữa – con cái của bạn, cháu chắt của bạn đều sống trong cùng khuôn mẫu đó mà bạn gọi là đang sống. Đừng lừa gạt bạn bằng cách nói rằng thiên nhiên đấu tranh nên chúng ta phải đấu tranh. Những con khi đấu tranh, vì vậy chúng ta là những con khi. Có một tác giả rất nổi tiếng hỏi trước tôi biết và ông ấy đã viết, “Có lẽ chúng ta nên ở đằng sau những song sắt, không phải những con khi”.

Vì vậy, đây là điều gì chúng ta gọi là đang sống. Và tôi nói cho mình điều này – cùng nhau chúng ta đang chia sẻ điều này – tại sao không mang cái bạn gọi là chết vào đang sống, cùng nhau. Bạn không thể đem mọi thứ theo cùng, ngay cả vị đạo sư của bạn, ngay cả mọi điều ông ấy đã nói, mọi điều mà bạn đã cố gắng sống theo. Bạn không thể đem nó theo cùng bạn. Đồ đạc của bạn và người vợ của bạn, con cái của bạn, mọi vàng bạc bạn đã đầu tư, mọi tiền bạc trong ngân hàng, không thứ gì bạn có thể đem

theo được. Đó là một việc chắc chắn: chết, và bạn không thể đem bất kỳ thứ gì theo cùng. Ngoại trừ – chúng ta sẽ không tìm hiểu việc đó. Thế là bởi vì bạn không thể đem theo bất kỳ thứ gì theo cùng, tại sao không để cho hai cái này gặp gỡ? Bạn hiểu tôi đang nói gì chứ? Tại sao chết không đến hôm nay? Không phải tự tử – tôi không đang nói về việc đó. Rất cuộc , tôi quyến luyến vợ tôi hay đồ đạc của tôi (để chấp nhận hơn) hay ... của tôi. Xin lỗi phải cười, các bạn là một đám đông điên khùng. Vì vậy, tôi nói với chính tôi hay bạn nói với chính bạn, tôi quyến luyến điều này hay điều kia: cái áo sơ mi của tôi hay cái áo choàng của tôi, vị đạo sư nào đó hay đầu tượng tượng nào đó, biểu tượng nào đó. Mười năm nữa chết đến và nói, “Ông già ơi, ông không thể đem thứ gì theo cùng ông được đâu”. Vì vậy, tại sao lại không hoàn toàn tự do khỏi quyến luyến ngay lúc này? Mà là chết. Bạn hiểu tôi đang nói gì chứ? Hoàn toàn tách rời, hôm nay, không phải ngày mai. Ngày mai là chết.

Vì vậy, tại sao tôi không thể tự do khỏi quyến luyến của tôi, ngay lúc này? Vì vậy, đang sống và đang chết luôn luôn cùng nhau. Tôi không hiểu bạn có nhìn thấy vẻ đẹp của nó. Không phải mười năm sau hay bốn mươi năm sau. Việc đó cho bạn một ý thức vô hạn của tự do – khỏi nghề nghiệp của bạn, khỏi mọi thứ quanh bạn. Vì vậy, đang sống và đang chết cùng lúc, luôn luôn. Nó không là điều gì đó phải kinh hãi. Vì vậy, nếu bộ não có thể làm việc đó, vậy thì có một chất lượng hoàn toàn khác hẳn bộ não. Nó không có những cái móc câu. Nó không có ý thức của quá khứ, tương lai, hiện tại. Nó là *đang sống*. Lúc này tôi không thể nói về nó bởi vì nó thực sự là một lối sống không thời gian; mỗi ngày là một ngày mới mẻ; mỗi buổi sáng là một mới mẻ của buổi sáng.

Và cũng vậy chúng ta nên nói về tôn giáo. Đừng hiểu làm điều gì tôi đang nói – điều gì K đang nói. Tương lai là ngay lúc này. Vì vậy, không có “tôi sẽ được sinh ra đời sau”. Đó là một ý tưởng mà bạn bị quyến luyến, nó cho bạn sự an ủi to tát để ba hoa, ba hoa, mọi chuyện như thế. Nếu bạn tin thuyết luân hồi, vậy thì bạn phải hành động ngay lúc này, hành động đúng đắn ngay lúc

này, bởi vì đời sau bạn sẽ phải bị trừng phạt hoặc được thưởng vì nó. Nếu bạn tin thuyết luân hồi, như hầu hết các bạn có thể tin tưởng, bởi vì nếu bạn hành động đúng đắn ngay lúc này; đúng đắn không có phần thưởng. Đúng đắn là đúng đắn, không phải cái gì bạn sẽ nhận được từ nó. Đó là một thái độ bán buôn, một thái độ máy móc. Tôi sẽ không tìm hiểu điều đó bởi vì không có thời gian và chúng ta còn có nhiều đề mục khác.

Tôn giáo là gì? Thưa bạn, đây là một trong những câu hỏi quan trọng nhất về cuộc sống. Có những đền chùa, khắp Ấn độ, những thánh đường khắp thế giới, những nhà thờ khắp thế giới, và những giáo sĩ được trang trí lộng lẫy, mặc quần áo rất đẹp, mọi vật trang sức vàng bạc lủng lẳng và vân vân. Đây đã là một trong những vấn đề từ những thời đại cổ xưa nhất. Vị giáo sĩ và vị vua. Vị giáo sĩ muốn quyền hành. Vị vua cũng muốn quyền hành. Nhưng vị giáo sĩ có ảnh hưởng hơn bởi vì ông ấy là người đã viết và đã đọc, và vị vua đã phải vâng lời ông ấy bởi vì ông ấy thông thái hơn – hay ông ấy được nghĩ như thế. Rồi từ từ vị vua nói, “Điều này không công bằng lắm” và thế là đã có một cuộc tranh chấp quyền lực giữa vị giáo sĩ và vị vua. Đây là theo lịch sử – bạn sẽ thấy nó trong nhiều cách khác nhau. Và vị vua đã chiến thắng và nói, “Ông ấy nguyên chức năng của ông”. Nhưng vị giáo sĩ muốn có quyền lực. Bạn biết tất cả việc này, phải không? Nó đang xảy ra lúc này. Và những giáo hoàng có ba quyền lực – tinh thần, lãnh thổ và vân vân. Vậy là có một xung đột trong nghị viện giữa vị giáo sĩ và – tôi sẽ không đi sâu vào tất cả việc đó – cuối cùng vị giáo sĩ đã bị đẩy ra ngoài. Vì vậy họ phải là những tôn giáo.

Những tôn giáo đã được xây dựng. Tôi sẽ không tìm hiểu từ ngữ “tôn giáo”. Trước kia nó có một nghĩa lý rất phức tạp, nhưng bây giờ nó đã trở thành một biểu tượng, một nghi lễ, một mê tín. Trong quốc gia này, nó là một mê tín, một nghi lễ, thờ phụng một biểu tượng. Việc này được lặp lại khắp thế giới, lặp đi và lặp lại – một pha trộn của ba việc này. Và đó là tôn giáo à? Ấn giáo cổ, Ấn giáo, Hồi giáo, Thiên chúa giáo, Phật giáo – đó là tôn giáo à? Hay tôn giáo là một cái gì đó hoàn toàn khác hẳn? Tôi xin

lỗi phải gây bực bội cho tất cả các bạn. Nhưng đó là tôn giáo à? Đi đến đền chùa ba lần một ngày, người Hồi giáo kêu gọi năm lần một ngày và người Phật giáo và vân vân. Đó là tôn giáo hay tôn giáo là một điều gì đó hoàn toàn khác hẳn? Nó chẳng có liên quan gì đến những nghi lễ hay những biểu tượng. Bởi vì tất cả những việc này đã được sáng chế bởi con người, bởi vì những giáo sĩ muốn quyền hành, chức vụ vì thế ông ấy khoác vào những cái mũ mới, những bộ quần áo mới, và dưỡng những bộ râu quai nón thật rậm rạp hay cạo trọc lóc những cái đầu của họ. Vậy là tất cả những việc đó được gọi là tôn giáo. Đối với một con người có suy nghĩ bình thường, hơi hơi thông minh, anh ấy sẽ nói, việc đó là rác rưởi, hoàn toàn rác rưởi. Nếu anh ấy gạt bỏ tất cả việc đó, thực sự gạt bỏ, hoàn toàn từ chối là một người Ấn giáo, với tất cả những mê tín, những biểu tượng, những câu nguyện, thờ phụng của anh ấy, mọi phức tạp đó. Và người Thiên chúa giáo, người Phật giáo cũng làm như vậy, sau đó tôn giáo là Ờ Anh ấy là một người nghiêm túc không là một con mọt sách – không phải kẻ ham chiến tranh nhưng con mọt sách. Vì vậy tôn giáo là gì? Cùng nhau chúng ta đang nói chuyện – người nói không đặt ra luật lệ, không uy quyền, ông ta nói, chúng ta hãy nói về nó, chúng ta hãy khảo sát, chúng ta hãy tìm hiểu nó.

Bộ não của chúng ta luôn luôn huyền thuyên. Không giây phút nào nó yên lặng. Bạn không nhận thấy sao? Đang huyền thuyên, đang huyền thuyên, đang huyền thuyên, hay đang động tượng, hay liên tục đang hành động. Bạn biết việc đó, phải không? Không bao giờ có một khoảnh khắc yên lặng. Và yên lặng đó cũng là một lặp lại – “Ram, Ram” hay lát kỳ điều gì bạn có lẽ lặp lại. Khi bạn lặp lại, lặp lại, lặp lại, bộ não của bạn trở nên rất đỡ đỡ. Đúng chứ? Bạn đồng ý điều này phải không? Khi bạn lặp lại điều gì đó một cách máy móc như bạn lặp lại một từ ngữ, một điều này hay điều kia và dần dần bộ não nhờ sự lặp lại trở nên đỡ đỡ và yên lặng và trạng thái yên lặng đó làm một điều gì đó kỳ diệu cho bạn. Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ? Tất cả các bạn đều ngủ gục phải không? Hay chúng ta đang tỉnh táo nói chuyện với nhau?

Sự lặp lại hoặc vật chất hoặc dục tình này, liên tục lặp lại lặp lại, khiến cho không những thân thể, cơ quan trở thành xơ cứng mà còn cả bộ não nữa. Và khi nó trở nên đờ đẫn, bạn nghĩ đó là yên lặng. Nếu bạn buông bỏ tất cả những vô lý đó – đối với người nói nó là hoàn toàn vô lý giống như đi xem xiếc – đối với người nói, không phải đối với bạn. Nhưng chúng ta đang chia sẻ nó, cùng nhau đang nói về nó. Tôi không đang thuyết phục bạn, gây ảnh hưởng bạn để làm việc này hay việc kia.

Vì vậy, chúng ta phải tìm hiểu thiền định là gì, yên lặng là gì. Yên lặng cho phép không gian. Bạn không thể yên lặng trong một không gian nhỏ xíu. Đúng chứ? Không gian. Vì vậy, chúng ta phải tìm hiểu câu hỏi về thiền định, không gian, thời gian và liệu có một kết thúc cho thời gian. Không phải là, “Hãy chỉ cho tôi làm thế nào để thiền định”. Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Chúng ta không đang bảo bạn làm thế nào để thiền định. Bây giờ thiền định của bạn là thành tựu. Nghĩa lý của từ ngữ “thiền định” [meditation] là suy nghĩ mãi mê, trong một quyển tự điển bạn sẽ tìm thấy nó – suy nghĩ mãi mê, cần nhắc kỹ càng đánh giá, quan sát cẩn thận. Nó cũng có nghĩa “đo lường”, “ma” trong tiếng Phạn. Đo lường. Vì vậy, thiền định như nó là bây giờ, lặp lại, làm cho cái trí đờ đẫn, xơ cứng rồi sau đó nói “thành công rồi”. Bởi vì nó đờ đẫn và bị đờ đẫn nó trở thành yên lặng. Và bạn nghĩ đã thành tựu một sự việc phi thường nào đó. Và bạn đi khắp nơi lặp lại việc này cho những người khác. Và những người nhẹ dạ tội nghiệp nói, “Vâng, vâng.” Vì vậy, chúng ta sẽ suy nghĩ tất cả việc này bây giờ.

Đã mười giờ mười lăm phút rồi. Các bạn có muốn tiếp tục không?

Người hỏi: Vâng, vâng.

K: Tôi đang làm việc hay các bạn đang làm việc?

Người hỏi: Cùng nhau.

K: Bạn có chắc không? Thiên định như thông thường được thực hành là vun quén trạng thái dờ dẩn xơ cứng này. Đúng chứ? Và do đó từ từ khiến bộ não trở thành nô dịch, qui phục, yên lặng. Và khi bạn cảm thấy yên lặng, bạn nói, “Thượng đế của tôi ơi, mọi thứ được thành tựu”. Đối với người nói điều đó là không thiên định gì cả. Đừng hỏi làm thế nào để thiên định. Nó giống như hỏi một người thợ mộc làm thế nào để đóng một cái tủ đẹp. Nếu anh ấy là một người thợ mộc giỏi, bạn không cần chỉ anh ấy. Vì chúng ta không đang hỏi làm thế nào để thiên định, nhưng chúng ta đang hỏi thiên định là gì? Hai vấn đề hoàn toàn khác biệt, không phải làm thế nào, nhưng thiên định là gì? Như thông thường được giải thích, nó là một chuỗi của những thành tựu. Đúng chứ? Và bạn nói “Buddha được khai sáng”. Tôi không biết điều đó có nghĩa gì nhưng chẳng thành vấn đề.

Vì vậy, khi bạn so sánh mà là thiên định – “ma” như tôi đã nói trong tếng Phạn có nghĩa là “đo lường”. “Tôi đã là điều này hôm nay, tôi sẽ tốt hơn ngày mai”. Đó là đo lường? Đo lường không có vị trí trong thiên định. Đo lường có vị trí to tát từ những người Hy Lạp trở lại sau này; đo lường rất cần thiết trong mọi ứng dụng kỹ thuật, dù bạn đóng một cái ghế, hay quỹ đạo phức tạp nhất để đi tới mặt trăng. Đo lường rất cần thiết. Vì vậy, chúng ta đang nói, thiên định ngụ ý sự tự do hoàn toàn khỏi mọi so sánh và đo lường. Bây giờ điều này khó khăn lắm. Bởi vì thiên định là một cái gì đó tuyệt vời nếu bạn biết làm cái gì – không phải bạn, thiên định.

Người thiên định khác hẳn thiên định. Chừng nào còn có người thiên định, không có thiên định. Bạn hiểu tất cả việc này chứ? Bởi vì người thiên định quan tâm đến chính anh ấy – anh ấy đang tiến bộ ra sao, anh ấy đang làm gì, “Tôi hy vọng rằng tôi sẽ giỏi hơn vào ngày mai”, lo lắng. Trong thiên định không có người thiên định. Chỉ một lần bạn đã thấy việc này, thưa bạn, cho chính bạn, vẻ đẹp, chiều sâu, những tinh tế của nó.

Vì vậy, sự luyện tập thiên định không là thiên định. Ngồi trên bờ sông và nhìn như bạn biết – làm cho cái trí càng lúc càng

đờ đẫn, rồi nói, “Vâng, tôi đã trải qua một tiếng đồng hồ, tuyệt vời quá”, và bạn sụp mình, sờ vào chân ông ấy. Nhân thế đây, làm ơn đừng sờ chân tôi. Việc đó mất phẩm giá lắm, như một con người. Bạn có thể nắm tay tôi bằng cách nào bạn thích, nhưng không phải bàn chân của ai đó; việc đó tàn nhẫn, mất phẩm giá lắm. Vậy là thiền định là một việc gì đó không thể luyện tập được, giống như bạn luyện tập vĩ cầm, dương cầm. Bạn luyện tập trong ca hát, điều đó có nghĩa rằng bạn muốn đạt được một mức độ nào đó của sự hoàn hảo. Và trong thiền định không có mức độ, không có gì để được thành tựu. Vì vậy, nó không là một thiền định cố ý, có ý thức. Tôi tự hỏi bạn có hiểu rõ tất cả việc này không. Có một thiền định hoàn toàn không bị điều khiển, hoàn toàn nếu tôi có thể dùng từ ngữ đó – không ý thức. Nó không là một tiến hành cố ý. Chúng ta sẽ rời vấn đề này. Chúng ta có thể tốn nhiều thời gian về việc này. Một tiếng đồng hồ, nhiều hơn – nguyên một ngày, trọn cuộc đời của bạn để tìm ra nó.

Và cũng vậy chúng ta phải nói về không gian. Bởi vì thiền định là cái đó. Không gian – chúng ta không có không gian trong bộ não – bạn có thể nhận ra cái đó được không, thưa bạn? Không không gian. Không gian có giữa hai đầu tranh, giữa hai tư tưởng nhưng vẫn còn trong lĩnh vực của tư tưởng và vân vân. Không gian là gì? Không gian có chứa đựng thời gian hay thời gian bao gồm tất cả không gian? Chúng ta đã nói về thời gian. Cho phép tôi vấn tất về nó mặc dù đã gần mười giờ mười lăm. Sau đó đừng đổ lỗi cho tôi vì giữ bạn ở đây. Thời gian, tôi sẽ nói vấn tất – nếu bạn không hiểu nó, tôi xin lỗi – thời gian là ngày hôm qua, tất cả những kỷ niệm, tất cả những biến cố, tất cả những cái cọ, những rối loạn và hai triệu rưỡi năm của ký ức dài đằng đằng, tất cả những việc đó là thời gian. Và cái hiện tại là cái môi trường sống, điều gì đang xảy ra bây giờ. Tất cả cái quá khứ là những tình huống, qua thời gian, qua những biến cố, bây giờ. Với cái tương lai là việc này được bổ sung, việc này được định hình trong tương lai như cái tương lai. Và cái quá khứ đã tự bổ sung chính nó trong cái hiện tại trở thành cái tương lai. Đúng chứ? Vì tất cả thời

gian, cái tương lai, cái ~~hi~~ tại và cái quá khứ được chứa đựng trong cái ngay lúc này. Đây là một phát hiện phi thường, bởi vì nó yêu cầu hành động, không phải đồng ý rồi nói rằng, tôi sẽ về nhà, tiếp tục cuộc sống riêng của bạn. Trọn bộ thời gian, cái tương lai, cái hiện tại và cái quá khứ là ngay lúc này. Vậy là hành động thay đổi lúc này, không phải ngày mai, tôi sẽ tốt lành vào ngày mai. Vậy là tất cả hành động, tất cả tư tưởng, tất cả thời gian là ngay lúc này. Chúng ta đã tìm hiểu điều đó, tôi sẽ không trình bày thêm nữa. Vì vậy, không gian là gì? Đừng tưởng tượng nó, bởi vì lúc đó nó chỉ là tư tưởng đang tưởng tượng không gian là cái này, thiên đàng. Tôi phải kể một câu chuyện đùa. Tôi được phép chứ?

Người hỏi: Vâng làm ơn.

K: Câu chuyện này xảy ra ở địa ngục và Quỷ Sa tăng ở xa xa phía đó – tôi không đang chỉ vào bất kỳ ai. Quỷ Sa tăng đang đứng ở góc xa, bạn biết Quỷ sứ của Thiên chúa giáo có hai cái sừng và một cái đuôi, và có hai người đang nói chuyện với nhau. Một người nói với người kia: ở đây nóng quá, địa ngục, nóng quá. Người còn lại trả lời rằng: vâng nóng quá, nhưng cái nóng khô ran. Không vui à? ~~Nhưng~~ con người ngộ nghĩnh. Được rồi thưa bạn. Tôi có nhiều câu chuyện vui lắm. Tôi không thể kể thêm nữa.

Vì vậy, không gian là gì? Nếu không gian chứa đựng thời gian, lúc đó nó không là không gian, lúc đó nó bị kèm hãm, bị giới hạn. Đúng chứ? Vì vậy, liệu bộ não có thể được tự do khỏi thời gian? Thưa bạn, đây là một nghi vấn, một câu hỏi thật rộng lớn và thật quan trọng. Bạn có vẻ không thấu nhận được nó. Nếu cuộc sống, tất cả cuộc sống được chứa đựng trong ngay lúc này – bạn hiểu nó có nghĩa gì chứ? Tất cả nhân loại là bạn – tất cả nhân loại. Bởi vì bạn đau khổ, anh ấy đau khổ, lo lắng, sâu muộn và vân vân. Ý thức của anh ấy là bạn. Ý thức của bạn, thân tâm của bạn là anh ấy. Bạn hiểu rõ rồi – không có bạn và tôi mà giới hạn không gian lại.

Vì vậy, liệu có một kết thúc đến thời gian – không phải đến cái đồng hồ mà bạn vặn lên rồi nó ngừng – nhưng đến nguyên chuyển động của thời gian hay không? Thời gian là chuyển động. Một chuỗi những biến cố, chuyển động. Tư tưởng là một chuỗi của những chuyển động, vì thời gian là tư tưởng. Vì chúng ta đang nói – nếu không gian chứa đựng thời gian, hôm qua, ngày mai và mọi chuyện còn lại – nó không là không gian. Vì vậy, liệu có một kết thúc đến thời gian hay không? Mà có nghĩa là một kết thúc đến tư tưởng, mà có nghĩa là một kết thúc đến hiểu biết, một kết thúc đến trải nghiệm hay không? – Đó là tự do hoàn toàn. Và đây là thiên định – không phải ngồi trên bờ sông và nhìn ... – tất cả việc đó quá tệ con. Đây là thực sự, yêu cầu rất nhiều không chỉ trí năng, nhưng một thấu triệt – đừng sợ sử dụng lại từ ngữ đó, làm ơn – một thấu triệt vào tất cả những điều này. Chuyên gia vật lý, nghệ sĩ, họa sĩ, thi sĩ có thấu triệt bị giới hạn, bị giới hạn, nhỏ nhoi. Chúng ta đang nói về một thấu triệt không thời gian.

Vì vậy, đây là thiên định, đây là tôn giáo, và đây là cách sống, nếu bạn muốn – sống hết phần còn lại của cuộc đời bạn.

RISHI VALLEY

| | <i>Trang</i> |
|--|--------------|
| + <i>Đối thoại lần thứ nhất cùng học sinh:</i> <i>ngày 5 tháng 12 năm 1985</i> | 151 |
| + <i>Thảo luận lần thứ nhất cùng giáo viên:</i> <i>ngày 7 tháng 12 năm 1985</i> | 178 |
| + <i>Thảo luận lần thứ hai cùng giáo viên:</i> <i>ngày 9 tháng 12 năm 1985</i> | 200 |
| + <i>Đối thoại lần thứ hai cùng học sinh:</i> <i>ngày 12 tháng 12 năm 1985</i> | 227 |
| + <i>Thảo luận thứ ba cùng giáo viên:</i> <i>ngày 17 tháng 12 năm 1985</i> | 251 |

***Đôi thoại lần thứ nhất cùng học sinh
tại Rishi Valley****

Ngày 5 tháng 12 năm 1985

Tại sao chúng ta có những quan điểm?

Krishnamurti: Các bạn muốn tôi nói chuyện gì đây?

Học sinh: *Tại sao ông có vị thế cao và chúng em có vị thế thấp?
Tại sao chúng em cảm thấy như vậy – nhiều người trong chúng
em?*

K: Cảm thấy vượt trội hơn? Chúa ơi, tôi chưa bao giờ nghĩ như vậy. Tại sao chúng em cảm thấy rằng ông ở vị thế cao hơn những người chúng em? Câu hỏi như vậy phải không?

Học sinh: *Nhiều người chúng em cảm thấy như vậy?*

K: Nhiều người chúng em cảm thấy như thế. Tại sao? Tại sao bạn nghĩ như thế?

Học sinh: *Có lẽ bởi vì mọi người đang nói về ông.*

K: Ô, mọi người đang nói về tôi. Tệ quá! Nhưng ngoại trừ việc đó, tại sao bạn lại nghĩ như vậy?

Học sinh: *Em không biết.*

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later-and Unpublished Text]

K: Bạn không biết à?

Học sinh: Nó chỉ bật ra trong đầu óc của chúng em.

K: Chỉ bật ra trong những bộ não của chúng em? Tại sao? Tôi đã đi khắp thế giới, mà các bạn chưa đến. Tôi đã đến, trước chiến tranh, chiến tranh thế giới lần thứ hai, khắp Châu Âu, Úc, Newzealand, Fiji, Nam Mỹ, khắp Châu Mỹ, Châu Âu và vân vân, việc đó có tạo ra khác biệt nào không?

Học sinh: Không.

K: Không. Vậy thì điều gì làm cho bạn khác biệt người khác?

Học sinh: Có Ế, chúng em dựng lên những quan điểm về người khác.

K: Tại sao bạn có những quan điểm về người khác? Bạn nói cho tôi tại sao bạn có những quan điểm khác nhau về những người khác. Một quan điểm là gì? Các bạn là những cậu trai thông minh, hãy trả lời đi! Hai người đang ngồi giữa những người cao to kia! Một quan điểm là gì? Tại sao chúng ta có những quan điểm; về tôi, về lẫn nhau, về những người khác? Tại sao chúng ta có những quan điểm, bạn có ý gì qua từ ngữ những quan điểm?

Học sinh: Một hình ảnh, một ý tưởng.

K: Một hình ảnh, hay một ý tưởng về những người khác. Tại sao bạn có chúng? Bạn không biết tôi, đúng chứ? Thịnh thoảng tôi đến đây và có nhiều huyền ảo về nó. Đúng chứ? Nhưng bạn thực sự không biết tôi. Tại sao bạn có một quan điểm về tôi? Tôi có lẽ là một người bịp bợm kinh khủng, tôi có lẽ là một người bất tài, một kẻ đạo đức giả, bất kỳ người nào bạn muốn, nhưng bạn không biết tôi. Vì vậy, tại sao bạn có một quan điểm về tôi? Quan điểm có

nghĩa, một gợi ý trước. Nó cũng có nghĩa là bạn có một ý tưởng được nhận thức trước về tôi. Cũng vậy bạn có một hình ảnh về anh ấy. Tùy theo hình ảnh đó bạn giải thích điều gì anh ấy nói, anh ấy như thế nào, và mọi chuyện về anh ấy. Vì vậy, tại sao bạn có tất cả điều này? Tôi đang hỏi tất cả các bạn, tại sao các bạn có những quan điểm?

Học sinh: *Tò mò.*

K: Tại sao bạn có sự tò mò về tôi? Tôi sẽ nói cho bạn tất cả mọi điều bạn muốn biết về tôi, mọi điều bạn muốn biết, tôi chải tóc như thế nào, tôi đánh răng như thế nào, tôi ngủ bao lâu? Đúng chứ? Bạn muốn biết tất cả điều đó à? Không, bạn không muốn. Hãy thành thật, bạn không muốn. Vậy thì bạn muốn biết điều gì về tôi? Bạn không biết. Vậy tại sao bạn có một quan điểm về tôi? Tại sao các bạn có quan điểm về lẫn nhau. Điều đó có nghĩa rằng tôi có một quan điểm về bạn và quan điểm đó ngăn cản tôi không nhìn thấy chính bạn. Quan điểm ngăn cản giữa tôi và bạn. Đúng chứ? Vì vậy, tại sao bạn có quan điểm?

Học sinh: *Nếu như vậy, làm thế nào ông nhìn thấy một người khác?*

K: Làm thế nào bạn nhìn thấy một người khác? Hãy nhìn tôi. Tôi nhìn bạn, tại sao bạn cần một quan điểm? Tôi nhìn bạn. Bạn đã cắt tóc cao đến đây. Tôi đã chải tóc của tôi. Có thể bạn đã nhìn thấy bức ảnh của tôi. Vậy thì cái gì? Tại sao bạn có một quan điểm. Tiếp tục, suy nghĩ ra đi. Bạn thực sự đang suy nghĩ hay bạn chỉ đang yên lặng? Liệu bạn có thể nhìn thấy một ai đó, lắng nghe một ai đó mà không có một quan điểm, để cho bạn nghe điều gì anh ấy nói? Được chứ? Bạn hiểu rõ điều gì anh ấy nói; bạn bắt đầu nắm bắt sự quan trọng, ý nghĩa của điều gì người khác đang nói. Được chứ? Nhưng nếu bạn có một quan điểm, bạn không thể nghe. Đúng chứ? Vì vậy, bạn sẽ lắng nghe tôi khi tôi nói chứ? Thực sự

lắng nghe? Bằng tai của bạn và lắng nghe điều gì ông ta phải nói mà không diễn giải điều gì ông ta sẽ nói cho bạn. Điều đó có nghĩa là thực sự lắng nghe ai đó. Thực sự lắng nghe. Bạn sẽ lắng nghe giáo viên của bạn chứ?

Học sinh: *Vâng, thưa ông.*

K: Đừng nói dối, đừng giả vờ. Bạn có lắng nghe giáo viên của bạn không?

Học sinh: *Không luôn luôn.*

K: Không luôn luôn. Tốt! Khi nào bạn lắng nghe họ? Các bạn, bốn người đang nói chuyện, hãy để những người khác nói chuyện nữa. Khi nào bạn lắng nghe giáo viên của bạn hay người giáo dục của bạn?

Học sinh: *Khi nó phù hợp em.*

K: Khi nó phù hợp bạn. Hoàn toàn đúng! Khi nó làm cho bạn thoải mái, khi nó làm cho bạn vui, khi nó phù hợp bạn, bạn lắng nghe ông ấy. Đúng chứ? Đó không là lắng nghe, phải không? Bạn biết lắng nghe có nghĩa là gì không? Đó là: bạn nghe một âm thanh và nó được chuyển tải đến bộ não của bạn mà sau đó phiên dịch thành ngôn ngữ bạn quen thuộc và nói đây là điều gì ông ấy đang nói với tôi. Đúng chứ? Vì vậy bạn có lắng nghe bất kỳ ai không? Cần thận, hãy nghiêm túc. Nhưng bạn có thực sự lắng nghe bất kỳ ai không? Nghe cha bạn, chú bạn, cô bạn, mẹ bạn, giáo viên của bạn, bạn có thực sự lắng nghe bất kỳ ai không?

Học sinh: *Chúng em lắng nghe ông.*

K: Bạn đang lắng nghe tôi, tại sao? Bạn thực sự lắng nghe tôi hay đang giả vờ, đang nói, “Vâng, chúng ta tập tục nghe”. Bạn thực sự đang lắng nghe chứ? Lắng nghe chim chóc phải không?

Học sinh: Khi chúng em không có những xao lãng, chúng em có lắng nghe.

K: Bạn lắng nghe khi không có một xao lãng. Tại sao bạn dùng từ ngữ “những xao lãng”? Hãy nói cho tôi biết, các bạn những người lớn đang ngồi yên lặng ở đằng đó, tại sao các bạn dùng từ ngữ “xao lãng”? Các bạn biết từ ngữ đó có nghĩa gì chứ?

Học sinh: Một cái gì xuất hiện ngang đường một cái gì khác nữa.

K: Cậu trai lớn ơi, tôi đang hỏi bạn, bạn có ý gì qua từ ngữ xao lãng? Bị thu hút, đúng chứ? Và bị xao lãng. Bạn bị thu hút bởi cái gì? Bạn đang lắng nghe tôi à? Nó vui lắm phải không? Bạn bị bắt buộc lắng nghe tôi phải không? Không ai yêu cầu bạn đến nghe tôi, phải không? Bạn hoàn toàn chắc chắn chứ? Đừng nhìn họ. Bạn thấy những người lớn hơn không nói gì cả bởi vì họ ở vị trí cao hơn. Và bạn cũng vậy khi lớn lên và ở vị trí cao hơn một tí, bạn cũng sẽ ngừng nói chuyện. Nhưng bạn không ngừng nói chuyện với nhau mà lại ngừng nói chuyện với tôi. Đúng chứ? Tại sao? Bạn có tò mò về điều tôi muốn nói không? Bạn có muốn tôi kể cho bạn những nơi tôi đã đến không? Bạn có muốn tôi kể cho bạn những người tôi đã gặp gỡ không?

Học sinh: Không, thưa ông.

K: Không. Bạn không quan tâm, phải không? Ba c on chim này luôn luôn nói chuyện. Tôi sung sống khi thấy các bạn nói chuyện. Nhưng những bạn còn lại luôn luôn giữ yên lặng. Tại sao? Tôi đã gặp Thủ tướng của các bạn, tôi đã gặp Phó Tổng thống. Sau đó ăn trưa và ăn đối và chúng tôi nói huyền thuyê n – bạn biết từ

ngữ “huyền thuyên” có nghĩa gì chứ? Nói chuyện. Và chúng tôi đã gặp gỡ nhiều người. Một chính trị gia là gì?

Học sinh: Một người vận động trong những cuộc tranh cử để giành thắng lợi và điều hành chính phủ hay quốc gia trong một chức vụ cao nào đó. Người dẫn dắt quốc gia, thưa ông.

K: Dẫn dắt quốc gia. Họ đang dẫn dắt quốc gia phải không?

Học sinh: Không, thưa ông.

K: Vậy thì tại sao bạn dùng những từ ngữ “dẫn dắt quốc gia”?

Học sinh: Người giúp đỡ quốc gia?

K: Bạn có ý gì qua từ ngữ “quốc gia”?

Học sinh: Nơi chúng ta sống.

K: Bạn có ý gì qua từ ngữ “quốc gia”. Quốc gia nào?

Học sinh: Bất kỳ quốc gia nào.

K: Bất kỳ quốc gia nào. Vậy là những nhà chính trị đang dẫn dắt quốc gia?

Học sinh: Họ đang cố gắng giúp đỡ.

K: Cố gắng giúp đỡ cái gì? Nghèo khổ.

Học sinh: Cố gắng để giúp đỡ giải quyết những vấn đề.

K: Những vấn đề gì? Nói cho tôi những vấn đề là gì?

Học sinh: Thưa ông, giải quyết những phàn nàn của những người khác.

K: Những phàn nàn của những người khác. Đúng chứ? Bạn có những phàn nàn không? Về người nào? Tôi muốn vài người trong các bạn sẽ nói. Bạn quan tâm điều gì chứ? Bạn muốn nói chuyện với tôi hay tôi sẽ tiếp tục nói chuyện một mình đây?

Học sinh: Thưa ông em muốn nói chuyện về sợ hãi.

K: Sợ hãi. Đó là một vấn đề lớn, phải không? Bạn có sợ hãi cái gì không? Hãy thành thật.

Học sinh: Thỉnh thoảng có.

K: Thỉnh thoảng bạn có sợ hãi. Bạn có ý gì qua từ ngữ “sợ hãi”? Hãy cẩn thận suy nghĩ ra, cẩn thận lắng nghe ý nghĩa của từ ngữ “sợ hãi” đó. Bạn có sợ người cha hay người mẹ của bạn không? Thỉnh thoảng.

Học sinh: Thỉnh thoảng khi họ tức giận.

K: Vâng thỉnh thoảng. Bây giờ cảm giác mà bạn có khi bạn sợ hãi là gì? Khi bạn có sợ hãi. Cảm giác là gì? Tiếp tục đi, thưa bạn. Suy nghĩ cẩn thận đi. Đừng nói điều gì cả. Khi bạn có sợ hãi, cảm giác của nó là gì? Hương vị của nó là gì? Bạn đã nếm những quả chuối, bạn đã nếm nhiều loại thức ăn khác nhau; hương vị của sợ hãi là gì? Đặc biệt đối với những người già hơn, những học sinh lớn hơn. Họ rất sợ hãi bởi vì họ phải đậu những kỳ thi và người cha của họ sẽ bảo họ phải làm cái gì. Đúng chứ? Bạn cũng sẽ được chỉ bảo phải làm cái gì; vượt qua những kỳ thi, có một việc làm, bạn biết tất cả việc đó. Vì vậy, cảm giác của sợ hãi là gì?

Học sinh: *Mình cảm thấy giống như mình muốn rút lui vào một cái gì đó tách khỏi điều gì đang gây sợ hãi cho mình.*

K: Đúng rồi, bạn trông thấy một con rắn hổ mang. Ở đây có nhiều lắm, tôi tin như vậy, lâu rồi tôi không trông thấy chúng, dài và rất độc. Bạn bị sợ hãi, đúng chứ? Và bạn thối lui. Cảm giác của nó là gì?

Học sinh: *Sự đau đớn mà mình sẽ gặp phải.*

K: Đau đớn – được rồi, chúng ta hãy theo sát từ ngữ đó. Sự đau đớn mà bạn có lẽ có nếu một con rắn hổ mang cắn. Bây giờ cảm giác đó như thế nào? Bạn chưa bị cắn, nhưng bạn tưởng tượng việc gì có lẽ xảy ra hay suy nghĩ việc gì có lẽ xảy ra, và bạn có sợ hãi. Tôi đang hỏi bạn bằng sự lễ phép nhất, cảm giác của nó là gì? Có lẽ thế hệ lớn hơn sẽ tham gia cùng chúng ta. Cảm giác của sợ hãi là gì? Hãy suy nghĩ cẩn thận, thưa bạn, tiếp tục đi. Đừng chìm vào giấc ngủ, hãy còn sáng sớm mà!

Học sinh: *Thưa ông, có lẽ cái trí của mình bị rối loạn.*

K: Bộ não bị rối loạn. Bạn có ý gì khi nói như thế?

Học sinh: *Thưa ông, mình không hiểu mình đang làm gì.*

K: Bạn không hiểu bạn đang làm gì. Đúng chứ? Bạn trông thấy một con rắn hổ mang trên đường, hay dọc theo lối mòn và bạn biết nó là một con vật có nọc độc, đúng chứ? Và bạn chạy trốn hay khóc lên, la lên. Tôi đang hỏi bạn cảm giác gì đằng sau nó?

Học sinh: *Thưa ông, mình cảm thấy hơi bất an.*

K: Bạn cảm thấy bất an, bạn cảm thấy lo lắng. Bạn bị sợ hãi. Cảm giác của bị sợ hãi đó là gì?

Học sinh: *Mình cảm thấy mất an toàn.*

K: Mất an toàn. Bạn có ý gì qua từ ngữ “mất an toàn” đó? Tiếp tục đi. Tìm hiểu nó từng bước một.

Học sinh: *Không được bảo vệ.*

K: Không được bảo vệ. Bạn chưa bị con rắn hổ mang đó cắn, đúng chứ? Bạn đã nhận thức trước tất cả việc này. Đúng chứ? Bạn hiểu điều gì tôi đang nói phải không? Bạn đã tưởng tượng bạn có lẽ bị đau đớn, bạn có lẽ nằm trên giường, bạn có lẽ chết. Bạn bị sợ hãi. Tôi đang hỏi bạn. Bạn không đang trả lời câu hỏi của tôi nếu bạn không buồn khi tôi nói như thế, cảm giác của nó là gì? Điều gì đang sau những từ ngữ này?

Học sinh: *Chúng em cảm thấy như thể là gân guốc của chúng em xiết chặt lại và có một ... Em không biết làm thế nào để diễn tả nó.*

K: Bạn nói cho tôi biết.

Học sinh: *Như thể quả tim của mình ngưng đập và thỉnh thoảng với những người như em nó bắt đầu đập nhanh hơn.*

K: Tôi không hiểu.

Narayar: *Em ấy nói rằng quả tim đập nhanh hơn.*

K: Đó là điều gì tôi muốn bạn nói cho tôi biết. Quả tim đập nhanh hơn.

Narayar: *Em ấy nói, gân guốc bị cứng ngắt lại.*

K: Gân guốc căng cứng lại. Thế à! Hãy đến đây, cậu trai lớn. Bạn không ngại khi ngồi cạnh tôi chứ?

Học sinh: Không, thưa ông.

K: Bạn không ngại chứ?

Học sinh: Không, thưa ông.

K: Vậy thì ngồi cạnh tôi. Hai con khi! Quả tim đập nhanh hơn. Gân guốc co rút lại. Và chuyện gì nữa xảy ra? Tiếp tục đi, nói cho tôi đi. Bạn đã muốn bàn về sự hãi. Đó là điều gì tôi đang làm. Đúng chứ?

Học sinh: Mình cảm thấy muốn tổng khứ nó đi.

K: Bạn muốn giết chết nó. Được rồi, gân guốc của bạn co rút lại.

Học sinh: Mình cảm thấy như thể một tiếng chuông đang leng keng phía bên trong.

K: Bạn có ý gì qua việc đó? Bạn có khi nào thực sự sợ hãi chưa?

Học sinh: Vâng, có rồi chứ thưa ông.

K: Tôi nghi ngờ lắm.

Học sinh: Ngay khoảnh khắc đó mình muốn làm một việc gì đó, mình muốn chạy đi nhưng mình không thể làm được.

K: Đúng rồi, cô gái lớn. Nhưng tôi đang hỏi bạn một điều khác bạn không đang nói cho tôi.

Học sinh: Mình bắt đầu bị lo sợ.

K: Bạn ấy đã nói với tôi, gân guốc co rút lại, bạn biết rồi, co rút lại và bộ não của bạn bị chết lạng trong một giây, nó không suy nghĩ được, nó bị sợ hãi.

Học sinh: Nó nghĩ về những hình ảnh quá khứ.

K: Nó nghĩ về những hình ảnh quá khứ. Đúng không, ngay khoảnh khắc khi bạn sợ hãi, khi bạn trông thấy con rắn hổ mang hay một giây sau. Trời ơi! Nó nguy hiểm quá, bạn chạy trốn, bạn ném đá vào nó từ thật xa và vân vân. Nhưng bạn không trả lời câu hỏi của tôi là, cảm giác đằng sau nó là gì? Bạn biết cảm giác đó khi bạn bị đau đớn, bạn biết cảm giác đó khi bạn làm phỏng ngón tay của bạn. Bạn biết cảm giác đó khi một ai đó đánh bạn. Tôi mong rằng không xảy ra, nhưng nếu một ai đó đánh bạn. Bạn biết cảm giác của nó.

Vì vậy, cảm giác của sợ hãi là gì? Đừng nói cho tôi, hãy cẩn thận suy nghĩ ra. Cảm giác. Cảm giác khi một ai đó sỉ nhục bạn, bạn biết nó là gì rồi. Cảm giác. Khi một ai đó nịnh nọt bạn. Đúng chứ? Vậy là bạn biết cảm giác của tất cả việc đó. Nhưng tôi đang hỏi bạn: cảm giác, cảm xúc đằng sau sợ hãi đó là gì?

Học sinh: Mình cảm thấy sợ hãi.

K: Vâng, cậu trai lớn, tôi đã nói rằng bạn cảm thấy sợ hãi. Nhưng cái cảm giác đằng sau nó là gì.

Học sinh: Thưa ông, tôi nghĩ rằng đó là một cảm giác của hoàn toàn bản loạn.

K: Một cảm giác của bản loạn. Từ ngữ “bản loạn” đó có nghĩa gì? Bạn thấy rằng bạn không cẩn thận suy nghĩ ra nó.

Học sinh: Mình không biết phải làm gì.

K: Bạn không biết phải làm gì. Hoàn toàn đúng. Tiếp tục đi.

Học sinh: Mình không biết mình có nên làm gì không, nó sẽ đúng hay sai. Mình chưa có trải nghiệm đó.

K: Đúng rồi. Vậy là gân guốc của bạn co rút lại, bộ não của bạn bị rối loạn, có một cảm giác của tách rời, bạn biết điều đó có nghĩa gì?

Học sinh: Vâng.

K: Một cảm giác hoàn toàn tách rời khỏi những sự việc khác. Bạn đang đối diện một con rắn hổ mang, đối diện một cái gì đó nguy hiểm, và bạn co rút lại.

Học sinh: *Mình cảm thấy bị chết cứng tại khoảnh khắc đó.*

K: Đúng là như vậy. Khi bạn có sợ hãi, bạn cảm thấy bị chết cứng. Những dây thần kinh của bạn đều co rút lại. Đúng chứ? Bạn cảm thấy bạn bị tách rời và vân vân và vân vân. Bây giờ, hãy chờ một tí. Bạn cảm thấy tất cả việc đó, rồi thì bạn làm gì? Em nữ sinh đã hỏi câu hỏi đó, em ấy đã đề nghị “nói về sợ hãi”, sợ hãi về vượt qua hay không vượt qua những kỳ thi. Đúng chứ? Sợ hãi thất bại, sợ hãi cha mẹ bạn, sợ hãi người giáo dục của bạn, sợ hãi những con rắn; sợ hãi. Đúng chứ?

Bạn có hàng tá sợ hãi. Đúng chứ? Hàng tá. Đồng ý phải không? Đúng chứ? Bây giờ điều gì gây ra sợ hãi? Nguyên nhân của sợ hãi là gì? Bạn hiểu khi tôi đang sử dụng từ ngữ “nguyên nhân” chứ? Bạn có hiểu từ ngữ, khi tôi dùng “nguyên nhân” hay không?

Học sinh: *Vâng, cái gì là động cơ thúc đẩy.*

K: Cái gì là động cơ thúc đẩy? Cái gì là khởi đầu của sợ hãi? Cái gì khởi động sợ hãi? Cái gì là nguyên nhân, cái gì là gốc rễ, cái gì là nền tảng của sợ hãi? Tôi đã sử dụng vài từ ngữ, bạn hiểu rồi “nguyên nhân”, “động cơ thúc đẩy”, “gốc rễ”. Đúng chứ?

Học sinh: *Mình giả sử khi mình nghĩ rằng việc này có lẽ xảy ra. Nếu tôi không vượt qua kỳ thi của tôi, cha mẹ của tôi sẽ nghĩ gì về tôi? Vì vậy, mình nghĩ việc này có lẽ xảy ra và mình cảm thấy sợ hãi.*

K: Vâng. Đó là, **n**ững người khác sẽ nghĩ gì về bạn nếu bạn không vượt qua kỳ thi. Tôi hy vọng rằng tất cả các bạn sẽ rớt kỳ thi!

Học sinh: *Nếu bạn nghĩ về tương lai vậy thì bạn bị sợ hãi.*

K: Chờ một tí. Ngừng ở đó. Bạn có ý gì qua từ ngữ “tương lai”.

Học sinh: *Điều gì sẽ xảy ra ngày mai.*

K: Điều gì có lẽ xảy ra. Đúng chứ? Nếu tôi rớt trong kỳ thi của tôi, và tôi hy vọng tất cả các bạn sẽ rớt, bạn nghĩ về tương lai, cha mẹ của bạn nói gì, những giáo viên của bạn nói gì. Đúng chứ? Bạn có ý gì qua từ ngữ “tương lai”.

Học sinh: *Thưa ông, điều gì có lẽ xảy ra? Một ai đó có lẽ đánh bạn.*

K: Tôi hiểu rồi cậu trai lớn. Bạn có ý gì qua từ ngữ “tương lai”?

Học sinh: *Điều gì sẽ xảy ra trong quá khứ [tiếng cười].*

K: Quá khứ qua rồi! Tôi đang hỏi bạn tương lai là gì. Bạn có ý gì qua từ ngữ đó? Làm ơn hãy lắng nghe – điều này quan trọng cho bạn. Bạn có ý gì qua từ ngữ “tương lai”?

Học sinh: *Điều gì có lẽ xảy ra.*

K: Điều gì có lẽ xảy ra. Đó là, bạn có lẽ – không phải bạn, tôi hy vọng như thế – tôi có lẽ bị bệnh, tôi có lẽ bị giết chết, tôi có lẽ bị thương. Tất cả những điều đó đều ở trong tương lai, phải không? Bạn có lẽ bị. Đúng chứ?

Học sinh: *Khi mình bị sợ hãi, mình nghĩ nó sẽ xảy ra.*

K: Vâng, bây giờ, hãy chờ một tí, tương lai là gì, tôi đang hỏi bạn. Ngày mai là tương lai, phải không? Đúng chứ?

Học sinh: *Vâng, thưa ông.*

K: Giấy kế tiếp là tương lai, tiếng đồng hồ kế tiếp. Vì vậy, tôi đang hỏi bạn: bạn có ý gì qua từ ngữ “tương lai”? Cần thận. Suy nghĩ cần thận. Đừng chỉ nói một điều gì đó bất chợt xảy đến cho bạn. Tương lai?

Học sinh: *Tương lai là khi bạn không biết điều gì sẽ xảy ra.*

K: Tôi đã nói điều đó. Điều đó có nghĩa tương lai là: cái gì có lẽ xảy ra, cái gì có lẽ không xảy ra; tôi hy vọng nó sẽ xảy ra; tôi hy vọng nó sẽ không; tất cả việc đó là tương lai. Đúng chứ? Bạn có lẽ tăng trưởng cao hơn, tôi có lẽ tăng trưởng thấp hơn – có lẽ, có lẽ, có lẽ. Vì vậy, từ ngữ “có lẽ” ngụ ý tương lai, có khả năng xảy ra. Đúng chứ? Nó có lẽ xảy ra. Bạn đồng ý chứ?

Học sinh: *Vâng, thưa ông.*

K: Bây giờ tương lai là gì? Đó là ngày mai. Ngày hôm nay, bây giờ là mười giờ năm phút, và trong năm phút nữa sẽ là mười giờ mười phút, tương lai. Hãy suy nghĩ cần thận. Điều này quan trọng cho bạn. Bạn có ý gì qua từ ngữ “tương lai”?

Học sinh: *Điều gì sẽ xảy ra vào ngày mai.*

K: Người bạn yêu quý, chúng ta đã nói điều đó. Chúng ta đã nói tương lai là việc gì có thể xảy ra, có lẽ không xảy ra. Tương lai là ngày mai. Đúng chứ? Tương lai là giây kế tiếp. Đúng chứ? Vì vậy, điều đó có nghĩa là gì? Nó gây phức tạp quá cho bạn.

Học sinh: *Tương lai là việc gì đó không biết được đối với bạn.*

K: Nó không biết được đối với bạn à?

Học sinh: *Thỉnh thoảng, nó có lẽ biết được đối với bạn. Nếu mình biết cái gì có lẽ đang xảy ra, nếu mình biết mình sẽ vào cao đẳng hay điều gì đó, vậy thì mình sẽ biết điều gì sẽ xảy đến cho mình.*

K: Nếu bạn đậu kỳ thi. Đúng chứ?

Học sinh: *Khi một ai đó nói cho mình điều gì sẽ xảy ra, vậy thì bạn biết tương lai.*

K: Vâng, cậu trai lớn. Chúng ta đã thông qua việc đó khi chúng ta nói nó có lẽ xảy ra, nó luôn luôn ở trong tương lai. Đúng chứ? Hay nó có lẽ không xảy ra. Nó là tương lai. Nó quá khó khăn cho bạn. Vì vậy, sợ hãi có nghĩa hoặc bây giờ, sợ hãi thực sự bây giờ hay trong tương lai. Đúng chứ? Bạn có sợ hãi lúc này không?

Học sinh: *Lúc này thì không.*

K: Tại sao?

Học sinh: *Bởi vì không có gì phải sợ hãi.*

K: Không có gì phải sợ hãi. Nhưng khi bạn vào lớp học, ở đây không ai đang làm bạn làm cái gì, không làm cái gì, suy nghĩ cái gì, không suy nghĩ cái gì. Không ai bảo bạn việc đó. Vì vậy, bạn không quan tâm. Hay thực sự bạn đang lắng nghe để tìm ra. Đúng chứ? Không à. Bạn còn qu á trẻ, q u á n hỏ. Sợ h ấ i là một trong

những sự việc khó khăn nhất để hiểu rõ và để được tự do khỏi nó. Đúng chứ? Người ta đã tham gia vào chiến tranh, giết chết lẫn nhau vì sợ hãi. Bạn hiểu chứ? Tôi có lẽ mất quốc gia của tôi, tôi có lẽ mất tài sản của tôi, tôi có lẽ không tùy thuộc vào tổ chức này, bạn hiểu chứ? Vì vậy chiến tranh, giết chóc đã xảy ra suốt hai triệu năm. Bạn hiểu điều này chứ? Suốt hai triệu năm những con người đã giết chóc lẫn nhau.

Học sinh: *Tại sao?*

K: Bởi vì anh ấy và tôi thuộc về một bộ lạc. Bạn và một người khác thuộc về một bộ lạc khác. Đúng chứ? Bạn muốn đất đai của tôi hay chúng tôi muốn đất đai của bạn hay chúng tôi muốn ăn cướp tài sản của bạn – bạn theo kịp chứ? Loại chiến đấu, giết chóc, gây thương tích tàn sát lẫn nhau này đã xảy ra suốt hai triệu năm.

Học sinh: *Thưa ông, có sự phân chia giữa chúng ta.*

K: Tại sao? Rất đơn giản. Tôi là một người Pakistan. Anh ấy là một người Hindu. Tôi muốn anh ấy trở thành một người Hồi giáo. Đúng chứ? Hay tôi nghĩ quốc gia của tôi to lớn, cao quý và văn minh hơn quốc gia của anh ấy.

Học sinh: *Họ kiếm được gì từ đó, bằng cách biến người khác thành người Hồi giáo hay bất kỳ người nào khác.*

K: Đó là như vậy. Chúng ta kiếm được gì từ đó? Bạn trả lời cho tôi. Họ là những con người ngu dốt. Đúng chứ? Không à, hãy lắng nghe cẩn thận. Điều này đang xảy ra ở Anh, đang xảy ra ở Đức, ở Mỹ, Nga. Nó đang xảy ra khắp mọi nơi. Quốc gia này là một quốc gia nghèo. Đúng chứ? Bạn đi xuống dưới ngôi làng và bạn trông thấy sự nghèo khổ khủng khiếp, và tuy nhiên họ đang trang bị vũ khí rất nhiều. Đúng chứ? Tại sao?

Học sinh: Thưa ông, bởi vì

K: Đứng, hãy lắng nghe cẩn thận. Chẳng nào bạn là một người Ấn độ và bạn cảm thấy bạn làm một người Ấn độ, bạn sẽ giết chết một ai đó Đứ ợ ch ử? Vì vậy, chủ nghĩa quốc gia, chủ nghĩa chủng tộc, chủ nghĩa bộ lạc; chẳng nào điều đó còn tồn tại bạn sẽ giết chết một ai đó hay một ai đó sẽ đến và giết chết bạn.

Học sinh: Thưa ông, nếu mình không có một quốc tịch, vậy thì mình nhận dạng chính mình với cái gì?

K: Nếu bạn không có một quốc tịch, làm thế nào bạn nhận dạng chính mình với một cái gì đó. Đúng chứ? Tại sao bạn muốn nhận dạng mình với nước Ấn độ, với nước Mỹ, với nước Nga, tại sao?

Học sinh: Thưa ông, em cảm thấy an toàn khi là một bộ phận của nó.

K: Đứng, chờ một tí. Bạn cảm thấy an toàn. Đúng chứ? Phải không?

Học sinh: Nhưng lúc đó mình vẫn còn có những sợ hãi của quốc gia mình bị hủy diệt. Nếu mình là một bộ phận của cái gì đó, mình là một người Ấn độ hay một người khác mình luôn luôn có sợ hãi của những con người sẽ đến và tấn công mình hay nói rằng mình phải là cái gì mình đã nói hay một người Hồi giáo hay một người nào khác.

K: Tôi không hiểu.

Học sinh: Cô gái đó đã nói rằng, mình cảm thấy mất an toàn, nếu mình không có một quốc tịch hay nếu mình không thể nói mình là một người Ấn độ hay mình là một người Mỹ. Khi mình nói điều đó, mình vẫn còn có sự sợ hãi của bị tấn công.

K: Vâng. Vậy là bạn sẵn sàng giết tôi như một người Hồi giáo? Bạn đúng là một người ngu. Tại sao bạn muốn giết tôi? Bởi vì tôi tin tưởng một vị Thượng đế nào khác? Nhưng tại sao bạn muốn giết tôi?

Học sinh: Thưa ông, để có một danh tiếng.

K: Để có một danh tiếng, bằng cách giết tôi?

Học sinh: Có vẻ rằng mình mạnh mẽ hơn sau hành động đó.

K: Bạn cảm thấy hạnh phúc hơn vì giết tôi?

Học sinh: Bởi vì sau đó mình cảm thấy rằng mình mạnh mẽ hơn.

K: Tất cả các bạn là một đám người khá điên khùng. Tôi đã được mời đến, nếu tôi được phép kể về nó, tôi hy vọng bạn không phiền, tôi đã được mời đến nói chuyện tại Liên Hiệp Quốc. Bạn biết điều đó có nghĩa gì chứ?

Học sinh: Có, thưa ông.

K: Có à? Bạn chắc chắn chứ?

Học sinh: Chắc chắn, thưa ông.

K: Bạn chắc chắn rằng bạn đang ngồi đây phải không?

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Tôi được mời đến nói chuyện tại Liên Hiệp Quốc, và tôi đã nói suốt bốn mươi lăm phút. Sau khi tôi nói xong, một trong những người lãnh đạo chính của tổ chức đó, ông ấy đứng dậy và nói “những đặc ân to tát” vân vân, vân vân “được gặp gỡ ông, thưa

ông” và vân vân, rồi ông ấy nói, “Tôi đã làm việc ở đây trong tổ chức này được bốn mươi năm, rất cực nhọc”. Bạn hiểu điều gì tôi đang nói, bốn mươi năm ông ấy đã làm việc rất cực nhọc để tạo lập, để duy trì, để nuôi dưỡng Liên Hiệp Quốc đang vận hành rồi thì ông ấy nói, “Sau bốn mươi năm tôi đã học được không giết một con người khác”. Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ? Hay bạn cũng ngỡ ngàng như tổ chức Liên Hiệp Quốc? Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ? Ông ấy phải mất bốn mươi năm để học được “không giết một con người khác”. Bốn mươi năm! Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ? Bạn sẽ làm y hệt như thế phải không?

Học sinh: Không, thưa ông.

K: Tôi không chắc lắm.

Học sinh: Ít ra lúc này em không đang làm nó. Lúc này em không nghĩ rằng em sẽ giết một con người khác. Em không biết khi lớn lên sẽ như thế nào.

K: Bạn phải dành thời gian để suy nghĩ thật nhiều, để tìm hiểu thật nhiều. Bạn dành bao nhiêu thời gian để học toán hay sinh học hay khoa học? Bao nhiêu năm? Nhiều năm, phải không? Trung học, cao đẳng rồi đại học. Tất cả các bạn đều mất hai mươi hay hai mươi lăm năm vượt qua chặng đường đó. Đúng chứ? Và bạn thậm chí sẽ không dành ra mười phút hoặc năm phút để tìm được liệu bạn có thể được tự do khỏi sợ hãi. Bạn dành ra hai mươi năm vào một chủ đề thô thiển nào đó và bạn thậm chí sẽ không dành ra năm phút để hiểu rõ bản chất của sợ hãi. Điều đó đúng, phải không?

Vì vậy, bạn phải học nhiều, bạn phải hiểu nhiều. Cái gì là gốc rễ của sợ hãi. Tôi sẽ nói vắn tắt cho bạn. Sợ hãi liên quan đến thời gian; ngày mai, có lẽ xảy ra. Đúng chứ? Vì vậy, bạn phải tìm hiểu thời gian là gì. Việc đó quá khó khăn cho bạn. Không phải dựa vào đồng hồ, nhưng thời gian là gì. Bạn gieo một cái hạt, nó cần thời gian để tăng trưởng. Bạn có một em bé và phải mất thời

gian để trở thành một trẻ thành niên. Một người không khỏe mạnh, vậy thì muốn khỏe mạnh phải mất thời gian. Đúng chứ? Bạn đang học toán hay vật lý, hay bất kỳ điều gì bạn đang học và có thể đậu một kỳ thi trong môn học đó phải mất thời gian. Bạn phải mất thời gian để đi từ đây đến Madanapalle hay đến nhà bạn. Bạn hiểu chứ? Thời gian rất quan trọng trong cuộc sống của một người. Không chỉ để đi từ đây đến đó mà còn để tăng trưởng, tăng trưởng cơ thể và sau đó tăng trưởng phía bên trong. Tất cả việc đó phải mất thời gian. Và đã mất thời gian từ con người đầu tiên đến bây giờ hai triệu năm, được gọi là tiến hóa. Đúng chứ? Vì vậy, nguyên cuộc đời của bạn bị trói buộc trong thời gian. Bạn hiểu chứ? Nguyên cuộc đời của bạn bị trói buộc trong thời gian. Bạn đang sống lúc này, bạn có lẽ chết, có một thời gian dài. Đúng chứ? Nguyên cuộc đời của chúng ta bị vướng mắc, bị liên quan đến thời gian. Bạn sẽ đậu những kỳ thi của bạn hay bạn có lẽ không. Thời gian. Vậy thì chúng ta phải tìm hiểu thời gian là gì. Điều đó quá khó khăn.

Học sinh: *Thời gian là tương đối, phải không?*

K: Tôi biết việc đó, tôi đã nói việc đó, cô gái lớn. Tôi cố ý không dùng từ ngữ đó bởi vì từ ngữ *relative* cũng có nghĩa một cái gì khác nữa, “Anh ấy là người bà con của tôi”. Bây giờ chờ một tí. Thời gian là tương đối, nhưng bạn có ý gì qua từ ngữ “thời gian”? Thưa bạn, bạn đó kìa, những người trưởng thành mà sẽ đậu những kỳ thi, sẽ có những công việc làm của bạn, lập gia đình. Tất cả những việc đó mất thời gian. Đúng chứ? Vì vậy, con người mãi mãi bị trói buộc vào thời gian phải không? Không, nó quá khó khăn à. Bạn nói gì đây, thưa bạn? Bạn có hiểu không?

Học sinh: *Tôi không hoàn toàn hiểu rõ lắm.*

K: Bạn không hoàn toàn hiểu rõ lắm. Nhìn kìa, bây giờ bạn còn rất nhỏ. Bạn sẽ lớn lên, sẽ cao, sẽ ... , vậy là tất cả việc đó mất thời

gian, phải không? Nếu bạn bị bệnh, bạn phải mất thời gian để khỏe lại. Phải mất thời gian để thức dậy vào buổi sáng, để chuẩn bị sẵn sàng, tất cả những chuyện như thế, để tắm và vân vân – phải mất thời gian. Phải mất thời gian để học một môn học, để học một kỹ năng, để học gieo một hạt giống trong vườn và nhìn nó tăng trưởng. Mọi thứ trong cuộc sống đều mất thời gian. Đúng chứ?

Học sinh: Đúng rồi, thưa ông.

K: Và con người bị trói buộc trong thời gian: để đi từ đây đến đó. Bạn sống ở đâu?

Học sinh: Em sống ở Bombay.

K: Bombay. Bạn đã phải mất thời gian để đi từ Bombay đến Rishi Valley.

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Hai đêm hay một đêm hay bất kỳ bao lâu. Và cũng vậy để đậu những kỳ thi của bạn, để có một việc làm và những chuyện đó đều mất thời gian. Vì vậy, bạn bị trói buộc trong thời gian. Rõ ràng chứ?

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Rõ ràng chứ? Điều đó có nghĩa là – tôi sẽ không nói về nó. Nó phức tạp lắm bạn hiểu không được đâu. Bất kỳ điều gì bạn làm đều bị trói buộc trong thời gian, mà là quá khứ, mà nói rằng bạn không làm việc đó, quá khứ nói rằng bạn không làm việc đó. Nếu bạn làm việc đó bạn sẽ bị phạt hay bạn sẽ được thưởng. Vì vậy, quá khứ đang điều khiển bạn lúc này. Hiểu chứ?

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Đầu tiên hiểu rõ nó rất đơn giản. Quá khứ đang điều khiển việc gì bạn làm lúc này. Tôi không được làm việc đó, bạn đã có trải nghiệm giống như vậy và quá khứ nói: đừng làm nó lại nếu không bạn sẽ bị bệnh. Quá khứ đang định hình suy nghĩ của bạn, mà có nghĩa cái quá khứ là thời gian. Vì vậy, thời gian đang định hình điều gì bạn làm lúc này, và cái tương lai lệ thuộc vào điều gì bạn làm lúc này.

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Rõ ràng chứ? Nghĩ ra đi, cậu trai lớn. Suy nghĩ cẩn thận. Quá khứ đang dạy dỗ bạn, đang bảo bạn điều gì phải làm lúc này và điều gì bạn làm lúc này sẽ định hình tương lai. Vì vậy, tương lai đang được sắp đặt vào cùng nhau lúc này, được sáng chế.

Học sinh: Ngay khoảnh khắc này.

K: Ngay khoảnh khắc này. Nắm lấy nó?

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Bạn có chắc không? Vì vậy, quá khứ điều khiển hiện tại, và hiện tại đang định hình tương lai. Hãy cẩn thận, hãy suy nghĩ ra đi. Vì vậy, tương lai đang được sáng chế lúc này. Nắm lấy nó?

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Tôi tự hỏi liệu bạn có nắm bắt được nó.

Học sinh: Thưa ông, có chứ.

K: Vì vậy, điều gì bạn làm lúc này là quan trọng nhất. Không phải điều gì bạn sẽ làm ngày mai. Nắm lấy nó? Điều gì bạn làm lúc này

là quan trọng nhất bởi vì điều đó sẽ tạo thành tương lai của bạn. Năm lấy nó?

Học sinh: Vâng, thưa ông.

Học sinh: Thưa ông, thời gian có bị giới hạn không?

K: Đừng lưu tâm, cô gái lớn. Đừng hỏi những câu hỏi trừu tượng bởi vì tôi có thể đưa cho bạn một câu trả lời trừu tượng, nhưng nó không có ý nghĩa. Thời gian luôn luôn bị giới hạn. Vì vậy, liệu có một cách – điều này quá khó khăn – liệu có một cách để được tự do khỏi thời gian?

Học sinh: Không, thưa ông.

K: Tại sao bạn nói không?

Học sinh: Thưa ông, khi người ta đang sống không có các h nào cả nhưng có lẽ sau khi chết.

K: Bạn biết chết có nghĩa gì không?

Học sinh: Không, thưa ông.

K: Vậy thì đừng sử dụng từ ngữ đó. Hãy tự đặt ra cho mình một câu hỏi. Đừng cố gắng trả lời nó. Hãy tự đặt ra cho mình. Mà là, bộ não của bạn bên trong hộp sọ được đặt chung vào nhau suốt hai triệu năm, bị quy định, bị định hình, bị uốn khuôn, trải nghiệm, hiểu biết, tất cả mọi việc đều ở trong đó: bây giờ liệu rằng lúc này bạn có thể làm điều gì đó đúng đắn để cho nó sẽ đúng đắn suốt cuộc đời còn lại? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ?

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Điều này khó khăn quá. Phải không?

Học sinh: Thưa ông, nghĩa lý đúng của tập trung và chú ý là gì?

K: Bạn thực sự muốn biết à?

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Tại sao? Hãy suy nghĩ cẩn thận. Người nào đó đã nhờ bạn đưa ra câu hỏi đó phải không.

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: A, đúng rồi.

Học sinh: Cha của em đã nói với em rằng lúc trước ông có phát biểu rằng bạn cần chú ý nhiều hơn tập trung.

K: Cha của bạn đã nói với bạn. Tại sao? Bạn biết tập trung là gì chứ? Hãy lắng nghe: tôi là giáo viên của bạn, người giáo dục của bạn, bạn đang nhìn ra ngoài cửa sổ, còn hứng thú hơn trang sách. Đúng chứ?

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Tôi là giáo viên và tôi nói: làm ơn ~~đ~~ nhìn vào trang sách, và bạn không thích nhìn vào trang sách ~~nh~~ng bạn lại thích nhìn con chim ngoài đó. Đúng ~~ch~~? Vì vậy , ông ấy nói, “Nếu em muốn học, hãy nhìn vào trang sách”. Rồi ông ấy tức giận nếu bạn cứ nhìn ra ngoài ~~ra~~ cửa sổ. Vì vậy , ông ấy đến và lay bạn, hay vặn tai bạn, kéo tóc bạn hay đánh ~~l~~an. Không ai đánh bạn ở đây, tôi hy vọng như thế. Không ai đánh.

Vì vậy điều gì xảy ra? Bạn muốn nhìn ra ngoài cửa sổ nhưng một ai đó nói, hãy nhìn vào trang sách. Vậy là bạn ở trong

xung đột. Phải không? Bạn muốn nhìn ra ngoài đó và bạn muốn nhìn vào trang sách. Vậy là bạn có một xung đột. Đúng chứ?

Học sinh: Vâng, thưa ông.

K: Vì vậy, xung đột xảy ra một cách không cần thiết do bởi tập trung. Đúng chứ? Tôi muốn tập trung vào trang sách. Tôi tự ép buộc mình lưu ý nhiều vào trang sách, tập trung nhiều, điều đó có nghĩa rằng tôi không cố gắng nghĩ ngợi bất kỳ điều gì nữa ngoài trừ điều gì trên trang sách. Trong qui trình đó có nhiều kháng cự, xung đột, bởi vì tôi muốn nhìn ra ngoài đó, nhưng tôi phải nhìn vào trang sách. Bạn hiểu chứ? Vì vậy, có nhiều xung đột, nhiều gắng sức. Tôi sẽ không bàn sâu về nó. Trái lại chú ý không có nỗ lực. Bất kỳ ai đã nhờ bạn đưa câu hỏi đó cho tôi, hãy trả lời với họ như vậy. Trong chú ý không có nỗ lực nào cả. Bạn có mặt.

Sáng nay chúng ta đã cùng nhau suốt một tiến g đồng hồ. Các bạn có muốn tiếp tục không?

Học sinh: Có chứ, thưa ông.

K: À, có chứ? Tại sao? Nó vui vẻ nhiều hơn! Và có một tiết học đang chờ bạn và bạn không muốn đi vào lớp nhưng lại muốn được giải trí! Đúng chứ? Bạn có lần nào nhìn ngắm những bông hoa kia?

Học sinh: Có, thưa ông.

K: Bạn có nhìn ngắm chúng không? Hãy nhìn ngắm chúng. Hãy quên bẵng mọi chuyện và nhìn ngắm những bông hoa kia trong một phút. Nhìn ngắm chúng. Nhìn sự kết hợp của màu sắc, và vẻ đẹp của chúng, xếp đặt của chúng, ánh sáng trên chúng. Bây giờ, điều đó có ý nghĩa gì với bạn? Đừng nói, vẻ đẹp hay – nó có ý nghĩa gì với bạn? Khi bạn quan sát sự trải rộng của màu sắc và

những khác biệt trong màu sắc đó, màu xanh lá cây tương phản màu đỏ, xanh sẫm hơn nữa và như thế, nó có ý nghĩa gì cho bạn?

Học sinh: Nó có ý nghĩa gì không, thưa ông?

K: Tôi sẽ nói cho bạn lát nữa. Tôi đặt câu hỏi cho bạn trước.

Học sinh: Thưa ông, em cảm thấy nó có nghĩa rằng: tại sao chúng em lại muốn tất cả những ngôi nhà và những đồ vật máy móc này trong khi thiên nhiên lại quá phong phú?

K: Trông thấy những đồ vật máy móc dễ dàng hơn nhiều. Nhưng hãy quan sát thiên nhiên, những núi đồi và những cái bóng, những tảng đá, hình thể của những tảng đá, những cánh đồng, chúng được gieo như thế nào, tất cả đều thẳng hàng, hay những cây xoài đang lớn lên và những con chim và những con bướm và quả đất xanh tươi, những cái bóng, những dòng suối và vân vân; hãy quan sát nó. Những quyển sách, vượt qua những kỳ thi, có một việc làm, lập gia đình và có một ngôi nhà, đó là mọi điều bạn quan tâm phải không, thưa bạn? Nhưng vượt khỏi ngôi nhà còn có chân trời. Đúng chứ? Và vượt khỏi ngôi nhà là tất cả những quả đồi tuyệt vời kia và vẻ đẹp và vô hạn.

Thưa bạn, chừng đó đã đủ cho buổi sáng nay chưa? Đủ rồi à? Bạn sẽ hưởng một ngày vui chứ? Chúc bạn một ngày vui vẻ.

Học sinh: Cám ơn ông, thưa ông.

K: Hãy tận hưởng. Được chứ? Hãy nói lớp học gạt đi mọi vấn đề! Bạn biết tôi đang kích động bạn đấy. Bạn biết điều đó có nghĩa gì không?

Học sinh: Không, thưa ông.

K: Kích động bạn bùng nổ. Bạn không thể. Đừng bùng nổ bằng súng ống và mìn. Chúc một ngày vui vẻ. Đúng chứ? Chúc một ngày vui vẻ. Đó là một buổi sáng đẹp. Tận hưởng nó. Được rồi. Thưa bạn.

***Thảo luận lần thứ nhất cùng giáo viên
tại Rishi Valley****

Ngày 7 tháng 12 năm 1985

Krishnamurti (K): Tôi xin phép đưa ra **ột** câu hỏi rất phức tạp. Được chứ? Làm thế nào bạn sẽ – nếu bạn có một cậu con trai ở đây hay một cô con gái – sẽ muốn giáo dục các em, hay tạo ra một cuộc sống tổng thể?

Bạn có rất nhiều học sinh ở đây – có khả năng, thông minh, ít nhất là một số các em, và liệu bạn sẽ mang lại, qua phương tiện gì, qua **ại** thái độ gì, loại giải thích bằng lời nói gì, bạn sẽ sử dụng để giáo dục các em trong một lối sống tổng thể? Đó là điều gì tôi đang đề nghị. Tôi có ý qua từ ngữ “tổng thể”: trọn vẹn, không vỡ, không tách rời, không phân chia, như hầu hết những cuộc sống của chúng ta. Vì vậy, câu hỏi của tôi là, nếu tôi được phép đặt ra cho bạn, làm thế nào bạn tạo ra một lối sống tổng thể, một cái nhìn không bị phân chia trong những chuyên biệt?

RH: *Thưa ông, trước hết chính chúng ta phải là tổng thể.*

K: Đồng ý điều đó, thưa bạn. Nhưng trước hết, các bạn là những người giáo dục ở đây, kể cả tôi nữa (nếu bạn muốn cho phép tôi). Tôi hạnh phúc ở Rishi Valley, tôi thích nơi này, vẻ đẹp của nó, những quả đồi, những tảng đá, những bông hoa, những cái bóng trên những quả đồi. Tôi là một trong những người giáo dục ở đây; những bậc cha mẹ gởi cho tôi một người con của họ và tôi muốn nhìn thấy rằng trọn cuộc đời của các em từ ngay khi bắt đầu những

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later-and Unpublished Text]

ngày này, khi các em^{em} ở đây, tôi muốn nhìn thấy các em sống một cuộc sống trọn vẹn, tổng thể. Tổng thể có nghĩa tốt lành.

“Tốt lành”, không phải trong ý nghĩa thông thường của từ ngữ đó, tốt. Nó có một ý nghĩa đặc biệt, không giống như từ ngữ tốt theo truyền thống cổ xưa – một cậu trai tốt, một người chồng tốt – tất cả những điều đó rất bị giới hạn, trong ý nghĩa thuộc lời nói. Nhưng từ ngữ “tốt lành” có ý nghĩa quan trọng hơn nhiều khi bạn liên đới tốt lành với tổng thể. Tôi không hiểu liệu tôi đang gây ra được bất kỳ ý nghĩa nào không. Tốt lành có chất lượng của quảng đại lạ thường đó; tốt lành có ý nghĩa của không muốn gây tổn hại một người khác đó, có chủ ý – bạn có lẽ làm nó không chủ ý; nhưng tọng thái độ đối với cuộc sống, không gây tổn thương, không làm điều gì xấu xa có chủ ý, bạn có lẽ nói điều gì đó không chủ ý. Tốt lành, trong ý nghĩa rằng nó đúng đắn – không chỉ trong chốc lát; đúng đắn mãi mãi. Tôi đang sáng chế! Đúng đắn trong ý nghĩa rằng nó không lệ thuộc vào những hoàn cảnh – nếu nó đúng đắn bây giờ, nó sẽ đúng đắn một trăm năm sau hay mười ngày sau. Đúng đắn liên đới với tốt lành, nó không liên quan gì với môi trường sống, hoàn cảnh, những áp lực và vân vân. Vì vậy, từ đó phát sinh hành động đúng. Tôi không hiểu liệu bạn có đang theo sát điều gì tôi đang nói hay không?

Vì vậy, tốt lành và một lối sống tổng thể theo cùng nhau. Và tôi là một trong những giáo viên ở đây, những người giáo dục ở đây, và người đàn ông này ở đây gửi con trai của ông ấy đến ngôi trường này, bằng cách nào tôi sẽ nhìn thấy rằng cậu trai lớn lên trong tốt lành và trong lối sống tổng thể? Đó là câu hỏi của tôi. Chúng ta dựa vào lẫn nhau phải không? Nó là một vấn đề cá thể hay nó là một vấn đề của toàn trường, toàn cơ cấu. Vì vậy, nó phải là một bao gồm toàn diện – không phải người đàn ông đó suy nghĩ một cách và tôi suy nghĩ một cách về tốt lành – nó phải là một hành động nhất quán. Bây giờ, điều đó có thể được không? Và bạn muốn điều đó chứ? Thưa bạn, trong từ ngữ “tổng thể” được ngụ ý: không phải tôn giáo chính thống, được tổ chức và mọi điều vô lý đó, nhưng chất lượng tôn giáo đó mà chúng ta áp sửa tìm hiểu.

Làm thế nào tôi, đang sống ở đây như một người giáo dục, tạo ra được việc này? Đừng bỏ tôi một mình, thưa bạn.

RH: *Việc đầu tiên chúng ta phải làm là giúp đỡ em bé cảm thấy an toàn trong liên hệ của em. Đ ối với tôi có vẻ rằng nếu em bé không cảm thấy an toàn trong liên hệ của em, với tôi và nơi này, không việc gì có thể xảy ra được.*

JR: *Tôi muốn tìm được liệu điều gì ông nói có thực sự là điều gì tôi muốn làm. Nếu tôi cảm thấy đó thực sự là điều gì tôi muốn làm, vậy thì tôi phải tìm được tôi có ý gì qua việc đó, nội dung của những cảm thấy của tôi là gì.*

KJ: *Liệu có cần thiết, nếu ông và tôi đang làm việc cùng nhau trong ngôi trường này, phải tìm được, không phải là tôi có ý gì hay ông có ý gì qua việc đó, nhưng trái lại tìm được liệu có một điều gì đó mà có giá trị cho tất cả mọi người chúng ta hay không? Không phải bởi vì chúng ta bám vào một ý tưởng hay tụ họp cùng nhau quanh một ý tưởng, nhưng trong sự tìm hiểu chúng ta cùng nhau nhìn thấy rõ ràng rằng, “Đây là nó”.*

K: Thưa bạn, liệu chúng ta, bạn và tôi, ví dụ như thế, hiểu rõ nó có nghĩa gì khi ở trạng thái trọn vẹn, cuộc sống tổng thể, hay không? Trung thực không thay đổi khi dùng lời nói, lý luận hợp lý, sáng suốt hay không? Chúng ta có hiểu rõ nó có nghĩa gì khi sống một cuộc sống tổng thể hay không? Hay nó chỉ là một lý thuyết?

RH: *Thưa ông, có lẽ chúng ta chỉ hiểu rõ bằng cách so sánh sự tương phản. Chúng ta nhìn thấy sự phân chia trong chính chúng ta ...*

K: Nếu bạn thấy sự phân chia hay vỡ vụn trong chính bạn, vậy thì bạn có vấn đề của làm thế nào xóa sạch nó, làm thế nào sống tổng thể. Tôi không muốn những vấn đề. Tôi không muốn một vấn đề

mà trong khi giải quyết nó sẽ tạo ra một lối sống tổng thể. Tôi không muốn một vấn đề về nó. Lúc đó tôi đã làm vỡ vụn nó rồi.

RH: *Bất kể việc đó, sự thật vẫn còn tồn tại là chúng ta bị phân chia.*

K: Đó là mấu chốt. Chờ một tí. Tôi biết tôi bị phân chia, toàn qui trình suy nghĩ của tôi bị phân chia. Và đồng thời tôi biết rằng tôi không được tạo ra một vấn đề về nó bởi vì đó lại là một phân chia khác.

RH: *Cảm thấy phân chia của tôi tự chính nó là một vấn đề. Tôi không tạo ra một vấn đề – tôi thấy một vấn đề.*

K: Tôi hiểu rõ. Tôi nhận ra rằng tôi bị phân chia, nhưng tôi không muốn tạo ra một vấn đề về nó.

RH: *Nhưng, thưa ông, không phải nó có nghĩa rằng khi tôi thấy tôi bị phân chia, chính thấy đó tự nó là một vấn đề hay sao?*

K: Đó là điều gì tôi muốn hướng vào. Đó là, tôi thấy tôi bị phân chia: tôi nói một điều và tôi làm một điều khác, suy nghĩ một việc và mâu thuẫn với điều tôi suy nghĩ và vân vân, vô số loại phân chia khác nhau. Và tôi cũng thấy rất rõ ràng rằng tôi không được tạo ra một vấn đề về nó.

RH: *Có lẽ tôi không hiểu điều đó rõ ràng lắm.*

K: Đó là điều gì tôi muốn thảo luận. Nếu tôi tạo ra một vấn đề về nó, tôi đã phân chia nó thêm nữa rồi.

RH: *Nhưng có một chặng đường ở giữa.*

K: A! Tôi **bết** mọi việc đ ó. Chờ một tí. Hãy theo sát điều gì tôi đang nói, nếu bạn không phiền. Tôi ý thức được rằng tôi bị phân chia, bị vỡ vụn theo những cách khác nhau – muốn, không muốn, mười sự việc khác biệt. Nếu tôi tạo ra một vấn đề về nó, đang nói với tôi, tôi không được phân chia – chính câu nói đó được sinh ra từ phân chia. Điều gì được sinh ra từ phân chia là một dạng phân chia khác. Nhưng bộ não của tôi được đào tạo để tạo ra những vấn đề. Vậy là tôi phải ý thức được toàn qui trình của nó. Tôi sẽ làm gì đây?

HP: Minh nói với cái đó, “Tôi không nên tạo ra một vấn đề về nó”. Chúng ta có một chọn lựa, hay nó là tự động? Khi chúng ta thấy sự phân chia trong chúng ta, chúng ta nói rằng, “Tôi không thích tạo ra một vấn đề về nó”.

K: Tôi thấy sự thật, không “Tôi sẽ không tạo ra một vấn đề.” Tôi thấy sự thật rằng nếu tôi tạo ra một vấn đề về nó, nó là một phân chia khác. Đó là tất cả. Tôi thấy nó. Tôi không nói, tôi không được loại bỏ nó hay tôi phải loại bỏ nó. Tôi chỉ thấy sự thật rằng nếu tôi nói, tôi không được, vậy thì việc đó trở thành một vấn đề khác. Đó là tất cả. Vì vậy, tôi phải làm gì đây? Tôi không hiểu liệu bạn có đang nắm bắt được điều gì tôi đang hướng đến hay không?

HP: Có điều gì phải được làm trong trường hợp này không?

K: Tôi sắp sửa trình bày cho bạn đây. Đừng hăm hờ quá, nếu bạn không phiền khi tôi nói như thế.

HP: Cái cách tôi thấy nó, không có gì phải được làm, chỉ thực sự đang nhìn ngắm, đang quan sát.

K: Chờ một tí, thưa bạn. Đừng đi đến kết luận đó. Tôi phải làm gì đây?

HP: *Quan sát.*

K: Đừng nói cho tôi, thưa bạn. Đây là những từ ngữ. Thấy rằng tôi bị phân chia, tình thức được rằng bất kỳ điều gì tôi làm là một loại phân chia khác, cái gì còn lại cho tôi? Bạn không đặt chính mình trong vị trí đó, bạn đã đi đến một kết luận rồi. Vì vậy, kết luận của bạn là một phân chia khác. Tôi không biết liệu bạn có theo sát tất cả việc này. Khi bạn nói, tôi có thể quan sát, việc đó là một kết luận rồi.

HP: *Ông phải nói một điều gì đó.*

K: Đừng nói gì cả. Chúng ta đang nói chuyện với ai? Chúng ta đang nói chuyện với nhau phải không? Hay bạn chỉ đang lắng nghe người nói, vì vậy đang chờ đợi ông ta chỉ bảo cho bạn làm cái gì. Bạn hiểu chứ? Giả sử tôi có vấn đề này, nghi vấn này: liệu rằng có một lối sống tổng thể trong đó gồm có chất lượng của một cái trí tôn giáo, sự tốt lành sâu thẳm, mà không có mọi ranh mãnh, mà không có mọi phân hai, hay không? Tôi đang làm nó phức tạp phải không?

HP: *Không, thưa ông.*

K: Tại sao không, thưa bạn? Toàn bộ não của tôi đều suy nghĩ có hai. Nó luôn luôn đang **đ** i **nh**ịch trong ý nghĩa: tôi muốn làm điều này, và tuy nhiên tôi không được làm nó. Tôi nên làm nó, nhưng tôi không thích làm nó và vân vân. Nó luôn luôn đang **n**hững vị trí đối lập. Điều đó căn bản là phân chia. Đúng chứ? Vậy thì cái gì còn lại cho tôi? Tôi thấy tất cả điều này bằng một thoáng nhìn, hay qua phân tích. Và tôi thấy rằng nó giống như thế. Rồi thì câu hỏi của tôi là, tôi sẽ phải làm gì đây? Đừng bảo tôi bạn nên làm gì hay không nên làm gì – tôi không chấp nhận bất kỳ điều gì nơi bạn, theo tự nhiên tôi rất ngờ vực .

HP: Ông đang đặt câu hỏi: tôi sẽ phải làm gì đây? Khi người ta đang quan sát, không có vấn đề đang phân tích.

K: Bạn đang làm nó?

HP: Vâng.

K: Bạn đang làm nó à? Nếu bạn không đang làm nó và bạn nói: chúng ta phải cố gắng, bạn đang mâu thuẫn, vì vậy có hai, vì vậy phân chia, và thế là không tốt lành, và mọi chuyện của nó.

JR: Ngay lúc ông nói hay suy nghĩ về một trạng thái tổng thể, một trạng thái tốt lành, ông ở trong có hai rồi, ông ở trong mâu thuẫn rồi.

K: Không, chúng ta không ở trong mâu thuẫn. Tôi chỉ đang đặt nó thành từ ngữ. Tổng thể gồm có tốt lành. Đúng chứ. Thưa bạn? Một ý thức của hành động tôn giáo, một bộ não tôn giáo. Điều gì chúng ta có ý nói qua từ ngữ “tôn giáo” và mọi chuyện đó chúng ta sẽ tìm hiểu chốc lát nữa đây. Nhưng tôi đang hỏi bạn, bạn sẽ làm gì, hành động của bạn là gì, thái độ của bạn là gì khi bạn muốn giáo dục học sinh của bạn trong tốt lành này? Ngôi trường có một tiếng tăm nào đó, một ảnh hưởng nổi bật nào đó – một cảm thấy về nó. Và có một bầu không khí nào đó trong thung lũng này. Và tôi gửi cho bạn người con trai của tôi, hy vọng rằng bạn sẽ giúp cậu ta lớn lên trong đời sống tổng thể này. Tôi đang chuyển tải, nó không đang gây mâu thuẫn.

JR: Chính trong cái cách chúng ta định câu hỏi thì mâu thuẫn mới phát sinh.

K: Tôi hiểu. Chúng ta đang cố gắng tìm hiểu câu hỏi, không phải đang cố gắng đặt ra những luật lệ về nó. Ít ra tôi không như thế. Tôi thực sự muốn tìm được bằng cách nào tôi có thể giúp em học

sinh. Tôi có lẽ không sống tổng thể. Bạn hiểu chứ? Đừng nói rằng: đầu tiên tôi phải sống tổng thể, và sau đó tôi có thể dạy. Vậy thì chúng ta chết rồi. Vậy thì bạn sẽ mất một thời gian vô tận, và cậu trai sẽ tiếp tục đầu bưng củ nhân, cao học hay bất kỳ thứ gì. Nếu bạn nói: đầu tiên tôi phải vậy thì bạn đã gây khó khăn cho chính mình, đã dồn chính mình vào đường cùng. Thưa bạn, tôi sẽ không nói bất kỳ điều gì. Tôi thực sự không biết phải làm gì với em học sinh mà đến đây, mà cha mẹ muốn em đầu vào Học viện công nghệ Ấn độ, hay kinh doanh, hay điều này điều kia. Và tôi nhận được sự phản đối dữ dội của xã hội – người cha, người mẹ, người ông, muốn cậu trai có một công việc làm và mọi việc đó. Làm thế nào tôi sẽ tạo ra được việc này? Bạn không trả lời tôi. Tôi không biết.

KJ: Krishnaji, tôi không đang trả lời câu hỏi: làm thế nào tôi sẽ tạo ra được việc này? Tôi đang nhìn sự phân chia.

K: Trong cậu trai?

KJ: Và trong tôi, trong thế giới.

K: Điều đó có nghĩa gì? Theo sát nó thưa bạn, đừng thay đổi nó, theo sát nó, điều đó có nghĩa: tôi bị phân chia và cậu trai bị phân chia. Đúng chứ? Đúng chứ, thưa bạn?

KJ: Đúng.

K: Vậy thì sự liên hệ giữa cậu trai và tôi là gì?

KJ: Chúng tôi đang cùng nhau học hỏi.

K: Đừng dùng những cụm từ mau như thế. Sự liên hệ của tôi với em học sinh mà cũng bị phân chia như tôi là gì?

RH: *Tôi không khác biệt cậu ấy.*

K: Dĩ nhiên, bạn khác biệt cậu ấy – bạn dạy môn toán, cậu ấy không biết gì cả. Đừng nói bạn không khác biệt cậu ấy.

KJ: *Không có liên hệ gì cả, nếu tôi bị phân chia.*

K: Làm ơn, thưa bạn, hãy trả lời câu hỏi của tôi. Bạn bị phân chia và học sinh của bạn, tôi cũng bị phân chia. Đúng chứ? Vậy thì bạn làm gì? Liên hệ của chúng ta là gì? Hay, có liên hệ gì không? Hay, chúng ta ở cùng một mức độ? Đúng chứ? A, đó là nó, bạn bị phân chia, tôi bị phân chia, cậu ấy bị phân chia – cậu ấy là học sinh của tôi, hay tôi là học sinh của cậu ấy, tốt hơn, tôi là học sinh của cậu ấy. Và sự liên hệ giữa hai mảnh này là gì? Bạn hiểu không, thưa bạn, tôi đang đặt câu hỏi này.

KJ: *Chỉ có thể là một liên hệ bị phân chia, nếu ta có thể gọi nó là như thế.*

K: Vì vậy, liên hệ *thực sự* của tôi là gì? Cái gì là liên hệ thực sự của tôi với bạn mà bị phân chia và giống như tôi, tôi bị phân chia, cái gì là liên hệ thực sự của chúng ta?

KJ: *Dường như không có liên hệ gì cả.*

K: Đó là tất cả. Làm thế nào những mảnh có thể có một liên hệ?

A: *Tại sao không?*

K: Bạn thực sự đang đặt câu hỏi đó phải không?

A: *Vâng.*

*K: Bạn trả lời nó. Bạn đặt cho tôi một câu hỏi, và tôi quá hăm hở trả lời nó. Vì vậy, việc này tiếp tục giữa bạn và tôi: tôi trả lời nó, và sau đó bạn đáp lại nó, và sau đó tôi đáp lại nó và vân vân. Nếu câu hỏi của bạn nghiêm túc, câu hỏi đó có bất kỳ sức sống nào không? Bạn đang lắng nghe điều gì tôi đang nói chứ? Anh ấy đặt cho tôi một câu hỏi, và anh ấy chờ đợi tôi trả lời nó, và tôi nói: tôi sẽ không trả lời nó, bởi vì trong câu hỏi tự nó là câu trả lời. Vậy là liệu chúng ta có thể thấy câu hỏi và chờ đợi nó nở hoa, hay không? Bạn hiểu rõ chứ, thưa bạn? Tôi đặt câu hỏi, anh ấy sẽ không trả lời nó; bởi vì anh ấy nói, tôi không biết, hay tôi có biết nhưng nó không có nghĩa lý gì cả. Bởi vì câu hỏi của tôi rất, rất *ng nghiêm túc*. Bạn hiểu rõ chứ, thưa bạn? Hãy *thả* câu hỏi tự nó nở hoa, đừng đáp lại nó. Tôi không biết bạn có theo sát điều gì tôi đang nói không. Vì vậy, câu hỏi tự nó chứa đựng câu trả lời, nếu bạn thả nó tự do, nếu bạn thả nó một mình, đừng có ngay lập tức đáp lại nó. Bởi vì đáp lại của bạn đã bị quy định rồi, đã có tính riêng tư rồi, vân vân. Vì vậy, thả câu hỏi. Nếu câu hỏi có chiều sâu, ý nghĩa, sức sống, vậy thì chính câu *hỏi* đó tự nó m ở toang. Tôi đang nói điều vô lý phải không? Không phải, tôi đã làm việc này, vì vậy nó không vô lý đâu.*

Bây giờ, thưa bạn – chờ một tí. Có sự thật không? Sự thật có tồn tại không? Bạn không biết, nếu bạn thành thật. Vì vậy, chúng ta thả câu hỏi, tôi không biết, chúng ta hãy *thấy* câu hỏi. Và câu hỏi bắt đầu mở toang, liệu có sự thật, hay chỉ là sự cảm nhận của cái ảo tưởng đầy sức sống, đầy năng động và vô biên? Tôi sẽ không bàn về nó. Tôi sẽ làm gì với em học sinh mà đã ở đây được bốn tháng, tôi sẽ làm gì, tôi sẽ nói gì? Tôi mong muốn bạn sẽ thấy nó. Narayan, bắt đầu đi, thưa bạn.

N: Chính xác ông đã có ý gì khi ông đã nói, liệu có sự thật hay chỉ là cái ảo tưởng tràn trề sức sống vô biên. Ông đang tạo ra một phân biệt giữa hai. Ông có thể nói sâu thêm vào câu đó không?

K: Chúng ta đang lạc đề đến cái gì khác rồi. Tôi đang cố gắng nói rằng nếu câu hỏi có chiều sâu, nếu câu hỏi có một ý nghĩa của sức sống mãnh liệt – bởi vì bạn đang đặt câu hỏi sau sự tìm kiếm sâu thẳm bên trong, hay sự tìm kiếm bên ngoài, bạn đang đặt câu hỏi đó – vì vậy hãy thả câu hỏi tự nó trả lời. Nó sẽ trả lời nếu bạn thả nó một mình.

Bây giờ, tôi sẽ trở lại câu hỏi chính của tôi, chúng ta luôn luôn đang lạc đề.

G: Là một người giáo dục, là một giáo viên, tôi được người ta mang đến một em nhỏ. Tôi bị phân chia, em nhỏ bị phân chia. Vậy thì không có liên hệ.

K: Bạn chắc chắn không có liên hệ, hay bạn chỉ đang nói nó?

G: Tôi nghĩ thế, à không, tôi chắc chắn không có liên hệ trong trạng thái phân chia đó, và tôi phát giác rằng bất kỳ đáp lại nào mà tôi đưa ra cho em nhỏ, hay cho em học sinh, tự nó sẽ là đáp lại phân chia.

K: Đúng ời. Ngừng ở đó. Vậy thì, bạn sẽ làm gì? Bạn hiểu không? Có phải đó là một câu phát biểu – bất kỳ liên hệ nào tôi có, nó vẫn còn bị phân chia. Đó là một thực tế hay một câu phát biểu bằng lời nói?

G: Với tôi có vẻ nó là một thực tế.

K: Hoặc, nó là thực tế, theo ý nghĩa rằng cái microphone là thực tế ở đó, nó không là một ảo tưởng. Từ ngữ microphone không là vật đó. Từ ngữ không là cái đó. Đúng chứ? Tôi không biết bạn có nắm bắt được cái chất lượng của nó không.

RH: Có phải ông đang nói rằng sự hiểu rõ thuộc nhận thức ...

K: ... không là hiểu rõ. Khi tôi nói i “cửa ra vào”, tôi có ý nói cửa ra vào, sự thật.

RH: *Khi ông nói: đặt câu hỏi và thả nó một mình ...*

K: Chúng ta hãy nhìn điều gì xảy ra cho câu hỏi.

RH: *Điều gì ông đang ám chỉ là: đừng đặt những câu hỏi thuộc nhận thức.*

K: Điều đó đúng.

RH: *Nó sinh ra từ sự gợi ý của những câu nói nào đó.*

K: Không chỉ là những câu hỏi thấu đáo cần suy nghĩ sâu sắc, mà còn rằng là bạn đã không nhận thức được một câu hỏi có một sức sống như thế nào?

Thôi chúng ta hãy quay trở lại. Chúng ta cứ nói lạc đề hoài. Tôi sẽ làm gì đây, thưa bạn? *Bạn* bảo cho tôi biết.

G: *Tôi chỉ muốn thêm một câu hỏi nữa. Có phải tôi đang đánh lừa chính mình rằng tôi có thể cho một giáo dục tổng thể?*

K: Chúng ta sẽ tìm ra. Chúng ta sẽ tìm ra, bạn và tôi, liệu có thể làm được điều đó hay không? Câu phát biểu thứ nhất là: cả hai chúng ta đều bị phân chia. Hãy nắm chặt điểm đó, đừng chuyển động khỏi nó. Và tôi không bắt phải làm gì. Điều đó có nghĩa gì cho bạn – tôi không bắt? Hãy cẩn thận, *tôi không bắt*. Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Bạn không bắt phải làm gì. Vậy thì tôi phải tìm hiểu. Khi tôi nói, tôi không biết, có phải tôi *thực sự có ý là* tôi không biết hay không? Hoặc, có phải tôi đang mong đợi một ai đó cho tôi, nhờ vậy tôi sẽ biết? Nó là câu nào?

GOP: *Ngay lúc này, câu thứ hai.*

K: Liệu có một trạng thái của bộ não khi nó nói: tôi thực sự không biết, hay không? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Tôi thực sự không biết. Tôi không đang chờ đợi anh ấy trả lời, hay ký ức vận hành, hay đang mong chờ ai đó chỉ bảo cho tôi. Tất cả những trạng thái này đều đang chờ một câu trả lời. Nhưng không ai có thể trả lời câu hỏi này, bởi vì tất cả họ đều bị phân chia. Vì vậy, tôi đang chờ đợi, đang theo sát, đang nhìn ngắm, đang quan sát, đang lắng nghe câu hỏi. Tôi không biết phải làm gì. Tôi tự hỏi liệu bạn có hiểu rõ điều gì tôi đang nói hay không? Sau đó, tôi tự hỏi chính mình: trạng thái bộ não của tôi mà nói “tôi không biết” là gì?

GN: Tại ngay khoảnh khắc đó, nó không đang vận hành.

K: “Tôi không biết”. Hay bạn đang chờ đợi biết câu trả lời.

N: Đang chờ đợi biết câu trả lời.

K: Do đó, bạn đang chờ đợi biết, bạn sẽ biết. Do đó, bộ não của bạn không đang nói: tôi không biết. Tất cả đều hợp lý, thưa bạn.

AM: Bộ não không nói nó không biết.

K: Đó là nó, việc đó là việc thứ nhất – bộ não không bao giờ nhận hay ở nguyên trong trạng thái: “tôi không biết”. Tôi hỏi bạn: “Ishvara là gì?” Và bạn ngay lập tức trả lời, bởi vì bạn đã đọc, hay bạn không tin hay bạn tin; Ishvara nảy ra như một biểu tượng đối với bạn. Nhưng nếu bạn hỏi: cái yếu tố mà đã tạo ra việc này là gì? Tôi sẽ không tìm hiểu câu hỏi này. Nó là một câu hỏi lý thú lạ thường: cuộc sống là gì? (Nó quá phức tạp) Khởi đầu của cuộc sống là gì? Cuộc sống trong cái hạt giống mà bạn gieo là gì? Cuộc sống của con người – nguồn gốc của cuộc sống đó, chính cái mầm đó là gì? Nó bắt đầu nơi nào khác.

Vậy là tôi không biết làm thế nào xoay xở với cậu bé đó hay với chính bản thân tôi. Bất kể hành động nào tôi sử dụng, bất

kể chuyển động nào của tư tưởng, vẫn còn sinh ra từ sự phân chia. Đúng chứ? Vì vậy, tôi thực sự không biết, tôi thả nó một mình. Vì vậy, tôi được phép tiếp tục chứ?

N: Làm ơn, thưa ông.

K: Tình yêu là gì? Nó liên quan đến hận thù hay không? Nếu nó có liên quan – lúc đó tình yêu vẫn còn phân chia. Đúng chứ? Bạn hiểu điều gì tôi đang nói không, thưa bạn?

N: Tình yêu không là sự đối nghịch của hận thù.

K: Tình yêu là gì? Nó không liên quan đến thương xót, thông cảm – mọi chuyện như thế. Tình yêu là gì? Bạn không biết. Nó là trạng thái của không biết tình yêu đó phải không? Bạn đang bị cuốn hút. Nó dẫn đến thật xa, thật sâu thẳm đến độ tôi không biết liệu bạn có muốn tìm hiểu tất cả điều này.

Tôi không biết phải xoay sở ra sao với cậu trai hay cô gái đó; cả hai người chúng tôi đều bị phân chia. Tôi có thể dạy các em môn toán học, địa lý, lịch sử, sinh học, hóa học, tâm thần học, hay bất kỳ môn nào – nhưng công việc đó chẳng là gì cả. Xin lỗi? Điều này yêu cầu sự tìm hiểu sâu sắc hơn, sâu sắc hơn rất nhiều. Vì vậy, tôi đã nói, cái đó mà tuyệt đối tổng thể là gì? Chắc chắn không là tư tưởng – tư tưởng là trải nghiệm và mọi chuyện quanh nó. Nó chắc chắn không là thông cảm; không là rộng lượng, không là đồng cảm, không đang nói: bạn là một người tốt. Vì vậy, tình yêu có – cái gì?

N: Từ bi.

K: Tình yêu, từ bi – đó là sự việc duy nhất mà tổng thể. Tôi chỉ đang khám phá điều gì đó cho chính mình. Tôi nói, tình yêu không là tư tưởng; tình yêu không là vui thú. Đừng chấp nhận điều này; vì chúa, đó là việc cuối cùng bạn nên làm. Tình yêu hoàn toàn

không liên quan đến hận thù, ganh tị, tức giận – tất cả việc đó. Tình yêu tuyệt đối không thể vỡ vụn được. Nó là nguyên vẹn, tổng thể và nó có thông minh riêng của nó. Từ bi, tình yêu có thông minh riêng của nó. Tôi đang nói năng vô nghĩa phải không?

N: Tôi đã nghe ông nói điều này trước kia trong nhiều cách khác nhau.

K: Trong nhiều cách khác nhau. Tôi đang trở lại điều đó. Vì vậy, không đang biết, “biết”. Nó có ý nghĩa gì, “biết”?

N: Nó là tình yêu.

K: Ồ, không, thưa bạn. Chỉ lắng nghe, bạn đang không lắng nghe. “Biết”: tôi biết vợ tôi. Bạn có thể luôn luôn nói về một người – tôi biết.

RH: “Biết” là ngăn cản không tiếp xúc trong chừng mực nào đó.

K: Vâng. Nếu tôi nói, “tôi biết Radhikaji” – tôi biết gì về bà ấy? Vì vậy, khi nói, tôi biết, là phân chia.

RD: Nó có phải là Krishnaji? – khi nói “tôi biết”.

K: Tôi đang nói về những con người. Tôi biết đó là một cây dừa. Tôi biết đó là một con cọp. Nhưng khi nói tôi biết anh ấy, là một xúc phạm.

RD: Bộ bảo thật là đàn độn.

K: Bộ não của bạn, thưa bạn, rất là đàn độn [tiếng cười]

RD: Đúng rồi, thưa ông. Nó bị bám rễ. Nó duy trì bị bám rễ trong mọi hiểu biết này.

K: Vâng, thưa bạn. Tôi đã đưa ra một câu hỏi là: tôi có thể giúp đỡ em học sinh hay nói chuyện với cậu ta được không? Tôi biết tôi bị phân chia; cậu ấy bị phân chia. Và tôi cũng biết, có một cảm thấy, rằng tình yêu là nguyên vẹn, tổng thể, rằng từ bi, tình yêu có thông minh riêng của nó. Tôi sắp sửa xem thử liệu thông minh đó có thể vận hành. Tôi không biết liệu tôi đang chuyển tải điều đó hay không?

***JR:** Ông nói rằng tình yêu có thông minh riêng của nó; ông nói rằng tình yêu là tổng thể – nó không bị phân chia. Điều đó không chỉ là một giả định hay sao?*

K: Không, tôi đang nói về chính bản thân tôi. Tình yêu không là một giả định – chúa tôi ơi!

***JR:** Có lẽ nó là như vậy, bởi vì tôi không biết.*

K: Ở nguyên đó. Bạn không biết. Chờ đó, tìm ra; đừng trả lời. Tôi không biết phía bên trong của một chiếc xe hơi hiện đại là gì. Tôi không biết. Thực ra, tôi đã tháo rời một chiếc xe hơi, những chiếc xe đời cũ. Tôi biết nó vận hành như thế nào, tôi biết những phụ tùng của nó, nhưng tôi không đụng đến những chiếc xe hơi hiện đại, bởi vì nó quá phức tạp. Đúng chứ? Vì vậy, tôi muốn học nó. Vì vậy, tôi đi tới một người thợ chữa xe hơi và ông ấy nói, cái này, cái này, cái này, ông ấy đang dạy tôi; bởi vì tôi muốn biết nó hoạt động ra sao. Tôi vượt qua mọi rắc rối, tôi vượt qua mọi cực nhọc, tôi trả tiền cho ông ấy nếu tôi có, hay làm việc với ông ấy đến khi tôi biết mọi bộ phận của chiếc xe. Điều đó có nghĩa là tôi muốn học, nhưng tôi không chắc bạn muốn học như tôi muốn học về một chiếc xe hơi. Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Tôi không chắc chắn rằng bạn muốn học.

***RD:** Nhưng Krishnaji, điều này thì rất muốn học.*

K: Đừng diễn giải thành phân chia.

RD: *Không. Tôi đã tìm hiểu nhiều cùng ông về đề tài này. Tôi muốn học, và tự nó đang muốn học, như chúng ta hiểu từ ngữ “đang muốn học”. Ngay hôm nay, tôi không muốn học. Làm ơn hãy lắng nghe đi nếu gì tôi muốn nói. Ngay hôm nay, tôi không muốn học trong cái ý nghĩa của đang muốn biết nhiều hơn nữa về nó. Tôi không muốn làm nó.*

K: Chờ một tí, thưa ông. Tôi không biết những chiếc máy ảnh kia vận hành ra sao, và bạn nói, học nó. Tôi xin anh ấy, và tôi trở thành người học việc của anh ấy: tôi nhìn cách thức anh ấy làm nó, tôi học nó. Sau đó tôi nói: tôi biết cách thức vận hành chiếc máy ảnh đó. Nhưng những con người không giống như những chiếc máy ảnh. Họ là những vật khờ khạo, phức tạp hơn nhiều! Nhiều hơn nữa thuộc tâm lý, họ giống như một cái máy hỗn độn, và tôi muốn biết những bộ não của họ vận hành như thế nào. Hoặc tôi trở thành một chuyên gia sinh học, một chuyên gia về não, hoặc tôi tự học, mà còn hứng thú nhiều hơn là đi đến một chuyên gia về não. Chờ một tí, chờ một tí. Vậy là tôi học bộ não của tôi vận hành ra sao – không có ai dạy tôi cả.

RD: *Có lẽ có.*

K: Tôi không tin tưởng họ.

RD: *Nhưng tôi lắng nghe họ.*

K: Tôi không tin tưởng bất kỳ ai.

RD: *Đúng, tôi không tin tưởng bất kỳ ai.*

K: Tất cả hiểu biết của họ đều từ những quyển sách, hay từ những cái tôi nhỏ xíu tầm thường của họ. Vì vậy, tôi nói, tôi sẽ tìm hiểu

tổng thể cách sống này, không chỉ là những bộ phận của nó, tổng thể cách sống này.

RD: *Thưa ông tôi có một người Thầy, tôi có một người Thầy, làm ơn lắng nghe, mà, tôi đã cảm thấy, có một hiểu rõ lạ thường về bản chất của những con người. Tôi muốn học. Tôi bắt đầu học với người Thầy đó. Người Thầy vạch rõ bản chất của bộ não, bản chất của cái tôi, bản chất, và tôi đã học cùng cách như tôi đã học mọi thứ khác.*

K: Ô, không. Tôi hiểu, tôi hiểu.

RD: *Tôi đã học. Và chúng tôi đã bắt đầu thấu lượm hiểu biết, điều gì học hỏi thực sự có ý nghĩa – như chúng tôi biết về nó.*

K: Học hỏi, như chúng ta biết về nó, chỉ là đang tích lũy ký ức.

RD: *Đang tích lũy ký ức – nhưng có một đang quan sát trong nó.*

K: Đúng rồi. Đúng rồi. Đúng rồi. Chúng ta đừng biến nó thành phức tạp.

RD: *Người ta đã quan sát, đã ghi nhớ, đã có được điều người ta gọi là “thấu triệt”.*

K: Ô!

RD: *Vâng, tôi biết. Tôi đã nói, điều gì người ta đã gọi là “thấu triệt”, một điều gì đó mới mẻ, một điều gì đó người ta đã không biết trước kia, một điều gì đó mà đã có vẻ làm cho bức tranh đẹp dễ hơn, rộng lớn hơn và vân vân. Bạn đến được một mấu chốt khi bạn nhận ra rằng sự tiến hành của sáng tạo bức tranh này là vô tận. Nó không liên quan gì cả với sự việc thực sự.*

K: Vậy thì cái gì? Ở khúc cuối của nó, cái gì?

RD: *Vậy thì học hỏi này là gì?*

K: Tôi không xem điều đó là học hỏi.

RD: *Vâng, điều đó không là học hỏi.*

K: Vậy thì học hỏi là gì? Chắc chắn, ghi nhớ không là học hỏi.

RD: *Tôi không biết.*

K: Bạn có muốn biết không? Không à. Bạn có muốn tìm được liệu có một cách học hỏi khác – không ghi nhớ, ghi nhớ, ghi nhớ và rồi sau đó nhớ lại, hành động khéo léo và vân vân. Chúng ta biết việc đó quá giỏi. Bây giờ, ông ta xuất hiện và nói: nhìn kia, đừng làm việc đó, đó là máy móc, mọi chuyện như thế. Ông ta nói có một cách học hỏi khác. Tôi sẽ lắng nghe ông ta chứ? Tôi sẽ gạt đi mọi khó khăn để nói, hãy bảo cho tôi về nó đi, được không? Tôi tiếp thu nhanh; tôi nóng lòng; tôi ẵn sàng để tìm được. Vậy là ông ta bắt đầu bảo cho tôi. Tôi có khả năng lắng nghe điều gì ông ta đang nói hay không? Hay toàn bộ não của tôi chống lại điều này, bởi vì nó quen thuộc khuôn mẫu, và phá vỡ cái khuôn mẫu đó là một khó khăn thực sự.

RD: *Và cố gắng phá vỡ cái khuôn mẫu đó là vô ích.*

K: Việc đó tạo ra một vấn đề khác. Tôi không muốn làm việc đó. Vì vậy, trước hết tôi tự hỏi mình – tôi có thực sự muốn học hỏi hay không? Cố gắng lên, thưa bạn, đừng hỏi tôi, tôi đang hỏi bạn, bạn có muốn học hỏi hay không? Hay, nó lại là một chương nữa để thêm vào ký ức của bạn, một quyển sách khác?

RD: *Tôi nhận được điều gì ông đang nói.*

K: Vì vậy, chúng ta sẽ quay trở lại. Tôi sẽ phải làm gì hay không làm gì? Hay câu hỏi còn sâu sắc hơn cậu trai và cô gái mà tôi đang giáo dục. Vì vậy, nó có lẽ là tôi đã không thực sự hiểu rõ, ngay cả bằng từ ngữ, sống một cuộc sống tổng thể có nghĩa là gì – đã không hiểu rõ ngay cả bằng trí năng. Tôi không biết liệu bạn có theo kịp điều gì tôi đang nói.

Q: Nếu ông có ý bằng trí năng, tôi sẽ nói rằng có.

K: Không. Không. Không. Bạn chắc chắn chứ?

Q: Tôi chắc chắn – bằng trí năng.

K: Không, bạn chắc chắn à? Bạn đã sử dụng hai từ ngữ. Tôi chắc chắn bằng trí năng. Vậy là, bạn đã tách rời trí năng ra khỏi tổng thể. Vì vậy, bạn không – lắng nghe, lắng nghe....

Q: Xin lỗi.

K: Cái gì, vì cái gì?

Q: Vì không lắng nghe. Ông đang nói điều gì đó và ...

K: Thưa bạn, khi bạn nói tôi hiểu bằng trí năng, nó chỉ có nghĩa là bị lạc hướng.

Q: Thưa ông, tôi không nói tôi hiểu chỉ bằng trí năng.

K: Tôi nói rằng bạn không đang lắng nghe. Khi người ta nói tôi hiểu nó bằng trí năng nó có nghĩa hoàn toàn không có gì cả. Đúng chứ? Khi bạn nói bằng trí năng, đó là một phân chia khác. Vì vậy, đừng sử dụng từ ngữ tôi hiểu bằng trí năng. Đó là một tội lỗi.

Bây giờ, tôi là gì, một người giáo dục tại Rishi Valley, tôi hiểu từng phần điều đó có nghĩa là gì, ngay cả bằng từ ngữ, một

lối sống tổng thể. Và biết rằng cả em học sinh và tôi đều bị phân chia. Đúng chứ? Bạn đang lắng nghe? Bạn đang chán à?

Q: Không, không chán.

K: Không, tôi sẽ không tìm hiểu thêm nữa. Tôi có trách nhiệm với những phụ huynh về cậu trai hay cô gái đó, đúng chứ? Họ đã gửi các em đến đây bởi vì chúng ta có tiếng tăm tốt, chúng ta chăm sóc các em, chúng ta làm mọi việc. Đó không là điểm mấu chốt.

Ông ta xuất hiện và ông ta nói với tôi: tất cả đều tốt, nhưng điều gì phải lưu ý là một lối sống tổng thể. Không phải bằng trí năng, nhưng bằng toàn tinh thần, toàn thân tâm, toàn thực thể, mà ngay lúc này bị phân chia; nếu có thể là “tổng thể”, vậy thì bạn đã làm được sự giáo dục lạ thường nhất. Ông ta nói như thế đó rồi ông ta đi khỏi và tôi không biết phải làm gì. Tôi hiểu rõ nghĩa lý bằng lời nói của từ ngữ “tổng thể”, không phân chia, không vỡ vụn, không nói một điều và làm một điều khác, suy nghĩ một việc và làm hoàn toàn trái ngược việc này. Tất cả việc đó là sự phân chia của cuộc sống. Và tôi không biết phải làm gì. Tôi thực sự có ý thật sâu sắc, thật sâu xa, thật nghiêm trọng, thật nghiêm túc: tôi không biết phải làm gì. Đúng chứ? Có phải tôi đang tự đánh lừa chính bản thân mình khi tôi nói tôi không biết phải làm gì, hay không? Hay, tôi đang mong chờ một ai đó nói cho tôi, hay một quyển sách nào đó, một cái gì đó đột nhiên xuất hiện và đưa cho tôi – bất hạnh thay, cái từ ngữ đó – thấu triệt? Vì vậy, tôi không thể chờ đợi việc đó được bởi vì cậu trai lớn lên và đang rong chơi không mục đích. Vì vậy, tôi sẽ làm gì đây? Tôi biết một việc, tuyệt đối chắc chắn – *tôi không biết*. Đúng chứ? *Tôi không biết*. Mọi sáng tác của tôi, mọi suy nghĩ của tôi đều bị sụp đổ. Tôi không hiểu liệu bạn có cảm thấy như thế không. Tôi không biết. Vậy là bộ não mở toang cửa đón nhận. Bạn hiểu rõ điều gì tôi đang nói chứ? Bộ não đã bị đóng chặt – bởi những kết luận, bởi những quan điểm, bởi những nhận xét, bởi những giá trị – nó là một vật khép kín. Khi tôi nói, *tôi thực sự không biết* tôi đã phá vỡ một cái gì đó.

Tôi đã đập vỡ chai rượu – tôi có thể uống rượu champagne. Từ đó tôi bắt đầu tìm được, khi cái chai bị đập vỡ. Đúng chứ, thưa bạn? Sau đó tôi sẽ tìm được tình yêu là gì, từ bi là gì và thông minh đó mà được sinh ra từ từ bi là gì. Nó chẳng liên quan gì đến trí năng. Đúng chứ, thưa bạn?

Bây giờ chúng ta đã nói chuyện được một giờ bốn mươi năm phút. Từng đó đủ chưa? Tôi đã cuốn hút tất cả các bạn phải không?

Thưa bạn, chúng ta không bao giờ đến được cái mấu chốt khi tôi nói tôi không ~~lười~~. Đúng chứ? Bạn hỏi tôi về Thượng đế, tôi có những câu trả lời tức khắc. Hay bạn hỏi tôi về hóa học – nó tuôn trào ra, vòi nước được mở. Xã hội học, bất kỳ sự việc gì tôi đều sẵn sàng trả lời. Chúng ta sẽ gặp nhau vào ngày một phải không? Tôi hy vọng bạn có thể áp ử nó. Bạn thấy rằng tôi là một trong những người ngu dốt nhất, thưa bạn, mà không đọc một thứ gì cả, ngoại trừ ... Bạn hiểu chứ? Đó là một điều may mắn.

RD: Và cũng không suy nghĩ gì cả, thưa ông.

K: Bộ não giống như một cái trống; tất cả đều được điều chỉnh hòa hợp âm thanh. Khi bạn gõ nó, nó cho ra âm điệu đúng.

***Thảo luận lần thứ hai cùng giáo viên
tại Rishi Valley****

Ngày 9 tháng 12 năm 1985

K: Ngày hôm trước chúng ta đã nói về, tại sao chúng ta lại sản sinh ra những con chuột thay vì những con sư tử? Chúng ta được phép nói về điều gì đó một chút chứ? Đường như chúng ta dành nhiều năng lượng và khả năng cho những em học sinh này. Dĩ nhiên, những bậc phụ huynh muốn các em được an toàn, được giáo dục tốt, có một việc làm tốt, ổn định cuộc sống, lập gia đình, con cái – toàn chuyện đó. Và chúng ta hao phí năng lượng vô hạn trong việc giáo dục các em phù hợp trong khoảng trống đó, hay khe rãnh đó, hay không gian đó – như một kỹ sư, như một triết gia, như một viện sĩ và vân vân. Đó là tất cả mà chúng ta làm à? Thôi mà, thưa các bạn, nó ở trong tầm tay các bạn, trong khả năng các bạn.

Giống như Kabir đang thử nghiệm, ông ấy đang tổ chức loại cơ cấu giáo dục nào đó, hay không cơ cấu. Ông ấy phải hao tổn nhiều năng lượng để suy xét cẩn thận về nó, với những người khác, nói chuyện với phụ huynh, nói chuyện với học sinh. Và tuy nhiên các em vẫn còn là những con chuột, những con chuột nuôi trong nhà được thuần hóa và phục tùng. Và dường như chúng ta hài lòng với việc đó. Có gần gần 350 học sinh ở đây 340 hoặc 350, nó không đặt thành vấn đề; và cùng số học sinh đó ở Rajghat, và khoảng 250 hay như thế Mardras, Bangalore có 150. Và ra ngoài

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later-and Unpublished Text]

quốc gia này, khoảng một ngàn – tôi không phải đưa ra câu kết luận.

Vì vậy chúng ta sẽ làm gì? Hiện nhiên các em đi ra nước ngoài, một số em, nếu các em có đủ bất hạnh, và các em bị nuốt chửng bởi công nghệ của người Mỹ, bởi những cô gái, bởi vẻ đẹp kỳ diệu của mảnh đất. Và các em bị mất hút ở đó. Một số em làm trong công ty IBM, một số phát minh được cái gì đó mới mẻ. Các em dường như nở hoa trong thế giới công nghệ của nước Mỹ, ít ra một số em làm được. Và, dĩ nhiên, không ai đến nước Anh nữa. Có lẽ một số em qua nước Đức. Và rõ ràng là các em làm giỏi trong thế giới máy móc, công nghệ. Các em có những bộ nhớ rất tốt, những bộ não khá thông minh, và các em trượt vào cái khe rãnh đó.

Và chúng ta đây nè, gần một ngàn học sinh trong những ngôi trường của chúng ta, và dường như chúng ta không có thể sản sinh được một “con linh dương”, một “con sư tử”, hay thậm chí một “con voi lớn”. Tại sao lại như thế này? Tôi đang hỏi bạn. Làm ơn, các bạn là những người giáo dục. Liệu có gì sai lầm trong tiếp cận của chúng ta đến tất cả những việc này? Khi chúng ta, như những người giáo dục, lại không có thể là một cái gì đó kỳ diệu. Tôi tin rằng những ngôi trường, đặc biệt là Rishi Valley đã có được một tiếng tăm tốt. Nó khá nổi tiếng.

Tôi xin phép kể cho bạn một câu chuyện vui. Có một ngày khi tôi đang đi trên máy bay, đến một nơi nào đó. Một người lạ hỏi tôi, “Ông từ đâu đến?, tôi trả lời “Ồ, nơi nào đó”, và ông ấy lại hỏi, “Thực sự, ông từ đâu đến? Ông là người Thổ Nhĩ Kỳ, ông là người Persian, ông là một người của thế giới Hồi giáo phải không?” Tôi phủ nhận “Không, không, không”, “Vậy thì ông từ đâu đến”. Tôi trả lời, “Tôi từ Rishi Valley, nơi này có danh tiếng nhiều.” Ông ấy nói “Nó ở đâu vậy?”, và tôi đáp lại “Ông sẽ không tìm được nó”.

Vì vậy, cùng nhau chúng ta sẽ làm gì? Làm, hay không làm, một cái gì đó đầy sinh động, đầy sức sống. Đừng để cho các em học sinh rơi vào cùng cái khe rãnh cũ, kinh doanh hay quân

đội hay điều này và điều kia. Làm ơn tôi muốn sự thảo luận và lời khuyên của các bạn.

RH: *Tôi xin phép nói một điều. Có lẽ tôi chỉ đang giải thích cho ông. Nhưng tôi cảm thấy chúng tôi không thành công bởi vì chúng tôi xử lý vấn đề ông đang đưa ra, khi chúng tôi nói chuyện với các em học sinh, khi chúng tôi cố gắng làm điều gì đó, chúng tôi liên tục tạo ra một vấn đề về nó.*

K: Nếu không tạo ra một vấn đề về nó, điều gì sai trái? Điều gì không đúng? Điều gì chúng ta nên làm và không nên làm để tạo ra một con người hoàn toàn khác hẳn? Tôi không hiểu bạn có quan tâm điều này không?

RH: *Nhưng có lẽ thưa ông, câu hỏi không nên được đưa ra giống như cách ông đang đưa ra nó.*

K: Vậy thì chúng ta hãy đưa ra nó theo cách khác. Tôi muốn nói con gái của tôi hay con trai của tôi là gì khi tôi gửi con tới đây vì biết rằng chúng sẽ nhận được một hiểu biết về học vấn rất tốt? Và những bậc phụ huynh thực sự chẳng quan tâm về cái khác. Đúng chứ?

RH: *Không nhưng trong một cách mơ hồ nào đó họ sẽ có một ...*

K: Vâng chút ít, nhưng nó như một giọt nước trong cái xô. Bạn hiểu kết quả của tất cả việc đó. Vì vậy, cùng nhau chúng ta sẽ làm gì? Làm ơn, tôi đang đặt ra những câu hỏi này cho tất cả các bạn. Nó không chỉ là ... Chúng ta sẽ làm gì, cô lên thưa các bạn? Chúng ta sẽ làm gì thưa bạn? Tôi không muốn bạn thử nghiệm trên con cái tôi. Đúng chứ?

KJ: *Vâng, thưa ông.*

K: Tôi lờ đi đầy ngạc nhiên, các bạn đang làm gì với con cái tôi, đang thử nghiệm, giống những con thú, những con heo, hay sao?

Nó là phương cách đúng hay phương cách sai. Tôi không biết. Vì vậy, bạn nói cho tôi. Tôi đã gọi con gái và con trai của tôi cho bạn. Tôi muốn chúng – làm ơn, tôi là **ột** con người được giáo dục khá; tôi đã nhìn thấy những vùng đất khác nhau của thế giới, hơi nhiều; tôi có hiểu biết khá và tôi gọi cho bạn hai đứa con này. Tôi có một cảm thấy, hay trái lại, một ao ước, một mong chờ rằng bạn sẽ làm một điều gì đó khắc hẳn sự vận hành thường lệ của những trường học. Và tôi muốn các con của tôi được xuất sắc về học vấn, bởi vì đó là bộ phận của cuộc sống, bộ phận của một mưu sinh thuộc thú tính, cùng mọi nhàm chán và mệt mỏi của nó. Và cũng vậy tôi muốn các con sống, nếu tôi được phép dùng từ ngữ đó một cách tinh tế nhất, theo tôn giáo, không phải những đèn chùa thông thường kèm theo mọi chuyện vô lý đó. Vì vậy, tôi gọi các con cho bạn. Bạn đã phụ trách các em được chín tháng rồi. Và tiếp tục. Hãy nói cho tôi bạn muốn làm gì. Bạn sẽ làm gì? Không, chúng tôi hy vọng. Không, chúng tôi sẽ cố gắng. Không, chúng tôi sẽ làm hết sức mình. Bởi vì, với tôi mọi điều đó đều ngớ ngẩn. Vì vậy, bạn sẽ làm gì, thưa bạn? Thưa các bạn, đây là câu hỏi được đặt ra cho tất cả các bạn, không chỉ cho KG.

JR: Thưa ông, tôi xin phép ú lờ. Tại sao chúng ta lại giả sử rằng bất kỳ điều gì có thể được làm. Nếu những ngôi trường này đã vận hành được sáu mươi năm ...

K: Thưa bạn, tôi sẽ nói cho bạn.

JR: Những ngôi trường này đã vận hành được sáu mươi năm ...

K: Tôi biết tất cả việc đó thưa ông.

JR: ... và vẫn không có gì lạ thường xảy ra.

K: Vâng.

JR: *Vậy thì tại sao chúng ta lại giả sử, có chứng cứ rằng bất kỳ điều gì có thể được làm hay không?*

K: Thưa bạn, tôi sẽ nói cho bạn. Chúng ta bắt đầu ngôi trường này, đây là Rajghat. Lúc trước tôi thường ngủ quên trên nền nhà nơi này. Không nước, không điện, việc vệ sinh đều ở cánh đồng trống này. Chúng ta đã nghĩ rằng chúng ta sẽ giáo dục các em khác hẳn. Chúng ta đã nghĩ. Tôi vẫn còn đang nghĩ nó có thể được làm. Bạn có lẽ nói, “Ông khá già rồi, trong đầu của tôi. Không điều gì có thể được làm.” Bạn có lẽ nói như thế đó. Tôi nói, xin lỗi, bởi vì bạn đã giáo dục con người trong phương hướng đó – đúng chứ? Thương mại, công nghệ, việc làm, cuộc sống tốt – bạn biết mọi việc đó. Bởi vì bạn đã làm việc đó, con người cũng có thể làm việc gì đó khác nữa. Bạn hiểu chứ?

JR: *Tại sao chúng ta giả sử việc đó?*

K: Ô, vâng! Họ đã sản sinh điều gì họ đã muốn sản sinh. Những tế bào cộng sản đã đặt nền tảng trên những tế bào Jesuit – thành viên của Society of Jesus, một dòng Thiên chúa giáo La mã được sáng lập bởi Ignatius Loyola năm 1534 – Họ đã rút ra rất nhiều từ Loyola. Vì vậy, bạn không thể nói rằng những con người không thể đi theo phương hướng khác được.

Vì vậy, chúng ta sẽ làm gì – bạn và tôi và những người còn lại của chúng ta – để nhìn thấy rằng liệu chúng ta có thể mang lại một điều gì đó lạ thường từ những nơi này hay không?

KJ: *Krishnaji, rõ ràng nó không thể được thử nghiệm. Trong ý nghĩa của dò dẫm loanh quanh. Nó không thể là, “Tôi hy vọng tôi sẽ làm hết sức của tôi.”*

K: Tôi không muốn bạn làm hết sức của bạn, mà sẽ không là gì cả. Đối với tôi, khi làm một việc gì đó, hết sức của bạn, chẳng là gì cả.

KJ: Đúng rồi.

K: Vì vậy, chúng ta sẽ, như một con người, sáng tạo, xây dựng cái gì? Bạn đã xây dựng Pyramids, bạn đã xây dựng Sphinx, bạn đã xây dựng Parthenon. Bạn đã xây dựng những sự vật phi thường nhất trong cuộc sống. Và tại sao chúng ta không thể làm việc này?

RH: *Thưa ông, một trong những điều tiên quyết, dường như đối với tôi, nên là rằng người ta phải phê bình – tự phê bình – và không thỏa mãn với điều gì chúng ta đã làm, điều gì chúng ta đang làm.*

K: Ý ông nói là tự phê bình.

RH: *Phê bình – điều gì chúng ta đã làm từ trước đến nay.*

K: Đó là điều gì tôi đang nói. Bạn đã làm gì từ trước đến nay?

Q: *Có lẽ chú ý của chúng ta hướng về nơi sai lầm. Nếu chúng ta chú ý đến các em, vâng, đó là điều gì chúng ta là, cái khác mà chúng ta chuyển qua các em.*

K: Chờ một tí, thưa cô, chờ một tí. Phụ huynh muốn con cái họ được an toàn, được bảo vệ. Vì vậy, muốn được an toàn trong xã hội này bạn phải có một mảnh bằng, một kỳ thi, học, mọi chuyện đó. Sau đó họ cũng muốn con cái của họ lập gia đình và ổn định. Họ có một công việc, và lập gia đình ổn định. Vì Chúa, hãy tiếp tục như thế. Giáo dục như địa ngục và tiếp tục. Có phải bởi vì những bậc phụ huynh, có phải bởi vì chính bản thân chúng ta, có phải bởi vì chúng ta kẹt cứng trong một hệ thống, trong một vũng

xóay đến nỗi không thể làm gì ngoại trừ kéo lê chúng ta trong phương hướng riêng của nó, hay không? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Tôi không thể chấp nhận việc đó. Đối với tôi đó là tách chủ bại, bị khuất phục bởi một lý thuyết. Vì vậy, tôi sẽ làm gì, chúng ta sẽ làm gì? Làm ơn, cố gắng lên, thưa các bạn.

RD: *Thưa ông, những người Jesuit và những người Cộng sản, họ gom tụ năng lượng của họ, tất cả mọi người, họ tập trung mọi năng lượng của họ trong một mục đích chung. Việc đó trao cho họ một ý thức của năng lượng vô biên. Bây giờ chúng ta đang nhìn thấy điều đó, loại năng lượng đó, trong cùng sự việc. Nó vẫn còn là tách rời.*

K: Vâng.

RD: *Vấn đề của chúng ta là, khi chúng ta nhìn thấy điều này, chúng ta bị mất hút. Chúng ta không có ...*

K: Không, Rajesh. Chỉ một tí, thưa bạn. Bạn đang cố gắng nói cho tôi cái gì? Nếu tất cả chúng ta có một mục tiêu chắc chắn, một mục đích chắc chắn, một cái khung, một ý tưởng, hay một nguyên tắc hay một khuôn mẫu được lên kế hoạch rõ ràng và chắc chắn, vậy thì chúng ta có thể tập trung mọi năng lượng của chúng ta vào nó? Chúng ta có thể không? Liệu chúng ta đều đồng ý, tất cả chúng ta trong căn phòng này đều đồng ý rằng chúng ta cần một loại bộ não khác, một loại tâm nhìn khác về cuộc sống, một cách sống khác, một cảm thấy khác và vân vân, hay không? Tất cả chúng ta đều có thể đồng ý điều đó chứ?

RD: *Tôi nghĩ nhiều người chúng tôi đồng ý về điều đó.*

K: À, không! Tôi đang hỏi.

RH: Thưa ông, chúng tôi có đồng ý, nhưng nội dung của sự đồng ý đó là gì?

K: Đó là điều gì tôi đang đưa đến. Tôi đồng ý, chúng ta nên xây Sphinx, và chúng ta bắt chúng ta không thể làm nó. Vì vậy, liệu tất cả chúng ta có thể cùng nhau, đồng ý sâu sắc về điều gì đó? Không hời hợt, không nói “Vâng, vâng và chúng ta hãy thực hiện nó. “Liệu chúng ta có thể có được cùng tầm nhìn – tôi đang sử dụng từ ngữ “tầm nhìn”, không phải từ thể giới của tinh thần nhưng trong thế giới của quả đất? Liệu tất cả chúng ta có thể cùng nhau có một tầm nhìn hay không? Hay điều đó không thể được? Cố gắng lên, thưa các bạn.

RH: Thưa ông, điều đó có thể được. Nhưng cùng tầm nhìn có thể được phụ họa bởi sự cuồng tín, sự nhiệt thành.

K: Không.

RH: Ông không muốn tất cả điều đó.

K: Không, không.

RD: Chất lượng của tầm nhìn đó là gì?

K: Tôi sẽ nói cho các bạn trong chốc lát nữa. Đó không là điểm mấu chốt. Câu hỏi là, liệu tất cả chúng ta có thể cùng nhau tình cờ tìm được một cái gì đó? Không mục đích, mục tiêu, chúa và tất cả việc đó, nhưng cảm thấy rằng chúng ta cùng nhau, trước tiên.

RD: Về một cái gì đó?

K: Không.

RD: Ông đã nói nó.

K: Không.

RD: *Thưa ông, ông đã nói nó.*

K: Không, tôi đã không nói nó. Bây giờ tôi đang nói, liệu tất cả chúng ta có thể cùng nhau đang làm cái gì đó. Không phải, “Cái gì”, hay không?

RH: *Điều đó rất khác biệt.*

K: A, đó là điều gì tôi đang nói. Thôi mà, thưa các bạn. Tôi có ý nói rằng, nếu tất cả các bạn muốn xây dựng một ngôi nhà, việc đó khá đơn giản. Bởi vì, tất cả chúng ta đều có một mục tiêu chung, tất cả chúng ta đều muốn rất nhiều cửa sổ, rất nhiều phòng tắm, rất nhiều phòng, rất nhiều phòng khách và mọi chuyện như thế – việc đó khá đơn giản. Sau đó, chúng ta nói “ý kiến hay, tất cả chúng ta hãy làm việc cùng nhau”. Đó là, bạn đang làm việc vì một mục đích, vì một mục tiêu, vì một kết thúc. Nhưng chúng ta đang nói, trước tiên điều quan trọng không là công việc xây dựng, không là hình thể của ngôi nhà, những cửa sổ, những phòng tắm và vân vân, nhưng cảm thấy rằng chúng ta cùng nhau. Làm ơn đừng chìm vào giấc ngủ. Nếu chúng ta có cảm thấy đó chúng ta có thể làm bất kỳ việc gì.

JR: *Điều gì sẽ mang lại cảm thấy cùng nhau này nếu nó không là loại nào đó của một mục tiêu có ý thức?*

K: Thưa bạn, chúng ta không thể làm bất cứ việc gì trong thế giới một mình được. Đúng chứ? Không việc gì! Patheron đã không được xây dựng bởi một người đặt những tảng đá lên. Nó là một cảm thấy, vì nữ thần Athena (tôi không muốn nói thêm về điều này) và đặt nó vào cùng nhau bằng sự thông minh vô cùng. Đúng chứ? Chúng ta không thể làm cùng sự việc như thế ở đây sao?

JR: Nhưng liệu không có một mục tiêu ở đó hay sao?

K: Không, không, không. Cái cảm thấy vì nữ thần. Bạn hiểu chứ? Nữ thần của thông minh, Athena. Đúng chứ? Cảm thấy của nó, tôi đang nói về, không phải vì nữ thần Athena. Điều đó đã đến sau.

KJ: Ông đang nói về cùn g nhau trong cảm thấy của chất lượng tôn giáo, phải không?

K: Tôi đang nói thừa bạn, chúng ta có cảm thấy đó trước tiên, phải không?

KJ: Của cùng nhau.

K: Của cùng nhau. Bạn không thể làm bất cứ việc gì một mình trong thế giới. Bạn cần sự trợ giúp của tôi, bạn cần sự trợ giúp của anh ấy, bạn cần sự trợ giúp của vợ bạn, bạn cần ai đó. Bạn không thể sống một mình, trừ phi bạn cuộc bộ đến Himalayas. Và rồi thì ở đó cũng vậy, một người nào đó đến và nuôi ăn bạn. Ý thức cô lập, mà là tách rời, tôi phản đối mọi việc như thế.

RH: Điều đó không thể tránh khỏi nếu ông tập trung quanh một mục tiêu hay sao?

K: Không, không. Tôi không đang nói về một mục tiêu, một mục đích, một kết thúc, một nữ thần, hay việc này. Cảm thấy: tôi không thể sống một mình.

SP: Chúng tôi có thể nói rằng chúng tôi có cảm thấy này trong một khoảng thời gian, cảm thấy cùng nhau này. Nhưng khi những cách suy nghĩ, cư xử riêng của chúng tôi, những xu hướng riêng của chúng tôi chiếm vị trí quan trọng nổi bật, và vào thời điểm như vậy bằng cách này hay cách kia, cảm thấy đó bị mất đi.

K: Không, thưa bạn. Bạn không thể mất nó, nếu bạn có cảm thấy đó. Tôi không nghĩ rằng chúng ta đang nói về cùng sự việc.

KJ: Nếu nó là một thuộc về cảm giác.

K: Không thuộc về cảm giác thưa bạn. Ngay cả thuộc trí năng bạn không thể làm bất cứ việc gì.

KJ: Tôi đồng ý thưa ông. Thuộc trí năng người ta có thể nói rằng bạn không thể làm bất cứ việc gì một mình.

K: Bạn không thể. Muốn có một đứa trẻ, một người đàn bà và một người đàn ông là cần thiết. Nó có lẽ là một ống nghiệm hay bất kỳ thứ gì, nhưng một người đàn ông là cần thiết. Vì vậy, ý tưởng này – “hãy để chúng tôi một mình, chúng tôi sẽ làm điều gì đó bằng chính bản thân chúng tôi” – là không thể được. Chúng ta cùng nhau trong điều này. Và tôi không nghĩ bạn nhận được cảm thấy đó. Tôi không nghĩ bạn có cảm thấy đó. Có cảm thấy đó ngụ ý rằng bạn ngồi xuống, nếu có bất kỳ hiểu lầm, hãy xóa sạch nó giây kế tiếp. Bạn theo sát chứ?

RD: Thưa ông, ông có thể tìm hiểu cận kề thêm một chút nữa vào điều này hay không?

K: Điều gì? Vào điều gì?

RD: Thưa ông, vào vấn đề này – ông đã nói rằng “Bạn không thể làm việc này một mình”. Không một con người có thể làm việc này. Nó tuyệt đối rõ ràng.

K: Ngoại trừ trong nghị viện, hay một người độc tài.

RD: Một con người chỉ có thể áp bức số người còn lại.

K: Vâng. Vì vậy, chúng ta không đang nó về loại đó.

RD: Hay anh ấy có thể ảnh hưởng số người còn lại. Chúng ta không đang nó về loại đó.

K: Cảm thấy rằng chúng ta không tách rời, cảm thấy rằng bạn không thể – thưa bạn, bạn hoàn toàn chịu trách nhiệm về bất kỳ điều gì bạn làm. Đúng chứ? Tôi dạo bộ trên con đường đó. Tôi trông thấy một cành cây rơi trên đó. Tôi nhặt nó lên. Tôi chịu trách nhiệm, và không nói “Ồ, người làm vườn sẽ đến và nhặt nó lên”. Và nếu có cảm thấy trách nhiệm, lúc đó các bạn cùng nhau. Tôi không biết liệu tôi có đang chuyển tải nó hay không? Làm ơn, thưa bạn, chúng ta hãy bàn luận về nó, đừng để cho tôi nói.

RD: Thưa ông, có cái xu hướng muốn tách rời này.

K: Đừng mang vào tất cả điều đó. Tôi biết điều đó. Bạn sẽ làm gì, Rajesh? Đừng nói về những điều này. Bạn đang làm gì?

RD: Khi bạn nhìn ngắm nó, thỉnh thoảng bạn không thể chạm dứt nó. Nó có sức mạnh riêng của nó.

K: Cái gì? Cái gì?

RD: Thỉnh thoảng

K: Không thỉnh thoảng. Ngay lúc này.

RD: Tôi thấy điều gì ông đang nói.

K: Bạn nói gì: chúng ta có thể làm việc cùng nhau, hay bạn lần trốn trách nhiệm và tôi làm mọi công việc? Rồi sau đó bạn xuất hiện và phê bình. Giả sử điều này xảy ra. Tôi nói, “Bạn có ý gì về việc này?” Bạn và tôi đều liên quan trong việc này. Không là, bạn

trội hơn, tôi kém hơn. Bạn cầm cái xẻng. Tôi đã cầm cái xẻng, đã đào một cái hố. Bạn làm giống vậy. Đừng bảo tôi “Tôi sẽ làm cho cái hố tốt hơn”.

RD: Nếu ông cảm thấy điều đó, ông sẽ tiếp tục đào những cái hố, và không có gì trong những cái hố đó, ông không muốn làm nó.

K: Tôi sẽ trồng một cái cây trong những cái hố đó. Bạn đang nói điều gì vậy? Tôi đào một cái hố cho một cây cam, hay bất kỳ cây gì, và tôi nhìn thấy nó có chiều sâu, đất màu, phân bón phù hợp, mọi thứ trong nó – và tôi sẽ trồng nó.

RD: Trồng nó, sau đó?

K: Nhưng nó là trách nhiệm của tôi cho toàn bộ sự việc. Tôi muốn Rishi Valley là nơi đẹp nhất trên quả đất, vì vậy tôi làm việc. Các bạn, những con người đang làm việc? Các bạn không đến và giám sát tôi và bảo tôi phải làm gì.

RD: Không, thưa ông.

K: Tôi biết thưa bạn. Bạn đào. Bạn trồng, bởi vì bạn chăm sóc cho toàn thể nơi này.

RD: Thưa ông, ông không biết chăm sóc cho toàn thể nơi này có ý nghĩa gì. Ông muốn tìm được ý nghĩa khi chăm sóc cho toàn thể nơi này.

K: Tôi sẽ nói cho bạn.

RD: Ông không muốn chỉ trồng riêng một cái cây, nhưng trồng việc này. Ông có thể tiếp tục.

K: Không tôi sẽ nói cho bạn. Thực sự, bạn muốn tôi nói cho bạn nó có ý nghĩa gì? Thưa bạn, có một quả đồi đặc biệt, ở Saanen, dẫn thẳng đến một thị trấn nhỏ xíu nào đó được gọi là Schonreid. Chúng tôi đang lái xe tăng lên con dốc đứng đó, và một bé gái đang trước chúng tôi, trên một chiếc xe đạp, nhìn thấy một mảnh giấy trên đường. Xuống xe. Nhặt mảnh giấy đó lên và ị ạch đạp thẳng lên đồi. Và có một thùng rác ở góc đường. Em gái bỏ miếng giấy vào trong đó. Em gái nhỏ mười hay mười hai tuổi đó hay bất kỳ tuổi gì – vâng, thưa bạn.

RD: Ông nói rằng việc đó đang đến vì tổng thể.

K: Làm ơn, thưa bạn, hãy thấy.

RD: Không, tôi sẽ không để cho ông đưa ra câu phát biểu đó và ...

K: Thưa bạn, trong ý nghĩa, em bé gái chịu trách nhiệm cho mảnh giấy đó, chịu trách nhiệm nhìn thấy con đường được giữ gìn sạch sẽ.

RD: Thưa ông, mỗi người chúng ta ở đây phải làm việc đó – nhiều lần một ngày.

K: A, Rajesh. Thưa bạn, tôi đang nói về cảm thấy của trách nhiệm, không phải vì một sự việc đặc biệt, nhưng cảm thấy của trách nhiệm. Nếu bạn cảm thấy điều đó, bạn làm mọi thứ.

RH: Và thưa ông, không có cảm thấy của “tầm nhìn của tôi và tầm nhìn của bạn”.

K: A. Đó là lý do tại sao tôi đang hỏi tất cả các bạn, quý ông và quý bà, chúng ta sẽ làm gì? Vì biết rằng bạn không thể xây dựng bất kỳ thứ gì một mình. Không thể. Vì vậy, bạn sẽ làm gì? Hãy nói cho tôi, làm ơn. Bạn biết, tôi muốn bạn bàn luận, nói. Hãy nói cho

tôi phải làm gì – không phải câu nói bằng lời, không phải lý thuyết. Hãy chỉ cho tôi, tôi đã đến đây như một người trong các bạn, như một công nhân – công nhân, không phải một lý thuyết gia – và tôi nói, Rajesh, làm ơn bảo cho tôi, hay Kabir hay X,Y,Z – bảo cho biết tôi sẽ phải làm gì – làm ơn lắng nghe điều gì tôi đang nói – không phải sản sinh một con chuột lớn hơn nhưng một việc gì đó khác biệt hoàn toàn. Và nếu bạn cần tôi giải thích, tôi sẽ giải thích sự khác biệt là gì. Vì vậy, bạn sẽ hoàn thành việc này như thế nào, bạn sẽ tạo ra việc này như thế nào? Và nó là trách nhiệm của bạn bởi vì bạn là người giáo dục ở đây, bạn đã sống ở đây, bạn đã làm việc ở đây, bạn đã bắt tay với những người khác, được chào hỏi, bạn đã uống cùng loại nước, đã ăn cùng loại bánh mì. Hãy bảo tôi, thưa các bạn, làm ơn, tôi sẽ làm gì?

Hãy nhìn, thưa bạn. K tình cờ giải tán cái tổ chức, cái tổ chức to lớn; bởi vì ông ta là người đứng đầu của nó, ông ta đóng cửa nó. Và ông ta làm như vậy với những sự việc khác. Mới đây, ông ta đã nói, không còn buổi nói chuyện nào ở Saanen nữa, bởi vì ở đó ông ta cô đơn và ông ta đã quyết định. Ở đây, chúng ta phải giao du với năm trăm người. Đúng chứ? Ông ta không thể nói, “Chúng ta hãy làm việc này, đừng làm việc kia”. Tất cả chúng ta đều cùng nhau ở đây. Đang sống trong cùng thung lũng, đang ăn cùng thức ăn, vân vân, vân vân. Vì vậy, tôi không thể nói, “Làm việc này, làm việc kia”. Tôi không thể làm điều đó, theo cá thể. Vì vậy, tôi đang hỏi các bạn, thưa quý ông, chúng ta cùng nhau sẽ làm gì? Vì Chúa, hãy đánh thức Ông Kumaraswamy, chúng ta sẽ làm gì?

Thưa bạn, đây là một thách thức cho bạn. Bạn phải trả lời nó. Bạn không thể hờ hững nó. Hãy thấy thưa bạn, hãy cố gắng, thưa bạn. Bạn tràn đầy năng lượng, hành động hung hăng, hãy bảo cho tôi phải làm gì? Tôi là một trong những ... của bạn – bạn gọi họ là gì? Một trong những đồng nghiệp của bạn, bạn không là ông chủ của tôi. Bạn không là người giáo dục của tôi. Tôi là một trong những đồng nghiệp của bạn. Và tôi hỏi, thưa bạn chúng ta sẽ làm gì? Đó là bạn và tôi bàn luận về nó. Bạn không đặt ra những luật

lệ rồi nói, hãy làm việc này; tôi sẽ không. Tôi đã đến với bạn ở một vị thế khác, ở một hiểu biết khác nhưng vì chúng ta là những đồng nghiệp, chúng ta đang cùng nhau làm việc. Bạn bắt đầu và bảo tôi phải làm gì – không phải tôi sẽ chấp nhận điều gì bạn bảo tôi, nhưng tôi sẽ bàn luận về nó.

KJ: Tôi không biết bắt đầu ở đâu để trả lời câu hỏi này, Krishnaji. Người ta không biết bắt đầu ở đâu để trả lời.

K: Tôi sẽ nói cho bạn.

KJ: Có sự cần thiết rõ ràng cho một ý thức của cùng nhau. Và có hàng trăm sự việc khởi nguồn từ nó.

K: Bạn nói cho tôi một điều mà là chìa khóa cho nó. Chìa khóa đó có lẽ mở ra những viễn ảnh rộng lớn, những căn phòng rộng lớn hay cái gì đó, nhưng bạn nói cho tôi cái chìa khóa mở nó. Cố lên, thưa bạn, đừng chìm vào giấc ngủ. Rajesh, hãy nói cho tôi cái chìa khóa mở nó.

RD: Mục đích gì nếu tôi không thể chấm dứt nó? Mục đích gì khi nói nó bằng ngôn từ – cái chìa khóa?

K: Không, tôi muốn bạn nói cho tôi biết. Không phải bằng ngôn từ. Nếu bạn hỏi tôi – tất cả các bạn đang thức đây chứ? – Nếu bạn hỏi tôi, trước tiên tôi muốn hỏi bạn, trước khi bạn hỏi tôi, tại sao bạn đang nói chuyện với tôi? Sự liên hệ của bạn với tôi là gì?

KJ: Giả sử tôi nói chúng ta đang cùng nhau làm việc.

K: A! A! Tất cả việc đó đều xuân ngốc.

KJ: Bạn ở trong một ngôi trường, vì vậy ...

K: Không, tôi không đang nói về điều đó. Tôi không đang nói về những ngôi trường. Tôi đang nói về, sự liên hệ của bạn với một con người khác là gì? Bạn là một con người. Bạn không là một ngài hiệu trưởng, Akbar, không, Kabir – bạn có lẽ là sự tái sinh của Akbar.

Trước tiên, tôi đã nói, sự liên hệ của bạn với tôi là gì? Tôi phải trả lời câu hỏi đó. Sự liên hệ của các bạn, quý bà và quý ông, sự liên hệ của các bạn với tôi là gì? Câu hỏi đó làm bạn cảm lạnh à. Kabir, tôi có ý nói Rajesh, bảo cho tôi sự liên hệ của bạn với tôi, K là gì? Bạn phải rất chân thật trong việc này. Bạn sắp sửa kết hôn với tôi hay tôi sắp sửa kết hôn với bạn. Sự liên hệ của bạn là gì?

RD: *Tôi sẽ chân thật trả lời nó được chứ?*

K: Ô! Vì Chúa!

RD: *Thưa ông, nhưng đừng nắm bắt yếu điểm của tôi. Hãy cho tôi thời gian. Nếu ông nắm bắt tôi mau quá, vậy thì tôi không thể trả lời nó.*

K: Tại sao tôi đang đưa ra câu hỏi này là chúng ta sẽ thiết lập một liên hệ trước tiên. Đúng chứ? Nếu chúng ta không có liên hệ chúng ta không thể làm việc cùng nhau. Đúng chứ? Vì vậy, tôi đang hỏi bạn, không phải cá thể, nếu bạn không phiền, liên hệ của bạn với K là gì? Bạn có bất kỳ liên hệ nào với K không? Đừng hỏi, ông có ý gì qua từ ngữ “liên hệ”

RD: *Không, tôi sẽ không hỏi.*

K: Tôi sẽ nói cho bạn.

RD: *Vâng, nhưng tôi sẽ không hỏi ông. Nếu ông vẫn không muốn...*

K: Không, hãy nói cho tôi sự liên hệ của bạn là gì, hay bạn không có liên hệ với ai cả? Tôi đang hỏi câu này cho tất cả chúng ta.

RD: Thưa ông, có đ, đó là một câu phát biểu trung thực, rằng người ta không có liên hệ gì cả.

K: Tôi đang hỏi bạn. Đừng thay đổi ý kiến. Sự liên hệ của bạn với K là gì?

RD: K đã khuấy động ...

K: Cần thận! Cần thận! Cần thận!

RD: Ông quá vội vã, thưa ông. Ông sẽ không cho phép tôi ...

K: Vì vậy, sự liên hệ của bạn với Radikaji là gì, sự liên hệ của bạn với bà ấy là gì? Hay với Bà Thomas? Hay với Kabir? Hay với một ai khác? Sự liên hệ của bạn là gì, thưa bạn? Đừng tiếp tục.

RD: Sự liên hệ của tôi được dựa vào trải nghiệm của tôi về họ. Tôi biết, làm ơn, ông đã hỏi tôi, tôi sẽ nói cho ông.

K: Tôi đang hỏi sự liên hệ của bạn là gì? Nó là một người bạn phải không?

RD: Vâng.

K: Nó là ông chủ của bạn phải không?

RD: Không.

K: Hãy chờ đợi!

RD: Tiếp tục đi, tôi chỉ ...

K: Nó có phải là tình thương liên tục của bạn, bởi vì bạn nhìn thấy bà ấy hàng ngày hay không? Bạn gặp bà ấy, nói chuyện với bà ấy hàng ngày. Tuôn ra những phiền muộn của bạn, hay bất kỳ điều gì bạn nói với bà ấy. Bà ấy đang lắng nghe bạn phải không? Đang lo toan cho bạn phải không? Đang cố gắng hiểu rõ bạn phải không? Hay bạn đang cố gắng hiểu rõ bà ấy? Tại sao bà ấy làm việc này, việc kia, việc nọ và việc khác? Hay bạn tránh gặp gỡ mọi người? Cùng sự việc như thế, sự liên hệ của bạn với anh ấy, hay cô ấy là gì? Bạn thấy rằng bạn không trả lời những câu hỏi này. Hay bạn không có sự liên hệ nào cả. Bởi vì bạn – tôi không đang nói bạn có hay không có – bởi vì bạn không có sự liên hệ, bạn chuyển hướng khác. Vì vậy, tôi đang hỏi bạn, thưa bạn, nếu chúng ta không thiết lập một sự liên hệ thực sự chúng ta không thể cùng nhau làm việc – một sự liên hệ chân thật, không phải một loại thuộc học thuyết, lãng mạn, tình dục hay loại nào khác. Tôi đang hỏi bạn, người đã sống ở đây được nhiều năm, có bất kỳ loại liên hệ nào với bất kỳ ai trong những người này hay không?

RD: *Nếu ông hỏi tôi rất sâu sắc, tôi muốn nói là không.*

K: Tốt! Do đó, bạn không thể làm việc với những người còn lại.

RD: *Chính xác. Đó là điều gì đang xảy ra. Mọi người ...*

K: A! Đừng nói điều gì đang xảy ra. Tôi biết điều gì đang xảy ra. Tôi không mù.

RD: *Ông nói đúng, thưa ông. Chúng tôi không có sự liên hệ, trong ý nghĩa đó.*

K: Vậy là ...

RD: *Trong ý nghĩa đó!*

K: Dĩ nhiên. Đó là như thế với tất cả chúng ta phải không?

RD: *Vâng.*

K: Bạn không trả lời à?

RD: *Xin lỗi.*

K: Đó là như thế với tất cả chúng ta phải không? Tôi đang hỏi. Đừng trả lời bất kỳ điều gì, bởi vì từ đó mọi việc phát sinh. Nó là cái vòi nước. Nếu vòi nước đó không chảy, bạn không thể cùng nhau làm việc, bạn không thể cùng nhau xây dựng.

RD: *Thưa ông, tại sao người ta sợ hãi về việc “đập vỡ cái chai”?*
Lần trước ông đã dùng từ ngữ tương đồng, “đập vỡ cái chai”.

K: Vâng, đập vỡ cái chai.

RD: *Tại sao người ta sợ hãi đập vỡ cái chai?*

K: Thưa bạn, bạn muốn một liên hệ tốt lành với tôi phải không?

RD: *Liên hệ tốt lành à?*

K: Ê, ê, bạn đã không nghe điều gì tôi đã nói hay sao? Tốt lành! Liên hệ thực sự tốt lành với một người khác mà bạn có thể nói chuyện, giải bày, cảm thấy tất cả, kể tất cả những phiền muộn của bạn, bạn biết rồi, một người bạn. Vì ơn Chúa.

RD: *Loại liên hệ đó tôi có với nhiều người.*

K:Ồ, không!

RD: *Nếu ông nói một người bạn ...*

K: Không, tôi đang hỏi bạn. Bạn có một sự liên hệ với một người khác, để cho bạn không phải nói chuyện, bạn có thể yên lặng, nhưng có một dòng chảy cùng nhau.

RD: Có.

K: Một ... rất.

RD: Tôi có.

K: Bao nhiêu?

RD: Một người bộc lộ cho tôi, tôi bộc lộ cho người đó, không có sợ hãi, không có ...

K: Ô! Không, không, không, không. Tôi đang hỏi bạn, bạn có cảm thấy của liên hệ hay không? Không đặt thành vấn đề với ai.

RD: Không, không.

K: Vậy thì làm thế nào bạn có thể làm việc cùng một người khác mà có cảm thấy đó – giả sử thế?

RD: Không, thưa ông. Đó là điều gì đã đang xảy ra.

K: Vì vậy, bạn sẽ làm gì? A! Không, không! Đừng trả lời hấp tấp quá.

RD: Khóc.

K: Làm. Khóc.

RD: Tôi đã làm như thế, thưa ông.

K: Được rồi, nếu bạn đã khóc, vậy thì, cái gì, sau đó, gạt bỏ những sợ hãi của bạn và tiếp tục nó. Vậy thì cái gì? Tôi không đang dọa nạt bạn, thưa bạn. Tôi không đang như cá thể, tôi chỉ đang hỏi, làm thế nào chúng ta có thể cùng nhau làm việc, cùng nhau xây dựng, cùng nhau suy nghĩ, nếu chúng ta không có sự liên hệ lẫn nhau? Không phải tình dục, không phải bạn dựa vào tôi, tôi dựa vào bạn, không phải tôi gãi lưng bạn, bạn gãi lưng tôi. Tôi không có ý nói loại liên hệ đó.

Nếu bạn đứng một mình, bạn có liên hệ. Tôi không biết liệu bạn hiểu rõ hay không. Nếu bạn bị lệ thuộc, bạn không có liên hệ. Thưa bạn, chính là công việc của tôi để tiếp tục việc này.

Vì vậy, bạn nói cho tôi, một số người các bạn, chúng ta cùng nhau sẽ làm gì để tạo ra một chất lượng khác hẳn của một con người mà chúng ta chịu trách nhiệm. Những bậc phụ huynh đã đưa con cái họ đến đây, đang trả một số tiền rất lớn. Tất cả phiền phức của nó, chuyến hành trình bằng xe lửa từ nhà đến đây và quay lại, và ở đây bạn không ăn thịt, ở đó họ ăn thịt, ở đó họ hút thuốc lá – bạn hiểu rõ mọi chuyện xảy ra. Ở nơi này bạn có các em được chín tháng, bạn sẽ làm gì với các em? Ngoại trừ những kiến thức lý thuyết. (Nó được cần đến như thế nào ở Ấn độ. Đây là một quốc gia lạ lùng. Chúng ta sẽ nói về nó sau).

Gắng lên thưa các bạn. Sự tốt lành của yên lặng là gì?

Bạn muốn làm việc dưới uy quyền không? Đừng nói, không, thưa bạn. Hãy cẩn thận, cẩn thận! Đừng nói “không”.

RD: *Tôi sẽ đấu tranh với nó? Tôi sẽ không ...*

K: Đừng nói “đấu tranh”, đừng trả lời vội vã, bởi vì bạn vẫn chưa thâm nhập vào nó. Bạn sẽ, nếu tôi trở thành cái uy quyền ở đây – Chúa cấm – ...

RD: *Tôi sẽ rời nơi này.*

K: Bạn sẽ không rời.

RD: *Tôi đánh cuộc đó, tôi sẽ rời.*

K: Tôi sẽ nói cho bạn tại sao ...

RD: *Nếu ông là một uy quyền, tôi đã không sống ở nơi này.*

K: Em học sinh ấy thậm chí sẽ không lắng nghe, cậu trai đó. Bạn biết tôi sẽ làm gì hay không? Tôi sẽ khéo léo gạt gẫm, đùa giỡn với cậu ta, tôi sẽ nói “thôi mà cậu trai lớn”, bạn biết rồi.

Bây giờ bạn sẽ làm việc dưới uy quyền hay không? Đó là một câu hỏi rất nghiêm túc. Đừng chỉ nói rằng, “tôi sẽ không”. Nó có lẽ là uy quyền của một ủy ban. Nó có lẽ là uy quyền của nửa tá người. Nó có lẽ là uy quyền của một thực thể nào đó được gọi là KFI. Không có cảm thấy rằng chúng ta cùng nhau trong uy quyền này phải không? Tôi không thể xây một ngôi nhà một mình. Không thể được, tôi phải có một người thợ mộc. Tôi phải có một người lắp kính, bạn biết rồi, mọi việc khác, điện và vân vân. Vì vậy, tôi muốn cộng tác, tôi muốn nói “Làm ơn, chúng ta hãy cùng nhau làm nó.” Bạn có cảm thấy đó hay không? Tôi đang hỏi bạn. Bạn có cảm thấy đó hay không?

RH: *Tôi xin lỗi tôi đã ngắt lời. Nhưng thưa ông, cho phép tôi đưa ra một câu hỏi khác gần gần đó. Và đó là, rằng chúng ta đã nói lúc trước là không có cái sự việc như tầm nhìn của tôi hay tầm nhìn của bạn và phân chia đó. Ông sẽ thừa nhận rằng có lẽ có một tầm nhìn mà là nếu chúng ta làm việc cùng nhau và hiển nhiên chúng ta nên ...*

K: Tôi không theo kịp.

RH: *Không phải tầm nhìn bị phân chia của những con người khác nhau nhưng nếu chúng ta cộng tác, khi chúng ta cộng tác liệu rằng có một tầm nhìn mà hầu như phát sinh tự nhiên hay không?*

K: Tôi nghĩ là có. Tôi hiểu điều đó.

RH: *Và rằng chính công việc của chúng ta là phải khám phá nó. Và trong cộng tác có lẽ nó có thể được khám phá.*

K: Radhikaji, bạn không đang trả lời câu hỏi của tôi.

RH: *Nó là gì, thưa ông?*

K: Chúng ta sẽ cùng nhau làm gì? Không phải tạo ra những cái trí to lớn hơn nhưng một đường ranh giới, một cái gì đó lạ thường. Không phải lạ thường, bạn hiểu chứ?

RH: *Tôi không lối phải làm gì nếu ông đưa ra câu hỏi theo hướng đó.*

K: Giả sử, bạn không biết, lúc đó làm thế nào bạn sẽ bắt đầu? Tôi không biết. Làm thế nào bạn sẽ, không đang biết, bắt đầu?

RH: *Nó phải bắt đầu theo hướng đó bởi vì lúc đó nó là ...*

K: Bạn đã hiểu điều gì tôi đã nói chứ?

RH: *Vâng.*

K: Không đang biết, bạn bắt đầu.

RH: *Vâng.*

K: Không thử nghiệm. Bạn bắt đầu. Tôi không rõ liệu bạn có hiểu điều gì tôi đang nói hay không? Có phải rằng tất cả chúng ta đều biết và vì vậy chúng ta không làm gì cả hay không?

RH: *Và dọa nạt lẫn nhau.*

K: Vâng. Tôi không đang khôn khéo. Nó không đang tinh khôn hay tài tình. Bằng cách nào đó tôi cảm thấy tất cả chúng ta đang gắng sức theo đuổi một điều gì đó mà ở bên trong chúng ta cảm thấy là quan trọng. Bạn hiểu chứ? Và vì vậy chúng ta không bao giờ bắt đầu từ khi đang nói “Tôi thực sự không biết. Chúng ta hãy cùng nhau chuyển động.”

***KJ:** Không phải rằng trong không đang biết các bạn có chuyển động cùng nhau, bởi vì trong đang biết ...*

K: Vâng, thưa bạn. Vâng thưa bạn. Vậy là, hãy bắt đầu với chính bạn. Bạn bắt đầu bằng đang biết. Tôi không đang nói như cá thể, và bạn làm hồng toàn sự việc. Tôi xuất hiện, ông ta xuất hiện, nói, “Thưa bạn, tôi thực sự không biết làm thế nào xây ngôi nhà này. Tôi không bắt bắt cứ điều gì cả. Chúng ta hãy cùng nhau nói chuyện.” Bạn không đang giảng giải cho tôi. Tôi không đang giảng giải cho bạn. Chúng ta hãy xem thử “không đang biết” thực sự có nội dung gì? Nội dung của không đang biết là gì? Có bất kỳ nội dung nào đối với không đang biết hay không? Đó là một chất lượng khác hẳn của bộ não phải không? Bạn hiểu chứ? Bởi vì chúng ta nói, “Tôi biết việc này, tôi biết việc kia. Tôi là Chúa, dĩ nhiên.” Chúng ta biết mọi sự việc. Vì vậy, bạn và tôi đang bắt đầu bằng *không đang biết*. Đó là một sự việc lạ thường. Bạn theo kịp chứ?

***KJ:** Vâng.*

K: Nó không là đang thử nghiệm trên tôi và tôi đang thử nghiệm trên bạn. Nhưng tôi không biết. Tôi không yếu ớt. Bạn đang hiểu chứ? Tôi không yếu ớt. Trái lại tôi đầy tràn ý tưởng lạ thường này của tự do khỏi *đang biết*. Vì vậy chúng tôi bàn luận về nó, *không đang biết*, nội dung của không đang biết là gì? Và chúng tôi phải ăn thức ăn hai tiếng đồng hồ sau. Bạn theo kịp chứ, thưa bạn? Tôi không biết liệu bạn có theo kịp. Một số người các

bạn sẽ không nói gì sao? Đến giờ rồi à? Hết giờ rồi, tôi biết. Các bạn không mệt mỗi vì chuyến hành trình dài chứ?

RH: Chưa.

K: Đây là ... cuối cùng.

RH: Nói chuyện của Người Thầy ở đây.

RD: Có vẻ rằng cái trí là đang biết. Đang biết là chính bản chất của những sự việc.

K: Nó là bộ não. Nó là bản chất của bộ não. Đang biết.

RD: Vì vậy, khi ông nói, “Tôi không biết, chúng ta hãy tìm ra.” Ông sẽ tìm được khi bàn luận nhưng nó sẽ vẫn là đang biết.

K: Khi bạn nói, “Tôi không biết”. Nếu bạn thực sự nói nó cho chính mình, điều gì xảy ra. Đừng phỏng đoán những sự việc. Điều gì thực sự xảy ra khi bạn nói, “Tôi thực sự không biết.” Tôi thực sự không biết cái gì ở bên kia hòn núi. Đúng chứ? Tôi sẽ không vân vân. Vì vậy, tôi muốn tìm ra nó có ý nghĩa gì khi nhìn qua hòn núi. Tôi sẽ leo qua hòn núi nếu tôi có thể hay tôi không thể. Nhưng vẫn còn có một cái gì đó ở bên ngoài của hòn núi, vượt khỏi hòn núi.

RD: Làm thế nào ông biết được? Tại sao ông đưa ra câu hỏi đó?

K: Tôi đang đưa ra câu hỏi gì?

RD: Khi ông đưa ra câu hỏi này ...

K: Câu hỏi gì?

RD: *Liệu có một cái gì khác nữa ...*

K: Có lẽ tôi đã nói. Bạn đã không lắng nghe. Có lẽ có một cái gì đó vượt khỏi hòn núi. Đúng chứ? Muốn tìm được cái đó, hoặc là tôi phải leo qua hòn núi hoặc là nói, “Xin lỗi, tôi không biết cái gì vượt khỏi nó.” Đúng chứ? Bạn hiểu không?

RD: *Tôi không chắc tôi hiểu.*

K: Khó khăn gì vậy, người bạn cũ? Hòn núi bỗng nhiên hạ xuống. Có ế. Vì vậy, muốn tìm ra tôi phải leo qua hòn núi. Nhưng tôi không thể leo qua hòn núi. Đúng chứ? Tôi quá già hoặc quá trẻ hoặc quá thiếu kinh nghiệm. Tôi không thể. Và tôi không còn tưởng tượng cái gì ở bên kia hòn núi. Vì vậy tôi nói, “Tôi không biết cái gì ở bên kia hòn núi.” Đúng chứ? Nó có lẽ là một vực thẳm không đáy hay nó có lẽ là một thung lũng tuyệt vời nhất. Đúng chứ? Tôi không biết. Tôi sẽ không giả vờ. Tôi sẽ không tưởng tượng. Tôi sẽ không bị xúc cảm vì nó. Tôi không biết. Nếu bạn có lên cao trên đó và thấy, đừng bảo tôi. Sự diễn tả của bạn sẽ không làm tôi thỏa mãn.

Chúng ta sẽ ngừng ở đây nhé? Hết giờ rồi.

***Đổi thoại lần thứ hai cùng học sinh
tại Rishi Valley****

Ngày 12 tháng 12 năm 1985

Krishnamurti: Các bạn ngủ ngon chứ?

Học sinh: Có ạ.

K: Có à? Tốt. Chúng ta sẽ làm gì hôm nay?

HS: Hãy kể cho chúng em một chút ít về ông, thưa ông.

K: Không, tôi đã hỏi các bạn sẽ làm gì hôm nay. Trường học, lớp học? Tất cả chúng ta ngồi yên lặng, không nói, hay chúng ta nói chuyện? Nói cho tôi.

HS: Ông nói.

K: Cái gì, thưa bạn? Ông nói – vậy thì nói. Các bạn muốn nói về việc gì?

HS: Nói về chính ông, thưa ông – kể cho chúng em chút ít về ông.

K: Về tôi? Không thú vị lắm.

HS: Không việc gì đâu, thưa ông.

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later - and Unpublished Text]

K: Tôi biết – dẫu vậy nó cũng có vấn đề cho tôi. Bạn muốn tôi kể chuyện về tôi? Quá khứ – về quá khứ của tôi? Bạn thực sự quan tâm hay sao?

HS: Vâng thưa ông.

K: Tại sao? Bạn nói cho tôi tại sao, rồi tôi sẽ kể cho bạn.

HS: Em tò mò.

K: Bạn tò mò, và sau đó cái gì? Nếu bạn tò mò, và tôi thỏa mãn sự tò mò của bạn, được thôi, rồi sau đó là gì?

HS: Sau đó chúng em sẽ tò mò hơn.

K: Tò mò hơn, hoàn toàn đúng, vậy thì chúng ta sẽ bắt đầu ở đâu?

HS: Từ ngay lúc đầu, thưa ông.

K: Từ ngay lúc đầu [cười]. Xem nè, hầu hết cuộc đời của tôi tôi đã quên bẵng, thực sự. Thực sự, tôi nói nghiêm túc, và tôi nói cho bạn biết rằng hầu hết cuộc đời của tôi đều trắng xóa đối với tôi.

HS: Thưa ông, hãy nói cho chúng em biết điều gì ông còn nhớ.

K: A – điều đó được. Bạn khá kiên định, phải không? Tôi sẽ kể cho bạn điều gì tôi không nhớ, điều gì người khác đã kể lại cho tôi. Được chứ? Tôi thực sự không nhớ, nhưng điều gì người khác đã kể lại cho tôi – hoặc họ phóng đại, bạn hiểu rồi, hoặc trung thực, hoặc tưởng tượng. Tôi nghĩ rằng điều gì họ đã kể lại cho tôi về chính bản thân tôi, nghe vui lắm, trong chừng mực nào đó khá chính xác, bởi vì nhiều người đã kể lại giống hệt nhau trong suốt nhiều năm? Đúng chứ? Chúa ơi, tôi không biết bắt đầu từ đâu. Được rồi thưa các bạn.

Bạn biết rồi, một ai đó tặng riêng tôi 5.000 mẫu đất ở Hà Lan, bạn hiểu chứ? 5.000 mẫu đất là một mảnh đất to lớn, và một lâu đài; và chúng tôi đã có những buổi họp mặt ở đó, 6.000 người mỗi lần, vô số người; tò mò giống như bạn, tò mò muốn tìm ra K đang nói về cái gì và vân vân. Tôi chống lại – K chống lại, những tổ chức, bạn hiểu chứ? Bạn không hiểu, điều đó được thôi. Bạn biết những tổ chức là gì không? Muốn điều hành một ngôi trường, như Rishi Valley, bạn phải có tổ chức. Bạn phải có mặt đúng giờ lúc 1 giờ hay 12 giờ 30, khi bạn ăn trưa, đúng chứ? Bạn phải đến lớp, bạn phải làm việc này, chơi đùa từ 4 giờ chiều, và vân vân. Toàn thể việc đó yêu cầu sự tổ chức. Nhưng Chúa ơi, làm thế nào chúng ta đã thực hiện được điều này. A, thôi mà, giúp tôi với Radhikaji. Và tôi cũng lại những tổ chức tạm gọi là tôn giáo, đúng chứ? Bạn hiểu việc đó có nghĩa gì hay không? Không à. Bạn muốn biết tất cả việc này chứ?

HS: Có, thưa ông.

K: Thực sự chứ? Có, thưa ông – đừng có nói, thưa ông bởi vì

HS: Trong nhiều quyển sách của ông có đề cập những lời giảng dạy của Krishnamurti, hay những lời giảng dạy tôn giáo, và chính K nói ông ta không là một người thầy, đúng chứ? Ông giải thích nó như thế nào? Ông nói điều gì về nó?

K: Làm sao lại xảy ra rằng những lời giảng dạy của Krishnamurti là những lời giảng dạy tôn giáo, và chính K nói ông ta không là một người thầy. Đúng chứ? Bạn giải thích nó như thế nào? Bạn nói điều gì về nó? Tôi không phải giải thích nó cho bạn, thưa bạn. Tôi chỉ đang đùa, nhưng tôi đang hỏi bạn, bạn giải thích nó như thế nào? Bạn đưa ra câu hỏi đó, phải không? Vâng, thưa bạn, bạn nói điều gì về nó? Có một mâu thuẫn hay không? Hay, K không là cá thể như một thân thể, bạn hiểu rồi, như một cơ thể sinh vật, như một thực thể vật chất, ông ta không quan trọng. Điều gì ông ta nói

là quan trọng. Đúng chứ? Đó là tất cả. Chúng ta ở đâu? Bạn thích thú tất cả việc này chứ?

HS: Không đặc biệt lắm.

K: Không đặc biệt lắm. Tôi đã nghĩ rằng những em học sinh lớn sẽ ngồi ở đây.

HS: Thưa ông, tại sao cái trí của chúng em luôn luôn lảng xãng bởi tư tưởng? Và tại sao tất cả chúng em quá quan tâm đến chính chúng em.

K: Tại sao chúng em quá bận tâm đến chính chúng em và tại sao cái trí của chúng em luôn luôn lảng xãng bởi tư tưởng? Đúng chứ? Tôi không là một chuyên gia về não, bạn hiểu chứ? Tôi đã nói chuyện với rất nhiều nhà khoa học, ở Mỹ, ở Anh, và vân vân, và tôi cũng đã nói chuyện với rất nhiều nhà sinh vật học và tâm thần học, và vân vân. Bạn có khi nào suy nghĩ bộ não là gì không? Bộ não của bạn là gì – tại sao nó lại bị nhét đầy tư tưởng? Tại sao bộ não của chúng ta không bao giờ yên lặng? Đúng chứ? Tại sao, tôi đang hỏi bạn. Câu hỏi còn lại là gì?

HS: Tại sao chúng em quá bận tâm đến chính chúng em?

K: Tại sao chúng em quá bận tâm đến chính chúng em? Bạn trả lời tôi. Tại sao bạn luôn luôn quan tâm đến chính bạn, hầu hết mọi thời gian?

HS: Chúng em muốn điều tốt đẹp nhất cho chính chúng em.

K: Bạn có cái gì tốt đẹp nhất?

HS: Chúng em muốn mọi đặc quyền.

K: Bạn muốn có mọi đặc quyền. Bạn muốn mọi đặc quyền – bạn có ý gì qua điều đó?

HS: Chúng em muốn có mọi tiện nghi vật chất.

K: Bạn muốn có mọi tiện nghi vật chất, mọi đất đai.

HS: Mọi thuận lợi.

K: Mọi thuận lợi, mọi điều tốt đẹp nhất của thế giới. Đúng chứ? Chúng ta đang trả lời câu hỏi của bạn phải không? Không à? Bạn hiểu em gái đó đã hỏi điều gì hay không? Em gái ấy muốn biết tại sao chúng em bận tâm đến mình quá nhiều. Bạn đã trả lời câu hỏi đó chưa?

HS: Chúng em luôn luôn nghĩ về bản thân mình.

K: Vâng, tôi biết việc đó. Tại sao các bạn luôn bận tâm đến mình? Mọi người đều như vậy – nó không phải điều gì bất thường. Có rất ít người không bận tâm đến chính họ, rất hiếm hoi. Vì vậy, tại sao bạn bận tâm đến mình?

HS: Mọi điều mình làm đều quanh quanh mình, liên quan đến mình.

K: Mọi điều bạn làm đều quanh quanh bạn, liên quan đến bạn.

HS: Thưa ông, mọi điều mình làm đều tự động liên quan đến mình.

K: Mọi điều bạn làm đều chủ yếu liên quan đến bạn. Đúng chứ? Bạn là cái gì, bạn là ai?

HS: Em là cái thân thể.

K: Vâng – bạn là cái gì – cái thân thể, tóc vàng, mắt xanh, làn da sẫm, làn da trắng, tên của bạn có lẽ là gì – Ông Rao, bà Rao, hay cô Rao, bất kể cái tên nào, đó là cái gì bạn là, phải không? Khuôn mặt của bạn, thân thể của bạn; và ngoài cái đó, bạn là cái gì? Có phải bạn là cái bằng cử nhân, cái bằng cao học của bạn? Tất cả các bạn sẽ đậu những kỳ thi, phải không? Đúng chứ? Tôi không biết tại sao, nhưng các bạn sẽ đậu những kỳ thi – giống như nhiều con khỉ. Và đó là cái gì các bạn là: cử nhân, cao học, tiến sĩ hay một luật sư giỏi, kỹ sư giỏi, những nhà khoa học, đó là cái gì bạn là, tất cả cái đó là bạn, phải không? Cử nhân, cao học, tiến sĩ, giáo sư! Đúng rồi, tất cả cái đó là cái gì bạn là, phải không? Không à, vậy thì bạn là gì? Bạn lấy người nào đó, và bạn được gọi là Bà sau đó, hay là Cô, hay là bất kỳ cái tên nào bạn muốn gọi cho mình. Vì vậy, bạn là gì? Tại sao bạn quá quan tâm đến chính bạn? Tôi biết bạn muốn tất cả những thuận lợi, tất cả những đặc quyền, tất cả quả đất, nhưng “cái tôi” mà muốn tất cả việc này là ai?

HS: *Cái trí của mình.*

K: Cái trí của bạn, bạn thực sự có ý gì qua từ ngữ cái trí? Đừng chỉ tuôn ra những từ ngữ – bạn có ý gì qua từ ngữ cái trí?

HS: *Linh hồn của mình.*

K: Linh hồn của bạn?

HS: *Có lẽ cái trí là cái gì đó mà bảo mình ...*

K: Vì vậy, bạn đang cố gắng nói cái gì?

HS: *Em muốn biết cái trí là gì?*

K: Bạn muốn biết cái trí là gì. Trước tiên bạn tìm hiểu cái trí là gì, bộ não là gì, bộ não của bạn là gì?

HS: Nó giúp mình suy nghĩ.

K: Cái gì?

HS: Bộ não của mình giúp mình suy nghĩ, thưa ông.

K: Bộ não của bạn giúp bạn suy nghĩ, đúng rồi. Nó đang trở nên khá phức tạp, phải không? Bạn có ý gì qua từ ngữ suy nghĩ? Tất cả các bạn đều suy nghĩ, phải không? Tự nhiên thôi. Bạn có ý gì qua từ ngữ suy nghĩ?

HS: Cái cách mình cảm thấy, những ý tưởng của mình.

K: Không, tôi đã hỏi: bạn có ý gì qua từ ngữ suy nghĩ?

HS: Để tìm ra.

K: Suy nghĩ, không tìm ra! Bạn hiểu sự khác nhau của hai chữ? Tôi nghĩ sáng nay tôi sẽ đi dạo. Tôi suy nghĩ. Bạn hiểu chứ? Bây giờ, bạn có ý gì qua từ ngữ suy nghĩ?

HS: Nó là cái năng lực để quyết định.

K: Bạn không đang trả lời câu hỏi của tôi, cậu trai lớn. Tôi đang hỏi bạn, nếu bạn muốn lắng nghe cẩn thận, bạn có ý gì qua từ ngữ suy nghĩ, không phải về điều gì đó, không phải hỏi bạn nghĩ về điều đó, bạn có ý gì qua từ ngữ suy nghĩ? Việc đó quá phức tạp. Bạn đi đến một lớp học, ở đó người giáo dục nói cho bạn, bây giờ chúng ta hãy học môn toán. Có thể bạn không thích môn học đó – bạn phải lưu ý, bạn phải học. Bây giờ, bạn đang học từ quyển sách đó, và điều gì giáo sư, người giáo dục dạy bạn, vì vậy bạn ghi nhớ. Đúng chứ? Tôi đang nói điều gì không đúng sao? Bạn ghi nhớ, đó là bạn lặp đi lặp lại cho đến khi nó trở thành một phần của bộ não bạn. Đúng chứ? Vì vậy, bạn ghi nhớ, phải không? Bạn không biết

về vật lý, nhưng bạn học nó, đó là, bạn ghi nhớ. Bạn ghi nhớ tên của bạn. Đúng chứ? Bởi vì bạn đã lặp lại rất, rất, rất thường xuyên, tên tôi là Smith, hay ông Rao, hay ông K. ~~Vì v~~, học hỏi của chúng ta là ghi nhớ. Đúng chứ? Bạn đồng ý điều này: học hỏi của bạn trong một trường trung học, trong một trường cao đẳng, trong một trường đại học, đều là ghi nhớ phải không? Tôi sẽ không trình bày toàn chủ đề của nó, bởi vì nó rất phức tạp, tôi sẽ không giải thích cho bạn về chủ đề đó.

Bây giờ bạn ghi nhớ vì mục đích hành động khéo léo. Đúng chứ? Nếu bạn là một luật sư, bạn ghi nhớ mọi sự việc xảy ra, mọi xét xử trước đó và vân vân, rồi sau đó bạn trở thành một luật sư và vân vân. Một bác sĩ, ông ấy phải thực hành mười năm, học, sau đó trở thành một bác sĩ chuyên khoa và vân vân và vân vân. Phải mất mười lăm năm để là một bác sĩ hay người giải phẫu xuất sắc, hay một nhà khoa học và vân vân.

Vì vậy, điều gì đang xảy ra cho bộ não – hãy nói cho tôi, đừng chìm vào giấc ngủ – điều gì xảy ra cho bộ não trong suốt mười năm kia hay trong suốt năm năm kia?

HS: Bộ não của mình đang được nhét đầy.

K: Được nhét đầy? Được nhét đầy cái gì?

HS: Thông tin, thưa ông. Đây thông tin về điều gì mình đang làm.

K: Vâng, bộ não của bạn đang nhét đầy vô số thông tin. Đúng chứ?

HS: Và hiểu biết.

K: Và hiểu biết. Bạn có ý gì qua từ ngữ hiểu biết.

HS: Thông tin về chủ đề.

K: Vâng, thông tin về một chủ đề nào đó, một đề mục nào đó, và bộ não của bạn được nhét đầy về nó. Đúng chứ? Tôi là một tiến sĩ, tôi biết làm thế nào, vân vân, vân vân. Đúng chứ? Đúng chứ, thưa bạn, bạn chán à? Được thôi, nếu bạn chán hãy ngủ đi. Tôi không bức tức đâu, sáng nay thật đẹp.

Vì vậy, bộ não của bạn chứa đựng mọi điều gì bạn đã học được. Đúng chứ? Tên của bạn, khuôn mặt của bạn, người cha của bạn, người mẹ của bạn, nó là một qui trình không chỉ công nhận, mà còn tích lũy. Đúng chứ? Bạn hiểu tiếng Anh của tôi. Nó là một qui trình thu thập và sử dụng điều gì bạn đã thu thập. Như bạn đã thu thập tiếng Phạn và bạn nói nó, và vân vân.

Vì vậy, bộ não của bạn đầy ắp những ký ức. Đúng chứ? Bạn biết nơi nào bạn sống, bạn biết tên của người cha, tên của người mẹ, bạn biết người anh trai của bạn, vì vậy nó đầy ắp thông tin như hiểu biết. Đúng chứ? Và bạn sử dụng thông tin đó khéo léo, hay không khéo léo; bạn có thể là một kỹ sư hạng nhất, hay một kỹ sư khá đần độn, và vân vân, những cơ cấu hành chính Ấn độ.

HS: Và vân vân.

K: Vâng, và vân vân và vân vân. Đúng chứ? Vì vậy, bạn luôn luôn đang sống bên trong một cái vòng tròn; vòng tròn của điều gì bạn đã học, điều gì bạn đã thu thập như thông tin, mà trở thành hiểu biết. Vì vậy, bộ não của bạn chứa đựng tất cả những điều bạn đã thu thập, tất cả những điều bạn đã học hỏi, tất cả những điều bạn đã trải nghiệm. Vì vậy, bộ não đó đầy ắp hiểu biết: những vô lý, những tưởng tượng, những ảo tưởng, và toàn bộ những sự việc này là tôi. Đúng chứ? Tôi có lẽ nghĩ rằng tôi là một người vĩ đại, đó là tôi – tôi có thể ngồi rất yên lặng và đó là tôi. Vì bất kỳ điều gì tôi suy nghĩ và làm đều từ trải nghiệm và hiểu biết. Đúng chứ? Và tôi có thể tưởng tượng tôi là Thượng đế, hay tôi có thể tưởng tượng tôi là một họa sĩ vĩ đại trong khi tôi không là như thế và mọi chuyện đó. Hay tôi có thể có những mơ mộng, rằng tôi là

hoàng đế Ấn độ. Đúng chứ? Tôi có thể có vô số tưởng tượng, mơ mộng, ảo tưởng, ý tưởng và vân vân. Tôi là tất cả những điều đó: sợ hãi, đau đớn, đau khổ và vân vân, tôi là tất cả những tích lũy đó. Đúng chứ? Bạn rõ ràng rồi phải không? Đừng đồng ý với tôi, đó là điều cuối cùng bạn nên làm, nhưng hãy tìm ra liệu những điều chúng ta đang nói là đúng hay sai.

Tôi có thể tưởng tượng có Thượng đế trong tôi. Nhưng điều đó có lẽ không thật. Đúng chứ? Vì vậy, tôi là nguyên cái đồng của hai triệu năm này, được thâu thập lại như là tôi. Đúng chứ? Và tôi trở thành rất quan trọng, bởi vì tôi đã hai triệu tuổi – tôi đã học quá nhiều. Người đàn ông tội nghiệp kia đang lang thang trong vườn không biết nhiều, nhưng bạn biết rất nhiều. Bạn kính trọng những người kia có nhiều hiểu biết, và bạn khinh miệt những người đó không biết gì. Đúng chứ?

Vì vậy, khi bạn hỏi, tại sao suốt ngày tôi lại cứ suy nghĩ về chính mình, đó là vì bạn đã được giáo dục theo cách đó, bạn đã được quy định theo cách đó; xã hội giúp đỡ bạn, suy nghĩ về chính bạn; bởi vì nếu bạn không làm như thế, bạn có lẽ không có một việc làm. Vì mọi con người giúp đỡ lẫn nhau để suy nghĩ về chính họ. Đúng chứ? Bạn là một người Hồi giáo, và bạn suy nghĩ về Allah. Vì vậy, bạn dựng lên mọi loại tưởng tượng, mê tín, ảo tưởng, được gọi là Maya. Đúng chứ? Và có những con người mà nói rằng, tôi phải thoát khỏi những điều này, thoát khỏi bản thân tôi. Đúng chứ? Tôi phải quên tôi, tôi phải bỏ tôi, tôi phải trở thành cái gì đó hoàn toàn khác hẳn cái gì tôi là. Nhưng nó là cùng cái vòng tròn được lặp đi lặp lại bởi vì tôi đang suy nghĩ về chính tôi, phải không? Tôi phải thiên định trong hai tiếng đồng hồ, mà là, tôi đang suy nghĩ về chính tôi, và vân vân và vân vân.

Và câu hỏi kế tiếp của bạn là, tại sao cái trí luôn lăng xăng bởi tư tưởng? Tại sao bộ não đầy ắp những tư tưởng? Vừa lúc này tôi đã giải thích nó. Tôi nhìn thấy cái vật này trước mặt tôi, đúng chứ, và tôi gọi nó là một cái micro phone. Đúng chứ? Nhưng từ ngữ microphone không là cái đó. Đó là điều rất quan trọng phải hiểu rõ trong cuộc sống – rất quan trọng – rằng là từ ngữ không là

cái vật. Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ? Hay tất cả các bạn đều là những người mất trí? Rất quan trọng phải hiểu rõ rằng từ ngữ không là cái vật, cái cửa ra vào, từ ngữ “Cửa ra vào” không là cái vật thực sự.

HS: Thưa ông, tại sao ông lại nói như thế?

K: Cái gì?

HS: Rằng từ ngữ cửa ra vào không là cái cửa ra vào.

K: Bây giờ, bạn đã không lắng nghe. Từ ngữ khác hẳn cái cửa ra vào. Điều này khó khăn quá à? Nhìn nè, tên của tôi là K. Đúng chứ? Nhưng cái tên K khác hẳn con người thực sự. Điều này trở nên khó khăn quá, phải không? Bây giờ, hãy chờ một tí. Rishi Valley, những từ ngữ Rishi Valley, không là cái thung lũng thực sự. Điều này khó khăn à? Tại sao từ ngữ “cô gái” không liên quan đến bạn? Tại sao bạn không hiểu rõ điều đó? Từ ngữ không là cái thực sự. Bạn hiểu chứ? Bạn, cái tên của bạn là cái gì đó. Đúng chứ? Cái tên đó không là bạn.

HS: Điều đó có tầm quan trọng gì?

K: Quan trọng khủng khiếp. Từ ngữ không bao giờ là cái vật. Tôi có thể vẽ một bức tranh về Himalayas, nhưng bức tranh không là dãy núi thực sự. Đúng chứ? Tôi có thể mô tả NewYork, nhưng NewYork không là điều gì tôi mô tả. Tôi có thể viết về kinh Gita, hay kinh Bible, hay bất cứ việc gì, nhưng điều gì tôi viết không là điều thực sự.

Tôi mong ước bạn sẽ đưa được hiểu rõ này vào thẳm sâu trong bộ não, bởi vì sau đó nó sẽ giúp bạn xử lý những sự việc một cách thực sự. Tôi có đau đớn trong chân của tôi – giả sử – sự đau đớn đó không là từ ngữ “đau đớn”. Bạn nhìn thấy nó chứ? Tôi bị đau, một cái gai, đau đớn, từ ngữ “đau đớn” khác hẳn cái gai và sự

đau đớn thực sự. Hãy một lần nắm được sự thật này, rằng biểu tượng không là sự thật. Được chứ? Đi đến một ngôi đền, và có bức tượng quái lạ ở đó, và bức tượng đó là biểu tượng về điều gì khác nữa, nhưng bạn thờ phụng cái biểu tượng đó. Đi đến một nhà thờ, và có cây thánh giá, đó là cái biểu tượng về điều gì khác nữa, nhưng bạn thờ phụng cây thánh giá đó. Bạn hiểu tất cả việc này chứ?

HS: Biểu tượng không thể mô tả cái sự vật.

K: Vâng, biểu tượng không thể mô tả. Biểu tượng không là cái thực sự và vân vân.

HS: Biểu tượng dẫn dắt cái trí của mình đến một ý tưởng về cái vật thực sự.

K: Như thế à? Ý tưởng là cái thực sự à? Ý tưởng tôi sẽ leo lên đỉnh Himalayas, ý tưởng không là cái thực sự. Tôi không đang leo lên nó.

HS: Không, nhưng nó là một hình ảnh của núi Himalayas.

K: A, nhưng lại nữa cái đó là một biểu tượng.

HS: Vâng, nó khiến cho mình nhận biết núi Himalayas trông như thế nào.

K: Nhưng bạn chưa nhìn thấy Himalayas. Vì vậy, động thái đang thấy khác hẳn cái bức tranh. Đúng chứ? Đang thấy thực sự, những hòn núi Himalayas, những thung lũng của chúng, những ánh sáng xanh da trời của một buổi sáng trên đó, và tuyết nữa, hoàn toàn khác hẳn cái bức tranh, nhưng chúng ta lại thờ phụng cái bức tranh. Tôi không biết liệu các bạn có đang theo kịp tất cả những điều này không.

Vì vậy, câu hỏi của bạn, tại sao chúng ta luôn luôn suy nghĩ về chính chúng ta, và câu hỏi kế tiếp là, tại sao những bộ não của chúng ta đầy ắp tư tưởng? Bây giờ những người lớn tuổi, họ nghĩ gì về điều đó? Họ đó kia, đang ngồi trên những cái ghế – tôi sẽ chờ, thưa bạn, cho đến khi bạn trả lời.

HS: Bộ não của chúng ta giống như một cái hộp, thưa ông, khi chúng ta còn nhỏ, cái hộp này trống không, vì vậy hầu như không có bất kỳ tư tưởng nào; khi mình lớn lên cái hộp bắt đầu được nhét đầy.

K: Điều đó đúng. Bạn giống như một cái chai không, bạn đang nói, và khi bạn lớn lên cái chai đó được đổ đầy. Đổ đầy cái gì? Với nước bẩn, nước sạch?

HS: Cả hai.

K: Cả hai, đúng rồi. Đổ đầy nước bẩn và nước sạch. Đúng chứ? Bạn không thể trộn lẫn nước sạch và nước bẩn, bởi vì sau đó nước sạch trở nên dơ bẩn. Đó là điều gì bạn đang làm.

Vì vậy, bạn yêu cầu tôi nói về mình. Tôi đã nói. Nếu bạn có thể học như bạn học môn toán, liệu rằng cái trí của bạn có thể yên lặng, bộ não. *Tuyệt đối yên lặng!*

HS: Vậy thì làm thế nào mình nhận được nước tinh khiết?

K: Bạn không nhận được. Em ấy đã hỏi, làm thế nào mình nhận được nước tinh khiết? Cuộc sống không cho bạn nước tinh khiết, nó cho bạn nước dơ bẩn, bởi vì bạn có đau khổ, bạn có bi ai, bạn có sầu muộn, bạn đầy tham vọng, bạn muốn là cái này hay cái kia. Tất cả việc đó là nước dơ bẩn.

HS: Nhưng thỉnh thoảng mình có hạnh phúc, phải không?

K: Vâng, thỉnh thoảng bạn có hạnh phúc. Bây giờ bạn có ý gì qua từ ngữ hạnh phúc đó?

HS: Khi mong ước của mình được thành tựu.

K: Vâng, khi những mong ước của bạn được thành tựu. Tôi muốn sống tiện nghi, trong một ngôi nhà to lớn, có nhiều người hầu, và nếu bạn có thể mong ước, nếu những mong ước đó có thể được thành tựu, bạn có thể hạnh phúc. Đó là như thế phải không? Giả sử chúng không được thành tựu, bạn bị buồn bực, đúng chứ, bạn không vui vẻ, bạn bị phiền não. Vì vậy, sự khác biệt giữa hạnh phúc và phiền não là gì? Nó quá khó hiểu cho bạn, đúng bạn tâm.

Bạn hiểu rồi, thưa quý cậu, thưa quý cô, đối với tôi, những tổ chức tôn giáo là xuân ngọc. Bạn hiểu chứ? Đi đến nhà thờ, đến đền chùa, thánh đường, lặp lại, lặp lại, lặp lại. Điều gì xảy ra khi bạn lặp lại?

HS: Mình không tìm được bất kỳ điều gì mới mẻ, thưa ông.

K: Vì vậy, bạn sẽ ngừng lặp lại chứ?

HS: Ông ngừng việc đó như thế nào, thưa ông?

K: Đừng hỏi tôi làm thế nào tôi ngừng nó, bạn sẽ ngừng chứ? Bạn ngừng gãi đầu của bạn. Tôi có ý nói khi bạn bắt đầu gãi đầu, việc đó trở thành một thói quen. Đúng chứ? Và bạn có thể ngừng nó, được không, bằng cách nói, tôi sẽ không làm việc đó. Được chứ? Bạn sẽ làm việc đó phải không? Đừng nhìn một ai khác.

HS: Việc đó khó khăn lắm, thưa ông.

K: Đúng rồi, việc đó khó khăn. Vì vậy, bạn thích tiếp tục gãi đầu. Đúng chứ?

HS: *Thưa ông, chúng ta có thể nói về sự tồn tại của Thượng đế được không?*

K: Jesus! Làm thế nào bạn biết liệu rằng Thượng đế có tồn tại hay không?

HS: *Đó là điều gì em muốn hỏi.*

K: Bạn muốn hỏi, có Thượng đế hay không.

HS: *Nếu có, ông ta ở đâu, và tại sao chúng ta tin tưởng ông ta?*

K: Ông ta ở đâu, và tại sao chúng ta bận tâm về nó?

HS: *Chúng ta muốn được an toàn.*

K: Vâng, thưa bạn. Trước hết hãy cho phép tôi trả lời câu hỏi của cô gái đó, **lạ** cho phép chứ. Có Thượng đế không? Đúng chứ? Bạn nghĩ thế nào?

HS: *Em nghĩ có lẽ có, nhưng em không tin tưởng Thượng đế.*

K: Tại sao, tại sao bạn không tin tưởng?

HS: *Bởi vì em không bao giờ trông thấy, em chỉ nghe về Thượng đế.*

K: Tiếp tục đi, hãy nói cho tôi.

HS: *Có vẻ đối với em Thượng đế là một điều gì đó giống như một chỗ dựa chính của hỗ trợ.*

K: Cái gì, hỗ trợ tài chính?

HS: *Không, một chỗ dựa của hỗ trợ.*

K: Bạn hoàn toàn đúng. Vâng thưa bạn, vâng thưa bạn, nhưng em ấy đã nói hỗ trợ tài chánh, điều đó rất đúng. Đó là, bạn dựa vào, hay bạn tìm kiếm Thượng đế khi bạn bị phiền não, khi bạn không hạnh phúc, khi bạn muốn nói điều gì đó, khi bạn cầu nguyện. Đúng chứ? Bây giờ, làm thế nào bạn tìm được liệu có Thượng đế hay không?

HS: *Mình thực sự không trông thấy ông ta.*

K: Bạn thực sự sẽ trông thấy ông ta chứ?

HS: *Không, mình hiểu nhiều thêm nữa, khi mình trông thấy ông ta mình hiểu nhiều thêm nữa về ông ta.*

K: Bạn có biết câu chuyện về hai người Mỹ đi tới thiên đàng không? Và họ lang thang khắp thiên đàng, khắp mọi nơi, suốt nhiều tuần hay nhiều tháng, và có một bảng hiệu nói, Thượng đế. Và họ đi thẳng lên con đường đó, và một trong hai người nói, leo lên trên đó cao quá họ leo lên và kể cho tôi mọi chuyện về nó. Vậy là người bạn leo lên đến đó và vội vã quay trở xuống, Thượng đế của tôi, đó là một phụ nữ. Đúng chứ? Bây giờ làm thế nào bạn biết được có Thượng đế? Bởi vì một trăm người nói như vậy à?

HS: *Chỉ vì một trăm người nói rằng có Thượng đế, không ý nghĩa gì cả. Vì mọi người đều biết rằng họ có lẽ đã nghe người nào đó kể lại.*

K: Hoàn toàn đúng. Vì vậy, làm thế nào bạn biết là có Thượng đế?

HS: *Khi mình trông thấy ông ta.*

K: Bạn trông thấy ông ta ở đâu?

HS: *Vậy thì ai đã tạo ra thế giới?*

K: Em học sinh hỏi, nếu Thượng đế đã không tạo ra thế giới – bạn có ý gì qua từ ngữ thế giới? Các bạn, cây cối, cá, nước, ếch nhái, voi, sư tử.

HS: *Mọi vật chất.*

K: Mọi vật chất. Đó là, mọi đất đá, cây cối, con người, thung lũng, sông ngòi, mọi thứ bạn nghĩ đều được tạo ra bởi Thượng đế.

HS: *Nếu nó không là Thượng đế, nó có thể là ai?*

K: Nếu nó không là Thượng đế, em hỏi, nó có thể là ai khác?

HS: *Nó có thể là một dạng năng lượng hay cái gì đó.*

K: Cái gì?

HS: *Nó có thể là một dạng năng lượng nào đó.*

K: Làm thế nào bạn biết được?

HS: *Em chỉ đang đoán.*

K: Đang đoán. Đó là điều gì tất cả họ đang làm. Và vì thế một ai đó đoán nhiều hơn nữa, nghiêm túc, và họ đã nói rằng có, và sau đó bạn đã chấp nhận nó. Giả sử bạn không chấp nhận truyền thống của bạn, rằng có Thượng đế, vậy thì bạn sẽ làm gì, làm thế nào bạn sẽ tìm ra? Điều đó còn quan trọng nhiều hơn là tin tưởng? Đúng chứ? Bạn có đồng ý rằng tìm ra còn quan trọng nhiều hơn là tin tưởng. Đúng chứ? Bây giờ, bạn sẽ ngừng tin tưởng phải không? Đúng chứ? Ngừng nó – vì vậy, bạn được tự do khỏi những

kết luận nào đó rằng có Thượng đế. Được không? Bạn sẽ làm việc đó, hay bạn bị sợ hãi?

HS: Không.

K: Đừng, đừng nói không, tất cả chúng ta là những con người sợ hãi.

HS: Thưa ông, chúng em sợ hãi rằng nếu chúng em không tin Thượng đế, tất cả người mẹ và người cha của chúng em tin Thượng đế, vậy thì họ có lẽ nói một điều gì đó về nó.

K: Điều đó đúng.

HS: Thưa ông, bởi vì chúng em là con cái, chúng em được nuôi nấng phải tin Thượng đế. Chúng em bắt đầu tin rằng nếu chúng em không tin Thượng đế, Thượng đế sẽ làm điều gì đó xấu xa cho chúng em.

K: Tôi hiểu. Nhưng trước hết hãy tìm ra tại sao bạn muốn tin một điều gì đó. Đừng chìm vào giấc ngủ! Tại sao bạn muốn tin một điều gì đó? Có phải vì nó cho bạn an ủi, nó giúp bạn, nó che đậy đau khổ, sầu muộn của bạn và tất cả chuyện đó, hay không? Tại sao bạn tin tất cả chuyện này? Điều gì sai trái với bạn?

HS: Em nghĩ nhiều người, kể cả em, tin tưởng bởi vì họ cảm thấy sau rất nhiều câu chuyện mà rất nhiều người đã kể cho họ về Thượng đế, tôi nghĩ người này là Thượng đế, tôi nghĩ người kia là Thượng đế, họ cảm thấy rằng nếu họ tin Thượng đế, họ có lẽ cũng được giúp đỡ.

K: Nhưng trước hết hãy tìm ra liệu họ thực sự được giúp đỡ.

HS: Em đã không được giúp đỡ.

K: Em còn quá trẻ, em còn quá nhỏ. Đừng bận tâm về Thượng đế và niềm tin. Bạn thấy đó là một trong những bản chất đặc trưng của chúng ta, rằng chúng ta tin tưởng ngay tức khắc. Đúng chứ? Chúng ta tin tưởng. Chúng ta không bao giờ tìm ra! Niềm tin của bạn sẽ ngăn cản bạn không tìm ra. Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ?

HS: Thưa ông, mình tin tưởng khi người nào gần mình tin tưởng nó, giống như người mẹ của mình.

K: Đúng òi, đúng rồi, nếu người mẹ của bạn tin tưởng, bà ấy muốn bạn tin tưởng cùng việc đó. Đúng chứ? Và bạn lắng nghe bà ấy nhưng bạn không cần tin tưởng.

HS: Thưa ông, một số người sợ hãi rằng họ có lẽ bị rút phép thông công khỏi tôn giáo, và họ không muốn làm việc đó: bị rút phép thông công khỏi tôn giáo, nếu họ không tin.

K: Tôi biết, dĩ nhiên. Đó là chơi những trò chơi.

HS: Thưa ông, Thượng đế có giúp ai không?

K: Tôi? Bạn đang hỏi tôi à? Thượng đế đã giúp đỡ tôi à?

HS: Không, đã giúp đỡ bất kỳ ai.

K: Bạn nên hỏi họ. Nhưng hỏi một ai đó mà nói Thượng đế đã giúp đỡ họ. Hãy cẩn thận. Nếu anh ấy nói rằng anh ấy có, bạn sẽ làm gì?

HS: Tin Thượng đế.

K: Vâng, đó là tất cả. Một người lập dị nào đó xuất hiện trong trang phục khác thường, và ông ấy nói rằng có Thượng đế, tôi biết có Thượng đế. Đúng chứ? Bạn sẽ tin ông ấy phải không?

HS: Không, thưa ông.

K: Tại sao?

HS: Chúng em không tin nếu chúng em không nhìn thấy. Ông ấy phải chứng thực nó.

K: Không có chứng cứ.

HS: Mình phải rất thuyết phục, chỉ lúc đó chúng em mới có thể tin.

K: Bạn biết không, bạn đã đến xem một số người làm trò ảo thuật, một số pháp sư, bạn đã xem họ chưa?

HS: Có, thưa ông.

K: Họ sẽ làm điều gì đó trước khi bạn biết được chuyện gì đã xảy ra. Không, đừng tìm hiểu mọi việc đó, tất cả các bạn còn quá nhỏ. Mấy giờ rồi?

HS: Mười giờ mười lăm.

K: Mười giờ mười lăm. Tôi còn mười lăm phút nữa. Tệ quá! Chúng ta sẽ nói gì đây.

HS: Có một cách suy nghĩ không có quá khứ, hay không?

K: Có một cách suy nghĩ không có những ký ức liên quan đến quá khứ, hay không? Đúng không? Muốn trả lời câu hỏi đó đúng,

chính xác, không thành kiến, bạn phải tìm hiểu toàn cấu trúc, bản chất của tư tưởng. Đúng chứ? Bạn đã làm chưa? Chưa à. Bạn muốn làm nó không? Bạn muốn lắng nghe nó chứ? Và bạn muốn theo nó sau khi đã lắng nghe, hay không?

HS: Nếu nó đúng.

K: Nếu nó đúng. Được rồi. Nguồn gốc, khởi thủy của tư tưởng là gì? Tư tưởng sinh ra bằng cách nào? Vì vậy, bạn đang nói rằng tư tưởng có gốc rễ của nó trong trải nghiệm quá khứ, phải không? Trong những trải nghiệm quá khứ, nhiều. Vì vậy, bạn đang nói, phải không, rằng tư tưởng có gốc rễ trong trải nghiệm? Đúng chứ? Bạn đang nói vâng phải không?

HS: Vâng.

K: Hãy hoàn toàn chắc chắn, đừng do dự. Nếu bạn không có trải nghiệm, bạn sẽ suy nghĩ à?

HS: Thưa ông, giống như em đã trình bày cho ông, tư tưởng của chúng ta lúc khởi đầu giống như một cái hộp không, và cái hộp đó được nhét đầy, thưa ông, và tất cả nó thuộc quá khứ. Nếu không có quá khứ, thưa ông, cái chai đó luôn luôn trống không.

K: Hoàn toàn đúng, thưa bạn. Bạn lên đây. Bạn không ngại chứ, không à. Bạn không ngại lên ngồi ở đây chứ?

HS: Không, thưa ông.

K: Tốt. Em học sinh đang nói, cái chai – chúng ta đã quay trở lại cái chai, bạn biết quay trở lại cái chai có nghĩa gì không? Uống. Bạn từ đâu đến.

HS: Mandu.

K: Mandu, tốt. Bạn có thích nơi này không?

HS: Có.

K: Bạn đã nói với giáo viên là bạn thích nơi này chưa?

HS: *Giáo viên của em đã hỏi câu đó.*

K: Nó giống như một cái chai không đã được đổ đầy trải nghiệm. Đúng chứ? Đây là điều gì ông ấy nói. Và từ trải nghiệm đó, từ quá khứ đó, mọi sự việc đã được đổ đầy cái chai, là những kỷ niệm, là những hồi tưởng, và vì thế cái chai luôn luôn đang chuyển động bên trong chính nó. Được rồi, thưa bạn, rồi sau đó cái gì? Hãy nói cho tôi biết, tiếp tục đi! Bộ não của bạn giống như một cái hộp rỗng, cái chai không, và từ niên thiếu được nhét đầy những vấn đề. Đúng chứ. Làm thế nào đậu được kỳ thi, làm thế nào đọc được, làm thế nào viết được và một đống vấn đề đó, tất cả suốt đời. Và vì vậy, bộ não của bạn, giống như một cái chai, em học sinh nói, được đổ đầy những việc đó. Và khi cái chai bắt đầu chuyển động chung quanh, nói chuyện, cái chai, những chứa đựng của cái chai là những hồi tưởng, hiểu biết mà sau đó được chuyển thành những từ ngữ – đầu tiên tư tưởng, sau đó những từ ngữ. Đúng chứ? Tôi tự hỏi, đừng đồng ý, bạn không học được bất kỳ thứ gì nếu bạn chỉ đồng ý.

HS: *Thưa ông, giả sử rằng cái hộp trống rỗng, làm thế nào mình có được tư tưởng đầu tiên?*

K: Làm thế nào con người đầu tiên, cách đây hai triệu năm, làm thế nào anh ấy bắt đầu suy nghĩ. Bạn có xem bức tranh hoạt hình đó bởi một nhà khoa học, có thêm một nhà sinh vật học? Bạn xem bức tranh của người đàn ông, một tranh hoạt hình, một người đàn ông mà sẵn lẩn, sẵn bắn, ăn, và ngủ. Đúng chứ? Bạn đang lắng

nghe không? Sau đó bức tranh kế tiếp lại tiến bộ hơn một chút xíu, anh ấy không săn bắn, anh ấy bắt một ai khác săn bắn.

HS: Bởi vì anh ấy biết việc đó nguy hiểm.

K: Vâng, vâng. Và tranh thứ ba là anh ấy không săn bắn, nhưng anh ấy đang học cách sử dụng dụng cụ, và vân vân. Vậy là cuối cùng, anh ấy đã trở nên rất có trí năng, đúng chứ, giống như bạn, rất có trí năng, rất giống chúng ta, bạn hiểu chứ? Đầu tiên anh ấy bắt đầu săn bắn và ăn, sau đó anh ấy bắt những người khác săn bắn rồi ăn, và thứ ba anh ấy là hình ảnh của chúng ta. Tôi không biết liệu bạn có hiểu rõ tất cả điều này, cũng chẳng thành vấn đề. Vậy là điều gì khiến chúng ta cư xử như chúng ta đang làm? Điều này quá khó khăn cho bạn. Bạn có khi nào ngồi yên lặng, không chuyển động một cơ bắp, không chuyển động đôi mắt của bạn, bạn đã làm nó chưa? Bạn có muốn làm nó không? Ngồi yên lặng tuyệt đối. Bạn sẽ làm nó chứ?

HS: Thưa ông, nhưng công dụng của việc đó là gì?

K: Cái gì? Công dụng của việc đó là gì? Chỉ để kiểm soát cơ thể của bạn, xem thử liệu bạn có thể kiểm soát cơ thể của bạn. Không có công dụng trong bất kỳ việc gì cả; nếu bạn hỏi tại sao bạn phải ăn, công dụng của nó là gì, bạn chết rồi. Đúng chứ?

HS: Đúng, thưa ông.

K: Vì vậy, bạn làm ơn thử ngồi rất, rất yên lặng, không nhấp nháy, không chuyển động đôi mắt của bạn. Thử nó, người bạn, thử nó cho vui, bạn biết chứ, ngồi yên lặng, tiếp tục đi.

HS: Cuộc sống vui lắm, thưa ông?

K: Gác chân của bạn qua – gác chân còn lại của bạn lên đó, người bạn.

HS: Thưa ông, cuộc sống có vui không?

K: Tất cả đều phụ thuộc.

HS: Nếu nó là nước bẩn, nó không vui. Nếu nó là nước sạch, nó vui.

K: Nước sạch là, nếu bạn gọi nó là vui, nhưng nó đều bị trộn lẫn cùng nước bẩn. Đúng chứ? Vì vậy, chúng ta sẽ xem thử liệu bạn có thể ngồi yên lặng trong một phút.

Thảo luận lần thứ ba cùng giáo viên tại Rishi Valley*

Ngày 17 tháng 12 năm 1985

Giáo viên 1 (T1): Một cái trí mới mẻ có giống một cái trí tốt lành, một cái trí đang nở hoa trong tốt lành hay không? Nếu như thế, tốt lành là gì? Và, đặc biệt, liên hệ của một cái trí mới mẻ đến một ý thức của tánh tổng thể của sự sống là gì? Tổng thể của sự sống là gì? Chúng ta có thể tìm hiểu điều này kỹ càng hay không?

Krishnamurti (K): Tôi không hiểu bạn suy nghĩ về sự sống như thế nào. Bạn xem điều gì là khởi nguồn của sự sống, khởi đầu của mọi tồn tại? Không chỉ những con người, nhưng còn cả toàn thể giới, thiên nhiên, bầu trời và các vì sao? Sáng tạo là gì?

Chúng ta không đang hỏi sáng chế là gì. Sáng chế được đặt nền tảng trên hiểu biết. Đang sáng chế nhiều hơn và nhiều hơn, dĩ nhiên được đặt nền tảng trên hiểu biết. Và cuộc sống của chúng ta là gì trong liên hệ với tổng thể của sự sống? Không phải trong liên hệ với một bộ não được đặc biệt hóa riêng biệt, nhưng trong liên hệ với tổng thể thế giới mà là một chuyển động tổng thể, gồm cả chính bản thân chúng ta, gồm cả nhân loại.

Tôi muốn thảo luận điều đó với bạn trước. Sau đó, liệu có một khác biệt giữa bộ não vật chất của chúng ta – cái vật sinh học bên trong hộp sọ – và cái trí, hay không? Hay bộ não chứa đựng cái trí, hay cái trí hoàn toàn khác hẳn bộ não?

* Lấy từ: *The Future Is Now* – London Victor Gollancz 1988.

Và câu hỏi thứ ba, hay chuyển động – tôi thích gọi nó là một chuyển động, không phải một câu hỏi – bạn muốn gọi trạng thái tốt lành, đang nở hoa trong tốt lành là gì? Không phải trạng thái tốt lành không biến đổi, tĩnh, nhưng một chuyển động trong tốt lành.

T1: *Sự sống là gì?*

K: Vâng, sự sống là gì? Không phải là sự sống trong một hình thức cá biệt giống như con vượn, con cọp, con sóc, cái cây, tất cả việc đó. Khởi đầu của sự sống là gì?

Và câu hỏi khác là: Bộ não chứa đựng cái trí, hay cái trí hoàn toàn tách rời bộ não? Nếu bộ não chứa đựng cái trí, vậy thì cái trí là thành phần của vật chất – đúng chứ? – thành phần của những phản ứng thuộc thần kinh. Nó là một hiện tượng vật chất. Và chắc chắn rằng cái trí là cái gì đó hoàn toàn khác hẳn.

Vì vậy, nếu bộ não bao gồm cái trí, vậy thì nó là thành phần của những phản ứng thuộc sinh học, thuộc thần kinh của sợ hãi, sầu muộn, đau đớn, vui thú – toàn bộ ý thức của chúng ta. Vì vậy, nó là thành phần của sáng tạo con người. Nếu cái trí là thành phần của một qui trình tiến hóa, vậy thì nó là thành phần của thời gian.

T2: *Tôi xin phép đặt một câu hỏi được không?*

K: Thưa bạn, bạn không phải hỏi tôi.

T2: *Qua lý luận, giả sử chúng ta hiểu rằng cái trí khác biệt bộ não, nhưng lý luận chính nó lại là thành phần của bộ não?*

K: Dĩ nhiên, lý luận là thành phần của bộ não, và lý luận có thể dẫn đến một kết luận sai lầm bởi vì nó vẫn còn là thành phần của bộ não.

Vì vậy, sự sống là gì? Nguồn gốc của tất cả năng lượng là gì? Cái gì là cái gì vật mà phóng ra, đang làm tất cả sự vật này – thế giới, quả đất, núi non, sông ngòi, rừng, cây cối, con gấu, con nai, con sư tử, con vượn, con khí và chúng ta?

Thời gian có liên quan đến tốt lành không? Nếu thời gian liên quan đến tốt lành, nó không là tốt lành. Làm ơn trả lời tôi. Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ?

T3: Thưa ông, vào lúc này dường như không có sự liên kết giữa hai. Khi những nhà khoa học nói về nguồn gốc của mọi sự vật, tôi tin tưởng, lý thuyết thông thường được chấp nhận là có Bigbang, một vụ nổ khủng khiếp, có lẽ từ nguồn năng lượng cơ bản nào đó, có lẽ từ nguyên tử cực tiểu nào đó. Và sau việc này sinh ra toàn bộ những sự vật, các ngôi sao, những hành tinh, quả đất. Thoáng nhìn, dường như không có bất kỳ liên kết nào giữa sự giải thích khoa học đó và tốt lành.

K: Tôi đang hỏi, thưa bạn, thời gian có liên quan đến tốt lành không?

T3: Thời gian chắc chắn liên quan đến sự tiến hóa của những sự vật. Điều đó hiển nhiên.

K: Tốt lành là thành phần của thời gian, được vun quén hay được nuôi dưỡng trong thời gian phải không?

T3: Không có vẻ như vậy, nếu người ta hiểu theo quan điểm khoa học về nguồn gốc của những sự vật, y như thể tốt lành liên quan đến mọi điều đó. Nó có vẻ hoàn toàn trung tính – không tốt, không xấu, không gì cả.

K: Tôi hiểu điều đó, nhưng tôi đang đặt cho bạn một câu hỏi – không phải một câu hỏi khoa học. Câu hỏi là: nếu thời gian được bao hàm trong sự vun quén tốt lành, đó là tốt lành hay sao?

T3: *Có vẻ là một trật tự khác hẳn của một câu hỏi.*

K: Tôi đang hỏi bạn một câu hỏi khác hẳn. Tốt lành là gì? Tất cả các bạn hiểu tốt lành là gì?

T3: *Dường như có một loại tốt lành mà thường thường đối nghịch với xấu xa hay tội lỗi ...*

K: Đúng rồi, toàn sự việc phân hai. Tiếp tục đi, thưa bạn. Ở đây tốt lành là gì? Bạn hiểu tốt lành là gì?

T4: *Đạo đức có thể luyện tập được trong thời gian.*

K: Tôi không đang nói về đạo đức. Đối với tôi, đạo đức là một vun quén.

T5: *Thưa ông, khi chúng ta nói anh ấy là một người tốt, chúng ta thường có ý là anh ấy không hại những người khác. Anh ấy luôn luôn không hành động từ tánh tư lợi, kiếm được... Nó là một phẩm chất được tích lũy trong thời gian.*

K: Nó như thế à? Tốt lành là đối nghịch của xấu xa hay sao – nếu một từ ngữ như thế đó tồn tại? Điều tốt là đối nghịch của điều xấu hay sao?

T5: *Thưa ông, điều gì ông có ý nói qua câu hỏi này là, có phải tốt lành là một phản ứng đến điều xấu và được tích lũy qua thời gian hay không?*

K: Vâng, tất cả việc đó được ngụ ý trong câu hỏi. Phản ứng của một người, sự giáo dục của một người, văn hóa của một người, môi trường sống của một người; tất cả việc đó là truyền thống – điều gì bạn đã đọc trong những quyển sách và vân vân. Luôn luôn điều tốt và điều xấu. Điều tốt đang chống lại điều xấu, luôn luôn,

từ những người Ai cập cổ xưa đến xã hội hiện đại. Luôn luôn có điều tốt và điều xấu, vị thần tốt và vị thần xấu, người tốt và người xấu.

Tôi đang nói, **ầu** tôi được phép, rằng nếu điều tốt được sinh ra từ điều xấu, vậy thì nó không là tốt lành.

T3: Thường thường nó được hiểu ngược lại – rằng xấu xa là một thoái hóa từ tốt lành.

K: Thưa bạn, tôi đang hỏi bạn, điều tốt có liên quan đến điều xấu hay không? Tốt lành là đối nghịch của xấu xa hay cái phản ứng đã trở thành điều tốt? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Hay tốt lành không liên quan, hoàn toàn tách rời khỏi, xấu xa?

T5: Thưa ông, trong khi tôi có thể trả lời câu hỏi thứ nhất, tôi lại không thể trả lời câu hỏi thứ hai. Câu hỏi thứ nhất là, tốt lành có liên quan đến xấu xa hay không? Tôi sẽ trả lời là không, bởi vì nếu tôi cố gắng được tốt lành, lúc đó một cách tự động điều xấu xa tiếp tục.

K: Thưa bạn, có phải bạn đang nói rằng những ý tưởng về toàn qui trình tiến hóa của điều tốt và điều xấu, từ những thời kỳ xa xôi nhất, hoàn toàn bị sai lầm? Đó là điều gì chúng ta đang nói. **Bạn** hiểu chứ? Cố lên, thưa bạn.

T5: Vâng, đó là ngụ ý.

K: Rằng tốt lành không thể đấu tranh với xấu xa. Đúng chứ? Và xuyên suốt lịch sử của nhân loại, tốt lành luôn luôn đấu tranh với xấu xa. Những bức họa nổi tiếng, toàn bộ sự tồn tại của con người đặt nền tảng trên nguyên tắc này. Rồi thì bạn và tôi xuất hiện và nói, “Nhìn kìa, có điều gì sai lầm với nhận thức này rồi. Tốt lành hoàn toàn khác hẳn xấu xa; không có sự liên hệ giữa chúng; vì vậy

chúng không thể đấu tranh với nhau. Tốt lành không thể chiến thắng xấu xa.”

T3: Cũng không có sự tiến triển.

K: Chúng ta đang nói một điều gì đó hoàn toàn cách mạng, hay nó là một trong những ảo tưởng hoặc tưởng tượng của chúng ta?

T6: Một trong những vấn đề chúng ta đối diện là rằng chúng ta đã phát triển quen thuộc với việc sử dụng những từ ngữ riêng biệt trong một cách cá biệt.

K: Toàn tình trạng bị quy định thuộc tôn giáo của chúng ta, toàn văn chương thuộc tôn giáo của chúng ta, ngập tràn những từ ngữ loại đó. Luôn luôn có địa ngục và thiên đàng, tốt và xấu.

Vì vậy, có phải chúng ta đang nói điều gì đó hoàn toàn cách mạng? Và nó có đúng không? Điều gì đó cách mạng có lẽ không là sự thật. Nếu điều gì đó là sự thật, nó không liên quan đến bộ não.

T1: Ngụ ý đó có vẻ rằng tốt lành hiện diện trước khi có con người. Nó dường như có nghĩa rằng tốt lành vốn có sẵn trong vũ trụ.

K: Có lẽ.

T1: Nó dường như có nghĩa như thế đó.

K: Chúng ta đang đưa ra câu hỏi liên quan đến cái gì là bộ não. Cái gì là cái trí? Cái trí có thể thấu suốt bộ não hay không?

T1: Lại nữa, điều này sẽ ngụ ý rằng cái trí hiện hữu trước khi có bộ não.

K: Dĩ nhiên. Chúng ta hãy gọi cái trí là “thông minh” trong lúc này. Liệu thông minh đó có thể chuyển tải qua bộ não? Hay bộ não không thể có bất kỳ liên hệ nào với thông minh đó?

TI: *Bộ não được sinh ra từ thông minh đó phải không?*

K: Tôi vẫn chưa chuẩn bị sẵn sàng cho câu hỏi đó. Tôi đang đưa cho bạn câu hỏi. Đừng lắng nghe tôi, thưa bạn. Tôi không đang bảo bạn; bạn và tôi đang tìm hiểu.

TI: *Tôi không muốn một câu trả lời.*

K: Bạn đang tìm ra cho chính mình? Hay bạn đang lắng nghe cái người đang nói? Hay điều gì người nói trình bày đang khai mở một hướng cho bạn thấy?

TI: *Câu hỏi này dường như hướng dẫn sự chú ý của chúng ta đến vũ trụ. Hay đến thiên nhiên.*

K: Đó là điều gì chúng ta muốn nhắm đến. Chậm chậm. Vũ trụ – ý tưởng của chúng ta về vũ trụ – khác hẳn chúng ta à? Tất cả nó là một chuyển động – những ngôi sao, những bầu trời, mặt trăng, mặt trời; một năng lượng lạ thường. Năng lượng của chúng ta rất bị giới hạn. Liệu giới hạn đó có thể bị đập vỡ và chúng ta có thể là bộ phận trong chuyển động vô hạn của sự sống đó không?

TI: *Ông muốn gọi chuyển động vô hạn này là “thiên nhiên”.*

K: Không, tôi không muốn gọi nó là thiên nhiên. Thiên nhiên là thành phần của chúng ta.

TI: *Chuyển động tổng thể này.*

K: Có một chuyển động như thế à? Không phải “Tôi nhập vào cái chuyển động” bởi vì tôi là một chấm thật nhỏ. Tôi nghĩ rằng tôi có thể rất khôn ngoan; tôi nghĩ rằng tôi có thể làm việc này, làm việc kia. Liệu tất cả suy nghĩ đó có thể bị đập vỡ và có thể là bộ phận của chuyển động vô hạn này không? Tôi gọi việc này là tốt lành. Tôi có thể sai lầm. Cái cửa sổ mà quá chật hẹp lúc này phải bị đập vỡ, và rồi thì – không cửa sổ nào cả. Tôi không hiểu liệu tôi có đang giải thích rõ ràng hay không?

Vậy thì sự sống là gì? Nó là thông minh lạ thường đó mà là năng lượng tốt đỉnh, không bị quy định, không bị giáo dục – trong ý nghĩa của từ ngữ hiện đại – một cái gì đó không khởi đầu và không kết thúc.

T5: Ông đang hàm ý rằng sáng tạo không liên quan đến thời gian phải không?

K: Sáng chế liên quan đến thời gian. Bây giờ, họ đang cố gắng tìm ra một phương pháp chữa trị bệnh ung thư. Tất cả những quyển sách, những tạp chí viết về những phương pháp mới, để chữa trị bệnh ung thư. Sự khám phá liên quan đến thời gian và hiểu biết, được thiết lập trên điều gì người trước đã khám phá. Tôi học từ bạn, bạn học từ anh ấy. Sáng tạo không liên quan đến thời gian. Tôi không biết liệu bạn có hiểu rõ hay không?

T8: Khi ông đang nói về thời gian, ông có ý là thời gian tâm lý.

K: Dĩ nhiên, thời gian tâm lý.

Vì vậy, tốt lành không liên quan đến thời gian, vì vậy nó là bộ phận của thông minh đó mà là chuyển động vũ trụ. Tôi đang sử dụng những từ ngữ tôi có lẽ rút lại sau đó.

Ở đây, lúc này tôi ở cùng một ngàn học sinh. Là một người giáo dục đúng đắn, tôi muốn thấy rằng các em hiểu rõ tất cả việc này. Không phải theo trí năng, không phải theo lý thuyết, không phải như một ý tưởng hão huyền nào đó, nhưng để có sự chuyển

đổi thực sự – không, không phải chuyển đổi – để cho một thay đổi thực sự xảy ra trong cuộc sống các em.

T1: Khi ông nói “thông minh lạ thường”, từ ngữ “thông minh” hàm ý chất lượng nào đó của “tình thức”.

K: Nó có lẽ không.

T1: Như vậy thì, chất lượng thông minh đó là gì?

K: Có thể nó không có chất lượng. Nó là thông minh. Bạn nhìn thấy bạn đang làm gì. Bạn đang cho nó một đức tính, một ý nghĩa, để cho bạn có thể hiểu rõ nó. Tôi có lẽ không thể hiểu rõ nó. Tôi không biết. Bạn thấy không, nó có lẽ là cái gì đó không thể tin nổi hay nó có thể không là gì cả. Tôi không thể tiếp cận cái này bằng một cái trí mà nói rằng, hãy cho tôi biết trình độ của bạn, hãy cho tôi biết bằng cấp của bạn.

Vì vậy, tôi sẽ làm gì sau một hội nghị về giáo dục? Tôi sẽ làm gì, như một người giáo dục để tạo ra một thay đổi? Không phải một chuyển đổi; có một khác biệt. Chuyển đổi có nghĩa từ một cái này đến cái kia, từ một điều kiện này đến một điều kiện khác.

T9: Thưa ông, chúng ta có thể tìm hiểu lại một vấn đề nào đó mà chúng ta đã bỏ qua cách đây không lâu? Chúng ta đã nói về sự kết thúc của cái giới hạn mà chúng ta bị mắc bẫy trong nó; sự kết thúc đó và một cái gì khác lạ đang xảy ra. Chúng ta có thể tìm hiểu lại không? Vì dường như có cái gì đó trong nó mà chúng ta vội vã bỏ qua.

K: Bộ não của tôi đã được giáo dục, đã sống trong truyền thống, dù là truyền thống cổ xưa hay hiện đại, bộ não của tôi đã bị toi tã, bị nhét đầy, bị hành hạ, bởi tất cả tình trạng bị quy định đã diễn

tiền trong nhiều thế kỷ. Việc đó có thể bị phá vỡ? Đó là câu hỏi của bạn phải không? Bạn chắc chắn chứ?

T9: Vâng, tất cả những sự việc đó mà làm cho bộ não mất khả năng liên hệ với tốt lành.

K: Chúng ta hãy rút lại đến một từ ngữ: ý thức. Được chứ?

T9: Vâng.

K: Hay “giới hạn” hay “quy định”. Liệu tất cả những sự việc đó có thể bị phá vỡ? Không phải nhờ thời gian – đó là điều quan trọng. Nếu tôi sử dụng thời gian, tôi quạ lại trong cái vòng tròn. Bạn hiểu điều đó chứ?

T9: Vâng, thưa ông.

K: Vì vậy, nó phải bị phá vỡ. Ngay tức khắc. Không so sánh, không liên đới, thời gian.

T10: Lại nữa, ông có ý nói thời gian tâm lý.

K: Vâng, dĩ nhiên thôi. Thời gian tâm lý khác hẳn thời gian thông thường. Tôi không hiểu bạn có thấy điều đó không. Bạn thấy chứ? Thời gian qua cái đồng hồ đó, thời gian qua mặt trời, thời gian để bao phủ một khoảng cách vật chất. Chúng ta không ~~l~~ nhau, nhưng nếu chúng ta gặp gỡ thường xuyên, chúng ta sẽ thân thuộc. Hay chúng ta có ~~đ~~ biết nhau tức khắc. Vì vậy, có thời gian vật lý và thời gian tâm lý. Chúng ta đang nói về thời gian tâm lý. Phải mất thời gian để một hạt giống tăng trưởng, để một cậu bé trở thành một người đàn ông. Chúng ta áp dụng loại thời gian đó cho cái tinh thần. Tôi là cái này, nhưng tôi sẽ là cái kia; tôi không can đảm, nhưng cho tôi thời gian và tôi sẽ can đảm. Chúng ta đang nói về thời gian trong lãnh vực của cái tinh thần.

T1: Sự giới hạn của ý thức có thể bị phá vỡ hay không?

K: Đó là câu hỏi. Liệu bộ não bị giới hạn – mà là hiểu biết – có thể phá vỡ toàn lãnh vực của cái tinh thần hay không? Bộ não có thể phá vỡ nó – cái bộ não bị giới hạn? Dù nó đã tiến hóa nhiều bao nhiêu, bộ não này sẽ luôn luôn bị giới hạn.

T1: Bởi hiểu biết của nó.

K: Nó bị giới hạn bởi cấu trúc vật chất của nó, bởi chính cái môi trường vật chất của nó, bởi truyền thống, giáo dục, hiểu biết, đau khổ, sợ hãi, lo âu của nó. Liệu sự giới hạn đó có thể tự phá vỡ chính nó.

T9: Hay, liệu cái gì khác có thể phá vỡ nó?

K: Chờ đã, thưa bạn. Hãy bám chặt một câu hỏi duy nhất. Liệu bộ não bị giới hạn có thể phá vỡ sự giới hạn riêng của nó hay không?

T8: Thưa ông, ông đã nói rằng tốt làn h không liên quan đến xấu xa.

K: Đừng bắt đầu tất cả điều đó. Chúng ta hãy bám chặt một câu hỏi duy nhất: liệu sự nhỏ nhoi của bộ não có thể phá vỡ sự tầm thường riêng của nó? Hay liệu có một nhân tố khác sẽ phá vỡ nó? Thượng đế? Đấng Cứu rỗi? Vishnu? Nó có thể sáng chế Thượng đế và mong chờ ông ta khai sáng nó. Tôi trình bày rõ ràng chưa? Cả hai bạn đã đặt câu hỏi đó. Sau khi đặt câu hỏi đó, trạng thái của bộ não bạn ra sao? Sau khi đặt câu hỏi đó, điều gì đã xảy ra cho bộ não của bạn? Câu hỏi là rất quan trọng, có sức nặng, có ý nghĩa lớn lao. Hãy nói cho tôi, trạng thái của bộ não bạn sau khi đặt câu hỏi đó là gì? Tìm ra điều đó rất quan trọng.

III: Nó không đang lệ thuộc vào Thượng đế. Nó bị hoang mang.

K: Bạn đang lắng nghe phải không? Bạn đang đặt một câu hỏi. Nó có lẽ rất quan trọng, hay nó có lẽ không ý nghĩa gì cả. Vì vậy, tôi đang tự hỏi mình: trạng thái của bộ não sau khi đặt câu hỏi đó là gì?

TII: Sau khi lắng nghe câu hỏi – “Liệu bộ não nhỏ nhoi có thể phá vỡ sự tầm thường riêng của nó?” – trước hết điều gì đó nảy sinh trong bộ não của tôi là: tôi nghi ngờ nó, tôi ngờ vực liệu bộ não nhỏ nhoi có thể phá vỡ sự tầm thường riêng của nó.

K: Bộ não của bạn đang hành động.

TII: Sau đó nó đã nói, “Tôi không biết”.

K: Nhưng bạn vẫn còn đang nói một cái gì đó. Bộ não của bạn vẫn còn năng động, đang nói, “Tôi không biết, tôi đang chờ”.

TII: Thưa ông, tại sao ông đã sử dụng những từ ngữ, “Bạn đang chờ”.

K: Đừng bận tâm. Bộ não của bạn năng động. Vì vậy, điều gì đang xảy ra? Chỉ quan sát, thưa bạn. Một trong số họ đặt câu hỏi này cho tôi. Tôi nhận câu hỏi này như thế nào? Tôi diễn giải câu hỏi này như thế nào? Nếu tôi diễn giải câu hỏi, tôi không đang lắng nghe nó. Vì vậy, tôi có thực sự đang lắng nghe câu hỏi hay không? Hay là, khi câu hỏi được đặt ra, tôi lập tức trả lời một điều gì đó, mà trong trường hợp này tôi không đang lắng nghe gì cả? Nó là một truyền đạt bằng lời và tôi bỏ qua, lờ nó đi.

Vì vậy, tôi có lắng nghe không? Điều đó ngụ ý một chất lượng nào đó của yên lặng – một chuyển động không tư tưởng, một đang thấy không suy nghĩ. Trạng thái của bộ não bạn khi một câu hỏi nghiêm túc được đặt ra là gì? Nếu bộ não bạn hoàn toàn năng động, vậy thì câu hỏi không có ý nghĩa. Tôi đang giải thích rõ ràng phải không?

Một người đặt câu hỏi đó cho tôi. Điều gì quan trọng là cách tôi **nhìn** nó, không phải câu trả lời. Tôi lắng nghe rất cẩn thận. Câu hỏi là “Liệu bộ não chật hẹp, bị quy định có thể phá vỡ tình trạng bị quy định của nó?” Tôi đang lắng nghe câu hỏi. Tôi vẫn còn đang lắng nghe câu hỏi. Có phải tôi thực sự đang lắng nghe hay chỉ đang nói tôi đang lắng nghe? Nếu tôi thực sự đang lắng nghe, vậy thì không có chuyển động gì cả trong bộ não. Dĩ nhiên, có một đáp trả thuộc hệ thần kinh – đang nghe qua đôi tai, vân vân. Nhưng ngoại trừ sự truyền đạt bằng lời nói, không còn chuyển động nào khác. Tôi vẫn còn đang lắng nghe – đó là đang phá vỡ. Tôi không biết liệu bạn có hiểu rõ điều gì tôi đang nói hay không?

T1: Bởi vì bộ não không đang hoạt động.

K: Đừng diễn giải nó. Tôi không hiểu liệu tôi đang giả i thích rõ ràng chưa – rằng chính trạng thái đang lắng nghe là trạng thái đang kết thúc một sự việc nào đó.

Vì vậy, điều đó đang xảy ra phải không? Nếu điều đó đang xảy ra cho bạn, vậy thì làm thế nào tôi, như một người giáo dục, sẽ làm cho những em học sinh kia, mà tôi có trách nhiệm, lắng nghe? Làm thế nào tôi sẽ giúp đỡ các em lắng nghe điều gì tôi phải nói?

T6: Có một khó khăn ở đây. Khi ông giải thích điều gì đó cho mọi người có mặt ở đây, điều đó có vẻ dễ dàng. Nhưng sáng mai ...

K: Vậy thì bạn đã không nghe. Bạn đã nghe tiếng rít rít của một con rắn hổ mang, phải không? Lúc trước tôi nghe chúng rất thường xuyên khi tôi đi dạo một mình ở đây. Lúc trước tôi trông thấy chúng. Và bây giờ tôi biết một con rắn hổ mang. Thậm chí ngày mai, tôi sẽ biết một con rắn hổ mang. Đó là một sự kiện thực sự. Đúng chứ? Ở đây một loại nào đó của nhạy cảm, cảnh giác, tỉnh táo được cần đến.

Làm thế nào tôi, như một người giáo dục, sau khi đã nghe mọi việc này, sau khi đã thẩm thấu nó trong máu huyết của tôi – nó không phải tôi vừa nghe ông do đó tôi học được nó, không phải như thế – nhưng sau khi đã nghe mọi việc đó, làm thế nào tôi sẽ thấy rằng những em học sinh lắng nghe tôi? Bạn bắt buộc các em lắng nghe bạn trong môn toán học, một quyển sách, sinh học, lịch sử, vân vân.

Giả sử, tôi đến một lớp học và tôi nói, “Làm ơn hãy ngồi xuống và lắng nghe”. Các em đang nhìn ra ngoài cửa sổ, các em đang giạt tóc nhau. Trong trạng thái cái trí đó, liệu các em có thể lắng nghe không? Hay là, có phải tôi nói rằng, “Hãy giữ im lặng trong mười phút”? Nhưng mười phút này đã trôi qua trong xung đột; bộ não đang nói, “Tôi phải lắng nghe, ông ấy là ai mà đang bảo tôi lắng nghe?” Và mọi chuyện như thế. Vì vậy, làm thế nào tôi thuyết phục, khiến những em học sinh lắng nghe?

Thưa bạn, làm thế nào bạn khiến ... của bạn – tôi đang nói “những nạn nhân” – lắng nghe bạn? Làm thế nào một bác sĩ hay một nhà tâm thần học khiến một bệnh nhân lắng nghe ông ấy? Người bệnh luôn luôn lo lắng về việc được chữa trị khỏi bệnh. Người ấy có một chứng điên khùng, một căn bệnh đặc biệt, vân vân; người ấy muốn không bị bệnh nữa. Ở đây chuyện này không thể như vậy. Tất cả chúng ta đều bình đẳng; không có bác sĩ, không một ai chỉ bảo bạn. Chúng ta ở trong một trạng thái đang lắng nghe, đang tìm hiểu. Làm thế nào chúng ta thuyết phục một người lắng nghe một người khác? Hãy trả lời câu hỏi đó.

T5: Hoặc một trong hai cách này, thưa ông. Hoặc tôi chiều theo ý kiến của em, hoặc tôi ép buộc em.

K: Vâng, Tôi không muốn làm việc này hay việc kia – cưỡng bách, đấu tranh hay đánh đập em.

T5: Hoặc chiều theo.

K: Tất cả đều giống nhau. Tôi muốn các em lắng nghe để cho nó là thành phần trong máu huyết của các em. Vì vậy, bạn tiến tới như thế nào đây, thưa bạn?

T8: Tôi không cần lắng nghe các em? Lắng nghe điều gì các em phải nói hay sao?

K: Các em không nói **nếu** đâu, thưa bạn. Các em đang cãi cọ, đang cãi nhau, đang nói, “Đưa cho tôi cái này, cái kia” vân vân.

Vì vậy, tôi đang hỏi các bạn là những người giáo dục, “làm thế nào tôi khiến các em thực sự lắng nghe điều gì tôi phải nói đây?” Hãy xem thử chúng ta đã phải mất bao nhiêu thời gian để lắng nghe lẫn nhau. Bạn sẵn lòng để lắng nghe, để tìm ra. Bạn nghĩ K có điều gì đó để nói ra, chúng ta đã mời ông ta đến đây. Do đó, có sự chuyển tải đang xảy ra rồi. Nhưng với những em học sinh kia đều đó khác hẳn. Các em bị ép buộc đến đây, phụ huynh các em ca ngợi Rishi Valley. Các em đến sau khi đã nuốt vùi thuốc đắng, bọc đường bên ngoài, dĩ nhiên. Và vì vậy việc này tiếp tục. Ở đây, với bạn, việc này khác hẳn. Bạn không muốn làm một việc gì để thuyết phục các em. Điều đó tuyệt vời lắm. Hãy đặt câu hỏi đó cho chính mình và xem thử bạn có thể làm gì.

T9: Thưa ông, tôi nghĩ rằng chắc chắn chúng ta không thể trả lời câu hỏi này, và tuy nhiên có vẻ câu hỏi này là trọng tâm cho tất cả mọi điều chúng ta nhắm đến. Thực sự điều đó là một tóm tắt đầy giá trị của cuộc hội nghị.

K: Tôi hiểu điều gì bạn đang nói.

T1: Có lẽ ở đây chúng ta quay trở lại lúc ban đầu – rằng nó đòi hỏi một hành động mà là sáng tạo.

K: Bây giờ bạn đã nói nó. Hãy để nó ở đó. Hãy hiểu rõ nó. Sáng tạo đó không được sinh ra từ hiểu biết hay trải nghiệm cũ. Hãy

nhớ điều đó. Nếu nó sử dụng hiểu biết, vậy thì nó trở thành sáng chế, chỉ là một phương pháp mới để làm cùng sự việc.

Chúng ta đang đưa ra một câu hỏi rất, rất nghiêm túc. Tôi nghĩ rằng có lẽ tất cả chúng ta đều bị thông tin quá nhiều – về mọi thứ. Có lẽ chúng ta đã bị giáo dục dư thừa đến nỗi không còn không gian cho lát kỳ điều gì mới mẻ xảy ra; đầy những ký ức, những hồi tưởng. Tất cả việc đó có lẽ là một cản trở. Bây giờ, đừng hỏi, “làm thế nào tôi sẽ loại bỏ được nó?” Rồi thì chúng ta trở lại cùng sự việc.

Giả sử, bạn nói với tôi rằng tôi là một người nói dối. Và tôi đưa ra cho bạn tất cả những lý do tại sao tôi đã nói dối – mà là một sự nói dối khác. Tôi nghe từ ngữ “nói dối” và tôi phản ứng. Tôi nghĩ rằng tôi là một người thật thà. Tôi có lẽ không, nhưng tôi nghĩ tôi là một người như thế. Đó là hai sự việc khác biệt. Hay, tôi nghĩ tôi là một người thật thà và một biến cố xảy ra làm cho tôi thành gian dối. Cái khoảnh khắc phát giác đó – đang thấy rằng tôi là một người nói dối – thay đổi mọi thứ. Đó là quan điểm của tôi. Nó thay đổi tôi đến nỗi tôi không còn gian dối nữa. Tôi đã thử nghiệm điều này. Vì vậy, nó có thể được. Không, thậm chí tôi không thể nói điều đó.

Liệu tôi có thể *lắng nghe* bạn khi bạn đang nói với tôi rằng tôi là một người nói dối và không tuôn ra mọi lý do bào chữa hay không? Trong chính **đ**ộng thái lắng nghe đó, có một phá vỡ. Nếu tôi không là một người nói dối, vậy thì không có.

T3: Chắc chắn rằng nếu câu phát biểu là đúng sự thực, có một phá vỡ. Nếu tôi không là một người nói dối, vậy thì không có.

K: Không thừa lạn. Cái từ ngữ “nói dối” đã đủ cho tôi rồi. Bạn hiểu chứ? Bạn biết những lý do tại sao tôi đã nói dối: một chút xíu hèn nhát. Tôi đã nói dối bởi vì tôi không muốn họ phát giác việc này hay việc kia. Và khi bạn gọi tôi là một người nói dối, lúc đó tôi nhìn thấy cái sự kiện thực tế rằng đúng là như thế. Tôi không tìm hiểu tất cả những lý do tại sao tôi đã nói dối nữa. Và bạn nói

với tôi, “Anh là vậy đó.” Và tôi lắng nghe bạn mà chẳng nói rằng bạn đúng hay sai, không dựng lên một rào chắn. Trong cái khoảnh khắc đó khi tôi đang lắng nghe mà không có những rào chắn, *cái đó vận hành*. Một điều gì đó xảy ra. Đó là hành động duy nhất, mà là không hành động.

T3: Nhưng chính câu phát biểu có lẽ không đúng.

K: Có lẽ không đúng. Nhưng hiểu ra rằng có một chút sự thật nào đó trong nó cũng đủ tốt cho tôi rồi.

Bây giờ, chúng ta ở đâu sau bốn ngày? Chúng ta có cùng nhau hay không? Bạn đã thấm thấu cái gì? Và sự thấm thấu đó có chung cho tất cả chúng ta, hay chúng ta đang cố gắng thống nhất tất cả những ngôi trường – chỉ là những thành phần – đang cố gắng đưa chúng vào cùng nhau, phải không? Mà có nghĩa rằng chúng sẽ luôn luôn tách rời. Hay có một cảm thấy rằng tất cả chúng ta là một, để cho sự giáo dục của chúng ta không bị đặt nền tảng trên những quy định của người Mỹ, người Ấn Độ, hay người Anh?

Vì vậy, chúng ta thuần túy là một thân thể để cung cấp những đòi hỏi, phải không? Hay chúng ta sẽ tạo ra một chất lượng con người khác hẳn, một hoạt động con người khác hẳn ở bộ não? Chúng ta đoàn kết trong điều này phải không? Chúng ta cùng nhau trong điều này phải không? Chúng ta cùng nhau để cho không điều gì có thể phá vỡ chúng ta phải không?

Từ đó, một hành động hoàn toàn khác hẳn có thể xảy ra.

MADRAS

1. Nói chuyện cùng công chúng lần thứ nhất – 26-12-1985
Sự kiện và ý tưởng về sự kiện.
2. Nói chuyện cùng công chúng lần thứ hai – 01-1-1986
Nguồn gốc của năng lượng căn bản.
3. Nói chuyện cùng công chúng lần thứ ba – 04-1-1986
Bộ não đang tìm hiểu.

*Nói chuyện cùng công chúng lần thứ nhất
tại Madras**

Ngày 26 tháng 12 năm 1985.

Sự kiện và ý tưởng về sự kiện

Tôi muốn biết tại sao tất cả các bạn lại ở đây. Tôi thực sự có ý về điều đó. Với ý định gì, với mục đích gì, với loại khái niệm tưởng tượng hay mê tín gì mà người ta có? Và có lẽ nếu tôi đủ can đảm để gợi ý nó, bạn có lẽ đã đến đây với những ý tưởng đó, với những công thức đó. Và tôi sợ rằng bạn sẽ bị thất vọng bởi vì – tôi hy vọng bạn có thể nghe rõ, được chứ? Tôi hy vọng tất cả các bạn có thể nghe – người ta đã nói chuyện khắp thế giới trong suốt một thời gian dài, bảy mươi năm, đó là một thời gian dài, và tự nhiên người ta đã thiết lập được mọi loại danh tiếng tưởng tượng, mê tín, kỳ dị, và những danh tiếng đó, những hình ảnh đó mà người ta đã tạo ra đều thực sự vô nghĩa bởi vì điều gì chúng ta đang nói hoàn toàn khác hẳn một bài giảng thuyết. Một bài giảng thuyết có mục đích để thông tin, giảng giải, hướng dẫn và vân vân. Đây không là một bài giảng thuyết. Làm ơn chúng ta phải rất rõ ràng về điểm này. Đây không là một bài giảng thuyết. Về phía người nói, ông ta không có ý định hướng dẫn bạn, giúp đỡ bạn – tha thứ cho tôi khi phải sử dụng từ ngữ đó – hay thông tin cho bạn về một điều gì đó mà bạn muốn được nói về, lý thuyết, mê tín, tưởng tượng, một cố định như nó đã là. Nhưng chúng ta sẽ cùng nhau cân nhắc kỹ càng. Từ ngữ đó có một nghĩa lý rất sâu xa, *deliberate*, mà có nghĩa là

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later-and Unpublished Text]

cùng nhau xem xét, cùng nhau tham khảo ý kiến, nuôi dưỡng lẫn nhau, không phải vật chất, tôi hy vọng, nhưng tâm lý, trí năng, và thâm nhập thật sâu thẳm vào ý thức riêng của người ta, vào vận hành riêng của nó, cách suy nghĩ riêng của nó, cách sống riêng của nó. Đây không là cuộc gặp gỡ thuộc lý thuyết, nói về những sự việc khác nhau mà nên là, hay mà đã không là, nhưng cùng nhau, bạn và người nói đang cùng nhau tham khảo ý kiến, đang cùng nhau xem xét những sự việc. Làm ơn đây không chỉ là những từ ngữ. Người nói thực sự có ý về điều gì ông ta nói, dù bạn thích nó hay không. Ông ta nói chúng ta cùng nhau tham khảo ý kiến, cùng nhau xem xét, không phải tôi xem xét rồi sau đó kể cho bạn về nó nhưng trái lại cùng nhau, bạn và người nói cùng nhau tham khảo ý kiến, cùng nhau xem xét. Đây không là tuyên truyền bởi vì chúng ta cùng nhau đang tìm hiểu, đang hỏi han, đang nghi vấn, đang ngờ vực.

Ý tưởng và sự kiện là hai việc khác hẳn. Sự kiện là một việc. Cái micro không là một ý tưởng, nó là một sự kiện. Vì vậy, sự kiện là điều gì chúng ta sẽ thảo luận, không phải ý tưởng về sự thật. Tôi hy vọng tất cả việc này đã rõ ràng. Được chứ? Thưa bạn, tôi nên im lặng bởi vì bạn đang im lặng hay sao? Đây là một cuộc gặp gỡ nghiêm túc, không chỉ là một trao đổi những từ ngữ. Một điều gì đó sai trái, thưa bạn? Vì vậy, từ ngay khởi đầu chúng ta phải rất rõ ràng rằng đây không là một buổi giảng thuyết, chúng ta không đang nói về những lý thuyết, điều gì đã xảy ra cho những con người qua hai triệu rưỡi năm tiến hóa dài đằng đẵng, nhưng cái gì chúng ta là, cái gì chúng ta đã trở thành, và cái gì là tương lai của chúng ta – không phải của nhân loại, cái gì là tương lai của tất cả chúng ta? Được chứ? Chúng ta hãy rõ ràng về điểm đó. Chúng ta sẽ cùng nhau cân nhắc kỹ càng, đó là cùng nhau tham khảo ý kiến. Vì cùng nhau tham khảo ý kiến, chúng ta nuôi dưỡng lẫn nhau, cả thuộc trí năng, không lời nói lẫn thuộc tâm lý. Nó không là điều gì đó thuộc trí năng. Nó không lãng mạn, không mê tín, tưởng tượng và vân vân. Vì vậy, chúng ta cùng nhau, bạn không thể chỉ ngồi đó và nói vâng, vâng, hay không, không. Các

bạn đang tham dự, các bạn đang chia sẻ, các bạn đang cân nhắc, đang cùng nhau tham khảo ý kiến. Được chứ? Điều đó được hiểu rõ giữa chúng ta hay không?

Và chúng ta không đang thực hiện bất kỳ loại tuyên t ruyền nào, hay mời mọc bạn tham gia một giáo phái đặc biệt nào. Và ở đây tôi phải nói thêm rằng tôi không là một đạo sư của bạn, bạn không là một đệ tử của tôi. Chúng ta không đang thiết lập một nghi lễ mới, một xã hội mới, một nơi ẩn dật mới, một loại trại tập trung mới. Nếu điều này rất rõ ràng giữa chúng ta, rằng bạn và người nói sẽ cùng nhau tham gia trong mọi cuộc nói chuyện – nếu có những cuộc nói chuyện tương lai, điều đó tùy thuộc vào điều kiện sức khỏe của cái thân thể này.

Thế là chúng ta đã hiện diện trên quả đất này, theo những nhà khoa học và khảo cổ học và vân vân, được trên hai triệu năm, và chúng ta đây nè. Chúng ta là gì? Đúng chứ? Bạn tự hỏi chính mình. Tôi không đang gợi ý bạn là gì. Chúng ta đang mở toang cái hang động bí hiểm, những nguyên nhân tiềm ẩn sâu thẳm, cái sự thật nằm sau những nguyên nhân. Vì vậy, chúng ta sẽ tìm hiểu việc đó trong suốt những buổi nói chuyện. Tôi không biết sẽ có bao nhiêu buổi, nhưng tôi không thể quả quyết với bạn. Họ sẽ báo cho bạn liệu rằng sẽ có buổi nói chuyện vào ngày mai, hay không. Hay chỉ có một cuộc nói chuyện, đó là hôm nay, và thứ tư là cuộc gặp gỡ đặt câu hỏi và trả lời, và thứ bảy tới là cuộc gặp gỡ cuối cùng.

Vì vậy cùng nhau chúng ta sẽ quan sát thế giới này, đó là chính chúng ta. Được chứ? Bạn sẵn lòng hay không? Hay bạn bị kinh hãi, đang ẩn náu đằng sau mọi loại lý thuyết vô lý, mọi ẩn ý bóng gió thuộc tâm lý, mọi sự vệc mà con người đã gom góp vào chung khi họ gọi nó là tôn giáo, cái xã hội đang tồn tại mà là tình trạng thoái hóa đang từ từ xảy ra: sự ô nhiễm trong tất cả những thành phố, tước đoạt đi không khí và cũng cả sự bất lương đòi bại. Đây là điều gì chúng ta bị kẹt cứng. Vì vậy, có gì sai trái với chúng ta? Hay đây là đồng chảy tự nhiên? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Bạn thực sự có muốn lắng nghe tất cả những rác rưởi này

hay không? Bạn phải đọc tất cả những việc này trong những tờ nhật báo, nếu chúng thành thật, những tờ tạp chí, và dĩ nhiên tất cả những đạo sư trong thế giới đã hủy hoại *cái đó* mà chúng ta muốn.

Vì vậy, chúng hãy bắt đầu, nhưng làm ơn luôn luôn nhớ rằng đây không là một buổi giảng thuyết. Bạn không đến để lắng nghe tôi. Bạn đến để lắng nghe chính mình, cái tôi đó phức tạp như thế nào, giả tạo như thế nào, sâu sắc như thế nào. Chúng ta sẽ tìm hiểu tất cả việc đó. Có lẽ không thể được trong một buổi nói chuyện, nhưng chúng ta sẽ nhìn rõ tại cuối cuộc nói chuyện này liệu rằng người nói có còn sống nổi hay không. Đó là điều gì nằm sau nó: yêu cầu các bạn ngồi yên lặng trong hai hay ba phút sau khi người nói đã yếu đi, và người nói sẽ tìm ra liệu ông ta có thể tiếp tục vào ngày mai, hay liệu ông ta sẽ sụp đổ vào cuối buổi nói chuyện hay không? Điều đó tùy thuộc vào bạn, bởi vì nếu không bạn, là một thánh giả, có lẽ nói, đúng, đúng, nó nghe hay quá, hoặc chẳng hay chút nào cả. Nó không hợp lý, hay hợp lý và vân vân. Được chứ?

Chúng ta là gì, như những con người, mà đã sống trên quả đất này trong một thời gian dài như thế, tại sao chúng ta là như chúng ta là? Bạn đã hiểu câu hỏi của tôi chứ? Được chứ? Bạn có hiểu câu hỏi của tôi không? Có, thưa bạn?

Người hỏi: Không.

K: Cái gì?

Người hỏi: Ông ấy nói ông ấy không hiểu.

K: Nó rất đơn giản. Tôi đang sử dụng tiếng Anh thông thường, không phải tiếng Anh chuyên nghiệp. Tôi sẽ lặp lại một lần nữa: chúng ta đang chia sẻ tất cả điều này cùng nhau. Bạn không chỉ lắng nghe người nói, chúng ta đang cùng nhau tham khảo ý kiến, chúng ta đang cân nhắc kỹ càng. Từ ngữ đó thực sự là một từ ngữ rất đúng, *deliberate*, nó có nghĩa là cùng nhau tham khảo ý kiến,

cùng nhau xem xét những sự việc, không phải thành kiến của bạn, không phải những quan điểm của bạn, không phải những kết luận của bạn, nhưng toàn qui trình suy nghĩ của bạn, nó đã thay đổi con người thành cái gì và vân vân. Được chứ? Nếu bạn không hiểu nó, tôi xin lỗi vì tôi sẽ không lặp lại nó. Chúng ta đang nói tiếng Anh thông thường.

Vì vậy, điều gì sẽ xảy ra cho chúng ta, cho mỗi người chúng ta? Đó là, chúng ta đã sống trên quả đất này như những con người trong một thời gian rất, rất dài, mà được gọi là tiến hóa. Và trong suốt sự tiến hóa của trải nghiệm, hiểu biết, suy nghĩ đó, tất cả những sự việc mà con người đã góp nhặt vào chung, gồm cả những mê tín của anh ấy, những thần thánh của anh ấy, những đế chế khác nhau của anh ấy, và khi bạn theo sát cái sự kiện thực sự, điều gì sẽ xảy ra cho mỗi người chúng ta? Bạn không muốn biết hay sao? Hay bạn sợ hãi phải biết? Nó là cái nào? Chúa ơi. chuyện gì thế? Không một câu trả lời.

Người hỏi: Chúng tôi muốn tìm hiểu.

K: Tôi không hiểu bạn đang nói về điều gì? Và bạn là phần còn lại của thế giới; điều gì bạn đau khổ, điều gì bạn trải qua sự nhàm chán hàng ngày, sự nhỏ nhen của cuộc sống một người: đấu tranh, lo âu, phiền muộn, lơ đãng, cầu thả, vô cảm. Và điều này được chia sẻ bởi toàn thể nhân loại. Đúng chứ? Mọi người trải qua điều này, vị đạo sư của bạn – nếu bạn có một người, tôi hy vọng bạn không có ai cả – vị đạo sư của bạn, nếu ông ấy tinh tảo, nếu ông ấy sáng suốt và hợp lý, ông ấy trải qua tất cả điều này. Những vị vua và những ngài bộ trưởng trải qua tất cả việc này: phiền muộn, lo âu, hoang mang, đau khổ, chết, hy vọng về một cái gì đó trong tương lai. Đây là điều gì mọi người, bất kỳ nơi nào bạn đi, dù một người có văn minh như thế nào hay không, mỗi con người đều trải qua điều này. Đúng chứ? Bạn đang nghi ngờ sự thật đó sao? Bạn nghi ngờ điều đó, rằng mỗi con người khắp thế giới đều trải qua tất cả những điều này phải không? Và điều này tạo thành ý thức

của chúng ta. Đúng chứ? Chúng ta đang hiểu rõ lẫn nhau không? Chúng ta cùng nhau đang làm việc phải không? Chúng ta cùng nhau đang tìm hiểu phải không? Hay tôi đang hướng dẫn bạn, đang giúp đỡ bạn? Tôi không giúp đỡ bạn. Làm ơn, hãy chắc chắn về một sự thật: tôi không muốn giúp đỡ bạn, tôi không là người hướng dẫn của bạn hay người giúp đỡ của bạn. Vậy thì bạn sẽ hỏi, tại sao tôi đang ngồi ở đây? Bạn đang ngồi ở đây bởi vì sự hiếu kỳ, bởi vì điều gì bạn đã nghe, hay đã đọc một vài hàng trong một quyển sách, hay bạn đã được nói, hãy đi và lắng nghe ông già đó và bạn sẽ tìm ra. Vì vậy, làm ơn hãy rõ ràng, người nói không đang hướng dẫn bạn, không đang giúp đỡ, qua mọi thời đại bạn đã được giúp đỡ: những đấng cứu rỗi, những vị đạo sư, những Lạt - ma, bạn biết toàn bộ danh sách của họ, họ quá sẵn lòng giúp đỡ bạn, với những nơi ẩn dật của họ, với những tổ chức của họ, được bao gồm trong việc này! Và bạn đã được giúp đỡ. Nếu bạn gặp bất kỳ rắc rối nào, bạn vội vã chạy đến một vị đạo sư, hay đến một ngôi đền xin xỏ sự giúp đỡ, mà được gọi là cầu nguyện. Và bạn đã được giúp đỡ, bạn đã được hướng dẫn, thuộc chính trị, thuộc tôn giáo, thuộc tinh thần, và vào khúc cuối của tất cả công việc đó bạn là cái gì bạn là.

Vì vậy, người nói giải thích rõ – làm ơn nhận điều này một cách nghiêm túc – ông ta không đang lắng dẫn bạn, ông ta không đang giúp đỡ bạn. Trái lại, cùng nhau chúng ta đang đi cùng con đường, cùng nhau chúng ta đang chia sẻ, đang nuôi dưỡng. Tôi đang sử dụng từ ngữ “đang nuôi dưỡng” vừa thuộc về trí năng lẫn thuộc về tâm lý, chúng ta không thể nuôi ăn uống lẫn nhau, có quá nhiều người.

Vì vậy, luôn luôn nhớ điều đó trong cái trí của bạn, rằng bạn và người nói cùng nhau đang quan sát tổng thể vấn đề này, không chỉ là đau khổ của tôi, hay đau khổ của bạn, lo âu, hoang mang của bạn. Nó được chia sẻ bởi mỗi người trên quả đất. Và ý thức của bạn là ý thức của nhân loại. Đúng chứ? Bạn có lẽ không đồng ý, nhưng tìm hiểu, cũng cả thuộc trí năng, thuộc lý luận, không thuộc về cảm xúc vì lúc đó bạn bị mất hút. Một cách hợp

lý, một cách sáng suốt, đang quan sát nó, không có thành kiến, những quan điểm, nhưng quan sát nó: bạn đau khổ và người đàn ông ở nước Nga cũng thế. Bạn bị hoang mang, người đàn ông ở Trung quốc cũng thế. Đúng chứ? Vì vậy, ý thức của bạn được chia sẻ bởi tất cả nhân loại. Đúng chứ? Bạn là nhân loại, không phải ông Smith, ông Rao, hay một ai đó như thế. Nếu điều đó rõ ràng đối với bạn, không phải được chấp nhận nhưng được hiểu rõ một cách hợp lý, đang tìm hiểu cùng nhau, đang chia sẻ cùng nhau, vậy thì chúng ta sẽ làm gì? Bạn hiểu câu hỏi của tôi không? Bởi vì nhìn thấy tất cả việc này, làm thế nào nhân loại đã phân chia thành những quốc gia, thành những giáo phái, thành những tôn giáo – đạo sư của tôi giỏi hơn đạo sư của bạn – và vân vân. Sự phân chia này, sự tách rời này tồn tại khắp thế giới. Đó là một trong những nguyên nhân chính của chiến tranh, những dân tộc. Đúng chứ? Nhưng bạn sẽ tiếp tục với chủ nghĩa quốc gia của bạn, với Ấn độ giáo của bạn, với truyền thống của bạn bất kể điều gì người nói đang trình bày. Đúng chứ? Đúng chứ, thưa bạn? Tất cả các bạn đều đồng ý, tôi mừng lắm, nhưng chúng ta sẽ tiếp tục như trước kia. Đúng chứ? Các bạn là một đám đông lạ lùng!

Khi người ta thực sự nhận ra sự thật này, rằng bạn là toàn thể, không phải thuộc vật chất nhưng thuộc tâm lý, vậy thì bạn phải luôn luôn đặt câu hỏi này, tôi sẽ làm gì. Đúng chứ? Đừng chờ đợi tôi nói cho bạn. Chúng ta cùng nhau đang chia sẻ. Chúng ta cùng nhau đang tham khảo ý kiến. Đây không là một bài giảng thuyết. Tôi phải lặp lại điều này bởi vì bạn quen thuộc những bài giảng thuyết, một ai đó tuôn ra những thông tin cho bạn. Vì vậy, chúng ta sẽ làm gì, nếu chúng ta hiểu rõ sự thật sáng suốt, hợp lý rằng chúng ta là toàn thể nhân loại? Dĩ nhiên, bạn sẽ không hiểu rõ sự thật này bởi vì đối với bạn có được tách cá thể là điều rất quan trọng: tôi tách rời khỏi bạn. Dĩ nhiên, bạn tách rời tôi theo vật chất, bạn là một phụ nữ, tôi là một người đàn ông, hay tôi cao hơn, bạn thấp hơn và mọi chuyện như thế. Ngoại trừ sự phân chia sinh học, ý thức, ý thức của chúng ta mà là *cái tôi* với mọi ký ức, trải nghiệm của nó, ý thức của nó được chia sẻ bởi mỗi con người.

Đúng chứ? Bạn sẽ không đồng ý tất cả điều này. Nó không thành vấn đề, tôi sẽ tiếp tục; nếu bạn muốn lắng nghe, cứ tự nhiên, nó không thành vấn đề nếu bạn lắng nghe hay không lắng nghe. Giống như những con chim, chúng đập tục hót, giống như một cơn bão đầy gió, mưa, sấm sét, và vẻ tuyệt vời của ánh sáng.

Vì vậy, nếu người ta thực sự, không phải thuộc lý thuyết hay trí năng, nhận ra, đó là, nhận ra điều gì đó, giống như một con rắn hổ mang rất độc hại, một con rắn rung chuông rất độc hại, vì vậy đừng đến gần nó. Nó không chỉ là kết luận, nó là cái chết của bạn nếu bạn đến gần nó: vì vậy, thuộc vật chất chúng ta bị quy định đến một con rắn. Vì vậy, bạn bị quy định, định hình, uốn khuôn trong ý tưởng rằng bạn là những con người tách rời. Bạn có một linh hồn tách rời, ý tưởng của Thiên chúa giáo và nếu bạn nhận ra rằng bạn là nhân loại, không phải bạn nghi ngờ nó, bạn là. Nếu bạn quan sát nó cẩn thận, tìm hiểu nó có chủ ý, không lẫn tránh nó, bạn sẽ thấy rằng bạn bị đau khổ, người đàn ông khác bị đau khổ, anh ấy cãi cọ với người vợ và con cái và mọi vấn đề của cuộc sống hàng ngày. Vì vậy, người ta sẽ làm gì? Đúng chứ? Bạn sẽ làm gì? Hành động của bạn là gì? Không phải kết luận. Bạn hiểu chứ, thưa bạn? Bởi vì một kết luận không là một sự kiện. Bạn có thể rút ra một kết luận từ một sự kiện, nhưng cái kết luận không là sự kiện.

Tôi đang ở trong một biển người mà dường như không phản ứng đến tất cả những điều này. Toàn bộ những tôn giáo của bạn đều đặt nền tảng trên tánh cá thể, những lời cầu nguyện của bạn, sự thờ phụng của bạn. Điều đó không thành vấn đề, tôi sẽ tiếp tục.

Vì vậy, người ta phải làm gì? Tôi phải làm gì, khi đang sống trong xã hội này, cái xã hội mà quá thoái hóa, tôi sẽ làm gì? Bất kỳ điều gì tôi làm, liệu nó sẽ gây ảnh hưởng cho xã hội? Bạn hiểu chứ? Liệu nó sẽ gây ảnh hưởng cho người hàng xóm của tôi, liệu nó sẽ gây ảnh hưởng cho cái người đàn ông, không phải trên mặt trăng, nhưng cái người đàn ông ở Nga? Vì vậy, tôi phải hỏi, ai đã tạo ra xã hội này? Đúng chứ? Các bạn có đang cùng nhau suy nghĩ, hay không? Ô, chúa của tôi ơi, tôi phải làm gì đây nếu bạn

không phản ứng, nếu bạn không cảm thấy một cái gì đó? Vì vậy, chúng ta đang hỏi, ai đã tạo ra xã hội này mà quá vô luân, quá suy đồi, khắp thế giới, mà đang hủy diệt con người, mà đang thoái hóa, mà đang ô nhiễm toàn thế giới, tôi sẽ làm gì, hay không làm gì, để gây ảnh hưởng đến xã hội này? Bạn hiểu rõ câu hỏi của tôi chứ? Vì vậy, tôi hỏi chính mình, tôi có khác biệt xã hội hay không? Đúng chứ? Ai đã tạo ra xã hội này mà chúng ta sống trong đó? Đúng chứ? Bạn đang tự mình đặt câu hỏi đó, hay bạn chỉ đang lắng nghe tôi? Bạn đang đặt câu hỏi đó phải không? Câu trả lời của bạn là gì, nếu bạn thực sự đang sử dụng bộ não của bạn, không chỉ đang gật đầu? Câu trả lời của bạn là gì? Không phải những thần thánh nào đó?

Người hỏi: Một cái gì đó ...

K: Tôi sẽ nói thêm một chút nữa, nếu bạn không phiền, một chút nữa. Bạn không phiền chứ? Khi có một cuộc họp mặt đặt câu hỏi và trả lời, nếu có được, bạn có thể đưa ra mọi loại câu hỏi cho tôi. Vì vậy, ai đã tạo ra cái xã hội này? Người cha của tôi, người cha của bạn, người bà của tôi và người bà của bạn. Đúng chứ? Tất cả họ đã giúp đỡ xây dựng cái xã hội suy đồi này mà chúng ta sống trong đó. Vì vậy, chúng ta là những người tạo ra cái xã hội này, những người xây dựng cái xã hội này, qua tham vọng của chúng ta, những sợ hãi của chúng ta, ham muốn có được an toàn trong liên lệ của tôi, trong công việc, quyền hành, chức vụ của tôi. Đúng chứ? Tất cả chúng ta đều muốn điều đó. Tôi đang nói sự thật, hay một điều tưởng tượng nào đó? Vì vậy, chúng ta là những người xây dựng của cái xã hội này. Xã hội không khác biệt tôi, chúng ta, bởi vì chúng ta tham vọng, chúng ta tham lam, chúng ta sợ hãi, chúng ta muốn chức vụ, quyền hành, đặc ân. Đúng chứ? Chúng ta môn tất cả điều này, và cả Thượng đế nữa, thỉnh thoảng. Vì vậy, Thượng đế cũng là tạo tác của chúng ta. Bạn có lẽ không đồng ý, đừng đồng ý, chúng ta hãy tìm hiểu nó, chia sẻ nó. Thế giới phương Tây bị giam giữ bởi cái tôn giáo đặc biệt đó, và

họ đang thực hiện những thảm họa từ nó. Xin lỗi, tôi không được nói như thế. Thượng đế và tiền bạc theo cùng nhau. Bạn gặp phải tí tí phiền muộn, bạn liền muốn một ai đó giúp đỡ bạn, thuộc cảm xúc, hoặc tình dục, hoặc tâm lý. Có mọi nhà thờ, thánh đường và đền chùa kia và một giáo sĩ thuận tiện ở đó. Tôi không đang bị quan, tôi chỉ đang vạch rõ cho bạn những sự thật.

Vì vậy, tôi sẽ làm gì, khi biết rằng tôi là phần còn lại của nhân loại, không phải là ông K? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Tôi là gì, như một con người, mà là phần còn lại của nhân loại, tôi không hỏi nơi nào nhân loại, nơi nào nhân loại đang đi bởi vì tôi là nhân loại. Tôi tự hỏi liệu bạn có thấy sự quan trọng của nó hay không. Tôi tự hỏi liệu bạn có thấy chiều sâu của nó, vẻ đẹp của nó, sự vô hạn của nó, cái trách nhiệm. Tôi e rằng bạn không thấy. Bởi vì nếu bạn thực sự thấy, hoàn toàn cảm thấy trách nhiệm với người em của bạn, hoàn toàn cảm thấy trách nhiệm với người hàng xóm của bạn, không phải rằng bạn sẽ ngăn cản hay đánh vào đầu anh ấy, hay bảo anh ấy làm gì; bạn là người hàng xóm, bạn là người chăm sóc em bạn. Tôi không hiểu liệu bạn có thấy tất cả những điều này.

Vậy thì tôi sẽ làm gì đây? Tôi không đang cầu xin sự giúp đỡ của bạn, tôi không đang nhờ vào những lời cầu nguyện để một đấng vĩ đại nào đó giúp đỡ tôi – nếu có một đấng vĩ đại. Tôi đang đưa ra câu hỏi này, đang đặt câu hỏi này cho chính bản thân tôi, vì bạn phải, và tôi hy vọng bạn làm. Tôi sẽ làm gì đây, khi biết rằng tôi là phần còn lại của nhân loại? Tôi là nhân loại. Tôi có lẽ là một người đàn bà hay một người đàn ông, lùn, cao, sẫm đen, hay bất kỳ màu sắc gì, màu sắc không quan trọng, điều gì quan trọng là, là cái gì bên trong hộp sọ.

Vì vậy, tôi sẽ làm gì? Bất kỳ điều gì tôi làm, nó sẽ gây ảnh hưởng xã hội, mà là tôi hay không? Bạn hiểu chứ? Xã hội là tôi. Tôi đã tách rời chính mình khỏi xã hội, nhưng sự thật là xã hội đã được sắp đặt vào chung bởi con người. Và con người trong ham muốn của anh ấy để có an toàn, an toàn vĩnh viễn, qua tài sản, qua những niềm tin, qua những công thức và vân vân và vân vân, anh

ấy đã làm mọi thứ. Đúng chứ? Anh ấy đã xây dựng những nhà thờ, anh ấy đã xây dựng những thánh đường, anh ấy đã xây dựng những đền chùa, không chỉ trong quốc gia này, nhưng bất hạnh thay họ đang mang chúng đến nước Mỹ.

Vì vậy, tôi sẽ làm gì? Tôi không tách rời khỏi xã hội, tôi không tách rời khỏi phần còn lại của nhân loại, vì vậy bất kỳ điều gì tôi làm có ý nghĩa và trách nhiệm vô cùng. Đúng chứ? Vô cùng. Vì vậy, trách nhiệm của tôi là gì? Đúng chứ? Câu trả lời của bạn là gì? Đừng ngồi đó và nhìn tôi. Câu trả lời đầu tiên của tôi với nó là, chúng ta có ý gì qua hành động? Đúng chứ? Tôi muốn làm một cái gì đó, không chỉ như một con người, tôi muốn gây ảnh hưởng xã hội, tôi muốn thay đổi xã hội, tôi muốn chặn đứng tình trạng thoái hóa đang xảy ra này. Bạn biết điều gì đang xảy ra trong thế giới. Tôi sẽ không trình bày tất cả những việc đó. Vì vậy, tôi sẽ hành động ra sao?

Vì vậy, trước khi chúng ta đặt câu hỏi đó, hay trong khi đặt câu hỏi đó, tôi phải tìm hiểu hành động là gì? Bạn nói cho tôi, hành động là gì? Hành động. Hành động theo một công thức không là hành động gì cả bởi vì bạn lặp lại, và lặp lại đó là bộ phận trong sự an toàn của chúng ta. Và lặp lại đó cho chúng ta một ý nghĩa chắc chắn của hạnh phúc, chúng ta vững chắc, chúng ta ổn định. Vì vậy, có phải hành động được đặt nền tảng trên những ký ức nào đó, hiểu biết nào đó, những trải nghiệm thuộc quá khứ nào đó và vân vân, hay không? Hành động là gì? Hành động có ý nghĩa như thế nào? Không phải tôi sẽ hành động, hay tôi đã hành động, nhưng hành động ngay lúc này. Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Không à? Tất cả các bạn đều được giáo dục tốt, phải không? Cử nhân, Cao học, Tiến sĩ và Giáo sư và vân vân. Tất cả các bạn đều được giáo dục tốt, và có thể bạn chưa bao giờ đặt câu hỏi này cho mình: tôi sẽ làm gì, khi nhận ra tôi là tất cả nhân loại, và trách nhiệm của nó, sự vĩ đại của nó là gì? Vì vậy, chúng ta đang hỏi, hành động là gì? Hành động, không ở tương lai, đó không là hành động, không, tôi đã hành động, mà là quá khứ. Vì vậy, hành động không có quá khứ và tương lai là gì? Hãy tìm hiểu nó, đây là một

câu hỏi rất quan trọng. Nếu bạn dựa vào quá khứ để đặt nền tảng cho hành động của bạn, nó không là hành động, nó là một lặp lại, được bổ sung, được thay đổi chút ít nhưng nó vẫn còn là lặp lại. Đúng chứ? Chúa ơi, bạn được giáo dục ở đâu!

Vì vậy, liệu có một hành động, làm ơn tôi đang đặt câu hỏi này rất nghiêm túc, liệu có một hành động không lệ thuộc vào quá khứ hay quy định đến một khuôn mẫu tương lai hay không? Bạn hiểu chứ? Hay điều này khó khăn quá – hay không có hành động gì cả. Chúng ta sẽ phải tìm hiểu nó rất chậm rãi. Bạn có muốn lắng nghe mọi câu chuyện nhằm chán này không? Hay bạn muốn ngồi yên lặng và thiền định? Tôi không hiểu bạn có ý gì khi nói thiền định. Đó là một trong những từ ngữ đã được nói đến ở khắp nơi. Bạn đến một làng nhỏ ở California và họ nói về thiền định. Tôi hỏi, bạn có ý gì qua từ ngữ đó? Họ không biết nhưng họ tiếp tục thiền định. Tôi sẽ không trình bày về nó lúc này.

Vì vậy, hành động mà không lệ thuộc vào thời gian. Bạn hiểu rõ điều này chứ? Đừng, hãy cẩn thận, thưa bạn, vì ơn chúa, đừng đồng ý điều gì đang được nói. Có một hành động không có động cơ, tánh tự lợi, không có kiếm được phần thưởng hay không? Bạn hiểu rõ câu hỏi của tôi chứ? Tất cả điều này hàm ý thời gian. Đúng chứ? Tôi sẽ được thưởng cho sự việc xuất sắc của tôi, tôi sẽ được thưởng nếu tôi cầu nguyện để có một cái tủ lạnh – tại sao không, điều đó cũng rất tốt như chúa, thực sự hơn chúa nhiều, thực tế hơn chúa nhiều. Vì vậy, liệu có một hành động – câu hỏi này đòi hỏi bạn vận dụng bộ não, không phải những cảm xúc của bạn – mà không bị đặt nền tảng trên tánh tự lợi, một kết quả mà bạn đang làm việc hướng về nó hay không? Vì vậy, bạn phải tìm hiểu thời gian là gì. Bạn hiểu chứ? Bởi vì chúng ta vận hành trong thời gian. Tôi đang gây nhầm chán cho bạn à? Bạn làm ơn nói cho tôi biết nếu tôi đang gây nhầm chán cho bạn.

Người hỏi: Không, thưa ông.

K: Tôi biết, tôi biết. Câu trả lời không thay đổi. Nhưng tôi thực sự đang gây nhầm chán cho bạn phải không? Vì vậy, bạn phải nhìn vào bản chất của thời gian. Đúng chứ? Thời gian là gì? Không phải theo mặt trời mọc, mặt trời lặn, mà có khuôn khổ riêng của nó, một trăng non trong bầu trời dịu, và trăng tròn, tôi đã thấy ngày trước đang mọc từ biển. Đó là một cảnh tuyệt vời. Mặt trời mọc và sao hôm, tất cả việc đó là bộ phận của thời gian. Và cũng có thời gian nếu bạn có một trẻ nhỏ, một em bé lớn lên thành một người đàn ông, nó đi hỏi thời gian, hai mươi năm, chín mươi năm. Và điều đó cũng có nghĩa thời gian. Chúng ta sống với thời gian; bạn phải thức dậy buổi sáng vào một giờ giấc nào đó, nấu nướng và mọi chuyện như thế. Vì vậy, chúng ta sống, vận hành, hành động trong những giới hạn của thời gian. Đối với chúng ta, thời gian quan trọng lạ lùng. Đã có một cuộc gặp gỡ ở đây lúc năm giờ ba mươi, và bạn phải sắp xếp mọi việc để đến đây lúc năm giờ ba mươi. Người nói cũng vậy. Vì vậy, chúng ta sống trong thời gian, không phải thời gian của những nhà khoa học, mà quá phức tạp – tôi sẽ không trình bày về điều đó. Chúng ta sống dựa vào thời gian nhưng cũng có thời gian vật lý và có thời gian tâm lý. Đúng chứ? Đó là, tôi là, tôi sẽ là. Tôi sẽ gạn h tị, hoang mang, tham vọng, muốn thành tựu, leo lên thang và mọi chuyện như thế, muốn leo lên thang bạn cần thời gian, từng bậc và từng bậc để đến đỉnh. Đúng chứ? Vì vậy, có thời gian tâm lý và thời gian vật lý. Điều này rõ ràng phải không? Đừng đồng ý, làm ơn. Bạn đang không đồng ý tôi, đây là một sự thật. Bạn không quen thuộc loại suy nghĩ này, đó là rắc rối của bạn. Bạn không muốn chia sẻ bất kỳ điều gì cho bất kỳ ai.

Vậy là có phải chúng ta bị trói buộc vào thời gian? Bạn hiểu chứ? Tôi tham lam, nhưng cho tôi một ít thời gian, tôi sẽ không tham lam; cho tôi một ít thời gian để không còn bạo lực. Đúng chứ? Vì vậy, chúng ta dùng thời gian như một phương tiện của phần thưởng và hình phạt. Đúng chứ? Bạn có đọc báo chí không? Họ thông tin cho bạn mọi thứ đang xảy ra tùy theo người biên tập của họ, và bạn tiếp thu mọi điều đang được viết trong tờ báo.

Nhưng ở đây bạn không đang tiếp thu, bạn thực sự đang suy nghĩ. Và nếu bạn không muốn suy nghĩ thì bạn có thể về nhà, tốt hơn nhiều. Nhưng nếu bạn muốn suy nghĩ, hãy tìm ra, bạn phải không chỉ dùng bộ não của bạn, mà năng động cực kỳ, nếu bạn cần tiền bạn làm việc cật lực để kiếm được nó. Nếu bạn muốn một chức vụ, quyền hành, chúa ơi! Hãy quan sát họ luôn luôn làm việc không ngừng nghỉ. Và nếu bạn muốn tìm ra liệu có một hành động không thời gian – bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? – mà không bị đặt nền tảng trên thời gian như quá khứ, hiện tại và tương lai. Vì vậy, thời gian là gì, ngoại trừ thời gian vật lý? Thời gian bao gồm quá khứ. Đúng chứ? Tất cả hiểu biết mà những nhà khoa học đã thu lượm, từng bước một, trải nghiệm và trải nghiệm, cố gắng không thất bại, thêm nhiều hơn và nhiều hơn và nhiều hơn vào điều gì họ biết rồi. Đúng chứ? Bạn hiểu điều gì đó từ những việc tôi đang nói chứ? Tốt!

Vì vậy thời gian là quá khứ, thời gian là hiện tại, thời gian là tương lai. Đây là cái chu trình chúng ta bị trói buộc. Tôi nhớ trải nghiệm của tôi, một thời gian vui vẻ tôi đã trải qua. Rồi thì ngày hôm đó khủng khiếp quá, tôi nhớ ngày đó. Vì vậy, bộ não của tôi đầy những kỷ niệm quá khứ, hiện tại và tương lai. Vì vậy, tương lai là cái gì tôi là ngay lúc này. Đúng chứ? Đúng chứ, thưa các bạn? Đừng đồng ý, thưa bạn, làm ơn hãy vì chúa, đừng đồng ý. Nếu bạn không thấy nó điều đó cũng không sao, nhưng bởi vì bạn đã phải gian lao nhiều để đến được đây nếu bạn không lắng nghe, nó là một lãng phí tiền bạc và năng lượng của bạn, nếu bạn không hiểu rõ câu chuyện bên trong thực sự của tất cả những việc này, bạn đang lãng phí thời gian của bạn, năng lượng của bạn, tiền bạc của bạn. Vì vậy, thời gian là quá khứ, hiện tại và tương lai. Những nhà khoa học sẽ nói một điều gì khác nữa, tôi đã thảo luận vấn đề này với họ, họ cần mọi loại chi tiết phức tạp để tạo ra những kết luận riêng của họ.

Bây giờ, quá khứ là thời gian – tất cả những ký ức, tất cả hiểu biết, tất cả trải nghiệm, tất cả đau khổ, lo âu, cô độc, thất vọng, hoang mang, tất cả những việc đó là quá khứ. Và nó đang

hành động trong hiện tại. Đúng chứ? Được bỏ sung, được thay đổi chút ít, nhưng tất cả quá khứ đang hành động ngay lúc này. Điều gì bạn đã suy nghĩ cách đây mười năm, được bỏ sung chút ít, nó vẫn còn đang tiếp diễn. Bạn tin Thượng đế, vì vậy niềm tin đó cho bạn một an toàn nào đó, và ngày mai bạn vẫn còn tin Thượng đế dù rằng nó là ảo tưởng hay tưởng tượng hay vô lý. Vì vậy, quá khứ đang tự bỏ sung chính nó trong hiện tại trở thành tương lai. Đúng chứ, rõ ràng phải không? Rất đơn giản. Vì vậy, tương lai là ngay lúc này. Không à? Bởi vì bạn là gì, bạn sẽ là như vậy ngày mai nếu bạn không triệt để tạo ra một thay đổi. Bạn hiểu rõ điều gì tôi đang nói chứ? Tất cả các bạn đều đang ngủ gục rồi. Các bạn muốn lên giường không? Có thể các bạn chưa bao giờ suy nghĩ về tất cả những việc này, các bạn chưa bao giờ tìm hiểu nó, các bạn chưa bao giờ cố gắng đi sâu vào nó, các bạn chưa bao giờ dành ra thời gian, một chút ít thời gian trong ngày để nói, Thượng đế ơi, tất cả điều này là gì, tất cả đang sống này là gì, ý nghĩa của cách sống vô lý này là gì. Vì vậy, nếu bạn dành ra mười phút ngay lúc này, trao chú ý của bạn, trao quả tim của bạn để tìm ra, không là hành động thuần túy thuộc trí năng, thuộc từ ngữ nhưng trao toàn thân tâm của bạn, quả tim của bạn để tìm ra, bạn sẽ rất mau lẹ tìm ra cho chính mình. Ấy thì không Thượng đế, không giáo lý không quốc gia, không quyền uy, không chức vụ và tất cả những việc đó, chúng hoàn toàn biến mất, chúng không còn ý nghĩa.

Vì vậy, tương lai là *ngay lúc này*. Bạn hiểu chứ? Bởi vì, tôi là điều này ngay lúc này: tôi tham lam, ganh tị, tôi có vô số kẻ thù – không phải tôi – giả sử tôi có – những kẻ thù, đó là quốc gia của tôi, đó là Thượng đế của tôi, vị đạo sư của tôi giỏi hơn vị đạo sư của bạn, và mọi chuyện vô lý đó. Vì vậy, nếu bạn có thể gạt đi tất cả những việc đó – những ý kiến, những nhận xét, những đánh giá và đối diện cái sự thật rằng sau hai triệu năm bạn là điều gì bạn là ngay lúc này: sợ hãi, cô độc, phiền muộn, lo âu, hoang mang, đó là điều gì bạn là bây giờ, ngày hôm nay. Ngày mai bạn sẽ chính xác giống y hệt, được thay đổi chút ít. Vì vậy, tương lai là ngay lúc này. Tôi không biết liệu bạn có thấy điều này không.

Vậy là sau đó câu hỏi nảy ra: thay đổi là gì? Bạn hiểu rõ chứ? Nếu tôi tham lam bây giờ, hay giận dữ, tôi đã ganh tị, ghen tuông, tôi đã có quá nhiều tổn thương, nếu tôi không thay đổi cơ bản ngay lúc này tôi sẽ y hết ngày mai. Điều đó hợp lý, sáng suốt, vì vậy tôi tự hỏi chính mình, thay đổi là gì? Bạn hiểu chứ? Có một sự việc như là thay đổi hay không? Bạn hiểu tất cả những sự việc này chứ; ít ra một ít người trong các bạn? Chúng ta sử dụng từ ngữ “chuyển đổi”, mà có nghĩa là thay đổi những hình thức: tôi là điều này nhưng tôi sẽ thay đổi thành điều kia, mà vẫn còn cùng khuôn mẫu. Đúng chứ?

Từ ngữ “tình yêu” có nghĩa gì với bạn? Bạn có khi nào đặt ra câu hỏi đó? Tình yêu Thượng đế, tình yêu những bức tranh, tình yêu văn chương, tôi yêu người vợ của tôi, mà có lẽ đáng ngờ vực lắm. Tôi yêu văn chương và vân vân. Từ ngữ đó có nghĩa gì với mỗi người chúng ta? Bạn muốn chờ đợi trả lời, từ từ biết? Hay là tôi sẽ tiếp tục nó? Bạn hiểu chứ? Bạn muốn trả lời câu hỏi đó, tình yêu là gì, hay bạn muốn tôi, người nói, trình bày nó. Giải thích nó quá dễ dàng với người nói! Đó là một câu hỏi quan trọng, rất, tình yêu là gì? Bằng cách nào bạn sẽ tìm ra? Bằng cách nào bạn sẽ tìm ra cho chính mình sự thật của vấn đề, không phải tất cả những giá trị lãng mạn, bạn biết mọi việc vô bổ đó, tôi không cần giải thích. Vì vậy, tình yêu là gì, mà không là cảm xúc, không là đáp ứng tình dục, không là một tưởng tượng – bạn biết rồi, mọi chuyện vô bổ? Vì vậy, đối với bạn tình yêu là gì?

Người hỏi: Yên lặng.

K: Yên lặng. Đó là tình yêu hay sao? Yên lặng. Khi bạn đánh người vợ của bạn, hay xô đẩy cô ấy, hay bạn làm điều gì đó với cô ấy, bạn yên lặng à? Bất kỳ việc gì xảy ra trong quốc gia này. Đúng chứ? Tất cả những vị thánh, tất cả những vị đạo sư, tất cả những người tình nguyện phi thường gần đây nhất, và mọi việc như thế, bạn thấu nhận mọi thứ. Đúng chứ? Một ai đó viết một quyển sách, và bạn nói, đúng, bạn đồng ý nó. Một ai đó xuất hiện và nói ngược

lại quyển sách đó và bạn nói, đúng. Và bạn đã xua đuổi khỏi quốc gia này, Phật. Hay bạn nói, vâng, ông ta là một trong những người của chúng tôi. Vì vậy, bộ não của bạn có khả năng thu nhận mọi điều nhằm nhí, đồng ý điều gì đó có vẻ là sự thật. Bạn không làm tất cả những việc này, thực sự, nếu bạn đã mất cái sự kiện? Không làm chứ? Bộ não của bạn có khả năng thu nhận mọi thứ xảy ra nhân danh tôn giáo: những thứ nhằm nhí thuần túy, và những thứ trung thực lạ thường. Và pha trộn này, hỗn độn này, đó là cuộc sống của bạn. Đúng chứ?

Tôi phải ngừng lại. Vì vậy, tình yêu là gì? Bây giờ tôi phải ngừng lại. Chúng ta sẽ phải tìm hiểu điều này hoặc vào thứ tư, hoặc ngày mai, hoặc vào thứ bảy tới. Được chứ? Điều đó được không? Bạn không phiền chứ?

Người hỏi: Ngày mai.

K: Bạn muốn ngày mai à? Đừng nực cười như thế, thưa bạn. Tại sao bạn muốn ngày mai? Nó thuận tiện cho bạn, phải không?

Người hỏi: Ngày mai là Chủ nhật.

K: Ngày mai là Chủ nhật, đúng chứ? Và vì vậy nó thuận tiện cho bạn. Giả sử nó không thuận tiện cho tôi? Bạn không nghiêm túc. Mọi chuyện trôi đi. Vậy là thưa các bạn, chúng ta nên ngừng lại và ông Narayan sẽ thông báo liệu tôi sẽ nói chuyện ngày mai hay Thứ tư. Như thế được chứ, thưa các bạn?

Người hỏi: Vâng.

K: Tạm biệt, thưa các bạn.

*Nói chuyện cùng công chúng lần thứ hai
tại Madras**

Ngày 01 tháng 1 năm 1986.

Nguồn gốc của năng lượng căn bản

Vào một ngày làm việc được gặp gỡ nhiều người dường như rất vô lý, phải không? Tôi hy vọng – người ta hy vọng tất cả các bạn sẽ cố gắng lắng nghe lẫn nhau.

Lần cuối cùng chúng ta gặp gỡ ở đây, đó là ngày Thứ bảy, chúng ta đã trình bày tình yêu là gì. ~~Đ~~ Có lẽ nhớ đề tài đó, nếu bạn đã ở đây. Và chúng ta sẽ tìm hiểu cùng nhau, tôi có ý nói “cùng nhau”, toàn vấn đề này, mà rất, rất phức tạp. Và vì vậy, nếu bạn không phiền, bạn phải suy nghĩ, không chỉ đồng ý, không nói, “Vâng, điều đó đúng”, và rồi suy nghĩ theo cách riêng của bạn. Vì vậy, chúng ta sẽ cùng nhau tìm hiểu đề tài tình yêu là gì này. Cùng nhau, không phải rằng người nói chỉ trình bày một mình nhưng cùng nhau chúng ta sẽ hiểu. Đây không là một bài giảng thuyết, không dành cho hướng dẫn, hay chỉ thị, hay giúp đỡ. Điều đó sẽ quá xuẩn ngốc bởi vì chúng ta đã trải qua mọi loại giúp đỡ từ thế hệ qua thế hệ và chúng ta là cái gì chúng ta là lúc này. Chúng ta phải khởi đầu bằng cái gì chúng ta là lúc này, không phải cái gì chúng ta đã là ở quá khứ, hay cái gì chúng ta sẽ là ở tương lai. Cái gì chúng ta sẽ là tương lai là cái gì chúng ta là lúc này. Đúng chứ? Cái gì chúng ta là lúc này, tham lam của chúng ta, ganh tị của chúng ta, ghen tuông của chúng ta, những mê tín của chúng ta, ham muốn tôn thờ người nào đó của chúng ta, để nói

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later-and Unpublished Text]

“Ông là một người thánh thiện” và mọi điều vô nghĩa đó. Vì vậy, đây không là một giảng thuyết, không là một giải trí, không là một điều gì bạn chỉ chấp nhận, hay phủ nhận, nhưng chúng ta đang nói chuyện giống hai người bạn, mặc dù các bạn thích là những kẻ thù ngoài biên giới. Nhưng chúng ta đang nói chuyện cùng nhau. Vì vậy, bạn phải vận dụng bộ não của bạn, thúc ép nó, cưỡng bách nó, suy xét cẩn thận.

Vì vậy, chúng ta sắp sửa tìm hiểu những câu hỏi này: tình yêu là gì? Và muốn tìm hiểu nó rất sâu sắc, thâm sâu, trước hết chúng ta cũng phải tìm hiểu: năng lượng là gì? Năng lượng. Mọi cử chỉ bạn làm được dựa vào năng lượng. Trong khi bạn đang lắng nghe người nói bạn đang vận dụng năng lượng của bạn. Muốn đến đây từ một khoảng cách xa, từ Benares, hay xa hơn nữa, bạn phải sử dụng nhiều năng lượng. Đúng chứ? Muốn xây một ngôi nhà, trồng một cái cây, làm một điệu bộ, nói chuyện. Từ niên thiếu, từ khi mới sanh, tiếng khóc đầu tiên được dựa vào năng lượng, tạm thời được cung cấp bởi người mẹ và vận vận. Tôi sẽ không trình bày tất cả điều đó.

Vì vậy, chúng ta phải tìm hiểu năng lượng là gì? Các bạn đều đồng ý, người ta có thể tiếp tục chứ? Tôi có thể tiếp tục, người nói có thể tiếp tục nó vô tận bởi vì ông ta đã ở cùng nó được sáu mươi năm, hay bảy mươi năm, trình bày cùng một sự việc trong những từ ngữ khác nhau. Vì vậy, bạn làm ơn lắng nghe một cách rộng lượng, nghiêm túc bởi vì lắng nghe là một nghệ thuật tuyệt vời, có lẽ một trong những nghệ thuật tuyệt vời nhất, lắng nghe điều gì người khác phải nói, không ngắt ngang, không nói, “Vâng, tôi đồng ý với ông và chúng ta hãy nói về đề tài khác.” Trước hết chúng ta phải tìm hiểu liệu bạn có lắng nghe thực sự không. Đây không là một giảng thuyết, hay một hướng dẫn, và mọi thứ hỗn tạp đó, chúng ta đang cùng nhau tìm hiểu, đang nghi vấn, đang nghi ngờ, không bao giờ, không bao giờ đang chấp nhận điều gì người nói trình bày, không bao giờ. Được chứ? Đừng nói, “Vâng, chúng tôi đồng ý”, nhưng sau đó tiếp tục chấp nhận. Ông ta không có uy quyền. Vì vậy, chúng ta sẽ bắt đầu.

Năng lượng là gì? Điều này đã là một trong những nghi vấn của những nhà khoa học. Và lo trả lời năng lượng là vật chất. Đúng chứ? Nhưng trước đó: năng lượng là gì? Bạn hiểu chứ? Nó có lẽ là vật chất. Nó có lẽ là mọi loại sự việc. Nhưng năng lượng là gì? Năng lượng căn bản? Ai đã tạo ra năng lượng này? Bạn đang hiểu rõ điều gì tôi đang trình bày chứ? Tôi không chắc lắm. Bởi vì điều này đã là một nghi vấn rất, rất nghiêm túc. Vì vậy, cùng nhau chúng ta đang làm một chuyến hành trình vào nó; cùng nhau, bạn và tôi đang đi cùng một con suối. Bạn không chỉ đang theo sau người nói, bạn không chỉ đang nói, “Vâng, điều đó nghe hay lắm, kinh Upanishads, và kinh Gita và mọi chuyện vô bổ như thế đã nói, vì vậy chúng tôi hiểu rõ”. Nó không hao hao giống như điều đó đâu. Trước hết, người ta phải có sự nghi ngờ cực độ. Đúng chứ? Nghi ngờ cực độ. Đúng chưa, thưa các bạn? Không, làm ơn đừng đồng ý, đừng đồng ý. Các bạn không nghi ngờ bất kỳ điều gì, các bạn chấp nhận mọi thứ. Vì vậy, hãy ngừng vực, hãy hoài nghi về trải nghiệm riêng của bạn, về những tư tưởng riêng của bạn, về những kết luận riêng của bạn, hãy nghi ngờ nó, hãy nghi vấn nó, không chấp nhận một việc từ bất cứ quyển sách nào, kể cả của tôi. Tôi chỉ là người qua đường, ông ta không quan trọng.

Và chúng ta sẽ tìm hiểu cùng nhau, điều này rất quan trọng, làm ơn, cùng nhau. Bạn biết đi ều đó có nghĩa gì không? Hợp tác cùng nhau để xây dựng một cái gì đó, để tìm hiểu một cái gì đó, để thấy điều gì rõ ràng, điều gì ngừng vực, điều gì không rõ ràng. Bạn đang làm việc này. Và người nói đã làm việc này nhưng bạn phải làm việc này. Vì vậy, chúng ta cùng nhau, đang đi sút một con suối rất dài, bạn có thể biến con suối đó thành một dòng chảy rất, rất, rất mạnh mẽ mà sẽ cuốn bạn đi, quăng bạn trên hai bờ suối, hoặc là bạn có thể xử lý nó. Vì vậy, nó đòi hỏi năng lượng của bạn. Đúng chứ? Nó đòi hỏi năng lượng của bạn.

Vì vậy, chúng ta đang hỏi: năng lượng là gì? (tiếng kêu của những con quạ) Tiếng kêu của những con quạ đó là thành phần của năng lượng. Đúng chứ? Cây cối, chim chóc, các vì sao, mặt trăng, mặt trời mọc, mặt trời lặn, tất cả đó là năng lượng. Đúng

chứ? Có thể bạn nghi ngờ điều đó nhưng nó không đặt thành vấn đề. Và bất kỳ điều gì bạn nói đòi hỏi năng lượng, tiếng khóc đầu đời của em bé vừa ra khỏi bụng người mẹ, tiếng khóc đó là thành phần của năng lượng đó. Đúng chứ? Để chơi vĩ cầm, nói chuyện, kết hôn, ái ân, mọi thứ trên quả đất đòi hỏi năng lượng. Đúng chứ? Vì vậy, cùng nhau chúng ta đang tìm hiểu năng lượng này là gì, khởi nguồn là gì, cái nguồn là gì, nó đã bắt đầu như thế nào, ai đã tạo ra năng lượng này? Làm ơn, hãy cẩn thận, đừng nói, “Chúa” và đó là như thế. Tôi không chấp nhận Chúa. Người nói không có những thần thánh – điều đó được chứ? Bạn chấp nhận điều đó chứ? Bạn sẽ chấp nhận bất kỳ điều gì, vì vậy nó không đặt thành vấn đề, tôi sẽ tiếp tục.

Làm ơn đừng cho phép bạn chấp nhận điều gì người nói đang trình bày ở bất cứ nơi nào – trong những quyển sách của ông ta, trong những cuộc nói chuyện của ông ta, trong những video của ông ta, và mọi công việc như thế. Vì vậy, năng lượng này là gì? Chúng ta không thể tồn tại nếu không có năng lượng này. Không có sự tồn tại trên quả đất nếu không có năng lượng này: cây cối, năng lượng khủng khiếp để hút nước lên trên mặt đất, hàng tấn. Đó là năng lượng khủng khiếp. Để làm một chiếc máy bay, hàng trăm người gánh vác công việc. Để tới mặt trăng và vân vân. Vì vậy, bất kỳ việc gì chúng ta làm, hay không làm, ~~lãng~~ lãng. Đúng chứ? Người vũ công, người chơi vĩ cầm, người vẽ tranh, người mẹ ở nhà, vị tướng quân đội, mọi thứ đòi hỏi năng lượng. Đúng chứ? Đó là một sự thật dù bạn chấp nhận nó hay không, nó không đặt thành vấn đề. Và chúng ta đang tìm hiểu: năng lượng đó là gì? Khởi nguồn của nó, không chỉ là năng lượng, hay chấp nhận điều gì những nhà khoa học giải thích, đó là, năng lượng là vật chất và vân vân. Tôi sẽ không tìm hiểu tất cả việc đó bởi vì người nói đã nói chuyện với nhiều người trong số họ về vấn đề này. Và những người tôn giáo nói “Thượng đế” và việc đó kết thúc nó. Họ không tìm hiểu, họ không nghi ngờ, họ không nghi vấn, họ không có sự ngờ vực. Đúng chứ?

Vì vậy, ở đây chúng ta đang nói, nếu bạn có thể, hãy gạt bỏ tất cả những việc đó; điều gì những người cổ xưa đã nói, hãy gạt bỏ tất cả những việc đó bên lề đường và chúng ta sẽ cùng nhau thực hiện chuyến hành trình. Nếu bạn không thể xóa sạch tất cả những việc đó, hãy để lại nó bên lề đường, bạn không thể theo người nói, bạn không thể hiểu người nói. Đúng chứ? Đừng bận tâm để hiểu ông ta, nó không đặt thành vấn đề. Nhưng bất hạnh thay bạn nghe nhiều từ ngữ và bạn nói, “Vâng, điều đó nghe hợp lý” và vân vân và vân vân. Chúng ta không đang bàn ~~lên~~ về những từ ngữ. Từ ngữ không là hòn núi. Từ ngữ hòn núi không là hòn núi. Từ ngữ K không là K. Bạn hiểu rõ tất cả điều này chứ? Vì vậy, tên của bạn không là bạn. Nhận ra rằng tên của bạn không là bạn. Tôi nghĩ đây là điều quan trọng phải hiểu rõ. Từ ngữ không là thực tại. Đúng chứ? Điều đó rõ ràng phải không? Từ ngữ không là cái cây. Từ ngữ cây không là cái cây. Đúng chứ? Vì vậy, lúc này chúng ta phải rất cẩn thận, không bị trói buộc vào từ ngữ. Tôi tự hỏi liệu bạn theo kịp tất cả những điều này. Được chứ? Tôi có thể tiếp tục. Người bạn của tôi vừa ra dấu hiệu cho tôi, người bạn thân của tôi.

Và chúng ta sắp sửa tìm hiểu một điều gì đó mà đòi hỏi tất cả năng lượng của bạn, tất cả bộ não của bạn, mà là vật chất, mà là trải nghiệm đã được tích lũy của hàng triệu năm. Và tất cả sự tiến hóa đó có nghĩa là năng lượng. Đúng chứ? Vì vậy, tôi đang nói – tôi đang hỏi chính tôi, bạn đang hỏi chính bạn, vì vậy tôi bắt đầu hỏi: liệu rằng có năng lượng mà không bị kèm hãm, không bị kích thích, hay không bị chứa đựng trong lãnh vực của hiểu biết? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Bên trong lãnh vực của hiểu biết. Đó là, bên trong lãnh vực của tư tưởng. Làm ơn đừng đồng ý điều đó. Bạn đồng ý mọi điều được trình bày.

Vì vậy, tôi tự hỏi chính tôi: liệu rằng có một năng lượng mà không bị xếp đặt vào nhau, bị kích thích, bị sắp xếp bởi tư tưởng hay không? Bạn hiểu chứ? Tư tưởng cho bạn nhiều năng lượng, đi đến nơi làm việc lúc 9 giờ, hay 8 giờ, tư tưởng cho bạn năng lượng đó. Đúng chứ? Tôi phải kiếm được nhiều tiền hơn, tôi phải có ngôi nhà đẹp hơn. Đúng chứ? Tư tưởng, suy nghĩ, cho bạn

năng lượng. Tôi tin rằng phải mất hai hay ba trăm người, hay ba ngàn người để chế tạo một hỏa tiễn lên mặt trăng. Đúng chứ? Vì vậy, tất cả những việc đó đòi hỏi năng lượng. Để bắt tay bạn, để hỏi, “Bạn khỏe không?”, để nhận ra những người bạn cũ đang ngồi đằng kia. Tôi vui mừng khi họ đã tìm được chỗ ngồi, chúng tôi có thể trông thấy nhau. Vì vậy, tôi tự hỏi chính mình, tôi biết tư tưởng, suy nghĩ, suy nghĩ về quá khứ, suy nghĩ về tương lai, lên kế hoạch cho hiện tại, việc đó cho một năng lượng lớn lao. Đúng chứ? Đúng chứ, thưa các bạn? Suy nghĩ rằng tôi phải xây một ngôi nhà, vì vậy tôi đi đến văn phòng, tôi đồng ý anh ấy, và vân vân và vân vân. Và bạn đòi hỏi nhiều năng lượng để được giáo dục. Đúng chứ? Từ dốt nát, như họ gọi nó, tôi không đang nói nó là dốt nát – từ không biết toán bạn dần dần học, và năng lượng, lên cao đẳng, đại học và sau đó bạn trở thành người này hay người kia. Rồi bạn có một công việc, với nó bạn tiếp tục mỗi ngày trong cuộc đời của bạn. Hoặc bạn về hưu sớm và chết. Vì vậy, tư tưởng, làm ơn hiểu rõ điều này, nó rất quan trọng nếu bạn muốn, tư tưởng tạo ra năng lượng này, để chế tạo một máy bay, hãy suy nghĩ những công việc gì liên quan trong nó. Hàng trăm người đã làm việc vì nó, từng bước một, đã kết cấu nó, và họ đã sản xuất những chiếc Boeing 747, hay bất kỳ loại nào, nó là bộ máy kỳ diệu nhất mà không bao giờ có thể sai lầm hay con người có thể làm nó sai lầm. Và vân vân và vân vân. Vì vậy, tư tưởng là một dụng cụ lạ thường dùng để tạo ra năng lượng. Đúng chứ? Tôi được phép tiếp tục chứ?

Nếu người ta không thấy nó như một sự kiện thực sự vậy thì bạn bị lạc đề. Đúng chứ? Nếu bạn không thấy nó như một sự kiện thực sự rằng tư tưởng tạo ra năng lượng to tát; bạn muốn trở thành một người giàu có và bạn làm việc cật lực để được là một người giàu có. Đúng chứ? Bạn muốn thực hiện một loại truyền bá điên khùng nào đó và bạn làm việc hết sức, bạn gia nhập những nhóm người, những giáo phái, những vị đạo sư và mọi công việc như thế. Vì vậy, tư tưởng là một dụng cụ lạ thường dùng để sinh ra tư tưởng. Đúng chứ? Tư tưởng sinh ra năng lượng. Đúng chứ? Đừng đồng ý.

Vậy là chúng ta phải tìm hiểu tại ngay bản chất của tư tưởng. Đúng chứ? Đừng đưa ra những lời biện hộ. (Đừng bận tâm về điều này. Ngày hôm qua tôi vấp ngã và tôi làm đau đốn mình, đó là tất cả, việc đó kết thúc, bạn có thể dành sự chú ý của bạn cho việc khác.) Vì vậy tư tưởng, mà đã lên kế hoạch xã hội này, mà đã phân chia thế giới thành Châu á và Châu âu, người cộng sản, người xã hội, người tư bản, và người cộng hòa dân chủ, tất cả những việc đó được tạo ra bởi tư tưởng. Điều đó đơn giản. Quân đội, hải quân, không quân, để giết chóc, không chỉ dành cho vận chuyển mà còn để giết chóc. Điều này quá rõ ràng, phải không? Vì vậy, tư tưởng rất quan trọng trong cuộc sống của chúng ta bởi vì nếu không có tư tưởng chúng ta không thể làm bất cứ điều gì cả. Đúng chứ? Bạn muốn đến đây từ rất xa đòi hỏi phải lên kế hoạch, điều chỉnh, đón xe lửa, máy bay, xe buýt vân vân và vân vân tất cả những việc đó là thành phần của suy nghĩ. Đúng chứ? Vậy thì suy nghĩ là gì? Bạn tìm ra nó, đừng nghe tôi. Suy nghĩ là gì? Bạn không thể sống nếu không có một loại suy nghĩ nào đó. Đúng chứ? Lên kế hoạch, quay trở về nhà bạn, quay trở lại làm công việc của bạn và vân vân, lập gia đình, ái ân và mọi thứ đều được điều khiển trong sự tiến hành của tư tưởng. Vì vậy, tư tưởng là gì? Người nói đã trình bày về nó nhiều, vì vậy đừng quay trở lại những quyển sách của ông ta. Đừng nói, “Đúng rồi tôi đã nghe về điều đó trước kia.” Nhưng ở đây bạn quên mọi quyển sách, mọi sự việc bạn đã đọc bởi vì bạn phải tiếp cận sự việc này mỗi lần đều mới mẻ lại. Vì vậy, suy nghĩ được đặt nền tảng trên hiểu biết. Đúng chứ? Nếu bạn không có hiểu biết, làm thế nào đến đây được, hay đón xe buýt hay thế này thế kia, bạn sẽ không có mặt ở đây. Vì vậy, hiểu biết, ký ức, tư tưởng. Đúng chứ? Đồng ý? Và chúng ta đã tích lũy vô vàn hiểu biết, làm thế nào để bán lẫn nhau, làm thế nào để bóc lột lẫn nhau, làm thế nào để xây dựng những chiếc cầu, làm thế nào để tạo ra những thần thánh và đền chùa, chúng ta đã làm tất cả những việc đó. Vô số nơi ẩn dật, bạn biết mọi chuyện đó, những trại tập trung của một loại nào đó. Vì vậy, tư tưởng đã làm tất cả những việc này: đã tạo ra quân đội, hải quân, những

chiếc máy bay. Tư tưởng cũng qua hiểu biết, đã tạo ra những đền chùa và mọi chuyện như thế. Vì vậy, nếu không có trải nghiệm không có hiểu biết. Đúng chứ? Hãy lý luận, thưa các bạn. Lý luận cũng cần thiết đến mức độ nào đó. Nhưng nếu bạn khởi đầu mà không có lý luận, sự rõ ràng vậy thì bạn trở nên mê tín, tưởng tượng, dẫn đến những kết luận, dựng lên những đền chùa và mọi loại vô lý đó.

Vậy là nếu không có trải nghiệm không có hiểu biết. Mỗi ngày những nhà khoa học đang thêm vào cái gì đó mới mẻ. Làm ơn hãy theo dõi điều này rất cẩn thận, nếu bạn không phiền. Trải nghiệm bị giới hạn. Đúng chứ? Bởi vì chúng ta đang thêm vào nó mỗi lúc một nhiều thêm, qua hiểu biết. Trải nghiệm, hiểu biết được lưu trữ trong bộ não như ký ức và rồi thì đó là sự khởi đầu của tư tưởng. Đúng chứ? Tôi nói có đúng không? Hay là bạn đúng? Bạn nói gì đây? Chúa ơi, bạn không cảm thấy gì à? Vì vậy, trải nghiệm luôn luôn bị giới hạn. Đúng chứ? Bởi vì bạn đang thêm vào mỗi ngày nhiều hơn và nhiều hơn và nhiều hơn trong thế giới khoa học, trong cuộc sống riêng của bạn bạn có thể học một cái gì đó nhiều hơn. Vì vậy, trải nghiệm bị giới hạn, vì vậy hiểu biết bị giới hạn, ký ức bị giới hạn và vì vậy tư tưởng bị giới hạn. Đúng chứ? Tôi sáng suốt hay không sáng suốt đã y? Và chúng ta sống bằng tư tưởng. Vì vậy, chúng ta không bao giờ nhận ra, mặc dù tư tưởng có thể tưởng tượng thiên đàng và địa ngục lạ lùng nhất, những vị thần Olympic của người Hy Lạp, những vị thần Ai Cập – bạn có biết bất kỳ điều gì về tất cả những việc đó hay không? Không, nó không đặt thành vấn đề.

Vì vậy, tư tưởng của bạn luôn luôn bị giới hạn và những Thượng đế của bạn mà tư tưởng đã tạo ra sẽ luôn luôn bị giới hạn. Đúng chứ? Tôi biết bạn không thích điều này nhưng tôi sẽ tiếp tục. Vì vậy, những Thượng đế của bạn, suy nghĩ của bạn, dù nó có lẽ sâu sắc đến chừng nào, dù nó có lẽ nông cạn đến chừng nào, tất cả những việc này đều bị giới hạn. Và từ giới hạn này chúng ta cố gắng tìm ra năng lượng. Bạn hiểu rõ điều gì tôi đang nói chứ? Chúng ta cố gắng tìm ra nguồn gốc, sự khởi đầu của sáng tạo.

Vì vậy, tư tưởng đã tạo ra sợ hãi. Đúng chứ? Không à? Nó đã không tạo ra à? Bạn không sợ hãi việc gì có lẽ xảy ra hai năm sau – không à? Bạn không sợ hãi mất một công việc, không vượt qua những kỳ thi, không leo lên những bậc thang – bạn biết tôi có ý gì khi nói leo lên **những** bậc thang? Được thành công nhiều hơn và nhiều hơn và nhiều hơn. Và bạn sợ hãi không có thể thành công. Bạn sợ hãi không có thể đứng một mình, đủ mạnh mẽ trong chính bạn. Bạn luôn luôn lệ thuộc một ai đó. Tất cả những việc đó nuôi dưỡng sợ hãi khủng khiếp. Đúng chứ? Bạn sẽ không giả vờ rằng bạn không thêm lưu ý chứ? Vì vậy, một trong những vấn đề hàng ngày của chúng ta là chúng ta sợ hãi con người. Đúng chứ? Bạn có đồng ý sự thật rất đơn giản rằng chúng ta là những con người sợ hãi hay không? Và sợ hãi nảy sinh khi chúng ta muốn an toàn. Đúng chứ? Bạn chỉ lắng nghe. Được thôi, tôi sẽ tiếp tục. Đừng bận tâm, tôi sẽ tiếp tục.

Sợ hãi hủy diệt tình yêu. Bạn không thể có tình yêu – tình yêu không thể hiện diện nơi nào sợ hãi có mặt. Sợ hãi là một năng lượng khủng khiếp. Và tình yêu không có liên hệ với sợ hãi. Chúng hoàn toàn tách khỏi nhau. Đúng chứ? Đúng chứ? Vì vậy, nguồn gốc của sợ hãi là gì? Đúng chứ? Tất cả những điều này phải hiểu rõ, để sống động cùng bản chất của tình yêu. Nếu bạn không hiểu rõ tất cả những điều này vậy thì hãy đi đi và tiếp tục bất kỳ việc gì bạn đang làm. Hãy hạnh phúc cùng nó, tận hưởng, kiếm tiền, chức vụ và mọi chuyện như thế. Nhưng nếu bạn muốn tìm hiểu điều này rất kỹ càng, bạn phải tìm hiểu suy nghĩ là gì, và những cái máy, những máy tính đang làm việc này rất tuyệt vời – bạn không biết gì về nó cả. Tôi đã nói chuyện với một số giáo sư tại Anh ngay trước khi tôi đến Ấn độ, trước khi người nói đến Ấn độ. Có những máy tính có thể suy nghĩ lùi về sau và tiếp tới trước. Bạn hiểu việc đó có nghĩa gì không? Chúng có thể suy nghĩ cái gì? Người ta phải thức dậy lúc 6 giờ, vì vậy người ta phải lên kế hoạch để thức dậy lúc 6 giờ. Đúng chứ? Và sau 6 giờ nó phải làm việc gì. Và tôi tin rằng điều đó được gọi là – tôi đã quên bằng rồi, nó sẽ nhớ lại. Vì vậy, những cái máy, vì Chúa làm ơn hãy hiểu rõ

điều này, những cái máy, mà là máy tính – bạn biết rõ trò đùa đó. Người ta đang cầu nguyện Thượng đế, và có một máy tính gắn bên, và cái máy đó nói, “Bạn đang cầu nguyện ai vậy? Thượng đế ở đây nè.” Không thưa bạn, bạn không biết điều đó nghiêm trọng đến mức nào. Vậy là – kiến trúc, đó là cái từ ngữ. Mới đây tôi chỉ học được điều này và nó có lẽ sai, nó có lẽ đúng, một máy tính có thể suy nghĩ điều gì đã xảy ra và lên kế hoạch điều gì sẽ xảy ra cho tương lai. Mà họ nào đang làm. Bạn hiểu chứ? Bạn lên kế hoạch để đến đây, bạn tiêu tốn rất nhiều tiền, rất nhiều thời gian và rồi quay trở về, tiếp tục như thế. Vì vậy, những cái máy tính có thể suy nghĩ tiến tới trước và lùi về sau, mà được gọi là kiến trúc – lúc này chúng có thể đã thay đổi tên gọi. Tôi sẽ hỏi một trong những chuyên gia ở đây.

Vì vậy, suy nghĩ đã tạo ra sợ hãi. Đúng chứ? Suy nghĩ về tương lai, suy nghĩ về quá khứ và không thể điều chỉnh mau lẹ đến môi trường sống và vân vân và vân vân. Vì vậy, tư tưởng và thời gian. Đúng chứ? Không, bạn không hiểu. Tôi sẽ tiếp tục. Tư tưởng của ngày mai, việc gì có lẽ xảy ra. Người vợ của tôi có lẽ bỏ tôi, hay có lẽ chết. Tôi là một người cô độc, vậy thì tôi sẽ phải làm gì đây? Tôi có nhiều con cái vì vậy tôi nên lập gia đình lại – lấy người này hay người kia bởi vì ít ra họ có thể chăm sóc con cái của tôi... Và vân vân. Đó là suy nghĩ về tương lai, được đặt nền tảng trên quá khứ, đúng chứ? Và vì vậy suy nghĩ và thời gian được bao hàm trong việc này. Đúng chứ? Suy nghĩ về tương lai, tương lai là ngày sau ngày mai, hay ngày mai, và suy nghĩ về việc đó gây ra sợ hãi. Đúng chứ? Vì vậy, thời gian, tư tưởng là những yếu tố của sợ hãi. Và chúng ta đã tìm hiểu tư tưởng, chúng ta đã tìm hiểu thời gian. Thời gian là quá khứ, hiện tại và tương lai, mặt trời mọc và mặt trời lặn, trồng một hạt giống và nó trở thành một cái cây to. Đó là thời gian. Và cũng vậy chúng ta có thời gian bên trong, tôi là cái này nhưng tôi sẽ trở thành một triệu phú giàu có. Tôi tham lam nhưng cho tôi thời gian, tôi sẽ không tham lam, đời sau có lẽ. Và vân vân và vân vân. Vì vậy, thời gian và tư tưởng là những yếu tố trung tâm của sợ hãi.

Tôi đang tìm một cái đồng hồ.

Khán giả: 6 giờ 10.

K: Cảm ơn bạn. Vậy là tôi đã nói được một giờ mười lăm phút.

Khán giả: Bốn mươi phút.

K: Từng đó thôi à, dở quá! Vậy thì, hãy cho phép tôi chấm dứt đề tài này. Cho phép tôi hai mươi phút nữa, nếu bạn không phiền. Bạn có phiền không? Tôi sẽ không bắt bạn phải nghe lâu lắm đâu. Không có gì khác biệt nếu bạn lắng nghe tôi hay không. Bạn sẽ tiếp tục trong chính xác cùng cách như bạn đã và đang sống. Bạn sẽ không thay đổi, bạn sẽ không làm một việc gì cả bởi vì bạn bị kẹt trong một lối sống, trong một khe rãnh, trong một khuôn mẫu. Và bạn sẽ tiếp tục và chết hiện diện ở đó. Đúng chứ?

Vì vậy, chúng ta đang tìm hiểu một điều gì đó mà bạn có lẽ không hiểu nhưng nó không đặt thành vấn đề. Thời gian, tư tưởng là những yếu tố căn bản của cuộc sống chúng ta. Và cả thời gian bên trong nữa, tôi là thể này nhưng tôi sẽ là thể kia, hoặc tôi đã là, tôi sẽ là, tôi là, tôi sẽ là, tất cả những việc đó hàm ý thời gian. Và thời gian là tư tưởng. Chúng không là hai sự việc tách rời. Cả hai chúng là cùng chuyển động. Vậy thì chết có nơi chỗ nào? Bạn hiểu chứ, thưa các bạn? Nơi chỗ nào trong cuộc sống của tôi có chết, đau khổ, sầu muộn, lo âu, cô độc, mọi sự việc khủng khiếp đó mà tôi đã trải qua? Từng đó đủ rồi.

Thưa bạn, tôi nên lấy cái đồng hồ của bạn, bất kỳ ai sẽ giao nó cho tôi. Tôi có lẽ làm mất nó, hay bạn có lẽ làm mất nó.

Bạn hiểu chứ, thưa các bạn? Làm ơn hiểu rõ điều này rất cẩn thận. Thời gian, tư tưởng là những yếu tố trung tâm của cuộc sống. Và chúng ta đang nói tư tưởng và thời gian là những yếu tố của sợ hãi. Đó là một sự thật dù bạn có thích nó hay không. Vì vậy, đau khổ có liên quan gì với thời gian? Bạn đang theo kịp mọi điều này chứ? Vì vậy, chết, đau khổ, sầu muộn, lo âu, cô độc,

tuyệt vọng, tất cả những sự việc khủng khiếp mà tôi đã trải qua có nơi chỗ nào? Tất cả những lao khổ mà con người trải qua – đó là tất cả cuộc sống của chúng ta phải không? Bạn hiểu rõ điều gì tôi đang hỏi bạn chứ? Chúng ta đang đi cùng nhau. Bạn không chỉ đang ngồi đó và đang lắng nghe một người nói ngu dốt. Tôi đang hỏi bạn. Đây là cuộc sống của bạn. Đúng chứ, thưa các bạn? Những sự thật, không phải tưởng tượng. Bạn được sinh ra, được giáo dục, và bạn gắn khớp vào Cử nhân, Cao học, và mọi chuyện như thế, Tiến sĩ, với mục đích có một việc làm, hay bạn trở thành một vị Thủ tướng vĩ đại, hay Bộ trưởng, on Chúa, bạn hiểu chứ? Đây là cuộc sống của bạn. Đây là ý thức của bạn, ý thức của bạn được cấu thành bởi những sợ hãi của bạn, bởi hiểu biết của bạn, bởi thời gian của bạn, bạn biết cái ý thức. Hiểu biết của bạn, mọi thứ đều ở trong ý thức của bạn. Và trong ý thức đó, mà bạn thuộc về, ý thức đó mà bạn luôn luôn đã suy nghĩ là ý thức của bạn, ý thức của tôi. Ý thức của tôi. Bạn hiểu rõ câu hỏi của tôi chứ?

Đừng ngồi chéo hai chân, chỉ ngồi thoải mái như bạn thường ngồi. Đừng thay đổi đột ngột.

Ý thức của bạn, nếu bạn tìm hiểu nó rất cẩn thận, không tìm hiểu nó qua những nhận xét, những đánh giá, điều gì bạn biết, nhưng nếu bạn tìm hiểu nó rất cẩn thận, ý thức của bạn được cấu thành bởi nội dung của nó. Đúng chứ? Bạn hiểu được điều gì tôi đang nói chứ? Điều gì bạn suy nghĩ, truyền thống của bạn, giáo dục của bạn, bao nhiêu sợ hãi, liệu bạn muốn bỏ người vợ của bạn để lấy một người vợ mới, hay liệu bạn có đến một ngôi đền nào đó, tất cả những việc đó, cô độc, sợ hãi là điều gì bạn là. Bạn có lẽ nghĩ rằng bạn là siêu phàm bên trong nhưng vẫn vậy bạn đang suy nghĩ. Khi bạn nói, “Vâng, có Thượng đế trong tôi,” nó vẫn còn là sản phẩm của tư tưởng. Vì vậy, ý thức của bạn, mà là điều gì bạn là, không phải vật chất, nhưng tâm lý, bên trong là ý thức của nhân loại.

Chúng ta đã tìm hiểu điều này rất kỹ càng. Đừng chấp nhận bất kỳ điều gì ông ta nói. Mọi con người trên quả đất đều trải qua đau khổ, sâu muộn, lo âu, hoang mang, không an toàn, những cãi

cọ, dở dành, muốn cái này, không muốn. Tất cả những việc đó là điều gì bạn là. Nếu bạn tưởng tượng rằng bạn là một hiện thân của Thượng đế, đó là thành phần của tư tưởng. Đúng chứ? Tư tưởng, như chúng ta đã vạch rõ, bị giới hạn. Vì vậy, ý thức của bạn, điều gì bạn là, là phần còn lại của nhân loại. Mọi con người đều trải qua những việc này. Hay mọi phụ nữ. Mọi con người đều trải qua những việc này. Đúng chứ? Mọi con người: người hàng xóm của bạn, người cha của bạn, người ông của bạn, và những thế hệ thuộc quá khứ ở khắp thế giới. Vì vậy, các bạn không là những cá thể. Đây là một chói sáng. Đừng chấp nhận nó. Hãy tìm hiểu nó, đừng nói “Nó vô lý”, hay “Nó không là một sự thật” bởi vì kinh Gita nói một điều gì đó, hay kinh Upanishads nói một điều gì đó, hay kinh Bible nói một điều gì đó – nó là một sự thật rằng bạn, đau khổ của bạn, sầu muộn của bạn, lo âu của bạn, cô độc của bạn, hiểu biết của bạn, là chung cho tất cả – tôi sẽ không dùng từ ngữ “chung” – được chia sẻ bởi mọi con người. Được chứ? Vì vậy, bạn không là một linh hồn tách rời, một cái Ngã tách rời. Tôi biết bạn không thích điều này bởi vì bạn được nuôi dưỡng để nuốt trọn bất kỳ thứ gì đang phát triển.

Vì vậy, phải có tự do khỏi sợ hãi, khỏi những tổn thương, khỏi mọi loại sự việc mà những con người đã sắp xếp vào chung. Phải có tự do, bạn hiểu rồi, không chỉ những từ ngữ “Án độ phải được tự do khỏi phần còn lại của thế giới.” Điều đó đúng là vô lý. Không ai có thể sống một mình, họ cần một người bạn, họ cần ai đó giúp đỡ họ.

Vì vậy, chúng ta đang cố gắng tìm ra, tìm hiểu, tình yêu là gì, đúng chứ? Chúng ta đang nói, chừng nào còn có sợ hãi của bất kỳ loại nào, thuộc sinh học, sợ hãi của quyền luyện, sợ hãi của mất mát, sợ hãi của mọi loại, *cái khác* không thể hiện diện. Nếu có bất kỳ loại quyền luyện nào, cái khác không thể hiện diện – cái khác là tình yêu. Vì vậy, chúng ta sẽ tìm hiểu, nếu thời gian cho phép. Vậy thì, thấy tất cả những việc này, từ khởi đầu, từ em bé đến người trưởng thành, thấy thế giới là gì, và tìm hiểu chết là gì, tại sao chúng ta quá sợ hãi chết? Bạn hiểu chứ? Bạn biết chết có

nghĩa gì hay không? Bạn không thấy hàng tá người bị giết, hoặc bị thương hay sao? Không à? Các anh là những con người lạ lùng, hay cái gì? Thộc một hành tinh khác à? Chúng ta đã thấy chết. Chúng ta chưa bao giờ tìm hiểu cận kề chết là gì. Nó là một câu hỏi rất quan trọng, giống như sống là gì. Bạn hiểu chứ? Chúng ta đã nói sống là mọi vô nghĩa này. Chúng ta đã nói sống là hiểu biết, học hành, bạn biết rồi, tất cả mớ lung tung đó, đi đến nơi làm việc đều đều mỗi ngày lúc 9 giờ hay 10 giờ, cãi cọ, đấu tranh, muốn cái này và không muốn, bạn theo kịp chứ? Chúng ta biết đang sống là gì. Đúng chứ? Một chuỗi những hành động sinh ra một chuỗi những phản ứng và đau khổ, sầu muộn, đó là cuộc sống của chúng ta. Vậy thì nếu đó là đang sống, mà đúng như vậy, đừng nói, “Vâng, sống là cái gì đó thật lạ thường” – đây là sống, cãi cọ, ly dị, đấu tranh. Nhưng chúng ta chưa bao giờ nghiêm túc tìm hiểu chết là gì. Bạn hiểu tôi đang nói điều gì chứ? Chúng ta biết đang sống là gì, nếu bạn thành thật, và bạn có thể tưởng tượng bất cứ điều gì bạn thích nhưng đây là đang sống. Bạn có thể tưởng tượng thiên đàng ở đó và một loại Thượng đế nào đó chăm sóc bạn, mọi lời cầu nguyện được đáp lại và mọi điều vô nghĩa đó. Ít nhất là đối với tôi, đối với người nói. Nhưng chúng ta không bao giờ nghiêm túc tìm hiểu chết là gì. Đúng chứ, thưa bạn?

Chết là gì? Chết phải là một sự việc lạ thường lắm. Không à? Sự việc lạ thường. Mọi thứ đều bị tước đoạt khỏi bạn: những quyền lợi của bạn, tiền bạc của bạn, người vợ của bạn, con cái của bạn, quốc gia của bạn, những mê tín của bạn, những đạo sư của bạn, những Thượng đế của bạn. Mọi thứ đều biến mất rồi. Đúng chứ? Bạn có lẽ ước muốn đem nó sang thế giới khác nhưng bạn không thể đem tiền bạc của bạn, tài khoản ngân hàng của bạn. Đúng chứ? – những quyền lợi của bạn, những đạo sư của bạn, những đền chùa của bạn. Bạn có thể sáng chế ra đền chùa ở bên đó, không phải sau khi chết nhưng khi sống bạn có thể sáng chế tất cả những thần thánh trên quả đất. Nhưng khi chết đến nó nói: “Nhìn kia, bạn không thể đem theo bất kỳ thứ gì với bạn, tất cả những quyền lợi của bạn, tất cả những thương yêu của bạn, tất

cả những tổn thương của bạn, tất cả những sự việc bạn đã đầu tư trong cuộc đời, bạn không thể đem theo, không có chỗ cho những thứ đó.” Đúng chứ? Vì vậy, chết nói, “Hãy từ bỏ tất cả đi!” Đúng chứ? Đó là điều gì xảy ra khi chết đến. Bạn không có một người để nương tựa, không gì cả. Đúng chứ? Bạn đã hiểu rõ điều này phải không? Bạn có thể tin tưởng điều gì bạn muốn, được đầu tư đời sau, đó là một ý tưởng thoải mái, nhưng nó có lẽ không là sự thật, nó có lẽ là tưởng tượng của bạn, ao ước của bạn, “tôi không thể xa vợ tôi” của bạn, tôi đã để lại thật nhiều cho con trai tôi nhưng tôi sẽ gặp nó đời sau vì vậy tôi sẽ la mắng nó và vân vân.

Vì vậy, chúng ta đang cố gắng tìm ra chết có nghĩa gì, trong khi đang sống, không phải tự tử, tôi không đang nói về loại hành động ngu xuẩn đó. Tôi muốn hiểu rõ chết là gì? Không phải nhảy xuống sông, tôi không có ý nói như thế, hay bỏ đi đến núi Himalayas và cắt ở đó. Nhưng tôi muốn hiểu rõ cho chính tôi chết có nghĩa gì. Điều đó có nghĩa rằng liệu tôi có thể hoàn toàn được tự do khỏi mọi sự việc mà con người đã tạo ra, gồm cả chính bản thân tôi hay không? Bạn biết có một câu chuyện vui của người Ý, xin lỗi phải nhắc lại: toàn thế giới sẽ chết, gồm cả tôi! Vì vậy, tôi muốn tìm ra sự kiện thực sự khi chết nói, đủ rồi. Được chứ? Bạn muốn hiểu rõ không? Không. Bạn thực sự muốn hiểu rõ không?

Chết có nghĩa gì? Từ bỏ mọi thứ? Đúng chứ? Không phải hy sinh, chết, cảm xúc, dùng sử dụng những từ ngữ xuẩn ngốc đó. Nó cắt đứt bạn bằng một lưỡi dao rất, rất, rất sắc khỏi mọi quyền luyện của bạn, khỏi những vị Thượng đế của bạn, khỏi những mê tín của bạn, khỏi ham muốn thanh thản cho đời sau của bạn và vân vân và vân vân. Vì vậy, tôi đang tìm ra chết là gì bởi vì nó cũng quan trọng bằng sống. Vì vậy, làm thế nào tôi có thể tìm ra, thực sự, không lý thuyết, thực hiện những đánh giá về nó và từ những xã hội, và bạn biết rồi, mọi nỗ lực hăng đố? Nhưng tôi thực sự muốn tìm ra, cũng như bạn muốn tìm ra, tôi đang nói vì bạn, vì vậy đừng ngủ. Vì vậy, chết có nghĩa gì? Một người rất khỏe mạnh,

cơ thể đang vận hành, không có bệnh tật, giống như K – chín mươi một tuổi, ông ta không bệnh tật, không đau khổ vân vân, bởi vì tôi đã gặp những chuyên gia, những bác sĩ. Vì vậy, chết có nghĩa gì? Hãy đặt câu hỏi đó cho bạn, đừng nghe tôi. Trong khi bạn còn trẻ, hay khi bạn rất già, nghi vấn này luôn luồn lách ở đó. Đúng chứ? Nó luôn luôn đang hỏi, đang muốn biết chết có nghĩa gì. Bạn có quan tâm điều này không? Có không? Ồ, đừng, đừng lắc đầu. Bạn biết nó có nghĩa gì. Được hoàn toàn tự do, được hoàn toàn không quyền luyến mọi thứ con người đã sắp xếp vào chung, hay bạn đã sắp xếp vào chung, hoàn toàn tự do. Không những quyền luyến, không Thượng đế chúa thần thánh, không tương lai, không quá khứ? Bạn cũng không biết tất cả những điều đó có nghĩa gì. Bạn không thấy vẻ đẹp của nó, sự vĩ đại của nó, sức mạnh lạ thường của nó. Vì vậy, trong khi đang sống là đang chết. Bạn hiểu điều đó có nghĩa gì không? Trong khi bạn đang sống, mỗi khoảnh khắc bạn đang chết. Vậy là suốt cuộc đời bạn không quyền luyến một cái gì, người vợ của bạn, người cha của bạn, người mẹ của bạn, người bà của bạn, quốc gia của bạn, không gì cả – bởi vì đó là Chết có nghĩa gì. Đúng chứ? Bạn có lẽ ao ước có một đời sau. Những điều đó quá dễ dàng, quá đơn giản, quá ngô nghê.

Vậy là đang sống là đang chết. Bạn hiểu chứ? Đang sống có nghĩa là mỗi ngày bạn đang từ bỏ mọi thứ bạn quyền luyến. Cái gì bạn thờ phụng, cái gì bạn suy nghĩ, cái gì bạn không suy nghĩ, những Thượng đế của bạn, quốc gia của bạn, không gì cả. Bạn có thể làm việc này không? Bạn có thể làm việc này không? Một sự thật rất đơn giản nhưng nó có những hàm ý lạ thường. Để cho mỗi ngày là một ngày mới mẻ. Bạn hiểu chứ? Mỗi ngày bạn đang sống và đang hóa thân. Ồ, bạn không hiểu à. Có sinh lực, năng lượng vô tận ở đó. Bạn hiểu chứ? Bởi vì không có gì khiến bạn sợ hãi. Không có gì có thể gây tổn thương, bị tổn thương, nó không tồn tại. Tư tưởng bị giới hạn, vì vậy nó không quan trọng; nó có quan trọng bởi vì tôi phải đứng dậy và đi trong năm phút nữa; nhưng thời gian, tư tưởng, sợ hãi, quyền luyến, và mọi sự việc con người đã sắp xếp vào chung phải hoàn toàn bị từ bỏ. Đó là điều mà chết

có nghĩa. Thượng đế có Đ đang chờ đợi cứu rỗi bạn trên thiên đàng – tất cả điều đó nghe ra thật nực cười. Vì vậy, bạn có thể thực hiện nó không? Bạn sẽ thử nó chứ? Bạn sẽ thử nghiệm nó chứ? Không chỉ trong một ngày; hàng ngày. Không, thưa bạn, bạn không thể thực hiện nó. Bộ não của bạn không được đào tạo cho việc này. Những bộ não của các bạn đã bị quy định quá nặng nề, bởi giáo dục của bạn, bởi truyền thống của bạn, bởi những quyển sách của bạn, bởi những người thầy của bạn, tất cả mọi chuyện của nó. Việc này đòi hỏi hiểu rõ tình yêu là gì; tình yêu và chết theo cùng nhau. Bởi vì chết nói hãy tự do, đừng quyển luyện, không có gì bạn có thể đem theo cùng bạn. Và tình yêu nói – không có từ ngữ cho nó. Vì vậy, tình yêu có thể hiện diện chỉ khi nào có tự do, không phải rời bỏ người vợ của bạn, tìm một cô gái mới, hay một người chồng mới, nhưng cảm thấy, sức mạnh vô cùng, sinh lực, năng lượng của tự do tổng thể.

Lần tới chúng ta gặp gỡ, chúng ta sẽ nói về tôn giáo và thiên đàng. Tôi hy vọng thực hiện được đề tài đó. Tôi xin đi khi chỉ có ba buổi nói chuyện nhưng người nói không thể tiếp tục. Bạn hiểu chứ? Ông ta đã chín mươi một tuổi và từng đó đã quá tốt lành rồi.

*Nói chuyện cùng công chúng lần thứ ba
tại Madras**

Ngày 04 tháng 01 năm 1986.

Bộ não đang tìm hiểu

Bạn không phiền nếu chúng ta bắt đầu trước năm phút? Tôi nghĩ chúng ta phải nói chuyện.

Bạn làm ơn tham gia trong điều gì ông ta sẽ nói. Đồng ý chứ? Theo dõi nếu bạn ao ước điều gì ông ta sẽ nói. Không chỉ theo dõi, nhưng, cùng nhau chia sẻ, tôi có ý nói tham gia trong nó, không chỉ suy nghĩ về nó hay chú ý nó một cách lơ là, nhưng trái lại cùng nhau thâm nhập trong điều gì ông ta sắp sửa trình bày.

Một hay hai việc phải được giải thích rõ ràng. Đây không là một sùng bái cá thể. Người nói kinh tởm tất cả những việc đó – tôn sùng một người nào – bởi vì mọi điều ông ta đang nói đều bị mâu thuẫn nếu bạn, chính bạn, tôn sùng một cá thể, hay biến một cái gì đó, ông ta, thành một vị Chúa, thành một ... mọi điều vô lý xảy ra trong thế giới. Việc quan trọng là lắng nghe điều gì ông ta phải nói, chia sẻ nó, không chỉ lắng nghe, nhưng thực sự tham gia trong điều gì ông ta đang nói. Bạn có lẽ đồng ý, hay không đồng ý, điều đó bạn hoàn toàn có quyền, nhưng bởi vì bạn ở đây, chúng ta đang cùng nhau bàn luận. Chúng ta đã nói về – tôi quên bẵng rồi – chúng ta đã nói về sự sống, rất phức tạp của sự sống, khởi đầu của sự sống. Chúng ta đang đi cùng nhau. ~~S~~ sống là gì, cái gì là nguồn gốc của tất cả những việc này, quả đất diệu kỳ, buổi chiều

* Lấy từ www.tchl.freeweb.hu [663Later-and Unpublished Text]

dễ thương và mặt trời ban mai, sông ngòi, thung lũng, núi non và vẻ huy hoàng của đất đai đang bị hủy hoại, đang bị tàn phá.

Vì vậy, nguồn gốc của tất cả những việc này là gì? Nếu bạn nói “Thượng đế”, vậy thì nó chấm dứt; vậy thì bạn có thể rảo bước đi đầy vui vẻ bởi vì bạn đã giải quyết xong vấn đề. Nhưng nếu bạn bắt đầu nghi vấn, ngờ vực, như người ta nên làm, ắt cả Thượng đế, tất cả đạo sư – tôi không thuộc bộ lạc đó – nếu bạn bắt đầu nghi vấn mọi sự việc mà con người đã sắp xếp vào chung qua một quá trình tiến hóa dài đằng đằng của hai triệu năm từ khi bắt đầu của con người Sumerian, và vân vân, người Hebrew, người Ai cập cổ xưa, suốt dòng lịch sử, họ đã luôn luôn đặt câu hỏi này: khởi đầu là gì; nguồn gốc là gì; làm thế nào tất cả những việc này xảy ra? Tôi hy vọng bạn đang đặt câu hỏi này. Đừng chỉ lắng nghe tôi, lắng nghe người nói bằng cặp mắt mở rộng, hay bằng cặp mắt chật hẹp, bất kỳ cặp mắt nào bạn có, nhưng chia sẻ nó, xé nát nó ra thành mảnh nhỏ, đừng, làm ơn đừng chấp nhận bất kỳ điều gì ông ta nói. Ông ta không là đạo sư của bạn, cảm ơn chúa; ông ta không là người lãnh đạo của bạn, ông ta không là người giúp đỡ của bạn. Đúng chứ? Vì vậy, đó là nền tảng, đó là khởi đầu của cuộc nói chuyện này.

Đây là một cuộc nói chuyện rất nghiêm túc mà chúng ta sẽ tham gia, và nếu bộ não của bạn không năng động, không chỉ ngồi đó và nhìn chăm chăm, không thực sự năng động, người ta e rằng bạn sẽ không thể theo sát. Việc đó sẽ vô ích, đối với người nói, nếu bạn ngồi đó và nghe những từ ngữ; nhưng nếu chúng ta có thể cùng nhau thực hiện một chuyến hành trình, một chuyến hành trình rất dài, không dựa vào thời gian, không dựa vào niềm tin hay những kết luận hay những lý thuyết, nhưng bởi vì chúng ta đã tìm hiểu rất cặn kẽ phương cách của cuộc sống chúng ta, sợ hãi, hoang mang, không an toàn và tự phát minh mà con người đã tạo ra gồm cả những máy tính lạ thường và vân vân, nếu bạn thực hiện một chuyến hành trình dài vào việc này, chúng ta ở đâu tại khúc cuối của hai triệu năm? Chúng ta đang đi đâu? Không phải lý thuyết nào đó, không phải điều gì quyền sách đáng thương nào đó

giải thích, dù nó thiêng liêng đến mức nào. Tất cả chúng ta đang đi đâu? Và chúng ta bắt khởi đầu ở đâu? Cả hai việc này đều liên quan lẫn nhau: chúng ta đang đi đâu, chúng ta đã khởi đầu ở đâu. Khởi đầu có lẽ là kết thúc. Bạn hiểu rõ chứ? Tôi không biết liệu bạn có hiểu rõ điều gì tôi đang nói hay không. Đừng đồng ý. Hãy tìm ra. Có thể không có khởi đầu và kết thúc và chúng ta sẽ cùng nhau tìm hiểu điều đó. Việc đó được không? Bạn chấp nhận tất cả chứ? Không đặt thành vấn đề liệu bạn chấp nhận hay không, tôi sẽ tiếp tục.

Từ khởi đầu của thời gian, con người đã luôn luôn tìm kiếm, suy nghĩ dựa vào tôn giáo, đúng chứ? Những người Ai cập cổ xưa đã có nữ thần Isis, em gái và vợ của thần Osiris và tất cả những thần thánh của người Do thái cổ xưa, và vân vân, thẳng xuống ngày nay. Tôn giáo là gì? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Tôn giáo là gì? Tại sao chúng ta lại dễ dàng bị ảnh hưởng, và không nói rằng, tôi không tin tưởng bất kỳ điều gì, nhưng con người đã luôn luôn tìm kiếm cái gì đó cao quý hơn thế giới này. Họ đã tôn thờ các vì sao, những mặt trời, những mặt trăng và những sáng chế riêng của họ; đã có một năng lượng, nỗ lực, gắng sức khủng khiếp dành cho những đền chùa cổ xưa, và dĩ nhiên những thánh đường, những nhà thờ. Họ đã tiêu xài năng lượng khủng khiếp vào việc này. Một số chúng tráng lệ cực kỳ, một số khác xấu xí – quanh góc đường bạn có thể tìm ra chúng. Và chúng ta đang hỏi: cái gì là tinh thần của con người mà tìm kiếm điều gì đó vượt khỏi nỗi thống khổ hiện nay, lao dịch, công việc, đến nhà máy, đến văn phòng và leo những bậc thang của thành công, kiếm tiền, cố gắng gây ấn tượng con người, cố gắng chỉ huy, ngay từ tột đỉnh đến đáy? Đúng chứ? Đúng chứ? Bạn đang đồng ý điều này chứ? Đó là một sự thật dù bạn đồng ý hay không. Tất cả các bạn đều đang tìm kiếm uy quyền trong hình thức nào đó; muốn là trung tâm của mọi sự việc – ở Delhi, hay đây, hay trong những nơi khác. Tất cả các bạn đều muốn ở đó.

Nhưng, chúng ta đang hỏi: tôn giáo là gì; nó là cái gì mà làm con người tiêu tốn những tài sản to lớn, hay dâng tặng của cải

cho một ngôi đền và vân vân; cái gì đã khiến con người làm tất cả những việc này? Chúng ta đang cùng nhau bàn luận phải không? Vâng à? Vâng à? Vâng à? Một ai đó nói cho tôi một chút đi. Cái gì đã khiến con người làm tất cả việc này? Cái gì là năng lượng được dành cho tất cả những việc này? Nó là sợ hãi phải không? Nó đang tìm kiếm một phần thưởng từ thiên đàng, hay địa ngục, hay bất kỳ từ ngữ gì bạn thích gọi nó? Tìm kiếm một phần thưởng? Đó là khởi nguồn? Bởi vì con người như bạn, bạn muốn một phần thưởng, bạn muốn trao đổi một cái gì đó. Bạn cầu nguyện ba lần hay năm lần một ngày và bạn hy vọng một thực thể nào đó sẽ cho bạn cái gì đó, từ một tủ lạnh đến một chiếc xe hơi, đến một người vợ tốt hơn, hay một người chồng tốt hơn, hay chờ ơn lành, một cái gì đó mà bạn hy vọng, bám vào. Đúng chứ? Đây đã là lịch sử của mọi tôn giáo, đúng chứ, có tổ chức, bạn biết ngôi đền gần đây gọi là Tirupati. Tôi chắc rằng bạn đã đi đến đó, nhưng nó không đặt thành vấn đề, họ kiếm được, tôi tin tưởng, một triệu đô la mỗi ba ngày. Đúng chứ? Đúng chứ? Không à? Vì vậy, Thượng đế và tiền bạc luôn luôn theo cùng nhau. Đó là cách nhà thờ thiên chúa giáo được xây dựng, của cải vô số ở đó, những nữ trang giá trị cực kỳ và tất cả những việc đó. Vì vậy, bạn cũng có nó ở đây, những đền chùa của bạn cùng mọi lễ nghi thờ phụng và tất cả những tầm thường đó; mọi sự việc đó thực sự đầy vô lý.

Vì vậy, chúng ta đang cố gắng tìm ra, tìm hiểu rất, rất sâu sắc tôn giáo là gì, tất nhiên không phải công việc kiếm tiền này. Đúng chứ? Bạn có theo cùng điều gì tôi đang nói, thậm chí trong một tiếng đồng hồ hay không? Nhưng sau đó bạn có thể quay trở lại những đền chùa của bạn, những câu nguyện của bạn, những... của bạn – nó được gọi là gì bằng tiếng Phạn, lúc này tôi đã quên bằng – nó không đặt thành vấn đề. Vậy là, chúng ta đang tìm kiếm cái khác mà không tên, mà thông minh đỉnh, mà không liên quan đến tất cả những đền chùa, những thánh đường, những nhà thờ của chúng ta; dĩ nhiên, tất cả những việc đó đều do con người làm ra. Đúng chứ? Đúng chứ? Tất cả những Thượng đế, tất cả những đền chùa, những thánh đường và vân vân, ngay cả việc đó,

tất cả những việc đó đều do con người tạo ra. Không à? Chúng ta đã xây dựng những nhà thờ (không phải các bạn, tất cả các bạn ở trong những văn phòng hay nơi nào khác) nhưng những người xây dựng của những đền đài cổ xưa, những đền chùa cổ xưa; tất cả những công việc đó, tất cả những nghi lễ, tất cả những trang phục lạ lùng họ khoác vào, trang phục thời trung cổ, để gây ấn tượng con người. Nhưng nếu bạn gạt đi mọi việc đó, những lời cầu nguyện, thờ phụng, nghi lễ, trao vòng hoa cho thần tượng nào đó, được chú, và người giáo sĩ thì thâm vùi từ ngữ tiếng Phạn, có thể chính anh ấy không hiểu rõ, và có thể đó là truyền thống của anh ấy và anh ấy kiếm được nhiều tiền và vân vân. Nếu bạn có thể gạt đi mọi việc đó, không trở thành bi quan, không trở thành hoài nghi, nhưng một bộ não thực sự đang tìm hiểu, đúng chứ, bộ não đang tìm hiểu. Bạn có bộ não như thế không? Bộ não đang tìm hiểu, bộ não năng động, một bộ não tìm hiểu mọi thứ, không chỉ phía bên ngoài mà những nhà khoa học đang làm trong cách của họ, thế giới, thế giới bên ngoài, nhưng bạn có một bộ não đang tìm hiểu những tư tưởng riêng của nó, ý thức riêng của nó, những chịu đựng, những đau khổ riêng của nó, đại loại như thế. Bạn có một bộ não như thế không?

Ồ đây, chúng ta phải tách rời bộ não khỏi cái trí. Bạn không phiền chứ? Bộ não là trung tâm của tất cả những dây thần kinh của chúng ta, tất cả những hiểu biết của chúng ta, tất cả những lý thuyết, những ý kiến, những thành kiến, những trường cao đẳng, những trường đại học của chúng ta, tất cả những hiểu biết đó được tập hợp trong hộp sọ. Đúng chứ? Nó ở đó, tất cả những tư tưởng, tất cả những sợ hãi và vân vân. Bộ não có khác biệt cái trí không? Đừng nhìn tôi, tôi đang đặt cho bạn một câu hỏi. Nếu bạn chú ý một cách nghiêm túc điều gì người nói đã hỏi: có một khác biệt giữa bộ não, bộ não của bạn, mà ở bên trong hộp sọ và mọi hiểu biết của bạn đã thâm lượm, không chỉ mình bạn, nhưng còn cả tổ tiên của bạn và vân vân, trong hai triệu năm, hay không? Tất cả đều được nhét trong đó. Vì vậy, bộ não đó sẽ luôn luôn bị giới hạn. Đúng chứ? Đừng đồng ý, thưa bạn, việc này quá

nghiêm túc. Và liệu cái trí có khác biệt cái này, ý thức của tôi, hoạt động hàng ngày của tôi, những sợ hãi, những lo âu, những hoang mang, đau khổ, sầu muộn của tôi và tất cả những lý thuyết mà con người đã thu lượm về mọi thứ – nó ở đó. Đừng chú? Và cái trí không liên quan với bộ não, nhưng nó có thể tiếp xúc với bộ não, nhưng bộ não không thể tiếp xúc với nó phải không? Tôi đã trình bày điều gì đó rõ ràng cho bạn phải không? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Đừng đồng ý, làm ơn, đó là việc cuối cùng để làm, đồng ý với tôi. Người nói đang trình bày rằng bộ não là kho lưu trữ của tất cả ý thức của chúng ta, những tư tưởng của chúng ta, những sợ hãi của chúng ta và vân vân, và tiếp tục, và tiếp tục. Tất cả những thần thánh, chúa, Thượng đế, tất cả những lý thuyết về Thượng đế và những người không tin tưởng, tất cả chúng đều ở đó. Không ai có thể tranh cãi việc đó nếu bạn không hơi kỳ cục. Bạn biết từ ngữ “kỳ cục” chứ? Tất cả chúng đều ở đó, nhưng bộ não này mà bị quy định bởi hiểu biết, bởi trải nghiệm, bởi truyền thống và vân vân, nó không thể có bất kỳ giao tiếp nào với cái trí đó mà hoàn toàn ở bên ngoài hoạt động của bộ não. Tôi không biết liệu bạn có chấp nhận điều này; đừng bận tâm, chỉ suy nghĩ về nó, quan sát nó. Nhưng cái trí đó có thể tiếp xúc với bộ não, nhưng bộ não không thể tiếp xúc với cái trí đó, bởi vì bộ não có thể tưởng tượng vô hạn, bộ não có thể tưởng tượng cái không tên; bộ não có thể làm mọi thứ. Bạn hiểu chứ? Và cái khác quá bao la bởi vì nó không lệ thuộc bạn; nó không là cái trí của bạn; ... của bạn vân vân và vân vân.

Vậy là, chúng ta sẽ tìm hiểu – cùng nhau, làm ơn luôn luôn nhớ rằng cùng nhau – không chỉ bản chất của tôn giáo, nhưng cũng còn tìm hiểu máy tính. Bạn biết máy tính là gì rồi, phải không? Vâng. Nó là một cái máy. Nó có thể tự lập trình. Nó có thể tạo ra máy tính riêng của nó. Máy tính cha có máy tính con riêng của nó mà giỏi hơn cha. Bạn hiểu tất cả điều này chứ? Bạn không phải chấp nhận điều này. Nó phổ biến, nó không là một cái gì bí mật, vì vậy hãy quan sát nó cẩn thận. Máy tính đó có thể làm hầu hết mọi thứ con người có thể làm. Nó có thể sáng chế tất cả những

Thượng đế của bạn, tất cả những lý thuyết của bạn, những nghi lễ của bạn, thậm chí còn giỏi hơn bạn sẽ làm. Vì vậy, máy tính đang xuất hiện trong thế giới, không chỉ trong những nhà máy, nhưng nó sẽ biến những bộ não của các bạn thành một cái gì đó khác hẳn. Đó là – bạn đã nghe về biến đổi gene – ồ, chúa ơi, bạn không nghe tất cả những điều này à? Họ đang cố gắng, dù bạn thích nó hay không, thay đổi toàn bộ cách cư xử của bạn. Đó là biến đổi gene. Họ đang cố gắng thay đổi cách suy nghĩ của bạn. Bạn hiểu điều gì tôi đang nói chứ?

Ồ, đừng nhìn tôi ~~chăm~~ chăm. Bạn làm ơn dời đi và ngồi nơi nào khác. Được chứ? Bạn làm ơn dời đi và ngồi nơi nào khác? Bởi vì bạn cứ luôn luôn nhìn tôi ~~chăm~~ chăm. Hãy ngồi đó, thưa bạn, được chứ?

Khán giả: Nó chỉ là đôi mắt của tôi.

K: Tôi biết, tôi biết. Chỗ đó được rồi. Bạn làm ơn ngồi đó, thưa bạn. Tốt. Cám ơn bạn.

Vậy là, biến đổi gen và máy tính, khi hai cái này gặp gỡ cùng nhau – mau thôi chúng sẽ gặp gỡ, trong một vài năm nữa – bạn là gì? Bạn hiểu điều gì tôi đang nói không, thưa bạn? Bạn là gì; như một con người bạn là gì? Những bộ não của các bạn sẽ được biến đổi. Cách cư xử của bạn sẽ được thay đổi. Đúng chứ? Chúng có thể hoàn toàn mất đi sợ hãi, mất đi đau khổ, mất đi tất cả những Thượng đế của các bạn. Chúng sẽ, thưa bạn, đừng mê muội mình. Bởi vì tất cả sẽ kết thúc hoặc trong chiến tranh hoặc chết. Đúng chứ? Vì vậy, đây là điều gì đang thực sự xảy ra trong thế giới. Biến đổi gene ở một phía và máy tính ở phía còn lại và khi chúng gặp gỡ, bởi vì chắc chắn chúng sẽ gặp gỡ, bạn là gì như một con người? Thật ra, lúc này bộ não của bạn là một cái máy. Bạn được sinh ra ở Ấn độ và nói: “Tôi là một người Ấn độ”. Bạn bị khép kín trong đó. Hay bạn được sinh ra ở Nga, và lại như thế. Và vân vân. Bạn là một cái máy. Làm ơn đừng cảm thấy bị lãng nhục. Tôi không đang lãng nhục bạn. Bạn là một cái máy mà lặp lại, lặp

lại, hay nói khác đi – bạn biết một cái máy, giống như cái máy tính. Đúng chứ? Đừng tưởng tượng có một cái máy gì đó thần thánh trong bạn – điều đó sẽ đáng yêu lắm – một cái gì đó thiêng liêng mãi mãi. Máy tính cũng nói cái đó cho bạn.

Vì vậy, cái gì đang trở thành một con người? Cái gì đang trở thành bạn? Và chúng ta cũng phải tìm hiểu – đây là một chủ đề rất nghiêm túc, đừng đồng ý hay không đồng ý, chỉ lắng nghe, bạn không thể, có lẽ bạn không thể tham gia trong nó – sáng tạo là gì? Bạn hiểu câu hỏi của tôi không? Ít ra bạn hiểu câu hỏi của tôi – sáng tạo. Không phải sinh ra một em bé, việc đó rất đơn giản, hay sáng chế một cái này cái kia mới mẻ. Sáng chế hoàn toàn khác biệt sáng tạo. Sáng chế được đặt nền tảng trên hiểu biết. Đúng chứ? Tôi có thể cải tiến, những kỹ sư có thể cải tiến phần lức; cải tiến được đặt nền tảng trên hiểu biết và sáng chế được đặt nền tảng trên hiểu biết. Vì vậy, chúng ta phải tách rời sáng chế khỏi sáng tạo. Bạn làm được chứ? Không, không, thưa bạn, đừng đồng ý. Việc này đòi hỏi toàn năng lượng của bạn, khả năng thâm nhập của bạn, không chỉ nói: vâng, vâng. Sự khác biệt giữa sáng tạo và sáng chế, bạn hiểu rõ sự khác biệt? Sáng chế theo cơ bản được đặt nền tảng trên hiểu biết. Đúng chứ? Tôi cải tiến cái đồng hồ; tôi có một đồ dùng mới, bởi vì những đồ dùng cũ tôi đã sử dụng rồi và tôi sáng chế một cái khác. Vì vậy, tất cả sáng chế được đặt nền tảng trên hiểu biết, đúng, trên hiểu biết. Rõ ràng những sáng chế bị giới hạn bởi vì chúng được đặt nền tảng trên hiểu biết. Ô, vì chúa, ai đó thức dậy đi. Vì vậy, hiểu biết luôn luôn bị giới hạn, những sáng chế phải luôn luôn bị giới hạn. Trong tương lai họ có lẽ không có những phần lức, nhưng một cái gì khác và cái đó sẽ đi từ Delhi đến Los Angeles trong hai tiếng đồng hồ, đó là một sáng chế được đặt nền tảng trên hiểu biết có trước mà đã được cải tiến từng bước và từng bước và từng bước, nhưng nó không là sáng tạo. Đúng chứ? Tôi khá bức bối khi thấy những bộ mặt kia không nói lời nào cả.

Vì vậy, sáng tạo là gì? Vì vậy, sự sống là gì? Bạn hiểu chứ? Sự sống trong cái cây, sự sống trong cọng cỏ bé tí, sự sống

trong nhà khoa học, sự sống, không phải cái gì họ sáng chế, cái gì họ làm, nhưng khởi đầu của sự sống. Tôi không biết liệu bạn có hiểu rõ, sự sống, cái sự vật mà sống. Bạn có lẽ giết nó nhưng nó vẫn còn đó trong cái khác.

Vì vậy, chúng ta đang hỏi, đừng đồng ý hay không đồng ý, đừng gật đầu của bạn, nhưng thấy chúng ta đang tìm hiểu cái gì là khởi nguồn của sự sống? Bạn tán thành chứ? Chúng ta cùng nhau bàn bạc vấn đề này chứ? Tôi xin lỗi. Vì vậy, chúng ta sẽ tìm hiểu cái tuyệt đối – một cái gì đó mà thực sự lạ thường. Không phải một phần thường. Bạn không thể mang nó về nhà và nói: tôi sẽ dùng nó.

Với bạn thiền định là gì? Làm ơn nói cho tôi biết. Thiền định là gì? Bạn thiền định một số người các bạn, phải không? Không à?Ồ, chúa ơi. Một số người các bạn thiền định, phải không? Thiền định là gì? Cái từ ngữ, ngôn ngữ thông thường trong tự điển, nó là: cân nhắc, suy nghĩ, tập trung, học tập trung vào một cái gì đó, không cho phép bộ não của bạn lang thang khắp mọi nơi. Đúng chứ? Đúng chứ? Đó là điều gì bạn gọi là thiền định phải không? Hãy đơn giản đi, thưa bạn, hãy chân thật. Đó là gì? Dành ra mỗi ngày một thời gian nào đó và bạn đi đến một căn phòng yên lặng, ngồi trong mười phút, mười lăm phút, thiền định. Đúng chứ? Đúng chứ? Bạn đồng ý điều đó phải không, thưa bạn? Không à? Vậy thì, với bạn thiền định là gì? Tập trung? Suy nghĩ về một điều gì đó rất cao quý? Bạn không thể trả lời tất cả những câu hỏi này.

Vì vậy, đầu tiên chúng ta sẽ tìm hiểu thiền định là gì. Bất kỳ nỗ lực có ý thức để thiền định đều là thành phần của sự kỷ luật thuộc văn phòng của bạn, bởi vì bạn nói: nếu tôi thiền định, tôi sẽ có một cái trí tĩnh lặng, hay tôi sẽ thâm nhập một trạng thái khác và vân vân và vân vân. Từ ngữ “thiền định” có nghĩa đo lường, mà có nghĩa so sánh.Ồ, chúa ơi! Vậy là thiền định của bạn trở thành máy móc, đúng chứ, bởi vì bạn đang vận dụng năng lượng để tập trung vào một bức ảnh, một hình ảnh, hay một ý tưởng và sự tập trung đó phân chia. Đúng chứ? Bạn hiểu rõ điều gì tôi có ý nói

không? Sự tập trung luôn luôn gây phân chia. Không à? Tôi muốn tập trung vào cái đó, nhưng tư tưởng lại lang thang ra khỏi nó. Sau đó tôi nói, tôi không được lang thang, hãy quay trở lại. Bạn lặp lại việc đó suốt ngày, hay nửa tiếng đồng hồ. Và sau đó bạn thực hiện nó rồi nói rằng tốt quá tôi đã thiền định xong. Và thiền định này được cổ động bởi tất cả những đạo sư, bởi tất cả – bạn biết rồi, những đệ tử, và vân vân và vân vân; và ý tưởng của T hiền chúa giáo là: tôi tin Thượng đế và tôi hiến dâng mình cho Thượng đế. Bạn hiểu rõ điều gì tôi đang nói chứ? Và vì vậy, tôi cầu nguyện để cứu rỗi tôi, cứu rỗi linh hồn của tôi, cứu rỗi ... của tôi, vân vân, vân vân. Tất cả việc này là thiền định à? Nói cho tôi, tôi không biết gì về thiền định, ít ra không phải loại này. Bạn sẽ nói cho tôi chứ? Đây là thiền định à? Hãy nói cho tôi, thưa bạn, đừng sợ hãi, đừng sợ hãi, tôi không là đạo sư của bạn, hay ông chủ của bạn, hay ... của bạn – hãy nói cho tôi nếu đây là thiền định. Nó giống như một thành tựu. Đúng chứ? Nếu tôi thiền định được nửa tiếng đồng hồ, chúa ơi, tôi cảm thấy tốt lành hơn. Hay liệu có một loại thiền định hoàn toàn khác hẳn? Phải không, thưa bạn? Hoàn toàn khác hẳn?

Tôi đang hỏi bạn, nhưng bởi vì bạn sẽ không trả lời nên tôi phải trả lời. Trong từ ngữ “thiền định” mà là sự đo lường, như tôi đã nói, mà là sự so sánh của thành tựu, đó không là thiền định. Tôi nói, đừng chấp nhận bất kỳ điều gì người nói trình bày, với bất kỳ giá nào. Người nói trình bày rằng đó không là thiền định gì cả. Đó chỉ là qui trình của thành tựu. Đúng chứ? Bạn đã trải qua một ngày không thể thiền định; bạn dành ra một tháng rồi nói: vâng, tôi đã thành công. Việc đó giống như một thư ký trở thành một giám đốc. Đúng chứ? Vì vậy, liệu có một thiền định khác hẳn mà không là nỗ lực, không là đo lường, không là thói quen – làm ơn chú ý điều gì tôi đang nói – không là máy móc? Liệu có một thiền định trong đó không có ý thức của so sánh, hay không có phần thưởng và hình phạt? Bạn hiểu rõ điều gì tôi đang nói chứ? Vì vậy, liệu có bất kỳ loại thiền định nào không bị đặt nền tảng trên tư tưởng mà là đo lường, thời gian, và tất cả việc đó? Bạn hiểu rõ câu hỏi của

tôi chứ? Làm thế nào người ta có thể giải thích một thiên định mà không có đo lường, không có thành tựu, không nói rằng: tôi sẽ là cái đó; tôi là cái này, nhưng tôi sẽ trở thành cái đó? Cái đó là chúa hay siêu thiên thần.

Vì vậy, việc đó đòi hỏi, nếu tôi được phép vạch rõ, không phải cho bạn chấp nhận hay phủ nhận, nhưng chỉ đang vạch rõ, liệu có một thiên định mà không liên quan đến ý chí, đến một năng lượng nói rằng: tôi phải thiên định – không liên quan đến bất kỳ nỗ lực nào hay không? Người nói thừa rằng: có. Bạn không phải chấp nhận nó. Ông ta có lẽ là người lập dị. Ông ta có lẽ đang nói ngông cuồng, nhưng ông ta thấy một cách hợp lý rằng thiên định thông thường là tự thôi miên, đang tự dối gạt và khi bạn ngừng dối gạt, ngừng mọi qui trình máy móc đó, liệu có một loại thiên định khác? Và bất hạnh thay, người nói thừa rằng: có. Điều đó không có nghĩa cho phép bạn nói rằng: vâng, tôi đồng ý, tôi sẽ thiên định. Bạn không thể đạt được nó nhờ vào nỗ lực, nhờ vào trao toàn năng lượng của bạn đến một điều gì đó. Bạn không thể, không có – bạn hiểu chứ? Nó là một cái gì đó mà phải tuyệt đối tĩnh lặng. Đừng đạt được tĩnh lặng ngay lúc này. Đừng ngồi thiên định. Làm ơn đừng làm nó, thưa bạn. Bạn không thể làm nó. Trước hết, hãy bắt đầu rất khiêm tốn, rất, rất khiêm tốn và vì vậy, rất hòa nhã, và vì vậy, không đang xô đẩy, không đang thúc ép, không đang nói: tôi phải làm việc này. Nó đòi hỏi một ý thức mãnh liệt của không chỉ là cô đơn, nhưng một ý thức của – tôi không được diễn tả nó. Tôi không được diễn tả nó bởi vì sau đó bạn sẽ lạc trong những diễn tả. Nếu tôi diễn tả nó, sự diễn tả không là sự thật. Đúng chứ? Sự diễn tả về mặt trăng, hay về núi Himalayas, được vẽ ra, sự diễn tả không là núi Himalayas. Đúng ư? Vì vậy, chúng ta sẽ ngừng diễn tả. Tùy bạn muốn chơi đùa cùng nó, hay không chơi đùa cùng nó, đi con đường riêng của bạn và những thành tựu đặc biệt riêng của bạn qua thiên định và vân vân, và vân vân, phần thưởng và mọi chuyện của nó. Vì vậy, một thiên định mà tuyệt đối không nỗ lực, không thành tựu, không suy nghĩ; lúc đó bộ não tĩnh lặng. Bạn hiểu chứ? Không phải được làm tĩnh lặng bởi ý chí, bởi ý định, bởi

kết luận và mọi điều vô lý đó; nó tĩnh lặng. Và bởi vì tĩnh lặng, nó có không gian vô hạn. Bạn đang chờ tôi khai phá và bạn nuốt trọn điều gì tôi khai phá? Chúa ơi! Bạn là loại người gì vậy?

Vì vậy, bộ não của bạn có khi nào tĩnh lặng? Tôi đang hỏi bạn. Liệu bộ não của bạn, đang suy nghĩ, đang sợ hãi, công việc văn phòng của bạn, suy nghĩ về gia đình của bạn, họ sẽ làm gì, những cậu con trai của bạn và những cô con gái của bạn; đang suy nghĩ, mà là thời gian và tư tưởng. Liệu bộ não của bạn có khi nào tĩnh lặng? Bạn làm ơn nói cho tôi?

Người hỏi: (Không nghe rõ.)

K: Cái gì, thưa bạn? Đừng hoảng sợ. Hãy nói điều gì bạn muốn nói và nếu bạn không thể nói nó, hãy quên nó đi. Bộ não của bạn có khi nào tĩnh lặng? Không phải được làm chết lặng bởi thuốc men và bởi mọi loại sự việc, rượu và những dạng khác để gây mê cho bạn. Bạn gây mê cho chính bạn khi bạn tin tưởng. Bạn tự gây mê và nói: vâng, việc này đúng hoàn hảo; Phật đã nói điều đó, vì vậy nó phải đúng. Luôn luôn bạn đang tự gây mê cho chính bạn, do đó bạn không có loại năng lượng cần thiết cho sự thâm nhập vào cái gì đó bao la.

Vì vậy, bây giờ chúng ta sẽ quay lại để tìm ra sáng tạo là gì? Bạn hiểu chứ? Sáng tạo là gì? Bởi vì nó không liên quan đến sáng chế. Việc đó đã qua rồi. Vì vậy, sáng tạo, sự khởi nguồn, sự khởi đầu là gì? Sự sống là gì? Hãy nói cho tôi, thưa các bạn, các bạn nghĩ gì về nó. Sự sống là gì? Không phải đi đến văn phòng và mọi chuyện còn lại, ái ân và con cái, hay không con cái nhưng ái ân và vân vân và vân vân. Sự sống là gì? Cái gì cho sự sống vào cọng cỏ dưới nền xi măng? Bạn hiểu chứ? Sự sống trong chúng ta là gì? Không phải tất cả những sự việc chúng ta trải qua, quyền hành, chức vụ, danh vọng, nổi tiếng, hay không nổi tiếng, nhưng ô nhục. Vì vậy, đó không là sự sống, đó là thành phần thuộc cách đối xử bạc đãi với sự sống của chúng ta. Nhưng sự sống là gì? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Bạn hiểu chứ, thưa bạn?

Tại sao bạn đang lắng nghe tôi? Điều gì làm cho bạn, nếu bạn đang lắng nghe, lắng nghe con người này? Động cơ đằng sau lắng nghe của bạn là gì? Bạn cần gì? Ham muốn của bạn là gì? Đằng sau ham muốn có một động cơ. Vì vậy, ham muốn là gì? Trước hết, chúng ta hãy cẩn thận suy xét nó thật nhanh. Ham muốn là thành phần của cảm giác, phải không? Tôi nhìn thấy cái đồng hồ đẹp hay cái đồng hồ xấu này; nó là một cảm giác. Đang nhìn thấy tạo ra một cảm giác. Ô, điều này bình thường, thưa bạn. Từ cảm giác đó, tư tưởng đến và tạo ra một hình ảnh của nó. Đó là, tôi nhìn thấy cái đồng hồ này, khá đẹp, tôi muốn có nó. Cảm giác của đang thấy, sau đó tư tưởng đến và tạo ra một hình ảnh của cảm giác đó; tại khoảnh khắc đó, ham muốn được sinh ra. Nó rất đơn giản. Đúng chứ? Vì vậy, liệu có một bộ não, bộ não của bạn, mà không bị mất trật tự, bị mất trật tự bởi môi trường sống, bởi truyền thông, bởi xã hội và mọi chuyện còn lại?

Vì vậy, nguồn gốc của sự sống là gì? Bạn đang chờ tôi trả lời nó? Bạn đang chờ người nói trả lời câu hỏi đó? Đúng không? Bạn làm ơn hãy nói cho tôi đúng hay không. Tôi sẽ chờ. Nếu bạn nói cho tôi, sau đó tôi sẽ tiếp tục. Đây là một chủ đề rất nghiêm túc nên bạn không thể đùa giỡn được, bởi vì chúng ta đang cố gắng thâm nhập, tìm hiểu một cái gì đó không tên, không kết thúc. Tôi có thể giết con chim đó; có một con chim khác. Tôi không thể giết tất cả chim chóc; có quá nhiều chúng trong thế giới. Vì vậy, chúng ta đang tìm hiểu cái gì tạo ra một con chim, cái gì là sáng tạo phía sau tất cả việc này? Đúng chứ? Bạn đang chờ đợi tôi diễn tả nó, nói về nó? Có, phải không, thưa bạn? Bạn muốn tôi nói về nó? Tại sao?

Người hỏi: Để hiểu rõ.

K: Bạn hiểu rõ cái gì?

Người hỏi: Sáng tạo là gì?

K: Tại sao bạn hỏi câu đó? Bởi vì tôi đã hỏi? Lại nữa, bạn thấy không, bạn là – xin lỗi, thưa bạn. Không diễn tả nào phù hợp, có thể diễn tả được khởi nguồn. Khởi nguồn là không tên; khởi nguồn là tĩnh lặng tuyệt đối; nó không đang lao xao, loanh quanh để tạo ra một huyền ảo. Sáng tạo là một cái gì đó thần thánh nhất; đó là sự việc thiêng liêng nhất trong cuộc sống và nếu bạn đã tạo ra một hỗn loạn trong cuộc sống của bạn, hãy thay đổi nó. Thay đổi nó hôm nay, không phải ngày mai. Nếu bạn hoang mang, hãy tìm ra tại sao và bình tâm. Nếu suy nghĩ của bạn không ngay thẳng, hãy suy nghĩ ngay thẳng, hợp lý. Nếu tất cả việc đó không được sẵn sàng, tất cả việc đó không được giải quyết, bạn không thể thâm nhập thế giới này, thế giới của sáng tạo.

Nó hết. (Hai từ này khó nghe rõ, thờ ra thay vì nói.)

Đây là cuộc nói chuyện cuối cùng. Các bạn có muốn cùng nhau ngồi yên lặng trong chốc lát? Được rồi, thưa các bạn, ngồi yên lặng trong chốc lát.

Bây giờ chúng ta được phép đứng dậy chứ? Từ từ, từ từ, thưa các bạn.

Dịch xong Tháng 9-2008

Đã dịch: [\[www.jkrishnamurtiongkhong.com\]](http://www.jkrishnamurtiongkhong.com)

- 1 – Sổ tay của Krishnamurti (Dịch 2005 - Sửa 3-2013)
Krishnamurti's Notebook
- 2 – Ghi chép của Krishnamurti (Dịch 2005 - Sửa 3-2013)
Krishnamurti's Journal
- 3 – Krishnamurti độc thoại (Dịch 2006 - Sửa 3-2013)
Krishnamurti to Himself
- 4 – Ngẫm nghĩ hàng ngày cùng Krishnamurti
Dịch 2005 - Sửa 3-2013
Daily Meditation with Krishnamurti
- 5 – Thiền định 1969 (Dịch 2005 - Sửa 3-2013)
Meditation 1969
- 6 – Thư gửi trường học (Dịch 7-2008 – Sửa 3-2013)
Letters to Schools
- 7 – Nói chuyện cuối cùng 1985 tại Saanen
Dịch 2007 - Sửa 2012
Last Talks at Saanen 1985
- 8 – Nghĩ về những điều này (Dịch 2006 - Sửa 3-2013)
Think on these things
- 9 – Tương lai là ngay lúc này (Dịch 9-2008)
The Future is now
- 10 – Bàn về Thượng đế (Dịch 10-2008)
On God
- 11 – Bàn về liên hệ (Dịch 2008)
On Relationship
- 12 – Bàn về giáo dục (Dịch 2007 - Sửa 10-2012)
On Education
- 13 – Bàn về sống và chết (Dịch 2-2009)
On living and dying
- 14 – Bàn về tình yêu và sự cô độc (Dịch 2-2009)
On Love and Loneliness

- 15 – Sự thức dậy của thông minh- Tập I/II
Dịch 2009 - Sửa 2-2013
The Awakening of Intelligence
- 16 – Bàn về xung đột (Dịch 4-2009)
On Conflict
- 17 – Bàn về sợ hãi (Dịch 7-2009)
On Fear
- 18 – Vượt khỏi bạo lực (Dịch 6-2009)
Beyond Violence
- 19 – Bàn về học hành và hiểu biết (Dịch 8-2009)
On Learning and Knowledge
- 20 – Sự thức dậy của thông minh-Tập II/II
Dịch 2009 – Sửa 2-2013
The Awakening of Intelligence
- 21 – Nghi vấn không đáp án (Dịch 2009)
The Impossible Question
- 22 – Tự do đầu tiên và cuối cùng (Dịch 4-2010 - sửa 2013)
The First and Last Freedom
- 23 – Bàn về kiếm sống đúng đắn
Dịch 1-2010 - sửa 3-2013
On Right Livelihood
- 24– Bàn về thiên nhiên và môi trường (Dịch 5-2010)
On Nature and The Environment
- 25– Tương lai của nhân loại (Dịch 5-2010)
The Future of Humanity
- 26– Sự kết thúc của thời gian (Dịch 5-2010)
The Ending of Time
- 27– Sống chết của Krishnamurti (Dịch 2009)
The Life and Death of Krishnamurti
A Biography by Mary Lutyens
- 28–Trách nhiệm với xã hội (Dịch 6-2010)
Social Responsibility
- 29– Cá thể và xã hội (Dịch 7-2010)
Individual & society

- 30- Cái gương của sự liên hệ (Dịch 11-2010)
The Mirror of Relationship
- 31- Bàn về cái trí và suy nghĩ (Dịch 8-2010)
On mind & thought
- 32- Tại sao bạn đang được giáo dục? (Dịch 2-2011)
Why are you being educated?
- 33- Bàn về Sự thật (Dịch 3-2011)
On Truth
- 34- Tiểu sử của Krishnamurti – Tập I/II (Dịch 5-2011)
Krishnamurti's biography by Pupul Jayakar
- 35- Tiểu sử của Krishnamurti – Tập II/II (Dịch 6-2011)
Krishnamurti's biography by Pupul Jayakar
- 36- Truyền thống và Cách mạng (Dịch 7-2011)
Tradition & Revolution
- 37- Khởi đầu của học hành (Dịch 8-2011)
Beginnings of Learning
- 38- Giáo dục và ý nghĩa của sống (Dịch 9-2011)
Education and Significance of Life
- 39- Cuộc đời trước mặt (Dịch 10-2011)
Life Ahead
- 40- Gặp gỡ sự sống (Dịch 11-2011)
Meeting Life
- 41- Giới hạn của suy nghĩ (Dịch 12-2011)
The Limits of Thought
- 42- Lửa trong cái trí (Dịch 2-2012)
Fire in the mind
- 43- Nói chuyện tại Nhà bếp (Dịch 2011)
1001 Bữa trưa cùng J. Krishnamurti
The Kitchen Chronicles
1001 Lunches with J. Krishnamurti
- 44- Nói chuyện cùng sống Tập I/III (Dịch 2012)
Commentaries on living-First Series
- 45- Bàn về tự do (Dịch 12-2012)
On Freedom

- 46-Thâm nhập Thấu triết (Dịch 3-2013)
Exploration Into Insight
- 47- Nói chuyện cùng sống Tập II/III (Dịch 3-2013)
Commentaries on living - Second Series
- 48- Nói chuyện cùng sống Tập III/III (Dịch 4-2013)
Commentaries on Living-Third Series